

Crna Gora
Zavod za školstvo
Centar za stručno obrazovanje

Godišnji izvještaj o kvalitetu rada obrazovno-vaspitnih ustanova za 2024. godinu

UVOD

Pravilnikom o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama¹ (Član 27) definisano je da Zavod za školstvo sačinjava Godišnji izvještaj o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama i dostavlja ga nadležnom Ministarstvu².

Zavod za školstvo kao organ uprave utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama, radi na unapređenju obrazovno-vaspitnog rada, analizi i razvoju obrazovnog sistema u Crnoj Gori.

Svrha izrade Godišnjeg izvještaja je da:

- informiše prosvjetne institucije: Ministarstvo prosvjete, Nacionalni savjet za obrazovanje, Prosvjetnu inspekciju, Ispitni centar, Centar za stručno obrazovanje, kao i NVO sektor i širu javnost o kvalitetu rada ustanova na godišnjem nivou;
- ukaže na prednosti i nedostatke objektivnom i cjelovitom procjenom kvaliteta rada obrazovno-vaspitnih ustanova u kojima je izvršena eksterna evaluacija;
- obrazovnim i stručnim ustanovama, kao i kreatorima obrazovne politike pruži relevantne smjernice (preporuke) za unapređenje i obezbjeđenje kvaliteta;
- analizira razvoj i postignuća (napredak ili regresiju) po vrstama i nivoima obrazovanja u odnosu na prethodnu godinu;
- obezbijedi relevantnu bazu podataka drugim odsjecima u Zavodu: Odsjeku za razvoj i istraživanje obrazovnog sistema, Odsjeku za kontinuirani profesionalni razvoj i Odsjeku za međunarodnu saradnju.

Izvještajem su obuhvaćeni: osnovna statistika, evaluirane ključne oblasti, pregled postignuća po nivoima obrazovanja, nadzorisanе ustanove u 2023. godini i pregled prednosti, nedostataka i preporuka po tipovima nadzorisanih ustanova, upoređivanje rezultata nadzorisanih ustanova iz 2022. i 2023. godine i zaključna razmatranja.

¹ "Službeni list Crne Gore", br. 111/20

² U Godišnjem izvještaju ne vrši se konkretizacija obrazovnih ustanova u kojima su evidentirani nedostaci, odnosno dobra praksa. Razlog za ovakav pristup su pojedinačni izvještaji po obrazovnim institucijama koji su dostavljeni nadležnom Ministarstvu, ustanovama i nalaze se na sajtu Zavoda za školstvo, a izvještaji za srednje stručne i srednje mješovite škole – na sajtu Centra za stručno obrazovanje.

1. OSNOVNA STATISTIKA

Odsjek za utvrđivanje kvaliteta Zavoda za školstvo je 2024. godine realizovao utvrđivanje kvaliteta u 54 obrazovno-vaspitnih ustanova i to:

- 23 osnovne škole (42.6 %),
- 14 srednjih škola (25.9 %),
- 10 predškolskih ustanova (18.5 %),
- 3 resursna centra (5.6 %),
- 2 muzičke škole (3.7 %) i
- 2 doma za učenike i studente (3.7 %)

2. EVALUIRANE KLJUČNE OBLASTI OBRAZOVNO-VASBITNOG RADA

Prema *Pravilniku o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama*³ i u skladu sa *Metodologijom za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika*, utvrđivanje kvaliteta se vrši u pet ključnih oblasti obrazovno-vaspitnog rada, iskazanih po indikatorima kvaliteta:

- kvalitet nastave i učenja, odnosno obrazovno-vaspitnog rada;
- upravljanje i rukovođenje ustanovom, organizacija i izvođenje obrazovno-vaspitnog rada;
- etos ustanove;
- postignuća, znanja i vještine djece, učenika⁴, odnosno polaznika⁵ obrazovanja (u daljem tekstu: učenici), prema obrazovnim standardima znanja, odnosno ishodima učenja, i
- podrška koju ustanova pruža učenicima.

Kvalitet obrazovno-vaspitnih ustanova se procjenjuje bodovima koji odgovaraju opisnim procjenama, tako da se indikatori iskazuju opisnim procjenama na četvorostepenoj skali:

- veoma uspješno (9 ili 10 bodova);
- uspješno (6, 7 ili 8 bodova);
- zadovoljava (3, 4 ili 5 bodova);
- ne zadovoljava (1 ili 2 boda).

³ "Službeni list Crne Gore", br. 111/20

^{4,5} Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

3. SPISAK NADZORISANIH USTANOVA 2024.

U 2024. godini utvrđen je kvalitet obrazovno-vaspidnog rada u 54 ustanove:

R.br.	Obrazovno-vaspidna ustanova	Opština
1.	JPU "Ljubica Jovanović - Maše"	BUDVA
2.	JPU "Zagorka Ivanović"	CETINJE
3.	JPU "Naša radost"	HERCEG NOVI
4.	JPU "Radost"	KOTOR
5.	JPU "Jevrosima Rabrenović - Jevra"	MOJKOVAC
6.	JPU "Boško Buha"	ROŽAJE
7.	PPU "Moj svijet"	BUDVA
8.	PPU "Artić Pinokio"	PODGORICA
9.	PPU "Čarli Čaplin"	PODGORICA
10.	PPU "Maša"	PODGORICA
11.	JU OŠ "Vukašin Radunović"	BERANE
12.	JU OŠ "Milovan Jelić"	BIJELO POLJE
13.	JU OŠ "Risto Ratković"	BIJELO POLJE
14.	JU OŠ "Stefan Mitrov Ljubiša"	BUDVA
15.	JU OŠ "Braća Labudović"	NIKŠIĆ
16.	JU OŠ "Braća Ribar"	NIKŠIĆ
17.	JU OŠ "Jagoš Kontić"	NIKŠIĆ
18.	JU OŠ "Luka Simonović"	NIKŠIĆ
19.	JU OŠ "Milija Nikčević"	NIKŠIĆ
20.	JU OŠ "25. maj"	PETNJICA
21.	JU OŠ "Živko Džuver"	PLJEVLJA
22.	JU OŠ "21. maj"	PODGORICA
23.	JU OŠ "Branko Božović"	PODGORICA
24.	JU OŠ "Maksim Gorki"	PODGORICA
25.	JU OŠ "Milorad-Musa Burzan"	PODGORICA
26.	JU OŠ "Savo Kažić"	PODGORICA
27.	JU OŠ "Štampar Makarije"	PODGORICA
28.	JU OŠ "Sutjeska"	PODGORICA
29.	JU OŠ "Vuk Karadžić"	PODGORICA
30.	JU OŠ "25. maj"	ROŽAJE
31.	JU OŠ "Drago Milović"	TIVAT
32.	JU OŠ "Mahmut Lekić"	TUZI
33.	JU OŠ "Bedri Elezaga"	ULCINJ
34.	JU Gimnazija "Miloje Dobrašinović"	BIJELO POLJE
35.	JU Gimnazija "Petar I Petrović Njegoš"	DANILOVGRAD

36.	JU Gimnazija "Stojan Cerović"	NIKŠIĆ
37.	JU Gimnazija "30. septembar"	ROŽAJE
38.	JU Srednja medicinska škola "Dr Branko Zogović"	BERANE
39.	JU Srednja stručna škola	BIJELO POLJE
40.	JU Srednja mješovita škola "Vuksan Đukić"	MOJKOVAC
41.	JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola	NIKŠIĆ
42.	JU Srednja mješovita škola "Bećo Bašić"	PLAV
43.	JU Srednja ekonomska škola "Mirko Vešović"	PODGORICA
44.	JU Srednja stručna škola "Ivan Uskoković"	PODGORICA
45.	JU Stručna medicinska škola	PODGORICA
46.	JU Srednja mješovita škola "Mladost"	TIVAT
47.	Umjetnička škola osn. i sr. muz. obraz. za talente "Andre Navara"	PODGORICA
48.	JU Škola za osnovno muzičko obraz. "Petar II Petrović Njegoš"	BAR
49.	JU Škola za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje	ULCINJ
50.	JU Resursni za sluh i govor "Dr Peruta Ivanović"	KOTOR
51.	JU Resursni centar za djecu i mlade "Podgorica"	PODGORICA
52.	JU Resursni centar za obrazovanje i osposobljavanje "1. jun"	PODGORICA
53.	JU Dom učenika i studenata "Spasić i Mašera"	KOTOR
54.	JU Dom učenika i studenata	PODGORICA

4. PREGLED PROCJENA STANDARDA KVALITETA PO NIVOIMA OBRAZOVANJA

Predškolske ustanove

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena stand.
B.1. Vaspitno-obrazovni rad	B.1.1. Planiranje i programiranje i realizacija vaspitno-obrazovnog rada je u funkciji razvoja i učenja djece.	6.50
	B.1.2. Fizička sredina je bezbjedna i podsticajna za razvoj i učenje djece.	7.10
	B.1.3. Socijalna sredina je podsticajna za razvoj i učenje djece.	7.90
	B.1.4. Kapaciteti lokalne sredine i aktivnosti su u funkciji postizanja postavljenih ciljeva.	8.20
B.2. Upravljanje i rukovođenje predškolskom ustanovom	B.2.1. Planiranje i programiranje rada je u funkciji razvoja predškolske ustanove.	6.80
	B.2.2. Rukovođenje i upravljanje su u funkciji unapređivanja rada ustanove.	6.70
	B.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno funkcionisanje predškolske ustanove i radi na unapređenju kvaliteta rada.	6.90
	B.2.4. Direktor organizuje i prati profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	6.50
B.3. Etos predškolske ustanove	B.3.1. Život i rad zaposlenih, djece i roditelja u predškolskoj usta-novi zasnovan je na poštovanju pravila i međusobnom uvažavanju.	7.30
	B.3.2. Predškolska ustanova je bezbjedna sredina koja podstiče usvajanje pozitivnih vrijednosti.	7.70
	B.3.3. Predškolska ustanova je otvorena za saradnju sa okruženjem, porodicom i lokalnom sredinom.	7.20
	B.3.4. Ustanova promoviše rezultate cjelokupnog rada u zajednici.	7.90
B.4. Razvoj i napredovanje djece	B.4.1. Praćenje razvoja i napredovanja djece vrši se u kontinuitetu, uz upotrebu odgovarajućih standardizovanih tehnika i instrumenata i ostalih evidencija.	6.90
	B.4.2. Ustanova u kontinuitetu prati i podstiče razvoj i napredovanja djece sa posebnim obrazovnim potrebama.	7.67
B.5. Resursi predškolske ustanove	B.5.1. Kadrovska struktura omogućava kvalitetnu njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.	6.70
	B.5.2. U predškolskoj ustanovi su obezbijeđeni materijalno-tehnički uslovi za njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.	7.30

Osnovne škole

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena stand.
A.1. Nastava i učenje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.	6.62
	A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	7.31
	A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	6.61
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.	6.67
	A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.	7.17
	A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.	6.58
	A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	7.08
A.3. Etos škole	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.	6.29
	A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.	5.79
	A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	7.00
A.4. Obrazovna postignuća učenika	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka.	7.33
	A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.	7.08
A.5. Podrška učenicima	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.	6.54
	A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	6.75

Muzičke škole

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena stand.
A.1. Nastava i učenje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.	4.16
	A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	8.08
	A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	5.51
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.	5.67
	A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.	6.67
	A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.	6.33
	A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	6.67
A.3. Etos škole	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.	8.33
	A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.	8.00
	A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	7.67
A.4. Obrazovna postignuća učenika	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka.	7.67
	A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.	6.67
	A.4.3. Broj učenika koji rano napušte školu manji je od evropskog standarda*	9.00
A.5. Podrška učenicima	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.	6.33
	A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	6.33

Srednje škole

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena stand.
A.1. Nastava i učenje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.	6.50
	A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	7.12
	A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	6.61
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.	6.77
	A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.	6.77
	A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.	6.92
	A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	6.85
A.3. Etos škole	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.	6.23
	A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.	6.23
	A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	6.85
A.4. Obrazovna postignuća učenika	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka.	6.62
	A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.	6.08
	A.4.3. Broj učenika koji rano napušte školu manji je od evropskog standard*)	7.22
A.5. Podrška učenicima	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.	6.08
	A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	6.62

Resursni centri

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena stand.
A.1. Nastava i učenje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.	4.84
	A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	7.54
	A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	6.71
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.	4.33
	A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.	5.33
	A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.	5.00
	A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	6.33
A.3. Etos škole	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.	6.67
	A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.	7.33
	A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	7.67
A.4. Obrazovna postignuća učenika	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka.	6.67
	A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.	6.33
	A.4.3. Broj učenika koji rano napušte školu manji je od evropskog standard ^{*)}	7.67
A.5. Podrška učenicima	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.	5.67
	A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	7.33

Domovi učenika i studenata

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena stand.
C.1. Vaspitno-obrazovni rad	C.1.1. Vaspitno-obrazovni rad je prilagođen razvojnim potrebama učenika i specifičnostima vaspitne grupe.	7.50
	C.1.2. U domu funkcioniše sistem pružanja vaspitne podrške i podrške u učenju.	8.00
	C.1.3. Dom podržava cjelovit razvoj učenika, pripremajući ih za kvalitetan život, rad i učešće u društvu.	7.50
	C.1.4. Vaspitač podstiče konstruktivnu komunikaciju i prijatnu atmosferu u vaspitnoj grupi i u domu.	8.00
C.2. Planiranje, upravljanje i organizacija rada	C.2.1. Planiranje i programiranje rada doma predstavlja kvalitetnu osnovu za ostvarivanje specifičnih ciljeva i razvoj ustanove.	6.50
	C.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i rukovodi procesima vaspitno-obrazovnog rada i života u domu.	7.00
	C.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno funkcionisanje sistema osiguranja kvaliteta rada.	6.50
	C.2.4. Direktor stvara podsticajan ambijent za učenje i boravak učenika, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	7.00
C.3. Etos doma učenika i studenata	C.3.1. Život i rad zaposlenih i učenika u domu učenika zasnovan je na poštovanju pravila i međusobnom povjerenju	8.00
	C.3.2. Dom učenika je prijatna i bezbjedna sredina koja podstiče ukupni razvoj učenika.	7.00
	C.3.3. U domu je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	7.00

5. KVALITET RADA PREDŠKOLSKIH USTANOVA

VASPITNO-OBRAZOVNI RAD

Ukupna prosječna ocjena za ključnu oblast je 7,46.

Najbolje ocijenjeni standard je standard B.1.4. Kapaciteti lokalne sredine i aktivnosti su u funkciji postizanja postavljenih ciljeva sa ocjenom 8.20, dok je najlošije ocijenjeni standard B.1.1. Planiranje i programiranje i realizacija vaspitno-obrazovnog rada je u funkciji razvoja i učenja djece sa ocjenom 6,50. Razlika između najbolje ocijenjenog i najlošije ocijenjenog standarda je 1,70.

Analiza pokazuje da je i u ovoj godini prisutna razlika u prosječnoj ocjeni za ovu ključnu oblast između javnih i privatnih ustanova.

Prosječna ocjena javnih ustanova je 7,76, dok je prosječna ocjena privatnih ustanova 7,00. Razlika prosječne ocjene između javnih i privatnih ustanova je 0,76 i neznatna je.

B.1. Vaspitno-obrazovni rad	B.1.1. Planiranje i programiranje i realizacija vaspitno-obrazovnog rada je u funkciji razvoja i učenja djece.		B.1.2. Fizička sredina je bezbjedna i podsticajna za razvoj i učenje djece.		B.1.3. Socijalna sredina je podsticajna za razvoj i učenje djece.		B.1.4. Kapaciteti lokalne sredine i aktivnosti su u funkciji postizanja postavljenih ciljeva.	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	20	1	10	0	0	0	0
USPJEŠNO	7	70	8	80	8	80	6	60
VEOMA USPJEŠNO	1	10	1	10	2	20	4	40
Ukupno:	10	100	10	100	10	100	10	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.1.
B.1. Vaspitno-obrazovni rad	B.1.1.	6.50	7.46
	B.1.2.	7.10	
	B.1.3.	7.90	
	B.1.4.	8.20	

Posebno, procjene za JPU su:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.1.
B.1. Vaspitno-obrazovni rad (JPU)	B.1.1.	7.17	7.76
	B.1.2.	7.33	
	B.1.3.	8.17	
	B.1.4.	8.33	

Procjene za PPU su:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.1.
B.1. Vaspitno-obrazovni rad (PPU)	B.1.1.	5.50	7.00
	B.1.2.	6.75	
	B.1.3.	7.50	
	B.1.4.	8.00	

Prednosti:**B.1.1. Planiranje i programiranje i realizacija vaspitno-obrazovnog rada je u funkciji razvoja i učenja djece.**

Vaspitačice su u većini ustanova birale teme koje su životne i aktuelne. Planiranje je bilo tematsko. Izbor tema su vršile dominantno na osnovu praćenja i posmatranja djece, uzrasta djece a u manjoj mjeri dogovorom na stručnom aktivu, na osnovu sugestija roditelja/staratelja, prijedloga pedagoga, psihologa. Vaspitačice uglavnom redovno izrađuju nedeljne i dnevne planove rada o čemu postoji evidencija. U jednom broju vaspitnih grupa organizovane su aktivnosti različite složenosti i dinamike a djeca su bila dobro motivisana. Materijali koje su koristili su bili podsticajni za djecu. Jedan broj vaspitača/ica je u vaspitno-obrazovnom radu koristio didaktička sredstva koja su same/i izradili (umetalje, senzorne slikovnice...).

Vaspitačice su uglavnom segmentirale prostor u manje cjeline i opremili u skladu sa aktivnostima koje realizuju. Jedan broj vaspitačica je realizovao ekološki program. U okviru Godišnjeg plana rada svih ustanova je priložen dnevni ritam života i rada koji je i istaknut je na vidnom mjestu.

Veći broj vaspitačica planira vaspitno-obrazovni rad na osnovu novog javno važećeg Programa za predškolsko vaspitanje i obrazovanje i uz poštovanje preporuka Zavoda za školstvo. U jednoj privatnoj predškolskoj ustanovi se realizuje program na engleskom jeziku koji je međunarodno priznat. U nekim ustanovama naziv aktuelne tema/podteme, ponegdje i prijedlozi načina kako može roditelj da se uključi i realizaciju, je istaknuta na ulazu u radne sobe.

Da je cjelokupna organizacija aktivnosti u ustanovi prilagođena njihovim potrebama i potrebama njihove djece smatra od 71% do 100% anketiranih roditelja.

B.1.2. Fizička sredina je bezbjedna i podsticajna za razvoj i učenje djece.

U svim predškolskim ustanovama se vodi briga o bezbjednosti djece. U svim privatnim predškolskim ustanovama i u jednom broju javnih predškolskih ustanova broj prisutne djece je optimalan i u skladu sa normativima. Većina radnih soba je adekvatno opremljena mobilijarom, didaktičkim sredstvima i potrošnim materijalom. Prostorije većine vaspitnih jedinica su osvijetljene i provjetrene i odgovarajuće za djecu. Unutrašnji prostor većine ustanova je oplemenjen dječjim radovima i panoima ili tapetama sa motivima koji su u skladu sa aktuelnim temama ili interesovanjima djece. Sve predškolske ustanove imaju i koriste dvorišni prostor. U privatnim predškolskim ustanovama je u većoj mjeri korišten dvorišni prostor pri realizaciji aktivnosti kako fizičkih tako i istraživačkih i ekoloških. Jedan broj javnih predškolskih ustanova i manji broj privatnih koriste brošure/informatore koje su izradile stručni saradnici (psiholog, logoped, pedagog) i koji su dostupni roditeljima.

Većina vaspitačica u javnim ustanovama segmentira prostor radne sobe na centre interesovanja i u njima ponudi djeci dovoljno materijala za igru i učenje a u skladu sa planiranom temom. Jedan broj vaspitačica pri realizaciji vaspitno-obrazovnog rada koriste i prirodni i ambalažni materijal što je podsticajno bilo za razvoj dječije mašte i kreativnosti. U pojedinim ustanovama i roditelji su uzeli učešća u pribavljanju materijala za igru djece.

B.1.3. Socijalna sredina je podsticajna za razvoj i učenje djece.

Većina djece je adaptirana na vrtić. Neke vaspitne grupe su jezički heterogene što nije ometalo komunikaciju među djecom i sa odraslim. Neke ustanove su multijezičke a na osnovu neposrednog uvida zaključuje se da su sva djeca prihvaćena i da se koristi inkluzivni pristup i vrijednosti. Većina anketiranih roditelja se izjasnila u velikom procentu (od 68% do 100 %) da se u ustanovi u kojoj boravi njihovo dijete njeguje duh uvažavanja razlika u pogledu pola, socijalnog porijekla, kulturoloških specifičnosti. Kroz praćenje aktivnosti sa djecom uočeni su elementi iskustvenog i kooperativnog učenja. Komunikacija vaspitača i ostalih zaposlenih sa djecom je pedagoški primjerena. U pojedinim ustanovama realizuju se teme koje su u funkciji socijalizacije, empatije među djecom različitih pripadnosti („Dječija nedjelja“, „Dječija prava“ i sl). U većini ustanova djeca uče pravila kolektivnog življenja i kulturno ponašanje i fraze.

B.1.4. Kapaciteti lokalne sredine i aktivnosti su u funkciji postizanja postavljenih ciljeva

U većini ustanova planira se i realizuje saradnja sa lokalnom sredinom. Većina ustanova je otvorena prema lokalnoj zajednici i realizuje brojne aktivnosti (posjete muzejima, gradskim preduzećima, centrima za kulturu, domaćinstvima, parkovima, obližnjim školama, organizuju proslave i svečanosti itd.). Neke od ustanova njeguju tradiciju i likovno stvaralaštvo i promovišu u lokalnoj i široj zajednici. Na prigodan način većina ustanova obilježava važne datume kao što su Svjetski dan ozonskog omotača, Međunarodni dan djeteta, Dan planete zemlje, 8. mart itd. U većini ustanova ove aktivnosti su dokumentovane kroz video zapise, fotografije, medijske članke i dio su ljetopisa. U okviru upitnika za roditelje većina se izjasnila da je ustanova u kojoj borave njihova djeca otvorena za saradnju sa lokalnom sredinom (od 62% do 95%).

Nedostaci:

B.1.1. Planiranje i programiranje i realizacija vaspitno-obrazovnog rada je u funkciji razvoja i učenja djece.

U nekim ustanovama vaspitno-obrazovni rad nije planiran i realizovan na osnovu programa koji je javno važeći i nijesu ispoštovane smjernice za planiranje po novom Programu predškolskog vaspitanja i obrazovanja. U nekim ustanovama realizuju se iste teme na nivou svih vaspitnih grupa, što nije u skladu sa autonomijom vaspitača kao ni sa specifičnostima uzrasnih grupa. Jedan broj vaspitača izbor tema za rad sa djecom vrši na osnovu dogovora na stručnom aktivu, što nije pedagoški ispravno. Nedostaje stručnog kadra a u nekim ustanovama kadar nije adekvatno raspoređen. Jedan broj vaspitačica ne organizuje pravovremeno prostor po principu centara interesovanja. U jednom broju vaspitnih grupa vaspitačice su djeci nudile šabloniziran materijal, što sputava dječiju kreativnost i maštu i ne podstiče njihov razvoj. Jedan broj vaspitačica je u radu koristio aplikacije manjeg formata zbog čega djeca nijesu mogla uspješno da prate aktivnost. U pojedinim vaspitnim grupama je TV aparat korišćen pri realizaciji aktivnosti što je umanjilo efekte rada vaspitača. Jedan broj roditelja je zahtijevao da za djecu koja ne spavaju/odmaraju u vrtiću ustanova ponudi određene aktivnosti i prostor. Plan interaktivne službe je izrađen u vidu unaprijed datih planiranih aktivnosti po mjesecima, što nije pedagoški opravdano. Veći broj vaspitačica ne podstiče kritičko mišljenje kod djece.

B.1.2. Fizička sredina je bezbjedna i podsticajna za razvoj i učenje djece.

Veći broj privatnih predškolskih ustanova nije smještene u namjenski građenim objektima. U nekim su i strme stepenice uz napomenu da se vodi računa o bezbjednosti djece i da su one obezbijeđene. Pristup objektima nekih javnih predškolskih ustanova je otežan jer su smještene u gusto naseljenom području što je prouzrokovalo manjak dvorišnog i parking prostora. Otežano je primanje i praćenje djece iz jednog vrtića jer je smješten uz magistralu. U pojedinim dvorištima nema dovoljno rekvizita ili su dotrajali. Sve navedeno prouzrokovalo je da su djeca ređe u dvorištu, zbog čega roditelji apeluju da djeca treba da se češće izvode napolje i u dvorišta. U nekim vaspitnim jedinicama je dotrajala oprema. U nekoliko radnih soba za jaslne grupe dio didaktičkog materijala nije bio dostupan. Jedan broj vaspitača/ica nije pravovremeno opremio prostorne cjeline a neke to nijesu radile adekvatno jer materijal za rad djece koji su grupisani u centre nijesu uvijek u funkcionalnoj vezi sa temom koja se realizuje. U nekim vaspitnim grupama je ponuđen svoj djeci istovjetan materijal, što nije pedagoški opravdano. Jedna jaslena grupa nema kupatilo što otežava svakodnevno obavljanje zdravstveno-higijenskih radnji. Prostor interaktivne službe u jednoj ustanovi nije bio adekvatno opremljen. Radne sobe u nekim ustanovama su male kvadrature što otežava organizaciju vaspitno-obrazovnog rada. Jedan broj vaspitačica nedovoljno koriste prirodni i ambalažni materijal. U nekoliko ustanovama nema dovoljno izloženih dječijih radova djece iz realizovanih tematskih cjelina ili aktivnosti.

B.1.3. Socijalna sredina je podsticajna za razvoj i učenje djece.

U pojedinim vaspitnim grupama konstatovana je prekobrojnost djece u vaspitnim grupama. Podaci dobijeni na osnovu anketirana roditelja ukazuju da su u jednom borju vaspitnih grupa djeca izložena u većoj mjeri crtanim filmovima i sadržajima sa TV uređaja. U nekoliko vaspitnih grupa to je bilo i zapažanje nadzornika uz napomenu da to štetno utiče na koncentraciju i pažnju djece. Jedan broj roditelja je zahtijevao veći stepen tolerancije u vrenskom intervalu uzimanja djece iz vrtića. U Planu rada Tima za inkluzivno obrazovanje nedostaju precizna zaduženja i rokovi u jednoj ustanovi. U nekim ustanovama nedostaje logoped i defektolog. U jednoj ustanovi se navodi da manje učešće djece iz područnih jedinica u aktivnostima ustanove. U jednoj ustanovi roditelji apeluju da se prilikom saopštavanja informacija o djetetu zaposleni budu diskretniji. U nekim ustanovama nema upisane djeca RE populacije ili ne dolaze redovno.

B.1.4. Kapaciteti lokalne sredine i aktivnosti su u funkciji postizanja postavljenih ciljeva

Po mišljenju roditelja nekoliko ustanova djeca ne borave dovoljno vani u dvorište u dovoljnoj mjeri. Dvorište nekih ustanova nije dovoljno održavano ima skroman i uglavnom dotrajaao mobilijar i rekvizite. U jednoj ustanovi nije naveden U jednoj ustanovi Plan saradnje sa lokalnom sredinom nije dio GPR a u jednoj nije dovoljno operativan.

Preporuke:

B.1.1. Planiranje i programiranje i realizacija vaspitno-obrazovnog rada je u funkciji razvoja i učenja djece.

- Vaspitačice treba da pravovremeno opreme centre interesovanja odgovarajućim didaktičkim sredstvima, materijalima u skladu sa temom.
- Prilikom izbora tema vaspitačice treba da isplje veći stepen autonomije i kreativnosti uz poštovanje razvojnih karakteristika, mogućnosti, iskustva, interesovanja djece vaspitne grupe.
- Vaspitačice treba da iniciraju i podrže slobodno izražavanje djece i kritičko mišljenje putem reflektivnih pitanja.
- Vaspitačice u radu sa djecom treba da koriste aplikacije većeg formata, a materijale koje koriste u radu sa djecom ne treba šablonizirati.
- Prilikom izbora didaktičkog materijala i aktivnosti vaspitačice treba da se rukovode razvojnim specifičnostima djece a sa ciljem podsticanja njihovog razvoja.
- Tema, ciljevi, aktivnosti, sredstva i materijali za igru i rad djece treba da su u funkcionalnoj logičkog vezi.
- Vaspitačice treba da nakon realizacije teme naprave osvrt na realizaciju odnosno na postavljene ciljeve.
- Na sjednicama stručnih aktiva analizirati novi Program i uputstva za planiranje i vođenje pedagoške evidencije i dokumentacije i u skladu sa tim planirati i evidentirati rad.
- Teme za rad ne treba dogovarati na stručnim aktivima već vaspitači autonomno formulišu i realizuju temu.

- Planiranje vaspitno-obrazovnog rada vršiti u skladu sa novim Programom za predškolsko vaspitanje i obrazovanje.
- Ograničiti upotrebu TV aparata u vaspitno-obrazovnom radu.
- Djeca treba češće da borave vani, u dvorištu vrtića.
- Vaspitačice treba da prilikom realizacije aktivnosti sa djecom koriste problem-situacije i podstiču djecu na promišljanje, kritičko mišljenje, logičko zaključivanje i u skladu sa tim vrše refleksiju ciljeva iz ugla djece.
- Razmotriti mogućnost prilagođavanja dnevnog ritma rada Ustanove za djecu koja ne spavaju, a ostaju u Vrtiću do dolaska roditelja.
- Teme i aktivnosti u interaktivnim službama planirati i realizovati u skladu sa potrebama, mogućnostima, interesovanjima, predznanjima i sl. djece iz interaktivnih službi (ne planirati unaprijed za cijelu godinu).
- Cjelokupni rad ustanove treba u većoj mjeri usmjeriti na osamostaljivanje djece i sticanje životno-praktičnih vještina.

B.1.2. Fizička sredina je bezbjedna i podsticajna za razvoj i učenje djece.

- Raditi na poboljšanju uslova boravka djece..
- Didaktički materijal i igračke treba sa budu dostupne djeci.
- Aplikacije koje se koriste u radu sa djecom treba da budu dimenzije i jasno vidljive djeci.
- Vaspitačice treba da izlože dječije radove u različitim tehnikama i materijalima.
- Sve vaspitačice treba da na vrijeme opreme sve centre interesovanja dovoljnom količinom didaktičkog i igrovnog materijala za djecu a u skladu sa temom.
- Poboljšati infrastrukturne uslove i opremljenost mobilijarom i didaktičkim sredstvima u vaspitnim jedinicama.
- Formirati tim koji će periodično obilaziti i pratiti uslove i rad u interaktivnim službama.
- Obezbjediti veću količinu sredstava i materijala potrebnih za realizaciju vaspitno-obrazovnih aktivnosti.
- Unaprijediti uslove rada u interaktivnoj službi..
- Vaspitačice treba da u većoj mjeri koriste prirodne i polustrukturirane materijale.

B.1.3. Socijalna sredina je podsticajna za razvoj i učenje djece.

- Identifikovati razloge neredovnog dolaska djece u vrtić i u skladu sa tim animirati djecu i roditelje o važnosti redovnog boravka djece u vrtiću.
- U radu sa djecom manje koristiti TV uređaje a sa ciljem bolje usmjerenosti pažnje djece.
- U postupku samoevaluacije identifikovati razloge nezadovoljstva dijela roditelja u vezi termina preuzimanja djece iz vrtića.
- Ustanova treba da prilikom organizacije i učešća djece na svim vrstama proslava, svečanosti i sl. uključe u većoj mjeri djecu iz područnih vaspitnih jedinica.
- U komunikaciji sa roditeljima poštovati privatnost djeteta i porodice.
- Preduzeti aktivnosti u cilju redovnijeg boravka djece RE populacije.

B.1.4. Kapaciteti lokalne sredine i aktivnosti su u funkciji postizanja postavljenih ciljeva.

- Djeca treba da više borave u dvorištu vrtića i okolini, uz poštovanje mjera bezbjednosti.
- Češće planirati i realizovati aktivnosti djece u dvorištu.
- Redovno održavati i opremiti dvorišta vaspitnih jedinica.
- Godišnjim planom rada Ustanove obuhvatiti Program saradnje sa lokalnom sredinom koji treba da sadrži planirane aktivnosti, partnere sa kojima će se odvijati saradnja, kao i vrijeme i način realizacije.
- Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada Ustanove treba da sadrži poglavlje o realizovanim aktivnostima u okviru saradnje sa lokalnom sredinom i o kulturnoj i javnoj djelatnosti.

UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE PREDŠKOLSKOM USTANOVOM

Najbolje procijenjeni standard, na nivou uspješno (U) – srednja procjena 6.90, je B.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno funkcionisanje predškolske ustanove i radi na unapređenju kvaliteta rada. Najslabije procijenjeni standardi, sa srednjom procjenom 6.50, ima standard B.2.4. Direktor organizuje i prati profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.

Standard B.2.1. Planiranje i programiranje rada je u funkciji razvoja predškolske ustanove, devet je puta procijenjen na nivou uspješno (U) i jedanput na nivou ne zadovoljava (NZ). Standard B.2.2. Rukovođenje i upravljanje su u funkciji unapređivanja rada ustanove je devet puta procijenjen na nivou uspješno (U) a jedanput na nivou zadovoljava (Z). Standard B.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno funkcionisanje predškolske ustanove i radi na unapređenju kvaliteta rada, jedanput je procijenjen na nivou veoma uuspješno (VU), sedam puta na nivou uspješno (U), jedanput na nivou zadovoljava (Z) i jedanput na nivou ne zadovoljava (NZ). Standard B.2.4. Direktor organizuje i prati profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih jednom je procijenjen na nivou veoma uspješno (VU), osam puta na nivou uspješno (U) i jedanput na nivou ne zadovoljava (NZ). Ukupna srednja procjena ključne oblasti je 6.72.

B.2. Upravljanje i rukovođenje predškolskom ustanovom	B.2.1. Planiranje i programiranje rada je u funkciji razvoja predškolske ustanove.		B.2.2. Rukovođenje i upravljanje su u funkciji unapređivanja rada ustanove.		B.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno funkcionisanje predškolske ustanove i radi na unapređenju kvaliteta rada.		B.2.4. Direktor organizuje i prati profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	1	10	0	0	1	10	1	10
ZADOVOLJAVA	0	0	1	10	1	10	0	0
USPJEŠNO	9	90	9	90	7	70	8	80
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	1	10	1	10
Ukupno:	10	100	10	100	10	100	10	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.2.
B.2. Upravljanje i rukovođenje predškolskom ustanovom	B.2.1.	6.80	6.72
	B.2.2.	6.70	
	B.2.3.	6.90	
	B.2.4.	6.50	

Prednosti:

- Pri izradi planova i programa rada polazne osnove su Statut Ustanove, Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, Samoevaluacija, Izvještaj o radu Ustanove.
- Propisane procedure se uglavnom poštuju.
- Formirane su komisije za upis djece, za pregled pedagoške dokumentacije, za popis.
- Većina direktora/ica izjavljuje da Upravni odbor daje podršku u skladu sa njegovim nadležnostima.
- Ustanove svoje aktivnosti planiraju i realizuju u skladu sa Statutom i poslovnica o radu.
- U većini predškolskih ustanova formirani su brojni (potrebni) timovi i komisije.
- Direktori/ce traže mišljenje stručnih organa i Savjeta roditelja oko ključnih pitanja (prijedlog Godišnjeg plana i programa rada, Izvještaj o radu Ustanove i drugi dokumenti od značaja).
- Prema riječima većina direktora/ica, u predškolskim ustanovama prethodne školske godine nije bilo ozbiljnijih problema djece, roditelja i zaposlenih, koji bi zahtijevali njihovu podršku i aktivno učešće u rješavanju.
- U većini predškolskih ustanova formiran je Tim za zaštitu djece od nasilja i izrađen je Program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja djece.
- Direktori/ce podržava učešće djece i vaspitačica na takmičenjima, konkursima itd, a promovisanju dječjeg stvaralaštva daje se poseban značaj.
- U Ustanovi se koriste radne knjige koje je izdao Zavod za udžbenike i nastavna sredstva u Podgorici.
- Direktori/ce i stručni/e saradnici/e planiraju i realizuju pedagoško-instruktivni rad, a nakon hospitacije i analize vaspitačice dobijaju Izvještaj i obavlja se usmeni razgovor sa svakom od njih.
- Dokumentacija i evidencija u većini ustanova vode se uglavnom uredno, u važećim obrascima i u skladu sa propisima.
- Predškolske ustanova aktivno rade da na javnim i kulturnim manifestacijama budu uključena i djeca sa teškoćama u razvoju.
- Zapisnici sa sjednica stručnih organa vode se uglavnom u skladu sa poslovnica o radu, u pisanoj (u sveskama) i elektronskoj verziji.
- U većini ustanova je formiran Tim za internu evaluaciju.
- U okviru pedagoško-instruktivnog rada direktori/ce redovno vrše hospitacije rada vaspitačica.
- U izradi planova rada učestvuju timovi i svi zainteresovani zaposleni – svako za svoj segment rada.

- Predškolske ustanove uglavnom u predviđenom roku izrađuju Plan za unapređivanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada.

Nedostaci:

- U pojedinim predškolskim ustanovama, u proceduri usvajanja Godišnjeg plana rada nije ispoštovan logički slijed koraka, jer je Upravni odbor usvojio Godišnji plan rada ustanove (i Izvještaj o radu Ustanove za prethodnu godinu) prije njihovog razmatranja od strane Stručnog vijeća i Savjeta roditelja.
- Savjet roditelja, na osnovu zapisnika, takođe nije razmotrio prijedlog Godišnjeg plana rada Ustanove za tekuću godinu, prije nego je isti poslat na usvajanje.
- U izvještaju o radu za prethodnu godinu nema podataka o radu timovima, a u Godišnjem planu rada za 2023/24. godinu, kad su u pitanju timovi, spominje se samo Tim za prevenciju nasilja, koji ima razrađen plan rada.
- Organizacija rada Ustanove je uspostavljena, ali nijesu jasno definisane procedure i konkretna zaduženja.
- Godišnji plan i program rada za školsku 2024/2025. godinu i Izvještaj o radu Ustanove za školsku 2023/2024. godinu ne sadrže nikakve podatke o planiranim odnosno realizovanim aktivnostima u vidu učestvovanja djece i vaspitača na takmičenjima, likovnim konkursima i slično.
- U nekim predškolskim ustanovama nije formirana Komisija za praćenje vođenja pedagoške dokumentacije i evidencije (matična knjiga, knjige rada, portfolija djece i dr.) što se odrazilo i na kvalitet njihovog vođenja.
- U pojedinim ustanovama Plan interne evaluacije nije blagovremeno urađen ili se radi po staroj metodologiji.
- U pojedinim ustanovama Izvještaj o samoevaluaciji nije sačinjen u skladu sa pravilima, nedostaju procjene ključnih oblasti, obrazloženja za procjene, a takođe nema ni adekvatno koncipiranih preporuka.
- Plan PRNV u pojedinim ustanovama nije u skladu sa priručnikom za nastavnike/vaspitače Profesionalni razvoj na nivou škole/vrtića” Zavoda za školstvo iz 2017. godine, koji se odnosi isključivo na profesionalni razvoj vaspitačica.
- Pojedini/e direktori/ce ne rade Lični plan profesionalnog razvoja.
- Godišnji plan rada pojedinih predškoslih ustanova nije rađen prema realnim mogućnostima i resursima ustanove.
- Izvještaj o radu za prethodnu školsku pojedinih predškolskih ustanova je dosta skroman, podaci su šturi i često uopšteni.
- Izvještaj o samoevaluaciji za prethodnu godinu, kod jedne predškolske ustanove, sadrži nekoliko preporuka, ali nakon toga nije sačinjen odgovarajući Plan unapređenja nakon interne evaluacije.
- Plan za unapređenje kvaliteta rada nije sačinjen u skladu sa preporukama iz Izvještaja o utvrđivanju kvaliteta rada, nijesu istaknute ključne oblasti unapređivanja, ciljevi, metode i aktivnosti, resursi, dinamika itd.

Preporuke:

- U proceduri izrade i usvajanja Godišnjeg plana ispoštovati sve zakonske procedure, prije nego ga usvoji Upravni odbor.
- Raditi na većoj uključenosti roditelja u analizi kvaliteta rada Ustanove (kroz Savjet roditelja, anketiranje u okviru interne evaluacije itd.).
- Direktorica treba da prati i uskladi sa propisima proceduru usvajanja Godišnjeg plana rada Ustanove i Izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada.
- Godišnjim planom i programom rada Ustanove jasno definisati uloge i odgovornosti zaposlenih, procedure i konkretna zaduženja.
- Omogućiti darovitoj djeci da svojim radovima učestvuju na takmičenjima i likovnim konkursima.
- Unaprijediti vođenje zapisnika stručnih organa, u skladu sa poslovnicima o radu i Statutom Ustanove.
- Plan za unapređivanje kvaliteta rada vaspitno-obrazovne ustanove nakon interne evaluacije raditi prema modelu Akcionog plana u publikaciji „Kakva je naša škola? – Uputstvo za samoevaluaciju škola”, Zavod za školstvo, Podgorica 2012. godine.
- Pravilno i redovno sprovoditi proces samoevaluacije; o rezultatima samoevaluacije informisati stručne i organe upravljanja, sačiniti Plan unapređenja kvaliteta nakon samoevaluacije, pratiti proces realizacije.
- Raditi Plan PRNV prema smjernicama iz Priručnika za nastavnike u školama, predškolskim ustanovama i domovima učenika “Profesionalni razvoj na nivou škole/vrtića”, Zavod za školstvo, Podgorica 2017. Godine I prilagoditi ga kadrovskoj strukturi Ustanove.
- Prilagoditi planove rada realnim mogućnostima i postojećim resursima Ustanove. Izvještaj o radu Ustanove, pored uopštenih, opisnih zaključaka, treba da sadrži više konkretnih i brojčanih podataka o realizovanim aktivnostima.
- Internu evaluaciju Ustanove raditi u skladu sa uputstvima/preporukama iz Metodologije Zavoda za školstvo (napisati Plan interne evaluacije – sprovoditi/realizovati planirane aktivnosti – napisati Izvještaj o internoj evaluaciji – analizirati Izvještaj u stručnim organima – sačiniti Plan za unapređenje kvaliteta rada nakon interne evaluacije).
- Unaprijediti Izvještaj o radu ustanove za prethodnu godinu kvantitativnim podacima i kvalitativnom analizom za svaku oblast rada.
- Plan za unapređenje kvaliteta rada sačiniti u skladu sa preporukama iz Izvještaja o utvrđivanju kvaliteta, ciljeve i aktivnosti realizovati u najkraćem roku.

Odvojeno, procjene za JPU su:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.2.
B.2. Upravljanje i rukovođenje predškolskom ustanovom (JPU)	B.2.1.	7.50	7.31
	B.2.2.	7.00	
	B.2.3.	7.67	
	B.2.4.	7.17	

a za PPU:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.2.
B.2. Upravljanje i rukovođenje predškolskom ustanovom (PPU)	B.2.1.	5.75	5.84
	B.2.2.	6.25	
	B.2.3.	5.75	
	B.2.4.	5.50	

ETOS USTANOVE

B.3. Etos ustanove	B.3.1. Život i rad zaposlenih, djece i roditelja u predškolskoj ustanovi zasnovan je na poštovanju pravila i međusobnom uvažavanju.		B.3.2. Predškolska ustanova je bezbjedna sredina koja podstiče usvajanje pozitivnih vrijednosti.		B.3.3. Predškolska ustanova je otvorena za saradnju sa okruženjem, porodicom i lokalnom sredinom.		B.3.4. Ustanova promovira rezultate cjelokupnog rada u zajednici.	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	1	10	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	9	90	10	100	10	100	9	90
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0	1	10
Ukupno:	10	100	10	100	10	100	10	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
B.3. Etos ustanove	B.3.1.	7.30	7.52
	B.3.2.	7.70	
	B.3.3.	7.20	
	B.3.4.	7.90	

Odvojeno, za JPU su procjene:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.3.
B.3. Etos ustanove (JPU)	B.1.1.	6.83	7.38
	B.1.2.	7.67	
	B.1.3.	7.17	
	B.1.4.	8.00	

Za PPU su procjene:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.3.
B.3. Etos ustanove (PPU)	B.1.1.	8.00	7.73
	B.1.2.	7.75	
	B.1.3.	7.25	
	B.1.4.	7.75	

Najbolje je procijenjen standard B.3.4. *Ustanova promoviše rezultate cjelokupnog rada u zajednici*, na nivou uspješno (U), srednja procjena 7.90. Najslabije je procijenjen standard B.3.3. *Predškolska ustanova je otvorena za saradnju sa okruženjem, porodicom i lokalnom sredinom*, na nivou uspješno (U), srednja procjena 7.20. Standard B.3.1. *Život i rad zaposlenih, djece i roditelja u predškolskoj ustanovi zasnovan je na poštovanju pravila i međusobnom uvažavanju*, devet puta je procijenjen na nivou uspješno (U), a jedan put na nivou ne zadovoljava (NZ). Standard B.3.2. *Predškolska ustanova je bezbjedna sredina koja podstiče usvajanje pozitivnih vrijednosti*, u svim izveštajima (ukupno deset) procijenjen je na nivou uispješno (U). I standard B.3.3. *Predškolska ustanova je otvorena za saradnju sa okruženjem, porodicom i lokalnom sredinom* je u svim izveštajima dobio procjenu uspješno (U). Standard B.3.4. *Ustanova promoviše rezultate cjelokupnog rada u zajednici*, osam puta procijenjen je na nivou uspješno (u) i jedan put na nivou veoma uspješno (VU).

Ukupna srednja procjena za ovu ključnu oblast, na nivou svih evaluiranih predškolskih ustanova 2023. godine je 7.52, što odgovara opisnoj procjeni uspješno (U).

B.3. Etos ustanove	B.3.1. Život i rad zaposlenih, djece i roditelja u predškolskoj ustanovi zasnovan je na poštovanju pravila i međusobnom uvažavanju.		B.3.2. Predškolska ustanova je bezbjedna sredina koja podstiče usvajanje pozitivnih vrijednosti.		B.3.3. Predškolska ustanova je otvorena za saradnju sa okruženjem, porodicom i lokalnom sredinom.		B.3.4. Ustanova promoviše rezultate cjelokupnog rada u zajednici.	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	1	10	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	9	90	10	100	10	100	9	90
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0	1	10
Ukupno:	10	100	10	100	10	100	10	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.2.
B.3. Etos ustanove	B.3.1.	7.30	7.52
	B.3.2.	7.70	
	B.3.3.	7.20	
	B.3.4.	7.90	

Prednosti:

- Prema riječima direktora/ica, i na osnovu dostupne dokumentacije, ponašanje zaposlenih, djece i roditelja je u skladu sa Kućnim redom i nema kršenja propisanih pravila.
- U prostorijama vrtića istaknute su razne aplikacije sa porukama koje promovišu kulturno ponašanje i komunikaciju.
- U predškolskim ustanovama se obilježavaju značajni datumi.
- Pri uređenju enterijera i eksterijera daje se podjednak značaj edukativnoj i estetskoj dimenziji.
- U svim posjećenim predškolskim ustanovama formirani su timovi za prevenciju nasilja i razrađeni postupci adekvatnog reagovanja na nasilje.
- Poruke i informativno-didaktički materijali postavljeni su u aplikacijama u boji, da bi se izbjegle jednoobraznost i monotonija.
- U hodnicima i radnim sobama izloženi su radovi djece i drugi didaktički materijali, u veselim bojama, stvarajući prijatan ambijent za boravak djece.
- Naročit značaj daje se saradnji sa roditeljima djece sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Planirani su i realizuju se razni oblici saradnje sa roditeljima djece: individualni razgovori, roditeljski sastanci (opšti, grupni i tematski), savjetovanja, zajedničko učešće vaspitnog osoblja i roditelja u životu djece u vrtiću i porodici (u planiranju i realizaciji likovnih radionica, izradi didaktičkih igračaka za djecu i dr).
- Saradnja sa društvenom sredinom zastupljena je kod svih ustanova.

- Pojedine ustanove su veoma posvećene radu sa djecom RE populacije, svake godine o bilježavaju "Međunarodni dan Roma".
- Solidan broj predškolskih ustanova imaju svoje monografije.
- Većina vrtića ima svoj logo.
- Neke predškolske ustanove izdaju svoj list /časopis.
- Većina predškolskih ustanova ima dobru saradnju sa medijima.
- Pojedini vrtići učestvuju (imaju svoj štand) na Sajmu knjiga u Podgorici.

Nedostaci:

- U jednoj predškolskoj ustanovi, Pravilnik o kućnom redu nije istaknut na vidnom mjestu.
- Kada su u pitanju predškolske ustanove, od oblika saradnje sa roditeljima najmanje je zaživjela zajednička edukacija vaspitača i roditelja, a nije razvijeno ni sponzorstvo-donatorstvo.
- Pojedine ustanove ne ažuriraju uredno Fejsbuk stranicu i Instagram profil.
- Jedna ustanova ne vodi uredno Ljetopis.

Preporuke:

- Pravilnik o kućnom redu (Kućni red) jasno istaknuti na zasebnoj oglasnoj tabli na ulazu u Ustanovu, po mogućnosti sa tekstom napisanim većim fontom slova.
- Unaprijediti saradnju sa roditeljima u dijelu organizovanja zajedničkih edukacija vaspitača i roditelja.
- Unaprijediti saradnju sa roditeljima putem društvenih mreža, pokrenuti i redovno ažurirati i Fejsbuk stranicu i instagram.
- Raditi na većem uključivanju roditelja u realizaciju nekih od aktivnosti predškolske ustanove.

Odvojeno, procjene za JPU su:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.2.
B.3. Etos ustanove (JPU)	B.3.1.	6.83	7.38
	B.3.2.	7.67	
	B.3.3.	7.17	
	B.3.4.	8.00	

a za PPU:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.2.
B.3. Etos ustanove (PPU)	B.3.1.	8.00	7.73
	B.3.2.	7.75	
	B.3.3.	7.25	
	B.3.4.	7.75	

RAZVOJ I NAPREDOVANJE DJECE

B.4. Razvoj i napredovanje djece	B.4.1. Praćenje razvoja i napredovanja djece vrši se u kontinuitetu, uz upotrebu odgovarajućih standardizovanih tehnika i instrumenata i ostalih evidencija.		B.4.2. Ustanova u kontinuitetu prati i podstiče razvoj i napredovanja djece sa posebnim obrazovnim potrebama.	
	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	4	40	1	10
USPJEŠNO	3	30	5	50
VEOMA USPJEŠNO	3	30	3	30
NIJE PROCIJENJENO	0	0	1	10
Ukupno:	10	100	10	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.4.
B.4. Razvoj i napredovanje djece	B.4.1.	6.90	7.15
	B.4.2.	7.67	

Posebno, procjene za JPU su:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.4.
B.4. Razvoj i napredovanje djece (JPU)	B.4.1.	7.83	8.00
	B.4.2.	8.17	

Procjene za PPU su:

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.4.
B.4. Razvoj i napredovanje djece (PPU)	B.4.1.	5.50	5.88
	B.4.2.	6.67	

Srednja ocjena za ovu ključnu oblast je 7.15. Za JPU je 8.00 dok za PPU je 5.88. Razlika u srednjoj ocjeni između JPU i PPU je 26,5%. Razlika između PPU i ukupne srednje ocjene je 17,7%.

Najbolje je ocijenjen standard je B:4.2: Ustanova u kontinuitetu prati i podstiče razvoj inapredovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama, srednja ocjena 7.67, dok najlošije ocijenjeni standard je B.4.1, Vaspitači, stručni saradnici i medicinske sestre, nutricionista, nastavnik engleskog jezika I ostali saradnici prate razvoj i napredovanje djece po aspektima razvoja...srednja ocjena 6.90. Razlika u srednjoj ocjeni između ova dva standarda je 10%.

Prednosti:

- Godišnji planovi rada Ustanova uglavnom sadrže plan prevencije i zdravstvene zaštite djece unapređenje ishrane, higijenskih uslova, sistematski pregledi djece, ovladavanje ličnom higijenom, periodično mjerenje ključnih parametara razvoja (uspješnije se realizuje u JPU).
- Godišnji planovi rada većine ustanova sadrže Tranzicioni plan – plan prelaska iz vrtića u osnovnu školu. Plan je uglavnom operativno razrađen, realizuje se u saradnji sa školama, vodi se evidencija. Roditelje djece koja se upisuju u i razred osnovne škole, vaspitačice/i stručni saradnici informišu sa procedurama upisa u školu.
- Vaspitačice/i, stručni saradnici i medicinske sestre prate i evidentiraju svoja inicijalna zapažanja tokom adaptacije djece na vrtić, razmjenjuju informacije između sebe i sa roditeljima (uspješnije se to realizuje u JPU).
- U većini ustanova trijažne medicinske sestre vode evidenciju ključnih dešavanja u ustanovi (higijena, ishrana djece, uočene promjene kod djece, vrstu i učestalost obolijevanja, preduzete preventivne radnje i aktivnosti) itd.
- U većini javnih ustanova jelovnik su izradili stručna lica -nutricionisti (stalno zaposleni ili spoljni saradnici).
- Vodi se evidencija djece sa rizikom od alergijskih reakcija na namirnice i u skladu sa tim se izrađuje poseban meni (prilagođeni režim ishrane).
- Dio vaspitača/ica je identifikovao/la djecu sa izraženim interesovanjima za neku oblast.
- Dio podataka o razvoju djece, njihovim interesovanjima itd. se evidentira u portfolija djece koju vode vaspitači.
- Dio ustanova ostvaruje saradnju sa muzičkim školama.
- Logopedice nakon opservacije, identifikuju djecu sa govornim poremećajima u skladu sa tim pružaju individualizovanu podršku, savjetodavni rad sa roditeljima itd. Dio privatnih ustanova angažuje logopede-defektologe kao spoljne saradnike.
- Dio ustanova je izradila flajer u cilju informisanja roditelja o mogućim/očekivanim reakcijama djece tokom adaptacije na vrtić sa savjetima za prevazilaženje problema.
- U jednoj javnoj ustanovi je opremljena senzorna soba (zbog nedostatka stručno osposobljenog kadra nije još funkcionalna, dok u jednoj (PPU), je planirano opremanje senzorne sobe.

- Prisustvo djece iz drugih govornih područja (intenzivnije u JPU i PPU u južnoj regiji) je kulturološki obogatio ambijent ustanova, socijalna iskustva djece i zaposlenih.
- Jedna ustanova realizuje cjelokupne aktivnosti na stranom jeziku (po stečenoj licenci).
- Uočeni su naponi uglavnom javnih ustanova za veći obuhvat djece RE populacije. Prisutan je trend osipanja djece.
- Za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama koja imaju rješenja za usmjeravanje, urađeni su IROP-i, formirani timovi za pružanje podrške, pišu se periodični izvještaji, dijelom, stručni saradnici distribuiraju roditeljima edukativne materijale za rad sa tom djecom (uspješnije se realizuje u javnim ustanovama).
- Stručni saradnici sarađuju sa Resursnim centrima u kojima pojedina djeca dobiju stručnu podršku.
- Dio javnih ustanova uređuje i izdaje list za djecu u kojima su prikazane realizovane aktivnosti, radovi djece itd.
- Dio privatnih ustanova ostvaruje saradnju sa logopedima koji obavljaju privatnu praksu.
- U većini javnih ustanova za podršku djeci sa posebnim obrazovnim potrebama su angažovani asistenti.

Nedostaci:

- Sticajem okolnosti, angažovanje nestručnog kadra za rad sa djecom (vaspitači, stručni saradnici...), nameće pitanje odmjerivosti ciljeva, aktivnosti, izradu i upotrebu didaktičkog materijala za rad, praćenje evidentiranja razvoja djece ..., (više je izraženo u PPU.)
- U manjem broju vaspitnih grupa jaslenog uzrasta nije angažovana i medicinska sestra iako je po zakonu to radno mjesto sistematizovano.
- U manjem broju PPU ne vodi se u kontinuitetu i sadržajno evidencija kretanja zdravstvenog stanja, obolijevanja djece, preduzete preventivno-sanitarne mjere...
- Za praćenje razvoja djece ne koriste se u dovoljnoj mjeri instrumenti i tehnike praćenja i evidentiranja razvoja. Podaci u portfolija djece dijelom su često samo formalne prirode, bez suštinske procjenjivačke funkcije.
- Uglavnom nije uočena funkcionalna veza između podataka u portfolija i individualizovanog pristupa djeci.
- Uočena je tendencija kod manjeg dijela vaspitača da intervišu na likovnim radovima djece.
- Često podaci koji su u portfolija djece nemaju naznačeno vrijeme kada su evidentirani.
- Vaspitači uglavnom ne vode evidenciju napredovanja djece po IROP-u
- Uočena je praksa kod manjeg dijela vaspitača da svoj djeci nude istovjetne zadatke, šablonizirane didaktičke materijale za rad što sputava izražajnost, originalnost, individualnost djeteta.
- Komunikacija sa djecom iz drugih govornih područja dijelom stvara jezičku barijeru.
- U manjem broju ustanova (JPU), u vaspitnim grupama sa brojem djece iznad važećih normativa u kojima su integrisana djeca sa izraženim smetnjama u razvoju, značajno je

je otežan rad u grupi, a nameće se i pitanje ukupnih efekata iz perspektive djece sa posebnim potrebama i ostale djece (posebno kod naglašenih i kombinovanih smetnji).

- U nekim vaspitnim jedinicama zbog arhitektonskih prepreka, otežan je pristup djeci sa posebnim potrebama.
- Dio javnih ustanova nema logopeda.
- Uočen je neredovan dolazak tj. osipanje djece RE populacije. (javne ustanove).

Preporuke:

- Na relaciji ustanove, nadležno ministarstvo, univerzitet... treba riješiti pitanje deficita stručnog kadra/vaspitača .
- Pri usmjeravanju djece sa PP u vaspitnim grupama, uzeti u obzir ukupan broj djece u vaspitnoj grupi, broj djece sa PP, složenost i težinu smetnje, didaktičku opremljenost itd.
- Za rad sa djecom jaslenog uzrasta (djeca do 3 godine), u svim grupama treba da se angažuje medicinska sestra.
- U svim ustanovama trijažne medicinske treba da vode evidenciju kretanja zdravstvenog stanja djece, uočene promjene, stanje higijene, ishrane...
- Za praćenje i evidentiranje kretanja razvoja djece (upotreba tehnika, instrumenata, postupaka) treba da se edukuju vaspitači,
- Uložiti dodatni napor za veći obuhvat i redovnost dolaska u vrtić djece RE populacije, angažovanje romskih asistenata/medijatora.
- Sve ustanove treba da izrade i realizuju Tranzicioni plan.
- U svim ustanovama jelovnik treba da izrade stručna lica - nutricionisti.
- Vaspitačice/i treba da se oslobode šabloniziranja tokom izrade i upotrebe didaktičkog materijala u radu sa djecom.
- U postupku samoevaluacije ustanove treba da traže mišljenje roditelja o kvalitetu ishrane djece, higijene, ukupnih uslova...
- Pri usmjeravanju djece sa PP u vaspitne grupe treba uzeti u obzir, broj djece u vaspitnoj grupi, kvalitet liopremljenost prostora, obučenosť vaspitača, interes ostale djece.
- Vaspitači treba da vode evidenciju njihovih zapažanja o napredovanju djece sa PP u odnosu na IROP.

RESURSI PREDŠKOLSKE USTANOVE

Ukupna srednja ocijena za ključnu oblast je 7,00.

Najbolje ocijenjeni standard je standard B.5.2. U predškolskoj ustanovi su obezbijeđeni materijalno-tehnički uslovi za njegu djece i vaspitno-obrazovni rad 7,30, dok je najlošije ocijenjeni standard standard B.5.1. Kadrovska struktura omogućava kvalitetnu njegu djece i vaspitno-obrazovni rad – 6,70. Razlika između najbolje ocijenjenog i najlošije ocijenjenog standarda je 0,60.

Uočena je značajna razlika u prosječnoj ocjeni za ovu ključnu oblast između javnih i privatnih ustanova.

Prosječna ocjena javnih ustanova je 7,58, dok je prosječna ocjena privatnih ustanova 6,13. Razlika prosječne ocjene između javnih i privatnih ustanova je 1,45.

B.5. Resursi predškolske Ustanove	B.5.1. Kadrovska struktura omogućava kvalitetnu njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.		B.5.2. U predškolskoj ustanovi su obezbijedeni materijalno-tehnički uslovi za njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.	
	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	3	30	1	10
USPJEŠNO	6	60	8	80
VEOMA USPJEŠNO	1	10	1	10
Ukupno:	10	100	10	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.5.
B.5. Resursi predškolske ustanove	B.5.1.	6.70	7.00
	B.5.2.	7.30	

Za JPU su procjene:

Ključna oblast	JPU	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.5.
B.5. Resursi predškolske ustanove (JPU)	B.5.1.	8.00	7.58
	B.5.2.	7.17	

Za PPU su procjene:

Ključna oblast	PPU	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti B.5.
B.5. Resursi predškolske ustanove (PPU)	B.5.1.	4.75	6.13
	B.5.2.	7.50	

Prednosti:

B.5.1. Kadrovska struktura omogućava kvalitetnu njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.

U svim javnim predškolskim ustanovama kadrovska struktura zaposlenih omogućava kvalitetnu njegu djece i vaspitno-obrazovni rad. U većini javnih predškolskih ustanova su radno angažovani i stručni saradnici, profesori engleskog jezika i nutricionisti ili tehnolozi prehrane. U većini predškolskih ustanova po potrebi angažuju stručne saradnike i nutricioniste/tehnologe/HACCP menadžere kao spoljne saradnike. Direktori/ice, vaspitači/ce i

stručni saradnici/e u većini javnih predškolskih ustanova i dijelu privatnih predškolskih ustanova, posjeduju profesionalne portfolije. Profesionalni portfoliji sadrže biografiju, diplomu, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, sertifikate o edukacijama, zahvalnice, foto priče iz aktivnosti sa djecom itd. a ređe primjere dobre prakse. Većina vaspitačica u javnim predškolskim ustanovama i jedan broj u privatnim predškolskim ustanovama su izradile lični plan profesionalnog razvoja (LPPR). U svim javnim predškolskim ustanovama i dijelu privatnih predškolskih ustanova su formirani Timovi za PRNV i izabrani koordinatori koji su izradili Plan profesionalnog razvoja ustanove. Prilikom izrade Plana polazna osnova su bile potrebe i prioritetima tih ustanova za stručnim usavršavanjem i dio je Godišnjeg plana rada. Na kraju školske godine izrađuju Izvještaj o realizaciji plana profesionalnog razvoja. U nekim javnim predškolskim ustanovama dio zaposlenih posjeduje viša zvanja.

B.5.2. U predškolskoj ustanovi su obezbijeđeni materijalno-tehnički uslovi za njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.

U većini predškolskih ustanova uslovi za boravak i igru djece su dobri. Javne ustanove su smještene u namjenski građenim objektima od kojih je jedan broj novosagrađeni, drugi renoviran a jednom tek predstoji renoviranje. Privatne predškolske ustanove su smještene u prostorima koji nijesu namjenski građeni ali su prilagođeni namjeni i upodobljeni za boravak djece predškolskog uzrasta. Većina radnih soba je opremljena adekvatnim mobilijarom, didaktičkim i potrošnim materijalom i lijepo je uređen. Većina ustanova ima dvorište.

Sve javne predškolske ustanove posjeduju kuhinje i distribuiraju hranu za svu djecu u ustanovi. U većini javnih predškolskih ustanova i u nekim privatnim, jelovnike izrađuje nutricionista ili tehnolog. Jedan broj javnih predškolskih ustanova posjeduju i poštuju HACCP standarde a većina ustanova principe dobre higijenske prakse. U većini ustanova vodi se računa o bezbjednosti i kroz sanitarne preglede zaposlenih koji se rade uglavnom redovno, analizu vode, stvaranje bezbjedne sredine za boravak djece (provjera električnih instalacija, osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad i sl.). U većini ustanova Institut za javno zdravlje redovno vrši mikrobiološku analizu uzoraka vode i analize briseva u kuhinjama, a posljednje analize su bile u skladu sa propisima. Po izvještajima Instituta za javno zdravlje, hrana koju djeca dobijaju je u skladu sa propisanim normativima. U većini ustanova se redovno vrši dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija (DDD) objekata. Većina ustanova ima sklopljene ugovore sa firmama koje vrše periodično pregled i ispitivanje sredstava za rad i ispitivanje električnih instalacija.

Nedostaci:

B.5.1. Kadrovska struktura omogućava kvalitetnu njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.

U većini privatnih predškolskih ustanova kadrovska struktura nije usklađena sa propisima, što je dobrim dijelom uslovljeno deficitom stručnog, vaspitačkog kadra na tržištu rada. Često je prisutna neusaglašenost podataka u kadrovskoj strukturi u Godišnjem planu rada i realnom stanju. U nekim privatnim predškolskim ustanovama je neadekvatan i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Plan PRNV u nekim ustanovama je izrađen bez

okvirnih rokova za realizaciju planiranih aktivnosti stručnog usavršavanja. U jednom broju ustanova vaspitačice nijesu izradile LPPR. U jednoj od javnih predškolskih ustanova sistematizovano je radno mjesto nutricioniste ali uprkos redovno raspisanim konkursima, zbog nedostatka ovog kadra na tržištu rada, još nije radno angažovan. U jednoj javnoj predškolskoj ustanovi postoji potreba za angažovanjem stručnih saradnika (pedagoga, logopeda, defektologa), što su i zahtjevi roditelja u anketama, međutim, nije ih moguće angažovati jer to nije u skladu sa važećim normativima. Plan profesionalnog razvoja vaspitača u nekim privatnim predškolskim ustanovama nije izrađen u skladu sa preporukama Zavoda za školstvo. Program stručnog usavršavanja nije dio Godišnjeg plana rada u nekim ustanovama. Usljed nedostatka stručnog kadra prof. engleskog jezika je angažovana za rad u interaktivnim službama. U jednoj jaslenoj grupi javne predškolske ustanove, medicinska sestra radi pola radnog vremena, što nije u skladu sa propisima. U nekim ustanovama U izvještaju o realizaciji Godišnjeg plana rada nema podataka o realizovanim oglednim i uglednim aktivnostima. U jednoj od privatnih predškolskih ustanova ne realizuje se engleski jezik, nije formiran Tim za PRNV, u Izvještaju o realizaciji Godišnjeg plana rada nedostaju podaci o profesionalnom razvoju zaposlenih, Plan PRNV nije izrađen na osnovu hospitacija aktivnosti, pregleda LPPR i samoevaluacije PRNV-a, nedostaje evidencija o cjelokupnom PRNV ove ustanove.

B.5.2. U predškolskoj ustanovi su obezbijeđeni materijalno-tehnički uslovi za njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.

Uočeni su infrastrukturni problemi u nekim javnim predškolskim ustanovama: u nekoliko vaspitnih jedinica/objekata javnih predškolskih ustanova namještaj je dotrajavao (iako funkcionalan) i predstoji zamjena u narednom periodu (po planu uprave ustanove, prilaz nekim vaspitnim jedinicama / objektima javnih predškolskih ustanova je otežan, u nekim radnim sobama nedostaje stolova i stolica a dječija kupatila nijesu prilagođena normativima za djecu predškolskog uzrasta, u dvije radne sobe namijenjene djeci jaslenog uzrasta nedostaju toaleti, ograda dvorišta jednog vrtića nije adekvatno pričvršćena, neka dvorišta nijesu bila adekvatno uređena, prostorija interaktivne službe nije u dovoljnoj mjeri prilagođena djeci predškolskog uzrasta (namještaj je za učenike školskog uzrasta) i opremljena je skromnim sredstvima za vaspitno-obrazovni rad, u nekoliko jaslenih grupa didaktički materijal nije bio u dovoljnoj mjeri djeci dostupan. U nekim privatnim predškolskim ustanovama neke radne sobe za grupe vrtića su manje kvadrature od normativa što otežava realizaciju aktivnosti sa djecom. U nekim privatnim predškolskim ustanovama jelovnik se ne izrađuje uz konsultaciju sa stručnim licima-nutricionistima. Roditelji nekoliko ustanova u okviru anketa u komentarima traže korigovanje jelovnika, da ishrana bude raznovrsnija, zdravija i prilagođena uzrastu djeteta.

Preporuke:

B.5.1. Kadrovska struktura omogućava kvalitetnu njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.

- Redovno raspisivati konkurse za nestručno zastupljena radna mjesta.
- Uskladiti kadrovsku strukturu sa propisima a u Godišnjem planu rada podatke o zaposlenima prikazati u skladu sa realnim stanjem.

- Plan profesionalnog razvoja treba detaljno razraditi (navesti vrijeme realizacije i sl.).
- Vaspitačice treba da u kontinuitetu dopunjavaju lična profesionalna portfolija.
- U okviru PRNV - a vrijeme realizacije preciznije navesti, u mogućoj mjeri.
- Vaspitačice treba da unaprijede LPPR.
- Stručno zastupiti sva radna mjesta.
- Raspisivati konkurs za prijem nutricioniste i u narednom periodu.
- Plan profesionalnog razvoja izraditi u skladu sa preporukama Zavoda za školstvo.
- Program stručnog usavršavanja treba da bude dio Godišnjeg plana rada.
- Radno angažovati medicinsku sestru sa punim radnim vremenom u jaslenoj grupi.
- Redovno planirati i realizovati ugledne i ogledne aktivnosti i razmjenu iskustva između vaspitačica kada je u pitanju planiranje i realizacija vaspitno-obrazovnog rada.
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta uskladiti sa propisima.
- Raspored zaposlenih i njihovo radno angažovanje uskladiti sa propisima.
- Radno angažovati nastavnika engleskog jezika koji će realizovati javno važeći Program za engleski jezik.
- Formirati Tim za PRNV koji treba da izradi Plan PRNV na osnovu procjene realnih potreba vaspitačica za stručnim usavršavanjem i na osnovu izještaja nakon hospitacija aktivnosti, izvještaja o samoevaluaciji itd.
- Sastavni dio Izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada treba da budu i podaci o profesionalnom usavršavanju zaposlenih.
- Voditi cjelokupnu evidenciju o PRNV na nivou Ustanove.
- Sve vaspitačice /pedagoškinje treba formirati profesionalni portfolio sa LPPR.

B.5.2. U predškolskoj ustanovi su obezbijeđeni materijalno-tehnički uslovi za njegu djece i vaspitno-obrazovni rad.

- Jelovnik obroka za djecu treba izraditi u konsultaciji sa stručnim licem (nutricionista, ljekar-pedijatar).
- Ispitivanje električnih i gromobranskih instalacija vršiti i za VJ „Zelenika“ koja je u sklopu osnovne škole a u saradnji sa upravom škole.
- Poboljšati uslove u VJ „Igalo“ i omogućiti bezbjedan pristup ovoj vaspitnoj jedinici.
- U VJ „Centralni vrtić“ u skladu sa mogućnostima, poboljšati uslove boravka djece (promjena mobilijara...).
- U VJ „TQ Plazza“ u skladu sa mogućnostima, dopuniti mobilijar u radnim sobama, uvesti toplu vodu u dječija kupatila i obezbijediti hlađenje.
- Dvorište Matičnog objekta dodatno opremiti mobilijarom, orezati granje i ukloniti ga, riješiti problem slivanja otpadne vode iz kuće u neposrednoj blizini vrtića.
- Pri organizovanju rada voditi računa o potrebama djece jaslenog uzrasta i u skladu sa tim izvršiti adaptaciju prostora ili drugačiju organizaciju i obezbijediti dječije toalete za dvije jaslene grupe.
- Ogradu dvorišta popraviti kako bi djeca bila bezjedna.
- Jelovnik je potrebno korigovati uz konsultacije sa Institutom za javno zdravlje.

KOMENTARI I ZAKLJUČCI

Analizom ključnih aspekata kvaliteta rada predškolskih ustanova obuhvaćenih eksternom evaluacijom u 2024. godini, izvede se sljedeći zaključci:

Ključna oblast Upravljanje i rukovođenje predškolskom ustanovom je značajno bolje procijenjena u javnim predškolskim ustanovama (7,31) u odnosu na privatne ustanove (5,84), što ukazuje na potrebu dodatne edukacije direktora privatnih vrtića. Na osnovu izvještaja može se zaključiti da proces interne evaluacije nije jasan svim subjektima u ustanovama i da se ne sprovodi po uputstvima i preporukama Zavoda za školstvo. Takođe, planovi za unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama se ne zasnivaju na preporukama eksterne i interne evaluacije. Pedagoška dokumentacija u domenu obrazovno-vaspitnog rada u određenom broju ustanova ne obuhvata operativno razrađene planove, kao ni planirane i realizovane aktivnosti djece i vaspitača u okviru takmičenja, likovnih konkursa i sl. U ustanovama treba unaprijediti planiranje profesionalnog razvoja, kao i evidenciju o realizaciji planiranih aktivnosti.

Etos ustanove u javnim i privatnim ustanovama je oblast sa najmanjom razlikom srednje procjene kvaliteta, pa se može zaključiti da se u ustanovama njeguju dobri međuljudski odnosi. U javnim i privatnim ustanovama njeguju se kulturološke razlike, prevazilaze jezičke barijere, osnažuju se roditelji i djeca za koje je potrebno inkluzivno obrazovanje, razvijeni su različiti oblici saradnje sa roditeljima. Segment koji treba unaprijediti odnosi se na veće uključivanje roditelja u aktivnosti predškolskih ustanova. Sve predškolske ustanove formirale su timove za prevenciju nasilja i razradile postupke preventivnog i adekvatnog reagovanja na neprimjerene oblike ponašanja.

Kvalitet rada u javnim ustanovama u ključnoj oblasti Vaspitno-obrazovni rad u svim standardima je bolje procijenjen u odnosu na privatne ustanove. Najznačajnija razlika je u procjeni standarda *Planiranje i programiranje i realizacija vaspitno-obrazovnog rada je u funkciji razvoja i učenja djece* (7,17 u javnim ustanovama, 5, 50 u privatnim ustanovama). Većina vaspitačica u javnim ustanovama dominantno bira teme na osnovu praćenja, posmatranja i uzrasta djece. Vaspitačice uglavnom redovno izrađuju nedjeljne i dnevne planove rada o čemu postoji evidencija. Prisutan je ekološki program u pojedinim vrtićima, a u jednoj privatnoj predškolskoj ustanovi realizuje se međunarodno priznati program na engleskom jeziku. U pojedinim ustanovama planiranje i realizovanje vaspitno-obrazovnog rada nije zasnovano na osnovu važećeg programa i smjernica Zavoda za školstvo. Prisutan je i problem nedostatka stručnog kadra, kao i njegova neadekvatna raspoređenost. U svim privatnim predškolskim ustanovama obuhvaćenim nadzorom broj djece je optimalan i u skladu s normativima, dok se prekomjernost djece javlja u jednom broju javnih predškolskih ustanova, što negativno utiče na razvoj socijalne sredine. Iako se u svim predškolskim ustanovama vodi računa o bezbjednosti djece, jedan dio privatnih predškolskih ustanova nije smješten u namjenski građenim objektima (strme stepenice, mali dvorišni prostor). Takođe, potrebno je poboljšati infrastrukturne uslove, opremljenost mobilijarom i didaktičkim sredstvima. Nephodno je jedan dio roditelja edukovati o važnosti redovnog dolaska djece u predškolske ustanove.

Razvoj i napredovanje djece je ključna oblast gdje privatne ustanove treba značajno da unaprijede rad, posebno u okviru standarda *Praćenje razvoja i napredovanja djece vrši se u kontinuitetu uz upotrebu odgovarajućih standardizovanih tehnika i instrumenata i ostalih evidencija*, koji je u privatnim ustanovama procijenjen sa 5,50. Srednja procjena kvaliteta svih standarda u javnim ustanovama za ovu oblast je 8,00, a u predškolskim ustanovama 5,88. U javnim ustanovama godišnjim planom rada obuhvaćeni su svi segmenti koji se odnose na praćenje razvoja i napredovanja djece i operativno su razrađeni, posebno u segmentima higijene, ishrane, sistematskih pregleda, adaptacije djece na vrtić. Interesovanja djece i njihov razvoj se evidentiraju u portfolijima koja vode vaspitači, a sistematičnije se pruža podrška djeci s posebnim potrebama. U privatnim ustanovama je primjetna zastupljenost nestručnog kadra u radu s djecom, dok je u javnim ustanovama potreban veći broj logopeda. U pojedinim vaspitnim grupama jaslenog uzrasta nije angažovana medicinska sestra, pa je izraženiji nedostatak kontinuiteta i sadržaja evidencije kretanja zdravstvenog stanja djece. Prisutna je u jednom dijelu i jezička barijera u komunikaciji sa djecom iz drugih govornih područja.

6. KVALITET RADA OSNOVNIH ŠKOLA

NASTAVA I UČENJE

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost

Nastava predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost u toku 2024. godine evaluirana je u 22 osnovne škole. Urađen je po 21 izvještaj za razrednu i za predmetnu nastavu. Razredna nastava iz ovog predmeta nije evaluirana u JU OŠ „Milovan Jelić“, Bijelo Polje, a predmetna nastava u JU OŠ „Živko Džuver“, Pljevlja.

A.1. Nastava i učenje – Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	5	2	5	2	5
USPJEŠNO	39	93	38	90	39	93
VEOMA USPJEŠNO	1	2	2	5	1	2
Ukupno:	42	100	42	100	42	100

Nastava predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost (razredna i predmetna nastava) evaluirana je na nivou uspješno. Ukupna srednja procjena ostvarenosti standarda je 7.18. Najbolje procijenjen standard odnosi se na organizaciju nastave (7.36) i planiranje nastave (7.17), a najslabije procijenjen standard je praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika (6.88).

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost UKUPNO OŠ	A.1.1.	7.17	7.18
	A.1.2.	7.36	
	A.1.3.	6.88	

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost – razredna nastava

A.1. Nastava i učenje - Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost Razredna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	5	2	10	2	10
USPJEŠNO	20	95	17	80	19	90
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	10	0	0
Ukupno:	21	100	21	100	21	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost Razredna nastava	A.1.1.	7.00	7.03
	A.1.2.	7.24	
	A.1.3.	6.71	

Kvalitet uspješnosti realizacije razredne nastave iz crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti procijenjen je u 21 osnovnoj školi.

U znatnom broju škola standardi su ostvareni na nivou uspješno, pa je shodno tome ukupna srednja procjena 7.03. Organizacija nastave (7.24) i planiranje nastave (7,00) najbolje su procijenjeni standardi, dok je slabije procijenjen standard praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika (6.71).

Prednosti:

- Časovi su dobro metodičko-didaktički utemeljeni.
- Planiranje je u skladu sa zahtjevima Predmetnog programa.
- Zastupljena je raznovrsnost metoda i oblika rada, kao i materijala koje nastavnice pripremaju za učenike.
- Ocjenjivanje je u skladu sa zakonskom regulativom.
- Česta je upotreba digitalne tehnologije u nastavi.
- Učenici sa posebnim obrazovnim potrebama uključeni su u rad, u skladu sa svojim mogućnostima.

Nedostaci:

- U školama sa kombinovanim odjeljenjima godišnje planiranje nije usklađeno sa specifičnostima ovog načina rada.

- Za obrazovno-vaspitne ishode koji se odnose na oblast stvaranje teksta (umjetničkog i neumjetničkog) nije planiran, pa ni realizovan, dovoljan broj časova.
- Teme iz oblasti ocjenjivanja, posebno utvrđivanje kriterijuma i njihova primjena u nastavi, nijesu dovoljno zastupljene u radu stručnih aktiva.
- Prisutan je preveliki broj odličnih ocjena u četvrtom i petom razredu.
- Ispravke pismenih zadataka (četvrti i peti razred), i uopšte pisanog izraza učenika, nijesu detaljne i konstruktivne u dovoljnoj mjeri.
- Časovi namijenjeni otvorenom dijelu i saradnji sa lokalnom zajednicom često su formalno planirani.

Preporuke:

- Uspostaviti saradnju sa aktivima predmetne nastave, razmjenjivati iskustva i usklađivati kriterijume ocjenjivanja na ovom nivou.
- Na nivou stručnih aktiva suštinski se baviti temama iz oblasti ocjenjivanja, posebno kada su u pitanju kriterijumi ocjenjivanja.
- Jasno definisati kriterijume za odlične ocjene i primjenjivati ih.
- Realno planirati časove otvorenog dijela i saradnje sa lokalnom zajednicom.
- Za obrazovno-vaspitne ishode koji se odnose na oblast stvaranje teksta (umjetničkog i neumjetničkog) planirati veći broj časova i realizovati ih.
- Obezbijediti metodičke obuke nastavnicima za rad u kombinovanim odjeljenjima.
- Nastavu više usmjeriti na razvoj kritičkog mišljenja, kreativnosti i istraživačkog duha učenika.

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost – predmetna nastava

Kvalitet uspješnosti realizacije predmetne nastave iz crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti procijenjen je u 21 osnovnoj školi.

A.1. Nastava i učenje - Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost Predmetna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	5	0	0	0	0
USPJEŠNO	19	90	21	100	20	95
VEOMA USPJEŠNO	1	5	0	0	1	5
Ukupno:	21	100	21	100	21	100

U znatnom broju škola standardi su ostvareni na nivou uspješno, pa je shodno tome ukupna srednja procjena 7.32. Najbolje procijenjeni standardi su organizacija nastave (7.48) i planiranje

nastave (7.33), dok je slabije procijenjen standard praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika (7.05).

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost Predmetna nastava	A.1.1.	7.33	7.32
	A.1.2.	7.48	
	A.1.3.	7.05	

Prednosti:

- Blagovremeno su urađeni godišnji planovi za redovnu, dopunsku i dodatnu nastavu, zasnovani na ishodima učenja iz Predmetnog programa, kao i planovi za vannastavne aktivnosti. Sačinjeni su IROP-i za učenike s posebnim obrazovnim potrebama.
- Većina nastavnika redovno izrađuje metodičko-didaktičke pripreme sa aktivnostima usklađenim s ishodima učenja. Takođe, pripremaju nastavne materijale u cilju funkcionalne ostvarenosti ishoda učenja.
- Zastupljenost edukativnih panoa doprinosi da je većina učionica sazajno i estetski podsticajna za učenje.
- Evaluirani časovi zasnovani su na razvijanju jezičkih komponenti obuhvaćenih Predmetnim programom. Karakteriše ih odgovarajuća metodička zasnovanost i jasna strukturiranost.
- Nastavu obilježava unutarpredmetna i međupredmetna povezanost.
- Saradnički odnos zastupljen je između nastavnika i učenika, kao i učenika međusobno.
- Upotreba digitalnih resursa uglavnom je zastupljena je u nastavnom procesu.
- Nastavnici primjenjuju različite tehnike ocjenjivanja.
- Ocjenjivanje učenika je redovno, shodno zakonskoj regulativi.
- Nastavnici prate i evidentiraju napredovanje učenika u različitim oblastima predmeta.

Nedostaci:

- U godišnjim planovima rada nastavnika nije zastupljen potreban fond časova za razvijanje ueničkog pisanog izražavanja kroz procesni pristup.
- Osvrt na realizaciju ishoda učenja izostaje ili je formalne prirode.
- Ishodi učenja u planovima za dodatnu nastavu nijesu usmjereni ka višim kognitivnim nivoima podrške.
- Pitanja/zadaci višeg nivoa zahtjevnosti nijesu odgovarajuće zastupljeni u nastavnom procesu.
- Nastava nije u potpunosti usmjerena na razvoj ključnih kompetencija učenika i njihovih generičkih vještina.
- Elementi praćenja ueničkih postignuća ne obuhvataju u potpunosti jezičke komponente propisane Predmetnim programom.

- Izostaje primjena utvrđenih kriterijuma ocjenjivanja, posebno u oblasti pisanog izražavanja.
- Stručni aktivni ne vrše kvalitativne analize postignuća učenika, sa konkretnim prijedlozima za unapređivanje nastavnog procesa.
- Pisana provjera razumijevanja neumjetničkog teksta i razvoja čitalačke pismenosti zastupljena je u manjem broju evaluiranih škola.

Preporuke:

- Nastavnike obukama metodički osnažiti za intenzivniju primjenu aktivnih oblika nastave.
- Nastavu u potpunosti usmjeriti na razvoj ključnih kompetencija učenika.
- U cilju razvoja čitalačke pismenosti, planirati i realizovati veći broj časova iz oblasti neumjetničkih tekstova i pisano provjeravati ostvarenost tih ishoda.
- Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika zasnivati na didaktičkim preporukama iz Predmetnog programa i saznanjima dobijenim na obukama iz oblasti ocjenjivanja.

Crnogorski jezik kao nematernji

Nastava predmeta Crnogorski jezik kao nematernji evaluirana je u dvije osnovne škole (JU OŠ „Bedri Elezaga”, Ulcinj i JU OŠ „Mahmut Lekić”, Tuzi).

A.1. Nastava i učenje - Crnogorski jezik kao nematernji	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	50
USPJEŠNO	2	100	2	100	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Ukupna srednja procjena ostvarenosti standarda je 6.65. Najbolje je procijenjeno planiranje nastave (7.50), zatim organizacija nastave (7.00), a najslabije praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika (5.50).

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Crnogorski jezik kao nematernji	A.1.1.	7.50	6.65
	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	5.50	

Prednosti:

- Godišnji planovi rada nastavnika zasnovani su na ishodima učenja iz Predmetnog programa.
- Urađeni su planovi za redovnu, dopunsku i dodatnu nastavu.
- Upotreba maternjeg (albanskog) jezika u nastavi Crnogorskog jezika kao nematernjeg svedena je na odgovarajuću mjeru u skladu s didaktičkom preporukom Predmetnog programa.
- Dobro su razvijene jezičke komponente, posebno čitanje.
- Korelativni pristup zastupljen je u nastavi.

Nedostaci:

- Izostaje kvalitativni osvrt na realizaciju ishoda učenja, s konkretnim prijedlozima za poboljšanje nastavnog procesa.
- Planovi za dodatnu nastavu nijesu u potpunosti prilagođeni višem kognitivnom nivou podrške učenicima.
- Djelimično su prilagođene strategije učenja nivou učeničkih znanja i vještina.
- Izostaje precizno formiranje elemenata praćenja učeničkog napredovanja i kriterijuma ocjenjivanja, kao i njihova usaglašenost u okviru stručnih aktivna.
- Nedostaje kvalitativna analiza učeničkih postignuća na kraju klasifikacionih perioda sa konkretnim mjerama za unapređivanje.

Preporuke:

- Omogućiti nastavnicima obuke iz metodike savremene nastave usmjerene na različite strategije učenja.
- Praćenje i ocjenjivanje učeničkih postignuća zasnivati na didaktičkim preporukama iz Predmetnog programa.
- Omogućiti nastavnicima obuke iz oblasti ocjenjivanja.
- Unaprijediti nastavu funkcionalnom upotrebom savremenih nastavnih sredstava.

Albanski jezik i književnost

Procjena kvaliteta nastave/učenja izvršena je na osnovu 4 izvještaja (u 2 škole), po 2 za razrednu odnosno predmetnu nastavu. Svi standardi, u svim izvještajima procijenjeni su na nivou uspješno (U). Najbolje procijenjeni standard sa uspješno (U) – 6,25, na nivou osnovne škole, je standard *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*. Ostala dva standarda imaju identičnu procjenu, uspješno (U) – 6.00.

Ukupna srednja procjena na nivou osnovne škole je 6,13.

A.1. Nastava i učenje – Albanski jezik i književnost UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	2	50
USPJEŠNO	4	100	4	100	2	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Albanski jezik i književnost UKUPNO OŠ	A.1.1.	6.00	6.13
	A.1.2.	6.25	
	A.1.3.	6.00	

Prednosti

- Aktivnosti učenika/ca na času uglavnom su usmjerene na ostvarivanje ishoda časa.
- Učionice su opremljene računarom i TV-om, dobro su osvijetljene i čiste.
- Atmosfera na časovima je radna, bez stresa i tenzije, komunikacija između učenika/ca i nastavnika/ca prijatna, uz međusobno poštovanje.
- Za učenike/ce sa posebnim obrazovnim potrebama nastavnici/e pripremaju posebne zadatke/aktivnosti, u skladu sa IROP-om.
- Na časovima se koriste raznovrsna nastavna sredstva (udžbenici, sveske, računar i TV, nastavni listići).
- Učenici su upoznati sa svojim ocjenama.
- Nastavnici/e blagovremeno usvajaju godišnje planove rada.
- Ishodi za otvoreni dio programa jasno su obilježeni.
- Većina nastavnika/ca rade orijentacione planove dopunske i dodatne nastave.
- Većina nastavnika/ca redovno rade pisanu pripremu za čas.
- Za učenike/ce sa posebnim obrazovnim potrebama interni materijali prilagođavaju se u skladu s IROP-om.

Nedostaci

- Pojedini/e nastavnici/e su dominantni/e na času i ne kreiraju u dovoljnoj mjeri aktivnosti usmjerene na razvoj kritičkog mišljenja kod učenika/ca.
- Učenici/e u komunikaciji sa nastavnikom/com povremeno koriste riječi i izraze u dijalektu, a nastavnici/e ih ne opominju da koriste standardizovani jezik.

- Većina učenika/ca je pasivna na času, dominiraju nastavnici/e koji/e koriste uglavnom tradicionalne metode učenja (monološka, dijaloška, metoda objašnjavanja) i oblike rada (individualni i frontalni).
- U zapisnicima aktiva nema pisanih pokazatelja da se uopšte razgovara o kriterijumima ocjenjivanja ili o ujednačavanju kriterijuma, a to nije predviđeno ni u programu rada Aktiva.
- Kvalitativna analiza svodi se na konvencionalnu konstataciju da je uspjeh učenika/ca zadovoljavajući ili da je ispod očekivanog.
- Nedostaju prijedlozi mjera koje treba preduzeti za poboljšanje uspjeha učenika/ca.
- Znanje učenika/ca pokazano na časovima, u nekim odjeljenjima, je slabije u odnosu na njihove ocjene u dnevniku.
- Stručni aktiv ne radi uporednu analizu kretanja srednje ocjene iz ovog nastavnog predmeta po klasifikacionim periodima tekuće školske godine, ni upoređivanje sa srednjom ocjenom iz prethodne školske godine, kao ni uporednu analizu postignuća (ocjena) učenika na eksternom testiranju sa uspjehom (zaključnom ocjenom) u Školi.
- Neki/e nastavnici/e rade nedozvoljene sitne intervencije (skraćivanja, dopunjavanja postojećih, ali i dodavanja pojedinih ishoda učenja - kojih nema u važećem programu) u Godišnjem planu rada.
- Nastavnici/ce ne praktikuju pisanje osvrta na realizaciju Godišnjeg plana rada i osvrta o realizaciji ishoda učenja.
- Stručni aktiv ne radi analizu uticaja dopunske i dodatne nastave na poboljšanje uspjeha učenika.

Preporuke

- U nastavi više koristiti interaktivne metode učenja.
- Na času koristiti standardizovani jezik.
- Razgovarati na sjednicama Stručnog aktiva o ujednačenju i usklađivanju kriterijuma ocjenjivanja.
- Analizirati u Stručnom aktivu uticaj časova dopunske i dodatne nastave na poboljšanje uspjeha učenika/ca u učenju.
- Izbjegavati bilo kakve intervencije (mijenjanje formulacija ishoda učenja) u Godišnjem planu rada u odnosu na javno važeći program nastavnog predmeta Albanski jezik i književnost.
- Redovno pisati osvrt na realizaciju Godišnjeg plana rada i osvrt na realizaciju ishoda učenja. Raditi (u Stručnom aktivu) uporednu analizu postignuća učenika na eksternom testiranju sa prosječnom zaključnom ocjenom učenika na kraju školske godine.
- Raditi (u Stručnom aktivu) pored tabelarnog prikaza i kvalitativnu analizu uspjeha po klasifikacionim periodima sa zaključcima i mjerama koje treba preduzeti za poboljšanje uspjeha učenika/ca.
- Raditi (u Stručnom aktivu) uporednu analizu postignuća učenika/ca po klasifikacionim periodima tekuće, kao i sa uspjehom učenika prethodne školske godine.

Albanski jezik i književnost – razredna nastava

Procjena kvaliteta nastave/učenja u razrednoj nastavi izvršena je na osnovu 2 izvještaja. Svi standardi na nivou razredne dobili su identičnu procjenu uspješno (U) 6.00. Ukupna srednja procjena u razrednoj nastavi iznosi 6.00 i slabija je u odnosu na ukupnu srednju ocjenu u predmetnoj nastavi koja iznosi 6.25.

A.1. Nastava i učenje – Albanski jezik i književnost Razredna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	50
USPJEŠNO	2	100	2	100	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Albanski jezik i književnost Predmetna nastava	A.1.1.	6.00	6.00
	A.1.2.	6.00	
	A.1.3.	6.00	

Albanski jezik i književnost – predmetna nastava

Procjena kvaliteta nastave/učenja u predmetnoj nastavi izvršena je na osnovu 2 izvještaja. Najbolje procijenjen standard, sa procjenom uspješno (U) – 6.25 je standard *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*, dok su ostala dva standarda (Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma, Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju) procijenjena identičnom procjenom Uspješno (U) – 6.00. Ukupna srednja procjena u predmetnoj nastavi (6.25) bolja je od ukupne srednje procjene u razrednoj nastavi 6.00.

A.1. Nastava i učenje – Albanski jezik i književnost Predmetna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	50
USPJEŠNO	2	100	2	100	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Albanski jezik i književnost Predmetna nastava	A.1.1.	6.00	6.25
	A.1.2.	6.50	
	A.1.3.	6.00	

Matematika

A.1. Nastava i učenje – Matematika UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	24	92	17	65	24	92
VEOMA USPJEŠNO	2	8	9	35	2	8
Ukupno:	26	100	26	100	26	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Matematika UKUPNO OŠ	A.1.1.	7.46	7.82
	A.1.2.	8.12	
	A.1.3.	7.58	

Matematika – razredna nastava

A.1. Nastava i učenje – Matematika Razredna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	18	95	13	6	18	95
VEOMA USPJEŠNO	1	5	6	32	1	5
Ukupno:	19	100	19	100	19	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Matematika Razredna nastava	A.1.1.	7.47	7.79
	A.1.2.	8.05	
	A.1.3.	7.58	

Prednosti:

- Veliki broj posjećenih časova je didaktičko-metodološki strukturiran.
- Nastavnici daju jasne instrukcije i objašnjenja, koristeći stručnu terminologiju prilagođenu uzrastu.
- Ocjenjivanje je u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.
- Izbor metoda i oblika rada je uskladu sa ishodima učenja, individualnim potrebama i razvojnim karakteristikama učenika, veoma je zastupljena aktivna nastava.
- Na časovima vlada radna atmosfera uz obostrano uvažavanje.
- Nastavnici redovno pregledaju sveske učenika, upisuju korektivne napomene i pohvale.
- Godišnji planovi rada urađeni su u skladu sa Predmetnim programom rada.
- Pisane pripreme za čas sadrže sve potrebne elemente.
- Redovno se pripremaju pisani interni materijali.
- Partnerski rad nastavnice i vaspitačice u prvom razredu je dobro ukomponovan.
- Zidovi učionica su obogaćeni sadržajima iz programa, što dodatno čini ambijent za učenje podsticajnim.
- Nastavnici koriste raznovrsne tehnike procjene postignuća, što doprinosi transparentnosti i objektivnosti ocjenjivanja.
- Pravila ponašanja su jasno definisana i dosljedno primijenjena, što stvara podsticajno okruženje za učenje.

Nedostaci:

- U pojedinim školama zapisnici Aktiva nijesu sadržajni, ne prati se planirana dinamika rada.
- Na pisanim provjerama znanja često nije istaknuta bodovna skala i svi učenici nijesu upoznati sa kriterijumom ocjenjivanja.
- O razrađenosti kriterijuma ocjenjivanja često nema pisanog traga u zapisnicima Stručnog aktiva.
- Osvrt na realizaciju se ne radi redovno, a i kad se piše bude formalnog sadržaja.
- Često u planovima Stručnog aktiva nema tačke dnevnog reda koja se odnosi na analizu postojećih nastavnih sredstava u školi i inicijative za nabavku nepostojeće.
- Otvoreni dio je zastupljen u Godišnjim planovima rada u traženom procentu, ali nedovoljno prilagođen specifičnostima lokalne zajednice.
- Na kraju časova se zadaju domaći zadaci, ali rekapitulacija stečenih znanja uglavnom izostaje.
- Na pojedinim posjećenim časovima nije bilo dobrog odabira zadataka i uglavnom su se odabrani odnosili na razvoj početnih taksonomskih nivoa znanja.

Preporuke:

- Primjenjivati princip individualizacije i diferencijacije u nastavi matematike, kako bi učenici mogli da učestvuju i napreduju ravnopravno u radu prema svojim mogućnostima.
- Optimalno koristiti princip očiglednosti i konkretizacije, naročito u prvom ciklusu.
- Redovno vršiti kvalitativnu analizu postignuća učenika na sjednicama Stručnog aktiva i definisati predloge mjera za unapređenje kvaliteta.
- Posredstvom Stručnog aktiva dostavljati specifikaciju nastavnih sredstava i pomagala potrebnih za realizaciju Predmetnog programa.
- Na kraju mjeseca vršiti kvalitativni osvrt na realizaciju ishoda učenja u Godišnjim planovima rada i svakodnevno u pisanim pripremama časa, sa konkretnim prijedlozima u cilju poboljšanja kvaliteta nastave.
- Osigurati smisleniju integraciju korelacije među nastavnim predmetima i primjenu međupredmetnih tema u nastavi.
- Povećati fokus na primjenu naučenog u stvarnim životnim situacijama.
- Kroz ugledne i ogledne časove postepeno primjenjivati elemente savremene nastave i provjerena iskustva primjenjivati na časovima redovne nastave.
- Uvesti dodatne zadatke za učenike koji brže napreduju, radi stimulisanja njihovih potencijala.

Matematika – predmetna nastava

A.1. Nastava i učenje - Matematika Predmetna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	6	86	4	57	6	86
VEOMA USPJEŠNO	1	14	3	43	1	14
Ukupno:	7	100	7	100	7	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Matematika Razredna nastava	A.1.1.	7.43	7.90
	A.1.2.	8.29	
	A.1.3.	7.57	

Prednosti:

- Časovi su dobro struktuirani i metodički organizovani.
- Godišnji planovi rada izrađeni su u skladu s Predmetnim programom i obuhvataju sve ključne elemente.
- Nastavnici su pokazali visok nivo profesionalnosti i predanosti u radu.
- Na časovima preovladava radna i podržavajuća atmosfera, uz izraženo međusobno povjerenje i poštovanje.
- Realizovane aktivnosti učenika su u većini slučajeva potpuno usklađene sa ishodima časa.
- Zadaci prate prethodno postignute ishode učenja i prilagođeni su mogućnostima učenika, a zastupljeni su i dodatni zadaci za naprednije učenike.
- Učenici upoznati sa kriterijumom ocjenjivanja i pisane provjere znanja imaju jasno definisane bodovne skale, tako da je dostignut visok stepen transparentnosti ocjenjivanja.
- Učenicima se pruža odgovarajuća podrška, u skladu sa njihovim postignućima.
- Pregledanje i vrednovanje domaćih zadataka i svesaka je redovno, što podstiče kontinuiran rad učenika.
- Povratne informacije o postignućima pruža se u toku nastavnog procesa, što doprinosi razumijevanju sopstvenog napretka.

Nedostaci:

- Prisustvo korelacije s drugim predmetima je zapaženo, ali primjena stečenog znanja u stvarnim situacijama nije dovoljno naglašena.
- Učionice su uredne, ali ne i opremljene sa dovoljno edukativnog materijala.

- Otvoreni časovi su rijetko povezani s lokalnim specifičnostima, a njihova uloga u ostvarivanju obaveznih ishoda nije dosljedno prepoznata, često je samo formalna.
- Osvrt na realizaciju Godišnjem plana rada je redovno rađen, ali često nedovoljno detaljni i bez jasnog obrazloženja odstupanja.
- Nedostaje veća raznovrsnost metoda i oblika rada i podsticanje kreativnosti i kritičkog mišljenja kod učenika.
- Pregledanje domaćih i učničkih svesaka nije u kontinuitetu.
- U Godišnjim planovima nije jasno vidljiva korelacijama sa ostalim predmetima.

Preporuke:

- Stručno zastupiti nastavu u svim odjeljenjima.
- Posvetiti veću pažnju praktičnoj primjeni otvorenog dijela Programa, s fokusom na lokalne specifičnosti i doprinos obaveznim ishodima.
- Unaprijediti pisanje osvrta na realizaciju u Godišnjim planovima rada, sa naglaskom na analizu odstupanja i predlaganje mjera za poboljšanje.
- Implementirati međupredmetne teme praktično, a ne samo formalno.
- Osigurati da svi godišnji planovi uključuju detaljne korelacije sa drugim nastavnim predmetima.
- Uvesti raznovrsnije metode rada, poput grupnog i problemskog učenja, kako bi se povećala interakcija i kreativnost učenika.
- Povećati upotrebu digitalnih i dodatnih nastavnih sredstava.
- Povratne informacije davati blagovremeno i sa ciljem da se učenici usmjere ka daljem razvoju.
- Intezivnije primjenjivati zadatke koji povezuju znanja iz više oblasti.
- Sistematski analizirati efekte dopunske i dodatne nastave i predlagati mjere unapređenja istih.

Engleski jezik

Utvrdjivanje kvaliteta nastave engleskog jezika realizovano je u 22 osnovne škole. Ukupna srednja procjena iznosi 7,20, što pokazuje da je nastava u cjelini na nivou uspješnosti.

Najbolje je procijenjen standard A.1.2. – Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena na ostvarivanje ishoda učenja, sa srednjom ocjenom 7,45. Ovaj standard je u najvećem broju škola (91%) procijenjen kao uspješan, dok je u manjem broju ustanova (9%) na nivou veoma uspješno.

Standard A.1.1. – Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma procijenjen je sa 7,36, pri čemu je u 72% škola procijenjen kao uspješan, u 14% kao veoma uspješan, dok je isti procenat (14%) na nivou zadovoljava.

Nešto slabije je procijenjen standard A.1.3. – Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju, sa srednjom ocjenom 6,68. U

većini škola (64%) ovaj standard je procijenjen na nivou uspješno, u 14% kao veoma uspješan, dok je u 22% ustanova na nivou zadovoljava.

A.1. Nastava i učenje – Engleski jezik UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	3	14	0	0	5	22
USPJEŠNO	16	72	20	91	14	64
VEOMA USPJEŠNO	3	14	2	9	13	14
Ukupno:	22	100	22	100	22	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Engleski jezik UKUPNO OŠ	A.1.1.	7.36	7.20
	A.1.2.	7.45	
	A.1.3.	6.68	

Prednosti:

- U većini škola časovi engleskog jezika imaju jasnu strukturu i aktivnosti usmjerene na ostvarivanje ishoda učenja, pri čemu su nastavnici pretežno uvažavaju različite stilove i nivoe znanja učenika.
- Instrukcije i objašnjenja su jasna, a metode i oblici rada zasnivaju se na principima aktivne i interaktivne nastave.
- Nastava razvija sve jezičke vještine, kognitivne strategije, kritičko mišljenje i kreativnost, povezujući znanja iz različitih predmeta i omogućavajući primjenu engleskog jezika i izvan učionice.
- Učenici koriste raznovrsna nastavna sredstva i materijale, uključujući udžbenike, digitalne resurse i dodatne materijale koje nastavnici često sami obezbjeđuju.
- Planiranje i priprema nastave većinom uključuju definisane ishode učenja, didaktička rješenja i diferencirani materijal za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama, dok nastavnici redovno prate realizaciju i unaprjeđuju svoje planove.
- Nastavnici redovno pripremaju časove, izrađuju godišnje planove i IROP-e, a nastava se realizuje stručno, sa naglaskom na individualizaciju, inkluzivnost i prilagođavanje potrebama učenika (RC).
- Ocjenjivanje je uglavnom redovno, zasnovano na jasnim kriterijumima i evidenciji različitih elemenata postignuća, a podrška učenicima uključuje dopunsku i dodatnu nastavu te individualizovane aktivnosti.

- Učenici su pretežno podsticani na samostalno razmišljanje, istraživanje i produktivnu primjenu znanja, dok nastavnici razvijaju njihove jezičke, socijalne i komunikacijske vještine kroz aktivnu nastavu.

Nedostaci:

- Neadekvatno strukturiranje časa.
- Prilikom strukturiranja časova nastavnici planiraju previše aktivnosti pa je često ubrzan tempo rada, odnosno neusklađen sa mogućnostima učenika.
- Neadekvatna primjena metoda aktivnog učenja.
- Nedovoljno uključivanje TPR metoda (I ciklus).
- Nastavno gradivo nije povezano sa životnim situacijama.
- Prekomjerna upotreba maternjeg jezika.
- Diktiranje i neefikasna realizacija gradiva.
- Slaba komunikacija i saradnja sa učenicima.
- Kriterijum ocjenjivanja nije utvrđen ili je neujednačen u okviru Aktiva.
- Struktura pismenih zadataka nije u skladu sa preporukama Predmetnog programa po broju elemenata i načinu bodovanja.
- Nedovoljno praćenje postignuća učenika.
- Nepotpune analize postignuća (redovna nastava, dopunska, dodatna, eksterne provjere znanja).
- Nepotpuno ili neusklađeno planiranje. Nedovoljna primjena preporuka Predmetnog programa.
- Nedovoljno planiranje korelacije i međupredmetnih tema.
- Nedovoljno planiranje dodatne i dopunske nastave.
- Nedovoljno uključivanje učenika sa posebnim potrebama.
- Neredovno pripremanje i pisanje osvrta na realizaciju ishoda.

Preporuke:

- Unaprijediti strukturiranje časa, instrukcije i objašnjenja; uključiti raznovrsne i zanimljive aktivnosti.
- Planirati broj aktivnosti uzimajući u obzir mogućnosti učenika; tempo rada treba da odgovara planiranom ishodu učenja.
- Koristiti metode i oblike rada karakteristične za aktivno učenje; uvesti strategije koje podstiču dublje razmišljanje.
- Primjenjivati TPR u nastavi I ciklusa radi boljeg usvajanja vokabulara.
- Povezati gradivo sa životnim situacijama i koristiti savremena nastavna sredstva i tehnologiju.
- U III razredu koristiti maternji jezik samo kada je neophodno; u III ciklusu više koristiti savremena sredstva i metode za vještine 21. vijeka.
- Izbjegavati diktiranje; koristiti nastavna sredstva za postizanje ishoda učenja.

- Raditi na izgradnji bolje komunikacije i povjerenja; kreirati situacije u učionici za izražavanje potencijala učenika.
- Ujednačiti elemente ocjenjivanja na nivou Aktiva; uspostaviti kriterijume za usmenu i pismenu provjeru.
- Sve cjeline pismenog zadatka (tri jezičke vještine, gramatiku i vokabular) ravnomjerno distribuirati i podjednako bodovati.
- Redovno pratiti postignuća učenika u bilježnicama i analizirati prisutnost (dopunska i dodatna nastava), ispunjenost ishoda i rezultate eksternih provjera znanja.
- Raditi sveobuhvatnu analizu postignuća učenika (kvantitativnu i kvalitativnu) i preduzimati mjere za poboljšanje uspjeha.
- Pridržavati se okvira Predmetnog programa prilikom izrade godišnjih planova rada.
- Uvrstiti korelaciju i međupredmetne teme u godišnje planove.
- Planirati dodatnu i dopunsku nastavu shodno Zakonu i animirati učenike za prisustvo; jasno definisati ishode učenja i raspored realizacije.
- Pripreme planirati tako da uključuju rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Redovno pisati pripreme za čas i dnevni/periodični osvrt na realizaciju ishoda u planovima i pripremama.

Njemački jezik

A.1. Nastava i učenje – Njemački jezik UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	3	100	3	100	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Njemački jezik UKUPNO OŠ	A.1.1.	6.67	6.97
	A.1.2.	6.67	
	A.1.3.	7.67	

Francuski jezik

A.1. Nastava i učenje - Francuski jezik UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	1	50	2	100
VEOMA USPJEŠNO	1	50	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Francuski jezik UKUPNO OŠ	A.1.1.	7.50	8.00
	A.1.2.	8.50	
	A.1.3.	7.50	

Ruski jezik

Tokom 2024. godine evaluacijom je obuhvaćena nastava ruskog jezika u četiri osnovne škole, ali statistika obuhvata tri škole, jer u jednoj zbog odsustva nastavnika i nemogućnosti provjere činjeničnog stanja nije bilo procjene standarda. Najbolje procijenjeni standard Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju, 7,00, dok je standard Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu najslabije procijenjen (5,00). Ukupna srednja procjena je 6,10.

A.1. Nastava i učenje – Ruski jezik UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	67	1	33	0	0
USPJEŠNO	1	33	2	67	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Ruski jezik UKUPNO OŠ	A.1.1.	5.00	6.10
	A.1.2.	6.00	
	A.1.3.	7.00	

Prednosti:

- Časovi su strukturirani uglavnom u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima, etape časa se jasno razaznaju.
- Između učenika i nastavnika razvijeno je međusobno povjerenje i poštovanje.
- Redovno se prate postignuća učenika.
- Godišnje planiranje je u skladu sa predmetnim programom.
- Nastavnici pripremaju dodatne materijale za učenike (PowerPoint prezentacije, ukrštenice, radne listiće, igre), više su upotrebi savremena nastavna sredstva.
- Kontrolni i pismeni zadaci realizuju se u skladu sa Predmetnim programom.

Nedostaci:

- U školama u kojima su nastavnici na dopuni do norme neprepoznatljivo je njihovo učešće u radu Stručnog aktiva, kao i u realizaciji dopunske i dodatne nastave.
- Metode i oblici rada, kao i aktivnosti učenika, nijesu u dovoljnoj mjeri usmjerene na dostizanje ishoda, odnosno na razvoj kritičkog mišljenja, kreativnosti, zaključivanje.
- U nekim školama učenici imaju teškoća sa izgovorom, pisanjem, čitanjem i razumijevanjem pročitnog.
- U dnevnim pripremama aktivnosti učenika nijesu u fokusu.
- Međupredmetne teme i otvoreni dio kurikuluma se ne planira.
- Dopunska i dodatna nastava su zapostavljene.

Preporuke:

- Nastavnike uputiti na obuke koje se tiču aktivnog učenja, razvoja kritičkog mišljenja i kreativnosti, navođenja na zaključivanje. Takođe, obezbijediti obuke u vezi sa igrama u nastavi stranih jezika, grupnim radom i slično.
- Posvetiti dužnu pažnju redovnom planiranju, realizaciji i praćenju efekata dopunske i dodatne nastave.
- Unaprijediti godišnje planiranje (međupredmetne teme i otvoreni dio kurikuluma).

Priroda – razredna nastava

Nastava predmeta Priroda u toku 2024. godine evaluirana je u 2 osnovne škole.

Najbolju procjenu ima standard *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*, i procijenjen je sa 8,50.

Standard Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma procijenjen je sa 7,50, a slično je procijenjen i *standard Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno, i raznovrsno i ima razvojnu funkciju* sa 8.0.

Ukupna srednja procjena na nivou predmeta je 8.16.

A.1. Nastava i učenje – Priroda (RN) UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	1	50	2	100
VEOMA USPJEŠNO	1	50	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Priroda (RN) UKUPNO OŠ	A.1.1.	7.50	8.16
	A.1.2.	8.50	
	A.1.3.	8.00	

Prednosti:

- Nastavnici/ce poštuju zahtjeve didaktičko-metodičke strukture časa.
- Instrukcije učenicima su jasne i zasnovane na poznavanju struke.
- Nastavnici/ce stvaraju podsticajnu klimu, motivišu učenike i jačaju međusobno povjerenje u odjeljenju.
- Učenici povezuju znanja iz različitih predmeta i uočavaju mogućnosti primjene u stvarnom životu.
- Nastavnici/ce koriste savremene nastavne sisteme i savremena nastavna sredstva u okviru mogućnosti koje pruža škola.
- Odnos nastavnika/ca i učenika je korektan.
- Učeničke sveske se redovno pregledaju i učenicima daje povratna informacija.
- Učenici su ocijenjeni u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.
- Nastavnici/ce prate napredovanje učenika formativnim i sumativnim ocjenjivanjem.

- Definisani su kriterijumi ocjenjivanja.
- Nastavnici/ce se redovno pripremaju za nastavu, u skladu sa savremenim didaktičkim principima i pritom pripremaju raznovrstan didaktički materijal.
- Nastavnici/ce prilagođavaju tempo rada svakog učenika, uz uvažavanje razlika u saznojnom, afektivnom, socijalnom i psihomotornom potencijalu.
- Urađeni su planovi za dopunsku i dodatnu nastavu.
- Godišnji planovi rada su urađeni po obrazovno-vaspitnim ishodima i ishodima učenja.
- U sveskama Stručnog aktiva ima evidencija o formiranju i usaglašavanju kriterijuma ocjenjivanja.
- Planiran je otvoreni dio Predmetnog programa, kao i međupredmetne teme.
- Učionice su opremljene nastavnim sredstvima i didaktičkim materijalom.

Nedostaci:

- U nastavi Prirode zastupljeni su elementi aktivne nastave, ali neophodno je primjenjivati i elemente drugih savremenih sistema nastave (problemska nastava, interaktivna nastava, individualizovane i diferencirane nastave...).
- Nastavnici/ce nijesu upoznali učenike sa donesenim kriterijumima za ocjenjivanje.
- U pojedinim etapama časa (kontrolni zadaci ili nastavni listići), zadaci nijesu bodovani i nije istaknuta bodovna skala.
- Osvrt na realizaciju ishoda učenja u Planu rada nastavnici/ce upisuju formalno, a u dnevnim pripremama povremeno.
- U sveskama Stručnog aktivanema nema tačke dnevnog reda koja se odnosi na analizu postojećih resursa škole i inicijative za nabavku potrebnih sredstava.

Preporuke:

- Primjenjivati sisteme savremene nastave.
- Upoznati učenike sa kriterijumima ocjenjivanja.
- Zadatke putem nastavnih listića ili kontrolne zadatke bodovati i istaći bodovnu skalu.
- Na kraju mjeseca vršiti kvalitativni osvrt na realizaciju ishoda učenja u Planovima rada, a svakodnevno u pripremama sa konkretnim prijedlozima za poboljšanje nastavnog procesa.
- Specifikaciju nastavnih sredstava i pomagala potrebnih za realizaciju nastave, dostavljati posredstvom Stručnog aktiva upravi škole.

Priroda i društvo – razredna nastava

Nastava predmeta Priroda i društvo u toku 2024. godine evaluirana je u 4 osnovne škole. Najbolju procjenu ima standard *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*, i procijenjen je sa 8,50. Standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* procijenjen je sa 6,75, a slično je procijenjen i *standard Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno, i raznovrsno i ima razvojnu funkciju* sa 8.0.

Ukupna srednja procjena na nivou predmeta je 7,58.

A.1. Nastava i učenje – Priroda i društvo (RN) UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	4	100	2	50	4	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	50	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Priroda i društvo (RN) UKUPNO OŠ	A.1.1.	7.50	7.58
	A.1.2.	8.50	
	A.1.3.	6.75	

Prednosti:

- Nastavnici/ce poštuju zahtjeve didaktičko-metodičke strukture časa.
- Instrukcije učenicima su jasne i zasnovane na poznavanju struke.
- Nastavnici stvaraju podsticajnu klimu, motivišu učenike i jačaju međusobno povjerenje u odjeljenju.
- Časova se ostvaruje kroz dobro osmišljene aktivnosti učenika, jasna pitanja i objašnjenja.
- Izborom pitanja, uvažavaju se razlike u saznavnom, afektivnom, socijalnom i psihomotornom potencijalu učenika.
- Izborom metoda, oblika rada i nastavnih sredstava nastava je usmjerena ka razvoju istraživačkog duha i kreativnosti učenika.
- Učenici povezuju znanja iz različitih predmeta i uočavaju mogućnosti primjene u stvarnom životu.
- Nastavnici/ce koriste savremene nastavne sisteme i savremena nastavna sredstva u okviru mogućnosti koje pruža škola.
- Odnos nastavnika i učenika je korektan.
- Učenici su ocijenjeni u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.
- Definisani su kriterijumi ocjenjivanja.
- Nastavnici/ce se redovno pripremaju za nastavu, u skladu sa savremenim didaktičkim principima i pritom pripremaju raznovrstan didaktički materijal.
- Urađeni su planovi za dodatnu nastavu.
- Godišnji planovi rada su urađeni po obrazovno-vaspitnim ishodima i ishodima učenja.

- U sveskama Stručnog aktiva ima evidencija o formiranju i usaglašavanju kriterijuma ocjenjivanja.
- Učionice su opremljene nastavnim sredstvima i didaktičkim materijalom

Nedostaci:

- U nastavi Prirode i društva zastupljeni su elementi aktivne nastave, ali neophodno je primjenjivati i elemente drugih savremenih sistema nastave (problemska nastava, interaktivna nastava, individualizovane i diferencirane nastave...).
- Nastavnici nijesu upoznali učenike sa donesenim kriterijumima za ocjenjivanje.
- U sveskama i udžbenicima učenika, prilikom pregleda domaćeg rada ili rada u školi, nijesu upisane korektivne napomene.
- Časovi slobodnog dijela Predmetnog programa, kao i međupredmetne teme nijesu istaknuti.
- Nijesu planirani časovi za vanučioničku realizaciju (školsko dvorište, bliže okruženje škole, posjete ustanovama, autobuskoj stanici...).
- Osvrt na realizaciju ishoda učenja, upisuju formalno u Planu rada, a u dnevnim pripremama povremeno.
- U sveskama Stručnog aktiva nema tačke dnevnog reda koja se odnosi na analizu postojećih resursa škole i inicijative za nabavku potrebnih sredstava.

Preporuke:

- Primjenjivati sisteme savremene nastave.
- Upoznati učenike sa kriterijumima ocjenjivanja.
- U školskim sveskama i udžbenicima učenika, prilikom pregleda domaćeg rada ili rada u školi, upisati korektivne napomene.
- Na kraju mjeseca vršiti kvalitativni osvrt na realizaciju ishoda učenja u Planovima rada, a svakodnevno u pripremama sa konkretnim prijedlozima za poboljšanje nastavnog procesa.
- Istaknuti časove slobodnog dijela predmetnog Programa kao i međupredmetne teme.
- Planirati časove za vanučioničku realizaciju (školsko dvorište, bliže okruženje škole, posjete ustanovama, autobuskoj stanici...).
- Specifikaciju nastavnih sredstava i pomagala potrebnih za realizaciju nastave, dostavljati posredstvom Stručnog aktiva upravi škole.

Poznavanje društva – razredna nastava

Nastava predmeta Poznavanje društva u toku 2024. godine evaluirana je u jednoj osnovnoj školi.

Najbolju procjenu ima standard *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*, i procijenjen je sa 9,00.

Standard Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma procijenjen je sa 8,00, a isto je procijenjen i standard Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno, i raznovrsno i ima razvojnu funkciju sa 8.0.

Ukupna srednja procjena na nivou predmeta je 8.50.

A.1. Nastava i učenje – Poznavanje društva (RN) UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Poznavanje društva (RN) UKUPNO OŠ	A.1.1.	8.00	8.50
	A.1.2.	9.00	
	A.1.3.	8.00	

Prednosti:

- Nastavnici/ce poštuju zahtjeve didaktičko-metodičke strukture časa.
- Instrukcije učenicima su jasne i zasnovane na poznavanju struke.
- Nastavnici/ce stvaraju podsticajnu klimu, motivišu učenike i jačaju međusobno povjerenje u odjeljenju.
- Učenici povezuju znanja iz različitih predmeta i uočavaju mogućnosti primjene u stvarnom životu.
- Odnos nastavnika i učenika je korektan.
- Učenici su ocijenjeni u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.
- Nastavnici/ce prate napredovanje učenika formativnim i sumativnim ocjenjivanjem.
- Definisani su kriterijumi ocjenjivanja.
- Nastavnici/ce se redovno pripremaju za nastavu, u skladu sa savremenim didaktičkim principima i pritom pripremaju raznovrstan didaktički materijal.
- Nastavnici/ce prilagođavaju tempo rada svakog učenika, uz uvažavanje razlika u saznavnom, afektivnom, socijalnom i psihomotornom potencijalu.
- Urađeni su planovi za dopunsku i dodatnu nastavu.
- Godišnji planovi rada su urađeni po obrazovno-vaspitnim ishodima i ishodima učenja.
- Planiran je otvoreni dio Predmetnog programa, kao i međupredmetne teme.
- Za učenike koji uče po ishodima IROP-a, nastavnici/ce planiraju prilagođene zadatke.

- Ocjenjivanje učenika sa posebnim obrazovnim potrebama je u skladu sa IROP.
- U nastavi Poznavanje društva primijenjeni su elementi aktivne nastave.
- Učionice su opremljene nastavnim sredstvima i didaktičkim materijalom

Nedostaci:

- Nije uspostavljena jasna veza između ishoda Predmetnog programa i međupredmetnih tema.
- U nastavi Poznavanje društva zastupljeni su elementi aktivne nastave, ali neophodno je primjenjivati i elemente drugih savremenih sistema nastave (problemska nastava, interaktivna nastava, individualizovane i diferencirane nastave...).

Preporuke:

- Planiranjem otvorenog dijela Predmetnog programa i međupredmetnih tema, uspostaviti jasnu vezu između ishoda predmetnog programa i međupredmetnih tema.
- Primjenjivati sisteme savremene nastave.

Istorija

Nastava Istorije opservirana je u deset škola. Kvalitet nastave procijenjen je ukupnom procjenom uspješno (6,90). Najbolje procijenjen je standard *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* (7,30).

A.1. Nastava i učenje – Istorija UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	20	1	10	3	30
USPJEŠNO	8	80	7	70	6	60
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	20	1	10
Ukupno:	10	100	10	100	10	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Istorija UKUPNO OŠ	A.1.1.	6.50	6.90
	A.1.2.	7.30	
	A.1.3.	6.50	

Po standardima, prosjek procjene je sljedeći:

A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma

Srednja procjena standarda: USPJEŠNO (6.50)

A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.

Srednja procjena standarda: USPJEŠNO (7.30)

A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.

Srednja procjena standarda: USPJEŠNO (6.50)

Prednosti:

- Godišnje planiranje gradiva u skladu je sa zahtjevima Predmetnog kurikuluma.
- Planiranje sadržaja koji afirmiše vrijednosti lokalne istorije, zastupljeno je na adekvatan način.
- Zastupljen je, uglavnom, interaktivan pristup procesu nastave i učenja.
- Škole su, uglavnom, dobro opremljene digitalnom tehnologijom.
- Dopunska i dodatna nastava se, uglavnom, redovno planiraju.
- Praćenje i vrednovanje postignuća učenika/ca je redovno, uglavnom je transparentno i ima razvojnu funkciju.

Nedostaci:

- Međupredmetne korelacije su djelimično zastupljene u izradi godišnjeg rasporeda gradiva.
- Osvrt na kvalitet realizacije uglavnom je formalnog karaktera, bez kvalitativne analize.
- Realizacija dopunske, odnosno, dodatne nastave često je uslovljena objektivnim teškoćama koje se tiču organizacije prevoza učenika.
- Stručni aktivni rijetko vrše kvalitativne osvrte na postignuća učenika. Uglavnom se rade tabelarni prikazi uspjeha (prosjek ocjena) uz šture propratne komentare.
- Na nivou stručnih aktivna rijetko se vrši analiza efekata dopunske i dodatne nastave na poboljšanje postignuća učenika.

Preporuke:

- U godišnjim planovima rada istaći međupredmetne povezanosti.
- Nakon svake tematske cjeline, raditi kvalitativni osvrt na kvalitet realizacije.
- Prilikom planiranja aktivnosti na času, voditi računa o osjetljivosti nastavnog sadržaja i, shodno tome, prilagoditi oblike aktivnosti.
- Planirati i realizovati redovno dopunsku i dodatnu nastavu i analizirati efekte realizacije na poboljšanje postignuća učenika/ca.
- Voditi računa o vremenskoj artikulaciji segmenata nastavnog časa.
- Individualizacijom i diferencijacijom nastave animirati sve učenike/ce u odjeljenjima sa malim brojem učenika/ca.

- U nastavi na albanskom jeziku, u slučajevima pogrešnih prevoda stručnih izraza u udžbeniku sa crnogorskog na albanski jezik, nastavnik/ca da se ne oslanja na nestručne prevode, te da tokom časa koriguje greške u prevodu nastavnog sadržaja.
- Na nivou aktiva utvrditi i ujednačiti kriterijume ocjenjivanja te blagovremeno upoznati učenike/ca sa njima.
- Na sjednicama Stručnog aktiva detaljno analizirati postignuća učenika/ca.
- U praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju znanja učenika/ca, rukovoditi se preporukama iz Predmetnog programa (poglavlje: Vrednovanje obrazovno-vaspitnih ishoda)

Geografija

Nastava geografije 2024. godine opservirana je u 18 osnovnih škola. Ukupna srednja procjena kvaliteta nastave je 6,87.

Najbolje je procijenjen standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja ocjenjivanje. Srednja ocjena je 7,17. Najslabije je procijenjen standard Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju. Srednja ocjena je 6,58.

Procjena pojedinačnih standarda izražena je u sljedećim pokazateljima:

- Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma: zadovoljava 22% (4 škole), uspješno 78% (14 škola).
- Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja ocjenjivanje: zadovoljava 6% (jedna škola), uspješno 88% (16 škola), veoma uspješno 6% (jedna škola).
- Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju: zadovoljava 17% (3 škole), uspješno 83% /15 škola)

Nijedan standard nije procijenjen ne zadovoljava, dok je samo u jednoj školi standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja procijenjen veoma uspješno.

A.1. Nastava i učenje – Geografija UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	4	22	1	6	3	17
USPJEŠNO	14	78	16	88	15	83
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	6	0	0
Ukupno:	18	100	18	100	18	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Geografija UKUPNO OŠ	A.1.1.	6.61	6.87
	A.1.2.	7.17	
	A.1.3.	6.56.	

Prednosti:

- Godišnji planovi rada su urađeni blagovremeno, usvojeni su na sjednicama stručnih aktiva i uglavnom su u skladu sa Predmetnim programom.
- Pojedini sadrže adekvatno planiran otvoreni dio Predmetnog programa.
- Većina nastavnika se pismeno priprema za nastavu. Pripreme pretežno sadrže potrebne didaktičko-metodičke elemente. Planirane su aktivnosti kojima se podstiče aktivno učešće učenika na času.
- U dijelu škola nastava se izvodi primjenom savremenih nastavnih sredstava (pretežno PPT prezentacije), geografske karte i odgovarajućeg didaktičkog materijala. Učenici su podsticani da povezuju nastavne sadržaje sa primjerima iz svakodnevnog života i samostalno izvođenje zaključaka.
- Na većini časova zapažena je pozitivna pedagoška klima zasnovana na međusobnom poštovanju, povjerenju i saradnji između nastavnika i učenika.
- Ocjenjivanje učenika je kontinuirano. Većina nastavnika posjeduje lične bilježnice.
- U pojedinim školama prisutno je formativno vrednovanje.
- U nekim školama definisani su elementi i kriterijumi ocjenjivanja.
- U većini škola planirana je dopunska, dodatna nastava, geografska sekcija.
- Nastava geografije izvodi se u kabinetima geografije (specijalizovanim učionicama) Većinom su uredani i podsticajni za učenje. Opremljeni su računarskom opremom sa SMART tv-om I geografskim kartama. Na zidovima su postavljeni odgovarajući edukativni materijali (plakati, panoi, karte, poster, crteži ...) koji su rezultat rada učenika i nastavnika.

Nedostaci:

- Nastava geografije nije u potpunosti i/ili nije u svim školama usmjerena na učenika.
- Organizacija nastave/časa (opseg/dubina/tempo/zahtjevi) nije u svim školama prilagođena uzrasnim mogućnostima učenika.
- Postojća nastavna sredstva (posebno ICT) ne koriste i/ili ne koriste na adekvatan način svi nastavnici.
- Prostor/učionice/kabineti u kojem se realizuje nastava geografije nije u svim školama podsticajan za učenje.
- Vrednovanje učeničkih postignuća nije kod svih nastavnika u potpunosti zasnovano na unaprijed definisanim elementima i detaljno rerađenim kriterijumima ocjenjivanja.
- U kontekstu vrednovanja naglasak se često ne stavlja na vrijednost formativnog vrednovanja.
- U cilju praćenja i provjeravanja znanja učenika svi nastavnici ne koriste različite oblike provjeravanja.

- Godišnji planovi rada nijesu u svim školama/kod svih nastavnika u potpunosti usklađeni sa strukturom/zahtjevima predmetnih programa (teorijska nastava, vježbe i ostali vidovi nastave; otvoreni dio;).
- U godišnjim planovima rada značajnim dijelom nijesu cjelovito planirane međupredmetne teme.
- Pisane pripreme za čas nijesu uvijek/kod svih nastavnika adekvatno didaktičko-metodički oblikovane.
- U godišnjim planovima i pripremama za nastavni rad, kod dijela nastavnika nijesu uvijek sadržane napomene o realizaciji planiranih aktivnosti.

Preporuke:

- U nastavi razvijati takve didaktičko-metodičke scenarije koji pozicioniraju učenika u središte obrazovnog procesa (primjena aktivnih metoda učenja sa učenikom u središtu interesovanja-diferencijacija i individualizacija nastave kojom se obezbjeđuje da svaki učenik bude uključen u aktivnosti učenja).
- U odnosu na potrebe/saznajne i druge mogućnosti učenika prilagođavati zadatke/aktivnosti/tempo rada.
- Učionice/kabineti u kojima se se geografija podučava/uči treba da budu ugodno i podsticajno okruženje i u estetskom smislu.
- Na svim časovima je neophodna usmjerenost nastavnika na funkcionalno korišćenje postojećih nastavnih sredstava.
- Za sve obrazovno-vaspitne ishode/ishode učenja (na nivou razreda) potrebno je odrediti nivoe usvojenosti/ostvarenosti (ocjena od 1-5).
- Pored sumativnog vrednovanja, adekvatno vrednovati i formativno (Formativne ocjene treba da sadrže opis postignuća, konkretne preporuke za dostizanje narednih ciljeva u učenju kao i preporučene načine ostvarivanja postavljenih ciljeva).
- Koristiti/kombinovati različite oblike provjeravanja postignuća učenika (test; eseji; prezentacije; projektni istraživački zadaci; protokol posmatranja i praćenja aktivnosti učenika na času; portfolio...).
- Odgovarajuće planirati sve vidove nastave (teorijska nastava/vježbe i ostali vidove nastave) kao i otvoreni dio Predmetnog programa (teme/ishode koji se odnose na geografske specifičnosti lokalne sredine uskladiti sa obrazovno-vaspitnim ishodima Programa).
- Međupredmetne teme planirati na nivou koji to Predmetni program omogućava, uz adekvatnu korelaciju ishoda Predmetnog programa i međupredmetnih tema.
- U pisanim pripremama za čas/časove akcenat staviti na efikasno formulisanje zadataka/aktivnosti učenja u cilju razvijanja različitih vrsta, odnosno nivoa znanja kod učenika.
- U godišnjim planovima rada i pripremi za nastavni rad u kontinuitetu pisati ovrta na realizaciju.

Izborni predmet – Zanimljiva geografija

A.1. Nastava i učenje – IP – Zanimljiva geografija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	100	0	0
USPJEŠNO	1	100	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
IP – Zanimljiva geografija	A.1.1.	6.00	5.50
	A.1.2.	5.00	
	A.1.3.	6.00	

Biologija

Tokom 2024. godine, nastava biologije je eksterno evaluirana u sedam osnovnih škola (pet gradskih i dvije seoske). Procjena kvaliteta nastave je na nivou uspješno 6,34. Najslabije procijenjen standard je *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika/ca je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju* – procijenjen sa 6,14.

A.1. Nastava i učenje – Biologija UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	29	1	14	1	14
USPJEŠNO	5	71	6	86	6	86
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	7	100	7	100	7	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Biologija UKUPNO OŠ	A.1.1.	6.43	6.34
	A.1.2.	6.43	
	A.1.3.	6.14	

Prednosti:

- Nastava biologije se realizuje u kabinetima ili učionicama opšte namjene, koje su opremljene informatičkim tehnologijama, internetom, nastavnim sredstvima i edukativnim materijalima kojim se mogu skoro u potpunosti realizovati ishodi učenja Predmetnog programa.
- U realizaciji nastavnog procesa koriste se raznovrsna nastavna sredstva, metode i oblici rada.
- Na časovima je zastupljena pedagoška atmosfera koja omogućava odgovarajuće uslove za interaktivni rad.
- Određeni broj nastavnika/ca ima urađene kriterijume za ocjenjivanje za kognitivno područje koji se zasnivaju na ishodima učenja.
- Nastavnici/ce imaju lične bilježnice u kojima redovno evidentiraju postignuća učenika/ca.
- Godišnje planiranje rada nastavnika/ca za sve oblike nastave i vannastavnih aktivnosti u većini škola je blagovremeno, usklađeno sa Predmetnim programom.
- U godišnjim planovima rada nastavnika/ca zastupljene su međupredmetne teme i korelacija.

Nedostaci:

- Realizovana nastava, i pored postojećih nastavnih sredstava i predviđenih didaktičko-metodičkih elemenata, u manjoj mjeri omogućava razvoj kreativnog i kritičkog mišljenja, razvijanje strategija učenja, samostalni rad učenika/ca i dr.
- U određenom broju škola, na posjećenim časovima biologije, nedovoljno su zastupljena raznovrsna nastavnička pitanja povezana sa nivoima zahtjevnosti ishoda učenja.
- Aktivni formalno razmatraju stručna pitanja (godišnje planove rada za sve oblike nastave, povezanost operativnih ciljeva i ishoda učenja međupredmetnih tema sa ishodima učenja obaveznog i otvorenog dijela kurikuluma, scenarija za čas, kriterijume ocjenjivanja, metode, tehnike i instrumente ocjenjivanja, kvalitativne analize postignuća učenika i dr).
- Osvrt na realizaciju godišnjih planova rada i scenarija časova je formalne prirode i nije u službi njihove korekcije za narednu školsku godinu.
- Usvojeni kriterijumi ocjenjivanja za kognitivno područje se djelimično primjenjuju, dok su za afektivno i psihomotorno područje nedovoljno zastupljeni.
- Tokom školske godine ne vrši se redovna evidencija ocjena u odjeljenjskim knjigama.
- U određenom broju planova dopunske i dodatne nastave ishodi učenja nijesu taksonomski dobro izdiferencirani.

Preporuke:

- Organizovati ogleadne i ugledne časove i hospitacije u okviru aktiva biologije gdje će se raznovrsne nastavne metode, tehnike, oblici rada i nastavna sredstva, koristiti na metodički odgovarajući način.
- Kroz proces profesionalnog razvoja, osnažiti nastavnike/ce za organizaciju nastave gdje će biti zastupljene strategije učenja, razvoj kritičkog i kreativnog mišljenja, samostalni rad učenika/ca i dr.
- Organizovati seminare koji će u fokusu imati raznovrsnost nastavničkih pitanja i njihovu povezanost sa nivoima zahtjevnosti ishoda učenja.
- Na sastancima aktiva biologije, suštinski se baviti stručnim pitanjima (planiranje svih oblika nastave i vannastavnih aktivnosti, otvoreni dio kurikuluma, povezivanje ishoda učenja i operativnih ciljeva međupredmetnih tema sa ishodima učenja Predmetnog programa, pripreme za nastavni čas, izrada i primjena kriterijuma ocjenjivanja za sva tri područja: kognitivno, afektivno/socio-emocionalno i psihomotoričko; metode, tehnike i instrumenti ocjenjivanja zastupljeni u ličnoj bilježnici nastavnika/ca, kvalitativna analiza postignuća učenika/ca, izrada testova za pisanu provjeru znanja).
- Vršiti osvrt na realizaciju godišnjih planova rada nastavnika/ca za sve oblike nastave i vannastavnih aktivnosti i scenario za čas koji će omogućiti njihovu korekciju i unapređenje za sljedeću školsku godinu.
- Uprave i pedagoško-psihološke službe u školama treba da prate redovnost evidencije ocjena u odjeljenjskim knjigama.

Hemija

Procjena kvaliteta nastave Hemije u toku 2023/24 godine izvršena je na osnovu 13 izvještaja. Sva tri standarda procijenjena su sa prosječnom ocjenom uspješno. Ukupna srednja procjena standarda je 6,10.

Najbolje procijenjen standard je A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (6,23). Standard je u devet škola (69%) procijenjen uspješno a u četiri škole (31%) sa zadovoljava.

Standard A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma ima srednju procjenu standarda 6.15. Standard je u deset škola (77%) procijenjen sa uspješno a u tri škole (23%) sa zadovoljava. Standard A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju ima srednju procjenu standarda 5,85. Standard je u sedam škola (54%) procijenjen sa uspješno dok je u šest škola procijenjen sa zadovoljava.

A.1. Nastava i učenje – Hemija UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	3	23	4	31	6	46
USPJEŠNO	10	77	9	69	7	54
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	13	100	13	100	13	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Hemija UKUPNO OŠ	A.1.1.	6.15	6.10
	A.1.2.	6.23	
	A.1.3.	5.85	

Prednosti:

- Godišnji planovi rada nastavnika su urađeni blagovremeno. a u pojedinim školama u potpunosti u skladu sa zahtjevima Predmetnog programa.
- Interpersonalni odnosi između nastavnika i učenika su dobri, na časovima vlada dobra pedagoška klima..
- Koriste se odobreni udžbenici.
- Stručni aktivni su konstituisani, imaju plan rada kojeg se načelno pridržavaju.
- Većina škola ima urađene kriterijume ocjenjivanja po nivoima u skladu sa ishodima učenja.

Nedostaci:

- U većini škola nastava se izvodi u klasičnim učionicama ili učionicama za hemiju. Kabinete hemije sa laboratorijom ima mali broj škola i oni nijesu u dovoljnoj mjeri opremljeni hemikalijama i priborom za rad.
- Postojeći resursi hemikalija nijesu iskorišćeni u nastavi pa je hemikalijama istekao rok trajanja i potrebno ih je ukloniti u skladu sa Zakonom.
- Nastava je uglavnom teorijska (nastavnik je u ulozi predavača), usmjerena na učenje i memorisanje činjenica, pa razumijevanje i primjena naučenog u životu i svakodnevnicima izostaje.
- Kroz ishode učenja nedovoljno se razvija svijest o ekološkim pitanjima, zdravlju ljudi i održivom razvoju.
- Zastupljenost i primjena digitalnih alata i simulacija u nastavi je minimalna.
- Zanimljivo je eksperimentalni rad i izvođenje demonstracionih ogleda.

- Međupredmetno povezivanje (fizika, biologija, ekologija) je minimalno zastupljeno a najčešće izostaje.
- U godišnjim planovima rada planiranje ishoda se većinom odnosi na teorijski dio a manje na vježbe i ostale vidove nastave, kako je to Predmetnim programom predviđeno.
- Osvrt na realizaciju planiranog se formalno piše i ne može poslužiti za unapređenje nastave.
- Učenici su uglavnom upoznati sa kriterijumima ocjenjivanja ali se isti dosljedno ne primjenjuju.
- Dominantno je sumativno ocjenjivanje putem testova pri kraju klasifikacionih perioda.
- Pismene provjere znanja ne sadrže pitanja za provjeru ishoda učenja na različitim nivoima postignuća učenika.
- U većini škola se ne provjerava usvojenost ishoda kao tematske cjeline već se pitanja na testu formulišu na način da obuhvataju više ishoda bez jasne korelacije.
- Srednja ocjena je niska i kreće se u rasponu od 2 do 3.
- Na sjednicama stručnih aktiva nedovoljno se razmatraju stručna pitanja, ne vrše se kvalitativne analize na osnovu učeničkih postignuća po klasifikacionim periodima i ne predlažu mjere za njihovo poboljšanje.
- Dopunska i dodatna nastava se planira, ali se ne realizuje u skladu sa Planom i Zakonom. Analiza efekata dopunske i dodatne nastave na postignuća učenika se radi formalno.
- Nestručno zastupljena nastava u pojedinim školama.

Preporuke:

- Jačati kompetencije nastavnika za primjenu različitih oblika i metoda rada koje omogućavaju aktivno učenje na času kako bi učenici sticali funkcionalna znanja i vještine koje se mogu primjenjivati u praksi.
- Zastupiti eksperimentalni rad, digitalne alate i simulacije u nastavi.
- Raditi na razvijanju kompetencija učenika za samostalno istraživanje, učenje putem otkrića i rješavanja problema.
- Kroz ishode učenja razvijati svijest o ekološkim pitanjima, zdravlju ljudi i održivom razvoju.
- U Godišnjem planu rada nastavnika planirati vježbe i ostale vidove nastave.
- Redovno davati osvrt na realizaciju ishoda učenja sa zapažanjima sa časa u cilju kvalitetnijeg planiranja i realizacije nastave.
- Rad stručnih aktiva usmjeriti na veću zastupljenost razmatranja stručnih pitanja, profesionalnog razvoja nastavnika i kvalitetnijoj analizi postignuća učenika sa mjerama za njihovo unapređenje.
- Dopunsku i dodatnu nastavu izvoditi redovno i pratiti njihov uticaj na postignuća učenika.
- Praćenje rada i napredovanja učenika vršiti kontinuirano, po tačno utvrđenim kriterijumima sa kojima su učenici upoznati.
- Pokretati inicijativu za formiranje i opremanje kabineta hemije u školi.

Fizika

U ovom izvještajnom periodu kvalitet nastave fizike procijenjen je u 14 škola na osnovu tri standarda sa indikatorima procjene.

A.1. Nastava i učenje – Fizika UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	5	36	3	21	2	14
USPJEŠNO	7	50	11	79	12	86
VEOMA USPJEŠNO	2	14	0	0	0	0
Ukupno:	14	100	14	100	14	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Fizika UKUPNO OŠ	A.1.1.	6.15	6.10
	A.1.2.	6.23	
	A.1.3.	5.85	

Analizom statističkih podataka može se zaključiti da je najbolje procijenjen standard A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (11 škola uspješno i tri zadovoljava). U dvije škole je Standard A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma procijenjen veoma uspješno, u sedam škola uspješno i pet zadovoljava. Standard A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju je procijenjen u 12 škola uspješno i u dvije zadovoljava.

Prednosti:

- Nastavnici planiraju obavezni dio predmetnog programa u skladu sa ishodima učenja.
- Većina priprema (scenarija) za časove sadrži potrebne didaktičko-metodičke elemente.
- U svojim bilježnicama nastavnici redovno prate postignuća učenika pri čemu koriste različite tehnike praćenja i ocjenjivanja.

Nedostaci:

- Nastavnici u pojedinim školama ne planiraju međupredmetne teme i otvoreni dio predmetnog programa.
- Eksperimentat i primjena savremenih nastavnih sredstava nije uvijek sastavni dio nastavnog procesa.
- Mali broj kabineta/učionica ispunjava saznavnu i estetsku funkciju.
- Neusaglašenost kriterijuma ocjenjivanja i njihova primjena na nivou aktiva.

- Ocjenjivanje učenika u odjeljenjskim knjigama nije uvijek redovno i blagovremeno.
- U jednom broju posjećenih škola nastava nije stručno zastupljena.

Preporuke:

- U godišnjim planovima rada uvrstiti međupredmetne teme i otvoreni dio predmetnog programa.
- Kabinete/učionice gdje se realizuje nastava dodatno urediti sa novim materijalima sa sadržajima iz fizike kako bi se učinio podsticajnijim u estetskom i saznavnom smislu.
- Ocjenjivanje mora biti integralni dio nastavnog procesa.
- Usaglasiti kriterijume ocjenjivanja na nivou aktiva i iste primjenjivati u praksi.
- Raznovrsnim metodama i oblicima rada stvoriti uslove koji učenicima omogućavaju razvoj kritičkog mišljenja, istraživački duh i kreativnost, strahovački duh i kreativnost. Uvažavati individualne i razvojne karakteristike učenika
- Realizovati eksperimente i podsticati učenike na sticanje znanja i vještina koje se uspješno mogu primjenjivati u svakodnevnom životu.
- Redovno analizirati postignuća učenika na stručnim aktivima, donositi zaključke i unaprijediti planove rada.
- Omogućiti stručno zastupljenu nastavu.

Likovna kultura

Za nastavu Likovne kulture u školskoj 2022/2023 god. nadzorom je obuhvaćeno 19 osnovnih škola. Najbolje su procijenjeni indikatori koji govore o planiranju i indikto o praćenju i vrednovanju znanja učenika, a nešto lošije je procijenjen indikator o nastavi i učenju. Ukupna srednja procjena za nastavu i učenje likovne kulture iznosi 7.98.

A.1. Nastava i učenje – Likovna kultura UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	11	0	0	1	5
USPJEŠNO	13	68	12	63	13	68
VEOMA USPJEŠNO	4	21	7	37	5	27
Ukupno:	19	100	19	100	19	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Likovna kultura UKUPNO OŠ	A.1.1.	7.42	7.98
	A.1.2.	8.32	
	A.1.3.	7.79	

Likovna kultura – razredna nastava

U razrednoj nastavi nadzorom je obuhvaćeno 8 osnovnih škola. Najbolje je procijenjen indikator koji govori o nastavi i indikator o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju znanja učenika, a nešto lošije indikator o planiranju nastave u skladu sa zahtjevima kurikulumu. Ukupna srednja procjena za razrednu nastavu iznosi 7.40.

A.1. Nastava i učenje – Likovna kultura Razredna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	12	0	0	0	0
USPJEŠNO	7	88	8	100	8	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	8	100	8	100	8	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Likovna kultura Razredna nastava	A.1.1.	6.75	7.40
	A.1.2.	7.75	
	A.1.3.	7.25	

Likovna kultura – Predmetna nastava

U predmetnoj nastavi je procijenjeno ukupno 11 škola. Najbolje je procijenjen indikator koji govori da je planiranje u skladu sa zahtjevima kurikulumu zatim indikator koji govori o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju znanja učenika, a nešto lošije indikator o nastavi. Ukupna srednja ocjena za nastavu i učenje u predmetnoj nastavi za likovnu kulturu iznosi 8.40.

A.1. Nastava i učenje – Likovna kultura Predmetna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	9	0	0	1	10
USPJEŠNO	6	55	4	36	5	45
VEOMA USPJEŠNO	4	36	7	64	5	45
Ukupno:	11	100	11	100	11	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Likovna kultura Predmetna nastava	A.1.1.	7.91	8.40
	A.1.2.	8.73	
	A.1.3.	8.18	

Dio o prednostima, nedostacima i preporukama za predmet likovna kultura odnosi se na svih 19 nadzorom obuhvaćenih osnovnih škola za predmetnu i razrednu nastavu.

Prednosti:

- Nastava je većinom prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.
- Nastavnici uglavnom koriste adekvatna nastavna sredstva i odgovarajući didaktički materijal: reprodukcije reprezentativnih remek-djela, ranije dječije kreativne radove, edukativne panoe, fotografije, internet i dr.
- Svi nastavnici koriste odobrene udžbenike i povremeno dodatnu stručnu literaturu, posebno u razrednoj nastavi.
- Svi nastavnici imaju Godišnje planove rada koji su blagovremeno usvojeni na sjednicama aktiva.
- Planovi sadrže slobodni dio kurikuluma.
- Vrednovanje učeničkih postignuća je redovno, javno, raznovrsno i uglavnom ima razvojnu funkciju.
- U procesu procjenjivanja znanja nastavnici većinom koriste ličnu evidenciju u kojoj kontinuirano bilježe napredovanje učenika u procesu sticanja znanja i vještina, kao i redovnost u donošenju likovnog pribora i zalaganje i aktivnosti na času.
- Nastavnici obrazlažu ocjene date u dnevniku rada kako bi učenici bili obaviješteni o načinu napredovanja.
- Svi nastavnici rade dnevne pripreme za nastavu likovne kulture.

Nedostaci:

- Nastavnici značajan dio raspoloživog vremena za realizaciju časa, neracionalno koriste na motivacijske priče i najavu zadatka tako da praktični radovi nijesu uvijek dovršeni.
- Evidentan je neadekvatan, odnosno zahtjevan izbor praktičnih vježbi i tema kod pojedinih nastavnika, u odnosu na vrijeme predviđeno za likovno izražavanje.
- U pojedinim slučajevima nastavnici ne uspijevaju da izvrše estetsku analizu učeničkih radova na kraju časa.
- Nastavnici rijetko koriste internet i dodatnu stručnu literaturu.
- Kod planiranja nastavnici rijetko komentarišu osvrt na realizaciju, kao i u dnevnim pripremama, sa odgovarajućim primjedbama i sugestijama u smislu poboljšanja procesa nastave.
- Pisane pripreme su urađene na nivou koncepta-skice, bez detaljne razrade planiranih aktivnosti učenika po svim fazama časa.

- Nastavnici rijetko koriste ICT tehnologiju i adekvatan didaktički materijal kako bi motivisali učenike pri realizaciji praktičnog rada.
- Prilikom izrade godišnjih planova rada pojedini nastavnici malo vode računa o slobodnom dijelu kurikuluma kako bi isti valjano osmislili.

Preporuke:

- Potrebno je unaprijediti interaktivni odnos nastavnika sa učenicima.
- Potrebno je koristiti više didaktičkog materijala i raspoloživu ICT tehnologiju.
- Potreban je adekvatan odabir praktičnih vježbi i tema za realizaciju likovnog izražavanja, shodno raspoloživom vremenu.
- Potrebno je racionalno planiranje vremenskih etapa nastavnog časa: uvodni, glavni i završni dio.
- Potrebno je raditi estetsku analizu radova na kraju časa zajedno sa učenicima.
- Potrebno je da nastavnici koriste dodatnu stručnu literaturu iz oblasti likovne kulture.
- Pisane pripreme je potrebno osavremeniti u formi scenarija u kojima su predviđeni svi elementi nastave: metode, oblici rada, nastavna sredstva, procedura rada i estetska analiza praktičnih radova.
- U planovima radai dnevnim pripremama potrebno je više pažnje posvetiti osvrtu na realizaciju sa odgovarajućim primjedbama i sugestijama u smislu bolje realizacije obrazovno vaspitnih ishoda.
- Potrebno je valjano osmisliti slobodni dio kurikuluma.

Muzička kultura

A.1. Nastava i učenje – Muzička kultura UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	6	38	1	6	3	19
ZADOVOLJAVA	8	50	9	56	9	56
USPJEŠNO	1	6	3	19	4	25
VEOMA USPJEŠNO	1	6	3	19	0	0
Ukupno:	16	100	16	100	16	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Muzička kultura UKUPNO OŠ	A.1.1.	3.63	4.84
	A.1.2.	5.69	
	A.1.3.	4.25	

Muzička kultura – razredna nastava

A.1. Nastava i učenje – Muzička kultura Razredna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	4	50	0	0	2	24
ZADOVOLJAVA	4	50	6	13	5	63
USPJEŠNO	0	0	1	13	1	13
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	74	0	0
Ukupno:	8	100	8	100	8	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Muzička kultura Razredna nastava	A.1.1.	2.88	4.49
	A.1.2.	5.50	
	A.1.3.	3.88	

Muzička kultura – Predmetna nastava

A.1. Nastava i učenje – Muzička kultura Predmetna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	2	24	1	13	1	13
ZADOVOLJAVA	4	50	3	37	4	50
USPJEŠNO	1	13	2	25	3	37
VEOMA USPJEŠNO	1	13	2	25	0	0
Ukupno:	8	100	8	100	8	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Muzička kultura Predmetna nastava	A.1.1.	4.38	5.20
	A.1.2.	5.88	
	A.1.3.	4.63	

Fizičko vaspitanje

A.1. Nastava i učenje – Fizičko vaspitanje UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	5	21	1	4	0	0
USPJEŠNO	18	75	12	50	4	17
VEOMA USPJEŠNO	1	4	11	46	20	83
Ukupno:	24	100	24	100	24	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Fizičko vaspitanje UKUPNO OŠ	A.1.1.	6.67	7.39
	A.1.2.	8.21	
	A.1.3.	6.50	

Fizičko vaspitanje – Razredna nastava

Srednja ocjena ove ključne oblasti je 7.01. Najbolje procijenjeni standard sa uspješno (U) je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.*

Najnižu procjenu, zadovoljava (Z), ima standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.*

A.1. Nastava i učenje – Fizičko vaspitanje Razredna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	4	44	0	0	2	22
USPJEŠNO	5	56	6	67	7	78
VEOMA USPJEŠNO	0	0	3	33	0	0
Ukupno:	9	100	9	100	9	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Fizičko vaspitanje Razredna nastava	A.1.1.	6.00	7.01
	A.1.2.	7.89	
	A.1.3.	6.22	

Prednosti:

- Nastavnici na časovima ispoljavaju sistematičnost i postupnost u realizaciji nastavnih sadržaja.
- Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.
- Nastava je organizovana u skladu sa ishodima učenja definisanim u Predmetnom programu. Učenici su na časovima uglavnom misaono angažovani na aktivnostima koje su relevantne za predmet i dostizanje postavljenih ishoda.
- Komunikacija na času između nastavnika i učenika, kao i učenika međusobno je korektna.
- Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.
- Interpersonalni odnosi između nastavnika i učenika su dobri uz međusobno uvažavanje.
- Godišnji planovi nastavnika su u skladu sa Predmetnim programom.
- Većina nastavnika se redovno priprema za nastavu i ima odgovarajuće pisane pripreme.
- Svi učenici su ocijenjeni iz ovog predmeta.

Nedostaci:

- U većini škola ne planira se provjera fizičkih sposobnosti učenika na početku i kraju školske godine kako bi se izvršila uporedna analiza postignuća učenika.
- Stručni aktivisti rade samo kvantitativnu analizu (tabelarni prikaz) uspjeha učenika, bez komentara, prijedloga i zaključaka.
- Stručni aktivisti se slabije bave usaglašavanjem kriterijuma ocjenjivanja
- Kod izrade pisanih priprema za čas zanemaruje se osvrt na realizovane ishode.
- U većini škola prostor u kojem se odvija nastava fizičkog vaspitanja nije podsticajan za učenje, nije adekvatno uređen kako bi bio u funkciji realizacije nastavnog procesa.
- Pojedini nastavnici rade pisane pripreme za čas u obliku skice.
- Većina stručnih aktivista se u nedovoljnoj mjeri bavi stručnim pitanjima koja se tiču obrazovno-vaspitnog rada.
- Analiza postignuća učenika na kraju klasifikacionog perioda, svodi se, uglavnom, na tabelarni prikaz i sažeti zaključak, bez kvalitativne analize.
- Nedostatak adekvatnih uslova za izvođenje nastave kao i nedostatak nastavnih sredstava.

Preporuke:

- Pisati osvrt o realizaciji plana i programa rada (za ovaj nastavni predmet).
- Ispoštovati u potpunosti Pravilnik o ocjenjivanju učenika.

- Nastavu usmjeriti na razvoj strategija kritičkog mišljenja. Učenicima dati više prostora za izvođenje sopstvenih stavova i zaključaka.
- Opremiti prostor za izvođenje nastave odgovarajućim nastavnim sredstvima i pomagalicama potrebnim za realizaciju Predmetnog programa.
- Potrebno je da se stručni aktivni u većoj mjeri bave stručnim pitanjima od značaja za obrazovno-vaspitni rad.
- Na kraju klasifikacionog perioda uraditi kvalitativnu analizu postignuća učenika.
- Kod izrade pisanih priprema za čas poštovati princip redovnosti i aktuelnosti. Na kraju svakog časa raditi osvrt na uspjeh realizovanog uz eventualne korekcije i poboljšanja.
- U nedostatku sportskih rekvizita, nastavici svojom angažovanošću i kreativnošću osmišljavaju i izrađuju pojedina nastavna sredstva.

Fizičko vaspitanje – predmetna nastava

Srednja ocjena ove ključne oblasti je 7.61. Najbolje procijenjeni standard sa uspješno (U) je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.*

Najnižu procjenu, zadovoljava (Z), ima standard *Praćenje, vrednovanje o ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.*

A.1. Nastava i učenje - Fizičko vaspitanje Predmetna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	7	1	7	2	13
USPJEŠNO	13	86	6	40	13	87
VEOMA USPJEŠNO	1	7	8	53	0	0
Ukupno:	15	100	15	100	15	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Fizičko vaspitanje Predmetna nastava	A.1.1.	7.07	7.61
	A.1.2.	8.40	
	A.1.3.	6.67	

Prednosti:

- Nastava je organizovana u skladu sa ishodima učenja definisanim u Predmetnom programu. Učenici su na časovima uglavnom misaono angažovani na aktivnostima koje su relevantne za predmet i dostizanje postavljenih ishoda. Komunikacija na času između nastavnika i učenika, kao i učenika međusobno je korektna.
- Godišnji planovi nastavnika su u skladu sa Predmetnim programom. Većina nastavnika se redovno priprema za nastavu i ima odgovarajuće pisane pripreme.
- Svi učenici su ocijenjeni iz ovog predmeta.
- Nastavnici na časovima ispoljavaju sistematičnost i postupnost u realizaciji nastavnih sadržaj.
- Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.
- Interpersonalni odnosi između nastavnika i učenika su dobri uz međusobno uvažavanje.
- Nastavnici na časovima ispoljavaju sistematičnost i postupnost u realizaciji nastavnih sadržaj.
- Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.

Nedostaci:

- Stručni aktivni rade samo kvantitativnu analizu (tabelarni prikaz) uspjeha učenika, bez komentara, prijedloga i zaključaka.
- Stručni aktivni se slabije bave usaglašavanjem kriterijuma ocjenjivanja.
- Analiza postignuća učenika na kraju klasifikacionog perioda, svodi se, uglavnom, na tabelarni prikaz i sažeti zaključak, bez kvalitativne analize.
- Nedostatak adekvatnih uslova za izvođenje nastave kao i nedostatak nastavnih sredstava.
- Kod izrade pisanih priprema za čas zanemaruje se osvrt na realizovane ishode.
- U većini škola prostor u kojem se odvija nastava fizičkog vaspitanja nije podsticajan za učenje, nije adekvatno uređen kako bi bio u funkciji realizacije nastavnog procesa.
- Pojedini nastavnici rade pisane pripreme za čas u obliku skice.
- Većina stručnih aktivni se u nedovoljnoj mjeri bavi stručnim pitanjima koja se tiču obrazovno-vaspitnog rada.
- U većini škola ne planira se provjera fizičkih sposobnosti učenika na početku i kraju školske godine kako bi se izvršila uporedna analiza postignuća učenika.

Preporuke:

- Na kraju klasifikacionog perioda uraditi kvalitativnu analizu postignuća učenika.
- Kod izrade pisanih priprema za čas poštovati princip redovnosti i aktuelnosti. Na kraju svakog časa raditi osvrt na uspjeh realizovanog uz eventualne korekcije i poboljšanja.

- U nedostatku sportskih rekvizita, nastavici svojom angažovanošću i kreativnošću osmišljavaju i izrađuju pojedina nastavna sredstva.
- Opremiti prostor za izvođenje nastave odgovarajućim nastavnim sredstvima i pomagalicama potrebnim za realizaciju Predmetnog programa.
- Potrebno je da se stručni aktivni u većoj mjeri bave stručnim pitanjima od značaja za obrazovno-vaspitni rad.
- Pisati osvrt o realizaciji plana i programa rada (za ovaj nastavni predmet).
- Ispoštovati u potpunosti Pravilnik o ocjenjivanju učenika.
- Nastavu usmjeriti na razvoj strategija kritičkog mišljenja. Učenicima dati više prostora za izvođenje sopstvenih stavova i zaključaka.

Informatika sa tehnikom

U ovom izvještajnom periodu kvalitet nastave informatike sa tehnikom procijenjen je u 6 škola na osnovu tri standarda sa indikatorima procjene.

A.1. Nastava i učenje - Inf. sa tehnikom UKUPNO OŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	6	100	3	50	5	83
VEOMA USPJEŠNO	0	0	3	50	1	17
Ukupno:	6	100	6	100	6	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Inf. sa tehnikom UKUPNO OŠ	A.1.1.	7.17	7.88
	A.1.2.	8.50	
	A.1.3.	7.33	

Analiza podataka pokazuje da se nastava informatike sa tehnikom u osnovnim školama realizuje na nivou uspješnosti. Standard A.1.2 ostvario je najvišu vrijednost zahvaljujući dobroj metodičko-didaktičkoj organizaciji i primjeni digitalnih alata. Standardi A.1.1 i A.1.3 pokazuju prostor za dalji rad, posebno u planiranju i vođenju dokumentacije.

Prednosti:

- Većina nastavnika uspješno prilagođava rad učenicima.
- Primjena digitalnih alata i savremenih metoda je dobro zastupljena.
- Časovi su u skladu sa kurikulumom i planiranim ishodima.

Nedostaci:

- Razlike u kvalitetu i detaljnosti pedagoške dokumentacije.
- Planovi pojedinih nastavnika nijesu dovoljno razrađeni.
- Evidencije o praćenju napretka nijesu ujednačene.

Preporuke:

- Unaprijediti preciznost i dosljednost planiranja.
- Standardizovati postupke praćenja i ocjenjivanja.
- Jačati primjenu formativnog ocjenjivanja.

Nastava i učenje – komentari i zaključci

U posmatranom periodu evaluacija obrazovno-vaspitnog rada sprovedena je u dvadeset tri škole. Ukupna srednja procjena Ključne oblasti *Nastava i učenje* je 7,02. Najbolje procijenjeni standard je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* i iznosi 7,36. Standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* vrednovan je u najnižem nivou sa 6,69, dok je standard *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju* ocijenjen sa 6,66.

A.1. Nastava i učenje - Osnovna škola Svi predmeti	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	6	3	1	0	3	1
ZADOVOLJAVA	38	16	24	19	39	16
USPJEŠNO	180	75	169	71	183	77
VEOMA USPJEŠNO	15	6	45	10	14	6
Ukupno:	239	100	239	100	239	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Osnovna škola Svi predmeti	A.1.1.	6.69	7.02
	A.1.2.	7.36	
	A.1.3.	6.66	

Razredna nastava (OŠ)

U posmatranom periodu evaluacija obrazovno-vaspidnog rada sprovedena je u dvadeset tri škole. Ukupna srednja procjena Ključne oblasti *Nastava i učenje za razrednu nastavu* je 7,06. Najbolje procijenjeni standard je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* i iznosi 7,49. Standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* vrednovan je u najnižem nivou 6,51, dok je standard *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju* ocijenjen 6,70.

A.1. Nastava i učenje - Osnovna škola Svi predmeti - Razredna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	4	5	0	0	2	3
ZADOVOLJAVA	10	14	8	11	10	13
USPJEŠNO	59	80	50	67	60	81
VEOMA USPJEŠNO	1	1	16	22	2	3
Ukupno:	74	100	74	100	74	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Osnovna škola Svi predmeti - Razredna nastava	A.1.1.	6.51	7.06
	A.1.2.	7.49	
	A.1.3.	6.70	

Predmetna nastava (OŠ)

U posmatranom periodu evaluacija obrazovno-vaspidnog rada sprovedena je u dvadeset tri škole. Ukupna srednja procjena Ključne oblasti *Nastava i učenje u predmetnoj nastavi* je 7,01. Najbolje procijenjeni standard je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* i iznosi 7,32. Standard *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima*

razvojnu funkciju vrednovan je u najnižem nivou sa 6,65, dok je standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* ocijenjen sa 6,78.

A.1. Nastava i učenje Osnovna škola Svi predmeti - Predmetna nastava	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	2	1	1	1	1	1
ZADOVOLJAVA	28	17	15	9	29	18
USPJEŠNO	120	73	119	72	122	74
VEOMA USPJEŠNO	14	9	29	18	12	7
Ukupno:	164	100	164	100	164	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Osnovna škola Svi predmeti - Predmetna nastava	A.1.1.	6.78	7.01
	A.1.2.	7.32	
	A.1.3.	6.65	

Analizirajući postignuća po nivoima obrazovanja, predmetna/razredna nastava, zaključuje se da je srednja procjena svih standarda izjednačena, u predmetnoj (7,01) u odnosu na razrednu nastavu (7,02). U ovim nivoima obrazovanja predmetna/razredna nastava, najbolje procijenjeni standard je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* i iznosi 7.49 (razredna nastava) odnosno 7,32 (predmetna nastava). Zaključuje se da su u nivoima predmetna /razredna nastava druga dva standarda izjednačena, što ukazuje na ujednačen kvalitet rada u prvom, drugom i trećem ciklusu.

Prednosti:

- Godišnje planiranje rada nastavnika je u skladu sa predmetnim programima.
- Nastavnici uglavnom pišu pripreme za opservirane časove
- U većini škola urađeni su planovi za dopunsku, dodatnu nastavu i vannastavne aktivnosti.
- U većem broju škola urađeni su IROP-i za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama
- Časovi su strukturirani u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima iz određenog broja predmeta.
- Aktivne metode nastave/učenja zastupljene su u realizaciji nastave pojedinih predmeta.
- Prostor u kome se realizuje nastava opremljen je dijelom savremenim nastavnim sredstvima i didaktičkim materijalom, a u skladu sa potrebama učenika.
- Nastava je usmjerena na ostvarivanje postavljenih ishoda učenja.

- Tokom nastavnog procesa kreirana je pozitivna pedagoška klima zasnovana na međusobnom povjerenju i saradnji između nastavnika i učenika.
- Upotreba digitalne tehnologije i interneta tokom realizacije nastavnog procesa je u porastu
- Ocjenjivanje učenika je redovno i blagovremeno, u skladu je sa Zakonom i Pravilnikom o vrstama ocjena i načinu ocjenjivanja učenika.
- Većina nastavnika ima lične bilježnice u kojim prate, evidentiraju i vrednuju postignuća učenika na osnovu određenog broja elemenata, sa više metoda i tehnika ocjenjivanja.
- Definisani su kriterijumi ocjenjivanja.
- Za pisane provjere znanja učenika češće se koriste usaglašeni kriterijumi ocjenjivanja na nivou aktiva (bodovna skala), za više nastavnih oblasti u različitim segmentima.
- Ocjenjivanje učenika sa posebnim obrazovnim potrebama vrši se po IROP-u.

Nedostaci:

- Nastava nije u potpunosti usmjerena na primjenu aktivnih metoda nastave/učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika nije uvijek redovno.
- Planiranje nastave u svim školama i/ili kod svih nastavnika nije u skladu sa Nastavnim planom i predmetnim programima.
- Nastavnici nijesu upoznali učenike sa donesenim kriterijumima za ocjenjivanje.
- U godišnjim planovima rada nijesu zastupljeni, zastupljeni su u manjoj mjeri ili su neadekvatno formulisani ishodi učenja otvorenog dijela kurikuluma.
- Operativni ciljevi međupredmetnih tema nijesu povezani sa konkretnim ishodima učenja predmetnog programa.
- Određen broj nastavnika ne piše redovno scenarija za čas.
- U planovima za dodatnu i dopunsku nastavu ishodi učenja nijesu takonomski izdiferencirani na odgovarajući način.
- Osvrt na realizaciju Godišnjeg plana rada uglavnom izostaje.
- Osvrt na realizaciju ishoda u planovima i pripremama nije konstruktivan i funkcionalan, kako bi se na osnovu njega unaprijedila nastava u narednom periodu.
- Časovi dopunske i dodatne nastave se ne realizuju u skladu sa planiranim.
- U školama su rijetko formirani kabineti za prirodnu grupu predmeta (fiziku, biologiju, hemiju) opremljeni potrebnom aparaturom i hemikalijama.
- Stručni aktivni u manjoj mjeri pokreću inicijative za nabavku nastavnih sredstava i pomagala prema preporukama predmetnih programa.
- Stručni aktivni se u nedovoljnoj mjeri bave pitanjima koji se tiču obrazovno-vaspitnog rada (planiranje, metodičko-didaktički elementi časa, izrada i usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja, analiza postignuća, unapređenje nastavnog procesa, izrada didaktičkog materijala, ugledni i ogledni časovi, hospitacije i dr).
- Kriterijumi ocjenjivanja nijesu ili nijesu kvalitetno uradjeni
- Kvalitativna analiza postignuća učenika uglavnom se ne radi.
- IROP za sve učenike nije blagovremeno urađen.
- Analizu postignuća učenika po klasifikacionim periodima stručni aktivni prikazuju putem kvantitativnih analiza i sažetog zaključka bez kvalitativne analize.

- Stručni aktivni ne analiziraju uticaj dopunske i dodatne nastave na postignuća učenika.

Preporuke:

- U cilju unapređenja godišnjeg planiranja za sve oblike nastave potrebno je organizovati savjetovanje za nastavnike predmetne i razredne nastave po nastavnim predmetima.
- Koristiti metode aktivne nastave, prilagođene individualnim potrebama/razvojnim karakteristikama učenika.
- Godišnje planiranje nastave uskladiti sa zahtjevima predmetnih programa koji su prošli zakonsku proceduru.
- Na sastancima stručnih aktivna konstruktivistički razmatrati planove rada za sve oblike nastave, usvojiti ih i verifikovati.
- Vršiti redovno osvrt na realizaciju godišnjih planova rada za sve oblike nastave i scenarija za čas koji treba da se zasnivaju na samoevaluaciji rada nastavnika, u cilju njihovog poboljšanja i podsticanja aktivnog učenja.
- Kontinuirano pratiti i vrednovati rad i postignuća učenika (ocjenjivati formativno i sumativno).
- Raditi sveobuhvatnu analizu postignuća učenika i koristiti je za unapređivanje učenja.
- Po mogućnosti formirati kabinete za nastavne predmete (posebno prirodnu grupu predmeta u cilju izvođenja eksperimenata).
- Na sastancima aktivna vršiti i kvalitativne analize postignuća učenika, analize efekta dodatne i dopunske nastave na postignuća učenika, izvoditi zaključke i davati preporuke za njihovo unapređenje.
- Uraditi IROP-e za sve učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Godišnje planiranje nastave uskladiti sa zahtjevima predmetnih programa koji su prošli zakonsku proceduru.
- Specifikaciju nastavnih sredstava i pomagala potrebnih za realizaciju nastave, dostavljati posredstvom Stručnog aktivna upravi škole.

UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE USTANOVOM

U toku 2023/24 godine izvršena je eksterna evaluacija u 23 osnovne škole. Najbolju procjenu kvaliteta imaju standardi A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi sa srednjom procjenom standarda 7,26. Standard je procijenjen u sedam škola (30%), sa veoma uspješno, jedanaest škola (48%) uspješno i pet škola (22%) sa zadovoljava. Standard A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih je sa srednjom procjenom standarda 7,09. U okviru standarda četiri škole (17%) su procijenjene sa veoma uspješno, šesnaest škola (70%) uspješno i tri škole (13%) zadovoljava. Nižu srednju procjenu standarda imaju standard A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređenja rada škole 6,78. Standard je u tri škole (13%) procijenjen sa veoma uspješno u petnaest škola (66%) uspješno a četiri škole (17%) zadovoljava. Standard A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i

učenja ima srednju procjenu 6,65. Standard je u dvije škole (9%) procijenjen sa veoma uspješno, pentaest škola (65%) uspješno i pet škola (22%) zadovoljava.

A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.		A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno- vaspitnog rada u školi.		A.2.3. Direktor osigurava efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.		A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	4	0	0	1	4	0	0
ZADOVOLJAVA	4	17	5	22	5	22	3	13
USPJEŠNO	15	66	11	48	15	65	16	70
VEOMA USPJEŠNO	3	13	7	30	2	9	4	17
Ukupno:	23	100	23	100	23	100	23	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1.	6.78	6.94
	A.2.2.	7.26	
	A.2.3.	6.65	
	A.2.4.	7.09	

Prednosti:

- Škole imaju urađen Godišnji plan rada, a gotovo sve i izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana za prethodnu školsku godinu.
- U izradi Godišnjeg plana rada škole u većini škola su uključeni svi učesnici obrazovno-vaspitnog rada (direktor, pomoćnici, pedagoško-psihološka služba, nastavnici), a u nekim školama i predstavnici Savjeta roditelja i lokalne zajednice.
- U organizaciji rada škole jasno su definisane uloge i odgovornosti zaposlenih.
- Stručni organi (Nastavničko vijeće, odjeljenjska vijeća i većina stručnih aktiva) realizuju planove rada.
- Učenici i zaposleni su upoznati sa Kućnim redom i on se uglavnom poštuje.
- U većini škola direktori, u skladu sa mogućnostima, obezbjeđuju potrebne uslove za realizaciju obrazovno-vaspitnog rada, kao i odgovarajuće uslove za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Pedagoško-instruktivni rad se realizuje u većini škola.
- Direktori i uprave škola iniciraju i podržavaju saradnju sa lokalnom zajednicom, kulturnim institucijama i roditeljima, čime doprinose širem kontekstu obrazovnog rada. Pojedine škole organizuju događaje u zajednici, čime jačaju svoju vidljivost i dobijaju podršku.
- U školama je izražen veći angažman u sticanju viših zvanja i kontinuiranom profesionalnom usavršavanju, kroz interne i eksterne oblike edukacije.
- Uspostavljeni su mehanizmi transparentnosti i odgovornosti: vodi se analiza uspjeha učenika, dokumentuje se nastava i učinak nastavnika.

- Direktor i nastavnici podržavaju diferencirane pristupe u nastavi i prepoznavanje specifičnih potreba učenika, posebno onih sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Izborni sadržaji omogućavaju učenicima uključivanje u aktivnosti u skladu sa njihovim interesovanjima i sposobnostima.

Nedostaci:

- U pojedinim školama plan samoevaluacije nije sastavni dio Godišnjeg plana rada, a izvještaji o samoevaluaciji nisu uvijek izrađeni u skladu sa preporučenom metodologijom. Planovi unapređenja se ne izrađuju redovno, niti se dosljedno prate u praksi.
- Sam proces samoevaluacije često se sprovodi više formalno nego suštinski, bez dublje analize po indikatorima i bez jasne povezanosti sa ostalim razvojnim planovima škole.
- Program razvoja škole u nekim slučajevima nije dovoljno zasnovan na rezultatima interne i eksterne evaluacije, niti je njegova realizacija jasno razrađena u Godišnjem planu rada.
- Godišnji planovi rada škola ponekad ne sadrže operativno razrađene aktivnosti timova, stručnih organa i direktora, a u pojedinim slučajevima nedostaje i usklađenost između GPRŠ i Programa razvoja škole.
- Hospitacije časova se ne realizuju u kontinuitetu.
- Pojedine škole ne sačinjavaju Izvještaj o pedagoško-instruktivnom radu sa preporukama za unapređenje nastave.
- U zapisima o pedagoško-instruktivnom radu često izostaje dublja analiza kvaliteta nastave, kao i osvrt na realizaciju preporučenih mjera za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada.
- Stručni aktivni i drugi stručni organi ne posvećuju uvijek dovoljno pažnje stručnim pitanjima iz svoje nadležnosti (npr. kriterijumima ocjenjivanja, eksternim provjerama znanja, analizama uspjeha učenika).
- Dokumentacija o radu stručnih organa i timova (zapisnici, planovi, izvještaji) nije u svim školama vođena u skladu sa propisanim standardima i često ne sadrži preporuke i zaključke za unapređenje rada.
- Plan profesionalnog razvoja nastavnika (PRNŠ) ne zasniva se uvijek na realnim potrebama nastavnika, niti na analizama koje proističu iz evaluacije, samoevaluacije i pedagoško-instruktivnog rada.
- Praćenje efekata stručnog usavršavanja nije dovoljno zastupljeno u praksi, a lični planovi profesionalnog razvoja nastavnika i rukovodilaca se ne izrađuju i ne prate u svim školama.
- Uključivanje roditelja u rad škole, kroz Savjet roditelja i druge oblike saradnje, nije uvijek dovoljno razvijeno. Komunikacija sa roditeljima povremeno izostaje u pogledu važnih pitanja, poput bezbjednosti učenika i kvaliteta nastave.
- Analize rezultata anketa učenika i roditelja ne sprovode se sistematski, a utvrđeni problemi se ne prate kroz konkretne mjere.
- Uslovi za rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama u određenim školama nisu dovoljno prilagođeni njihovim potrebama, a nastavnici nisu uvijek adekvatno obučeni za rad sa ovom kategorijom učenika.

- Planovi rada timova, komisija i organa škole nisu u svim slučajevima jasno definisani, operativno razrađeni i povezani sa ciljevima iz Programa razvoja i Godišnjeg plana rada.
- Školska dokumentacija (planovi, protokoli, izvještaji) u pojedinim školama nije u potpunosti usklađena sa važećim zakonskim i strukovnim standardima. Praćenje realizacije planiranih aktivnosti nije dovoljno sistematično.

Preporuke:

- Škola treba da sprovodi samoevaluaciju kao sastavni i obavezni dio Godišnjeg plana rada, u skladu sa priručnikom „*Kakva je naša škola?*“, kroz izradu operativnog plana, izvještaja i plana unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspidnog rada. Rezultate i preporuke samoevaluacije potrebno je koristiti za profesionalni razvoj, planiranje nastave i strateške dokumente, te redovno informisati stručne organe i timove o nalazima, uz obavezno sistematsko i sveobuhvatno sprovođenje samoevaluacije po svim indikatorima ključnih oblasti.
- Pedagoško-instruktivni rad treba organizovati kroz redovno planiranje i sprovođenje hospitacija, pisana zapažanja i individualne preporuke nastavnicima, praćenje njihove realizacije i efekata, izradu izvještaja na nivou škole radi daljeg razvoja PRNŠ-a, te informisanje Nastavničkog vijeća i donošenje mjera za unapređenje kvaliteta nastave.
- Plan profesionalnog razvoja škole (PRNŠ) treba zasnivati na rezultatima interne i eksterne evaluacije, izvještajima sa hospitacija, potrebama nastavnika i specifičnostima škole, uz jasno definisane aktivnosti, nosioce, dinamiku i indikatore efekata, praćenje primjene stečenih znanja, te obavezne lične planove profesionalnog razvoja za svakog nastavnika i rukovodioca.
- Godišnji plan rada škole treba da bude sveobuhvatan, realan, operativan i usklađen sa Programom razvoja i rezultatima evaluacije, uz analitičke godišnje izvještaje sa konkretnim preporukama, i sistematizovanu evidenciju o realizaciji svih aktivnosti.
- Stručni aktivni treba da inoviraju planove rada, redovno razmatraju stručna pitanja, donose zaključke i preporuke za dalji rad škole, te vode sadržajnije zapisnike sa sjednica.
- Rad Savjeta roditelja treba unaprijediti i uključiti roditelje u edukativne programe, radionice i savjetovanja, uz redovno ispitivanje njihovih i mišljenja učenika putem anketa i korišćenje rezultata za unapređenje.
- Nezadovoljstvo roditelja i osjećaj nesigurnosti učenika treba analizirati i pravovremeno rješavati, primjenjujući mjere koje svaki učenik čine sigurnim i prihvaćenim.
- Potrebno je unaprijediti uslove i kompetencije nastavnika za rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama, optimizovati broj timova i komisija prema realnim potrebama, a stručni organi trebaju preuzeti određene aktivnosti.
- Redovno treba izrađivati izvještaje, pratiti realizaciju i analizirati efekte, te uključiti sve aktere – nastavnike, učenike, roditelje, stručne saradnike i lokalnu zajednicu – u planiranje i sprovođenje školskih aktivnosti, uključujući aktivnosti direktora, pomoćnika, stručne službe i timova.

ETOS USTANOVE

Ključna oblast Etos ustanove, prosječno je procijenjena na nivou USPJEŠNO sa 6,39 bodova. Najbolje je procijenjen standard A 3.3: *U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima* (7,09), a najslabije standard A 3.2. *Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja* (5,87). Nijedan standard (od 69 procijenjenih) nije procijenjen na nivou NE ZADOVOLJAVA, ali je relativno visok procenat onih koji su procijenjeni na nivou ZADOVOLJAVA (34,78%). Izuzetno malo standarda procijenjeno je na nivou VEOMA USPJEŠNO (svega 7,25%), dok je većina na nivou USPJEŠNO (57,97%).

A.3. Etos ustanove	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	8	35	10	43	6	26
USPJEŠNO	15	65	12	52	13	57
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	4	4	17
Ukupno:	23	100	23	100	23	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.3. Etos ustanove	A.3.1.	6.39	6.39
	A.3.2.	5.87	
	A.3.3.	7.09	

Prednosti:

- U većini škola zaposleni i učenici ponašaju se odgovorno i u skladu sa pravilima Kućnog reda.
- Škole promovišu i primjenjuju principe jednakosti, poštovanja i različitosti.
- Škole, koje pohađa veći broj stranih državljana, kao i učenika u inkluziji, učenika RAE populacije, vode računa o poštovanju različitosti.
 - Odnosi među zaposlenima su korektni.
 - Odnosi među učenicima u većini škola su uglavnom dobri.
 - Interpersonalni odnosi nastavnika i učenika su uglavnom skladni.
- Škole su razvile mehanizme za sprečavanje eventualnog nasilnog ponašanja kao i drugih oblika nasilnog ili diskriminatornog ponašanja. Formirani su timovi za prevenciju nasilja koji kroz svoj Program i plan rada organizuju edukativne aktivnosti u cilju prepoznavanja i prevencije rizičnog ponašanja.
 - U većini škola formiran je Učenički parlament. Parlament aktivno učestvuje u realizaciji pedagoških radionica, izradi tematskih panoa, aktivnostima povodom obilježavanja određenih datuma, razmatra pitanja vezana za poboljšanje uspjeha i vladanja, vannastavne i kulturno-

zabavne aktivnosti u školi i akcije za osmišljavanje i uređenje školskog enterijera i eksterijera. Uredno se vode zapisnici.

- Plan saradnje sa roditeljima je sastavni dio Godišnjeg plana rada većine škola.
- Savjet roditelja realizuje svoje aktivnosti prema Poslovniku o radu, kroz razrađen Plan rada. Postoji evidencija o realizovanim aktivnostima.
- Škole uglavnom uvažavaju mišljenje i inicijative Savjeta roditelja.
- Škole su razvile različite oblike saradnje sa lokalnom zajednicom, sa vaspitno-obrazovnim, kulturnim, zdravstvenim, sportskim i drugim ustanovama u svom okruženju, o čemu se vodi evidencija.
- Škole uglavnom promovišu ostvarene rezultate rada, znanja i vještina učenika, zaposlenih i podršku roditelja u lokalnoj i široj javnosti putem Ljetopisa, fejsbuk stranice, sajta škole, lokalnih medija, dnevne štampe i Savjeta roditelja.
- Zaposleni i učenici angažuju se u organizovanju važnih manifestacija i događaja

Nedostaci:

- Škole ne prate kontinuirano efekte preventivnih aktivnosti niti evaluiraju njihovu učinkovitost.
- Značajan procenat anketiranih ispitanika navodi da je u školama prisutno verbalno i fizičko nasilje među učenicima.
- Pojedini učenici prijavljuju verbalno i fizičko nasilje od strane nastavnika a veći procenat ukazuje na nejednako postupanje nastavnika prema učenicima.
- Planovi Tima za prevenciju nasilja i odjeljenjskih starješina se ne realizuju u potpunosti.
- U mnogim školama izostaje kontinuirana saradnja između Tima, stručne službe, odjeljenjskih starješina, roditelja i učenika.
- Roditelji i učenici nijesu dovoljno informisani ili uključeni u preventivne aktivnosti, a dokumentacija o realizaciji preventivnih aktivnosti u mnogim školama nije kompletna niti pravovremena.
- Radionice i aktivnosti ne obuhvataju sve oblike nasilja, diskriminacije i rizičnih ponašanja.
- Velik broj učenika ne osjeća se potpuno bezbjedno u školi.
- U mnogim školama izostaju jasne analize anketa i definisanje mjera za suzbijanje svih vidova nasilja i diskriminacije.
- Identifikovani su brojni problemi u međuljudskim odnosima – prisutni su sukobi, nepoštovanje među učenicima i djelimično neujednačen odnos nastavnika prema učenicima.
- Slaba analiza stavova učenika i nastavnika o međuljudskim odnosima.
- Neinformisanost učenika o radu Učeničkog parlamenta – veliki broj učenika ne poznaje aktivnosti i nadležnosti Parlamenta.
- Neusklađenost aktivnosti Parlamenta sa Planom rada – mnoge planirane aktivnosti nijesu realizovane ili se ne prate sistematski.
- Ograničeno učešće učenika u donošenju odluka – Parlament nema predstavnike na sjednicama Nastavničkog vijeća.

- Nedovoljna uključenost roditelja – značajan broj roditelja ne učestvuje dovoljno u školskim aktivnostima i edukativnim programima.

Preporuke:

- Sprovoditi redovnu analizu anketa učenika, roditelja i nastavnika i predlagati mjere za unapređenje bezbjednosti.
- Plan Tima za prevenciju nasilja razraditi operativno i kontinuirano pratiti realizaciju. Uključiti predstavnike učenika i roditelja u rad Tima za prevenciju nasilja radi efikasnijeg djelovanja.
- Realizovati edukativne programe, radionice i tematska predavanja za učenike, roditelje i nastavnike u cilju prevencije nasilja i diskriminacije.
- Razvijati mehanizme podrške učenicima za prijavljivanje svih oblika nasilja i rizičnih ponašanja.
- Dosljedno primjenjivati pravila i procedure za neprihvatljivo ponašanje.
- Analizirati razloge zbog kojih se učenici ne osjećaju bezbjedno u školi i preduzimati korektivne mjere.
- Analizirati uzroke nezadovoljstva učenika odnosom nastavnika i međusobnim odnosima među učenicima te osmisliti mjere za poboljšanje.
- Stvarati uslove za međusobno povjerenje, poštovanje, jednakost i toleranciju u školi.
- Putem edukativnih radionica, predavanja i razgovora raditi na poboljšanju komunikacije između nastavnika i učenika.
- Sistematski pratiti ponašanje učenika i nastavnika primjenom anketa, intervju a i opservacija časova.
- Unaprijediti Plan i program rada Učeničkog parlamenta i osigurati realizaciju aktivnosti u skladu s planom.
- Blagovremeno informisati sve učenike o radu Parlamenta i planiranim aktivnostima.
- Pozivati predstavnike Parlamenta na sjednice Nastavničkog vijeća kad se razmatraju pitanja važna za učenike.
- Osnažiti evidenciju zapisnika Parlamenta Savjeta roditelja i uvažavati njihove prijedloge prilikom donošenja odluka.
- Motivisati i uključiti roditelje u rad škole kroz radionice, predavanja i Savjet roditelja.

OBRAZOVNA POSTIGNUĆA UČENIKA

Kvalitet ključne oblasti Obrazovna postignuća učenika procijenjen je na osnovu izvještaja u 23 posjećene škole, na osnovu dva standarda: Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka i Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.

Analizirajući podatke može se zaključiti da je standard Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka, u jednoj školi (4%) procijenjen zadovoljava, u 18 škola (78%) uspješno i u 4 škole (18%) veoma uspješno. Standard Škola kontinuirano prati i analizira

podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika procijenjen je uspješno u 21. školi (91%) i u dvije škole (9%) veoma uspješno.

Srednja procjena standarda Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka je 7,39 (kretala se u rasponu od 5-9), a standarda Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika je 7,13 (u rasponu od 6-9). Ukupna srednja procjena obrazovnih postignuća učenika iznosila je 7,29.

A.4. Obrazovna postignuća	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka.		A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	4	0	0
USPJEŠNO	18	78	21	91
VEOMA USPJEŠNO	4	18	2	9
Ukupno:	23	100	23	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.4. Obrazovna postignuća	A.4.1.	7.39	7.29
	A.4.2.	7.13	

Prednosti:

- Škole redovno prate postignuća učenika sa eksterne provjere znanja. Daju se statistički prikaz postignuća učenika po predmetima sa određenim grafikonima. Vrš se upoređivanje prosječnih ocjena i procenta prelaznosti sa školskim zaključnim ocjenama kao i sa postignućima za nekoliko prethodnih godina, a u pojedinim školama izvode se određeni zaključci i preporuke za poboljšanje.
- U nekim školama, uporedni podaci srednjih ocjene sa eksternog testiranja za posljednje 3 godine ukazuje na relativno stabilan trend.
- Postignuća učenika na eksrternom testiranju (u nekim školama) iz pojedinih predmeta su iznad nacionalnog prosjeka.
- Za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama urađen je IROP.
- Redovno se prate postignuća učenika sa posebnim obrazovnim potrebama i sačinjavaju izvještaji. Njihova postignuća su u većini slučajeva u skladu sa usvojenim IROP-om.
- Stručni organi Škole vrše kvantitativne analize postignuća učenika na nivou Škole, po razredima, odjeljenjima, nastavnim predmetima, predmetnim nastavnicima po klasifikacionim periodima.
- Opšti uspjeh učenika je veoma dobar. Prosječne ocjene iz većine predmeta u nekim školama kreću se u rasponu od 3,90 do 4,80.
- Prosječna ocjena u više škola je iznad 4,00 a procenat prelaznosti 100%.
- Na Stručnim organima se daju određene preporuke i predlažu mjere za poboljšanje. Kao prijedlog mjera za poboljšanje uspjeha učenika najčešće se pominje intenziviranje dopunske nastave.

- Učenici koji pohađaju dopunsku nastavu postižu poboljšanje postignuća.
- Škole redovno učestvuju na različitim takmičenjima, gdje pojedine ostvaruju zapažene rezultate, o čemu se vodi redovna evidencija i sačinjavaju izvještaji.
- Većina učenika ima učenika ima primjerno vladanje.

Nedostaci:

- Stručni organi Škole vrše uglavnom kvantitativne analize postignuća učenika sa šturim kvalitativnim analizama, ili one izostaju. Ne izvode se redovno zaključci na osnovu izvršenih analiza i ne daju preporuke za poboljšanje ovog segmenta rada.
- Pregled postignuća po nastavnicima i predmetima svode se na tabelarni prikaz ocjena u sveskama stručnih aktiva bez predloženih mjera za poboljšanje.
- Izostaju uporedne analize za određene predmete za više perioda, upoređenje fluktuacije rezultata po klasifikacionim periodima, usaglašavanje elemenata i kriterijuma ocjenjivanja.
- Postignuća učenika na eksternoj provjeri niža su u odnosu na postignuća učenika na kraju nastavne godine.
- Postignuća učenika na eksternoj provjeri niža su od nacionalnog prosjeka i imaju trend pada za period od tri godine iz pojedinih predmeta.
- Škola vodi statističke podatke ali ne vrši kvalitativnu analizu rezultata na eksternoj provjeri znanja.
- Nedostaju zbirni podaci za eksternu provjeru znanja (npr. srednje ocjene, procenti prelaznosti, procenti urađenosti testa...), analize trendova za period od najmanje tri godine i kvalitativne analize koje bi služile kao smjernice za dalji rad predmetnih nastavnika.
- Kasni se sa evidentiranjem ocjena za klasifikacioni period (slučajni uzorak) što može ukazati na prisutnost samo sumativnog ocjenjivanja i veće opterećenosti učenika na kraju klasifikacionog perioda.
- Visoka postignuća učenika u redovnoj nastavi i realizacija dodatne nastave ne omogućavaju uvijek plasman na višim nivoima takmičenja iz pojedinih nastavnih predmeta.
- Postoje rijetke potencijalne nelogičnosti u ocjenama učenika (npr. neočekivano niske ili neočekivano visoke ocjene iz pojedinih predmeta), koje nijesu bile predmet razmatranja.
- Efekti dopunske i dodatne nastave na postignuća učenika uglavnom se ne razmatraju na stručnim aktivima.
- Školsko takmičenje se organizuje samo iz pojedinih predmeta u pojedinim razredima.
- Ne vodi se pisana evidencija napredovanja učenika sa posebnim obrazovnim potrebama po klasifikacionim periodima sa zapažanjima i komentarima odjeljenjskog starješine, predmetnih nastavnika i roditelja.

Preporuke:

- Stručni organi u okviru svojih nadležnosti treba da vrše kvantitativne i kvalitativne analize po nastavnom predmetu, nastavniku, odjeljenju, razredu, izvode zaključke i predlažu mjere za unapređenje postignuća učenika.

- Na sastancima stručnih organa razmatrati postignuća učenika izvesti zaključke koji ukazuju na dobre strane i slabosti tokom praćenja i vrednovanja znanja učenika i predlagati mjere za njihovo unapređenje.
- Na osnovu komparativne analize donositi konkretne mjere za unapređenje postignuća, unapređenje nastave i podrške učenicima.
- Ispitati uzroke određenih odstupanja postignuća učenika na eksternim testiranjima u odnosu na školska postignuća i nacionalni prosjek i preduzeti konkretne mjere za njihovo poboljšanje.
- Na sastancima stručnih organa vršiti kvantitativnu i kvalitativnu analizu postignuća učenika na eksternoj provjeri znanja i predložiti mjere za poboljšanje uspjeha.
- Tokom interne evaluacije analizirati rad stručnih organa na unapređenju postignuća učenika tokom klasifikacionih perioda, na eksternoj provjeri znanja, školskim takmičenjima i dr.
- Na nivou Škole razviti praksu redovnog i kontinuiranog praćenja i evidentiranja ocjena učenika u odjeljenjskim knjigama, tokom klasifikacionih perioda a na osnovu usvojenih elemenata i kriterijuma ocjenjivanja.
- Sistematičnom internom evaluacijom utvrditi da li je ocjenjivanje zasnovano na jasnim kriterijumima i usaglašeno s obrazovno-vaspitnim ishodima.
- Voditi sistematičniju evidenciju o realizovanim časovima dopunske i dodatne nastave.
- Na osnovu jasne metodologije utvrditi efekte dopunske i dodatne nastave na postignuća/napredovanje i razvoj učenika, a dobijene pokazatelje koristiti za planiranje i unapređenje nastavne prakse.
- Školska takmičenja organizovati u svim razredima iz svih predmeta i na osnovu tako razvijenih procedura motivisati učenike za više nivoe takmičenja.
- Tim za podršku učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama treba kontinuirano da prati, analizira i evidentira postignuća učenika sa posebnim obrazovnim potrebama i njihovo napredovanje u odnosu na IROP- e i po potrebi predlaže reviziju IROP-a.
- Postignuća učenika sa posebnim obrazovnim potrebama treba da su dio tabelarnog prikaza uspjeha po klasifikacionim periodima tokom godine.

PODRŠKA UČENICIMA

Kvalitet ključne oblasti Podrška koju škola pruža učenicima procijenjen je na osnovu 23 izvještaja. Indikator koji govori da se u školi učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju u jednoj školi je procijenjen sa veoma uspješno, u 16 škola sa uspješno i u 6 škola sa zadovoljava. Indikator Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika u četiri škole procijenjen je sa veoma uspješno, u 14 škola sa uspješno i u pet škola sa zadovoljava. Ukupna srednja ocjena je 6.74.

A.5. Podrška učenicima	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.		A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	6	26	5	22
USPJEŠNO	16	70	14	61
VEOMA USPJEŠNO	1	4	4	17
Ukupno:	23	100	23	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.5. Podrška učenicima	A.5.1.	6.61	6.74
	A.5.2.	6.83	

Prednosti:

- U većini škola realizuju se programi i aktivnosti podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika.
- U školama, timovi i komisije u saradnji sa odjeljenjskim starješinama i predmetnim nastavnicima, sprovode niz aktivnosti za indentifikovanje darovitih učenika.
- Škole su uradile IROP-e za učenike sa rješenjima o usmjerenju, a u saradnji sa roditeljima i uz pomoć stručnog lica. IROP-i se redovno ažuriraju i uglavnom se vodi evidencija o realizaciji plana.
- Predstavnici Učeničkog parlamenta povremeno učestvuju u radu stručnih organa škole. Učenicima je omogućeno da iskažu svoje mišljenje na različite načine. Većina inicijativa koje su potekle od strane Parlamenta realizovane su.
- Kao mehanizam podrške učenicima organizuje se dodatna i dopunska nastava.
- Dodatna i dopunska nastava se prilagođavaju mogućnostima, potrebama i interesovanjima učenika.
- U većini škola prisutan je savjetodavni rad pedagoga kroz individualne razgovore sa učenicima, nastavnicima i roditeljima.
- Škole daju podršku učenicima u cilju dalje profesionalne orijentacije.

Nedostaci:

- Dopunska i dodatna nastava se ne planiraju iz svih predmeta, redovno se ne održavaju i ne evidentiraju časovi.
- Škole organizuju vannastavne aktivnosti prema mogućnostima škole, a manje u skladu sa interesovanjima i sklonostima učenika.
- Škole ne vrše kvalitativne analize efekata održavanja dodatne i dopunske nastave na postignuća učenika.
- Sistem identifikacije podrške i praćenja talentovanih učenika uglavnom se svodi na učenike koji učestvuju na takmičenjima.

- Prema anketama za učenike u pojedinim školama evidentno je da postoje slučajevi omalovažavanja i vrijeđanja učenika od strane nastavnika, kao i nejednak odnos nastavnika prema svim učenicima.
- Nedostaju adekvatne aktivnosti i analiza timova za profesionalnu orijentaciju, kao i evidencija o daljem profesionalnom kretanju učenika po završetku školovanja.

Preporuke:

- Vršiti analizu efekata dodatne i dopunske nastave na postignuća učenika i u odnosu na rezultate analize usmjeravati dalju podršku učenicima.
- Evidentirati realizaciju vannastavnih aktivnosti kroz više školskih godina, koja osnov detaljne analize efekata ove vrste nastave na postignuća učenika.
- Potrebno je veću pažnju posvetiti interpersonalnim odnosima između nastavnika i učenika, kako bi se poboljšala kultura komunikacije zasnovana na međusobnom poštovanju, povjerenju i uvažavanju, u skladu sa pravilima.
- Pružati kontinuiranu pomoć učenicima u opredjeljenju za dalje školovanje kroz različite aktivnosti i voditi urednu evidenciju o realizovanim aktivnostima.
- Na nivou stručnih aktiva razvijati strategije za dodatnu podršku učenicima koji sporije napreduju u savladavanju nastavnog gradiva i učenicima koji pokazuju posebno interesovanje za proširivanje znanja iz određenih nastavnih predmeta.
- Razviti sistem identifikacije, podrške i praćenja talentovanih učenika.
- Obezbijediti učenicima dopunsku i dodatnu podršku iz svih predmeta, analizirati efekte nastave, u skladu sa Zakonom u smislu predviđenog broja časova. Sumirati kvantitativne i kvalitativne podatke i na osnovu njih definisati određene mjere podrške učenicima.
- Uključiti nastavnike u edukativne programe za razvoj socijalnih i emocionalnih kompetencija kod učenika.
- Obezbijediti dosljedno poštovanje normi ponašanja posebno između nastavnika i učenika, kako bi se poboljšala kultura komunikacije zasnovana na međusobnom poštovanju i uvažavanju, u skladu sa propisima.
- Planirati sekcije u skladu sa brojem i interesovanjem učenika.
- Predložiti više vannastavnih aktivnosti i uključiti veći broj učenika. Uraditi rasporede održavanja, spiskove uključenih učenika, planirati relevantne aktivnostima, vremensku dinamiku sa nosiocima aktivnosti i osvrtnom na realizaciju.

KOMENTARI I ZAKLJUČCI

U odnosu na srednju ocjenu kvaliteta obrazovno-vaspidnog rada svih ključnih oblasti prethodne 2023. godine, koja je iznosila 6,94, došlo je do manjeg pada (za 0,07). Uoprednom analizom srednjih ocjena ključnih oblasti uočeno je neznatno poboljšanje oblasti: Upravljanje i rukovođenje ustanovom (za 0,04) i Postignuća učenika (za 0,52). U preostale tri ključne oblasti zabilježen je pad srednje ocjene: Nastava i učenje (za 0,16), Etos ustanove (za 0,57) i Podrška učenicima (za 0,22).

Od svih standarda, najbolje je procijenjen standard A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka. (7,39) u okviru ključne oblasti Obrazovna postignuća učenika i standard A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (7,36) u okviru ključne oblasti Nastava i učenje, a najniže procijenjen standard je A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja. (5,87) u okviru ključne oblasti Etos ustanove. Srednjom ocjenom iznad 7, procijenjeno je 6 standarda od ukupno 14 standarda: A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka (7,39), A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika (7,13), A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima (7,09), A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspidnog rada u školi (7,26), A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih (7,09), A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (7,36).

Ostali standardi, njih 8, procijenjeni su srednjim ocjenama od 5,87 do 6,83.

Na osnovu sprovedene evaluacije uočava se da je kvalitet nastavnog procesa u osnovnim školama, gotovo podjednako (stabilan) u razrednoj i predmetnoj nastavi na uspješnom nivou, sa ukupnom srednjom ocjenom (Razredna nastava =7,06/Predmetna nastava=7,01). Najbolje je procijenjen standard prilagođavanja nastave razvojnim karakteristikama i potrebama učenika, što pokazuje da su ishodi učenja prepoznati kao centralna vrijednost rada. Međutim, slabije su ocijenjeni standardi planiranje i praćenje/vrednovanje postignuća, što ukazuje na nedovoljnu dosljednost u godišnjem planiranju, nepravilnosti u sprovođenju kriterijuma ocjenjivanja i nedostatak kvalitativnih analiza učenikovih postignuća. Prednosti se ogledaju u strukturiranosti časova, primjeni savremenih nastavnih sredstava, rastu upotrebe digitalne tehnologije i pozitivnoj pedagoškoj klimi, dok se nedostaci odnose na ograničenu primjenu aktivnih metoda učenja, manjak kontinuiteta u vrednovanju i nedovoljnu inicijativu stručnih aktivna u unapređivanju procesa. Zaključuje se da je nastava u značajnoj mjeri usmjerena na ishode i potrebe učenika, ali da je za dalji napredak neophodno sistematičnije planiranje, dosljednija evaluacija i dublja kvalitativna analiza postignuća.

Ukupna slika oblasti A.2 (srednja ocjena 6,94) pokazuje da škole imaju funkcionalno rukovođenje i stabilnu operativnu organizaciju rada—direktori najuspješnije upravljaju procesima obrazovno-vaspidnog rada u školi (A.2.2 = 7,26) i grade podsticajnu kulturu učenja i

profesionalnog razvoja i napredovanje zaposlenih (A.2.4 = 7,09), dok su planiranje (A.2.1 = 6,78) i posebno obezbjeđivanje kvaliteta nastave i učenja (A.2.3 = 6,65) na nižem nivou zbog formalizma u samoevaluaciji, nedovoljno razrađenih i usklađenih planova, te slabijeg sistemskog praćenja efekata. To znači da postoje čvrsti temelji u rukovođenju i radnoj kulturi, ali da održi napredak zahtijeva dosljedniju, metodološki ispravnu samoevaluaciju i jasno zaokruživanje kvaliteta: precizno planirati na osnovu nalaza, sprovesti, dokumentovati, analizirati i korigovati praksu uz jače uključivanje stručnih organa i roditelja.

Etos ustanove je procijenjen na nivou uspješno (6,39): nema standarda koji ne zadovoljava, ali je učešće „zadovoljava“ visoko (34,78%) i „veoma uspješno“ nisko (7,25%); najbolje je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima (A.3.3 = 7,09), a najslabija karika je sistematična zaštita učenika od nasilja. (A.3.2 = 5,87). Zaključeno je da je prisutna solidna kultura saradnje, ali da održi napredak zahtijeva da prioritetno i mjerljivo ojačaju bezbjednost učenika kroz dosljednu, evaluiranu prevenciju uz veće uključivanje učenika i roditelja.

Ključna oblast „Obrazovna postignuća učenika“ je na uzorku od 23 škole procijenjena kao uspješna, sa ukupnom srednjom ocjenom 7,29: u većini škola ishodi su na nivou ili iznad nacionalnog prosjeka (78% uspješno, 18% veoma uspješno), a praćenje i analiza podataka se sprovode kontinuirano (91% uspješno, 9% veoma uspješno). Dominiraju kvantitativni, nedovoljno produbljeni kvalitativni uvidi, postoje nepodudarnosti između eksternih provjera i školskih ocjena i nedovoljno se mjere efekti dopunske i dodatne nastave. Zaključak je da sistem funkcioniše stabilno i iznad zadovoljavajućeg nivoa, ali da prioritet mora biti uvođenje sistematičnih kvalitativnih analiza i trend-analiza, te odluka zasnovanih na dokazima, kako bi se ciljano zatvarali uočeni jazovi i dosljedno unapređivala postignuća svih učenika, uključujući i učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.

Ukupno posmatrano, školska podrška učenicima je na nivou uspješno (ukupna srednja ocjena 6,74), bez slučajeva „ne zadovoljava“. Škole sistematski sprovode IROP-e, dodatnu/dopunsku nastavu prilagođavaju potrebama i razvijaju socijalno-emocionalne vještine, ali podrška je neravnomjerna po predmetima, vannastavne aktivnosti slabije prate interese učenika, a efekti dodatne/dopunske nastave se nedovoljno kvalitativno analiziraju. Uočeni su i problemi u kulturi komunikacije, te slabije ili suženo prepoznavanje talenata (najčešće samo kroz takmičenja), kao i nedovoljno praćenje profesionalne orijentacije. Zaključuje se da je potrebno ujednačiti i dokumentovati podršku u svim predmetima, jačati kvalitativne analize efekata, unaprijediti odnos nastavnik–učenik i razviti širi, sistematičan model identifikacije i praćenja darovitih učenika i karijernog vođenja.

Obrazovno-vaspitni rad je stabilan i procijenjen na nivou „uspješno“ (7) u svim posmatranim oblastima: nastava je pretežno usmjerena na ishode i potrebe učenika, časovi su strukturirani, raste upotreba digitalnih sredstava, a rukovođenje i kultura saradnje su funkcionalni i podsticajni, etos saradnički, a obrazovna postignuća su na nivou ili iznad nacionalnog prosjeka. Napredak usporavaju isti faktori: formalizam u planiranju i samoevaluaciji, nedovoljna i neujednačena primjena kriterijuma ocjenjivanja, manjak dubljih kvalitativnih analiza (uključujući mjerenje efekata dopunske/dodatne nastave i IROP-a), te jaz između eksternih provjera i

školskih ocjena. Posebno je potrebno prioritarno ojačati sistemsku (sistematičnu) zaštitu učenika od nasilja, jačati preventivne mjere bezbjednosti, ujednačiti i dokumentovati podršku po predmetima, razvijati aktivne metode i formativno vrednovanje, te proširiti identifikaciju i praćenje darovitih učenika i karijerno vođenje. Održivi iskorak zahtijeva dosljedan ciklus kvaliteta—planirati na osnovu nalaza, sprovoditi, pratiti, analizirati i korigovati praksu uz osnaženo uključivanje stručnih organa, učenika i roditelja i odluka zasnovanih na dokazima.

7. KVALITET RADA ŠKOLA ZA OSNOVNO MUZIČKO OBRAZOVANJE

NASTAVA I UČENJE

Flauta

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Flauta	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Flauta	A.1.1.	5.00	5.70
	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	4.00	

Gitara

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Gitara	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Gitara	A.1.1.	2.00	6.70
	A.1.2.	9.00	
	A.1.3.	6.00	

Harmonika

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Harmonika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Harmonika	A.1.1.	3.00	6.10
	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	5.00	

Horsko pjevanje

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Horsko pjevanje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	100	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	100	1	50
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Horsko pjevanje	A.1.1.	4.50	7.90
	A.1.2.	9.50	
	A.1.3.	7.50	

Klavir

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Klavir	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Klavir	A.1.1.	5.00	7.60
	A.1.2.	9.00	
	A.1.3.	7.00	

Solfedžo sa teorijom muzike

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Solfedžo sa teorijom muzike	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	100	0	0	1	50
USPJEŠNO	0	0	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Solfedžo sa teorijom muzike	A.1.1.	5.00	6.60
	A.1.2.	8.50	
	A.1.3.	4.50	

Solo pjevanje

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Solo pjevanje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	100	0	0	1	50
USPJEŠNO	0	0	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Solo pjevanje	A.1.1.	4.00	6.45
	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	5.50	

Violina

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Violina	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	100	0	0	1	50
USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	1	50
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Violina	A.1.1.	4.00	6.90
	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	7.00	

Violončelo

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. Violoncelo	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Muzička škole Predm. nast. Violoncelo	A.1.1.	5.00	7.00
	A.1.2.	9.00	
	A.1.3.	5.00	

Nastava i učenje – komentari i zaključci

Ključna oblast *Nastava i učenje* procijenjena je na osnovu Izvještaja za dvije škole za osnovno muzičko obrazovanje, u kojima je 13 izvještaja za devet (9) nastavnih predmeta i to, po jedan izvještaj iz predmeta: Gitara, Klavir, Flauta, Harmonika i Violončelo; i po dva izvještaja za predmete: Violina, Solfeđo s teorijom muzike, Solo pjevanje i Horko pjevanje. Najbolje je procijenjen sami nastavni proces, procijenjen kroz standard A 1.2. *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*, sa srednjom procjenom 8,46. Ovaj standard procijenjen je na nivou VEOMA USPJEŠNO u 8 izvještaja, odnosno 62%, dok je u ostalih 5 (38%) procijenjen na nivou USPJEŠNO. Standard A.1.3. *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju* je na donjoj granici nivoa USPJEŠNO, sa prosječnom procjenom 5,85, dok je standard A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* procijenjen na nivou ZADOVOLJAVA sa srednjom procjenom 4,23. Ukupna srednja procjena nastave i učenja je na nivou USPJEŠNO.

A.1. Nastava i učenje Muzička škole Predm. nast. SVI PREDMETI	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	1	8	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	12	92	0	0	6	47
USPJEŠNO	0	0	5	38	5	38
VEOMA USPJEŠNO	0	0	8	62	2	15
Ukupno:	13	100	13	100	13	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Svi predmeti	A.1.1.	4.23	6.83
	A.1.2.	8.46	
	A.1.3.	5.85	

Prednosti:

- Časovi su uglavnom dobro strukturirani i prilagođeni didaktičko-metodičkim zahtjevima.
- Instrukcije, objašnjenja i metode rada nastavnika su jasne, stručne i uključuju aktivno učenje.
- Nastavnici razvijaju kod učenika kritičko mišljenje, istraživački duh, kreativnost i strategije učenja.
- Uvažavaju individualne potrebe, afektivne, socijalne i psihomotorne karakteristike učenika.
- Nastavnici često povezuju sadržaje iz različitih nastavnih predmeta.
- Stvara se podsticajna klima u učionici kroz međusobno povjerenje, poštovanje i saradnju.
- Učenici su uglavnom motivisani i aktivno učestvuju u nastavnom procesu.
- Prostor za rad i nastavni materijali doprinose kvalitetu učenja (instrumenti, diplome, fotografije, panoji, audio i audio-vizuelni materijali).
- Postoje opšti kriterijumi ocjenjivanja, evidencija o postignućima se vodi, a učenicima se pruža povratna informacija i dodatna podrška (dopunska i dodatna nastava).
- Nastavnici planiraju nastavu u skladu sa ishodima učenja i pripremaju interne materijale za učenike.

Nedostaci:

- Ponekad su zahtjevi nastavnika viši od mogućnosti učenika; ishodi učenja nijesu u potpunosti ostvareni.
- Nastava kod pojedinih nastavnika ne podstiče istraživački duh i kreativnost učenika; ponekad učenici rade isključivo po instrukcijama.
- Prostor i oprema nijesu uvijek dovoljno obogaćeni edukativnim sadržajima za određene nastavne predmete (instrumente).

- Evidencija o postignućima je neujednačena, formalna ili ne uključuje sistematsku analizu.
- U nižim razredima se ponekad daju brojčane ocjene pored opisnih, što nije u skladu sa Pravilnikom.
- Nastavnici ponekad biraju prezahtjevan program ili kompozicije neusklađene sa sposobnostima učenika.
- Kriterijumi ocjenjivanja se rijetko usaglašavaju na nivou aktiva; aktivnosti aktiva su nedovoljne.
- Planovi često navode samo jedan ishod po času; broj časova i raspored ishoda ponekad nisu u skladu sa Predmetnim programom.
- Planovi dopunske i dodatne nastave često su identični redovnoj nastavi, sa neurednom ili formalnom evidencijom.
- Osvrt na realizaciju ishoda je povremen ili formalnog tipa, bez detaljne analize postignuća učenika.
- Nastavnici ne planiraju upotrebu raspoloživih resursa niti iniciraju nabavku nastavnih sredstava.

Preporuke:

- Planiranje treba biti u skladu sa Predmetnim programom i preporukama Zavoda za školstvo.
- Više pažnje posvetiti evidenciji i analizi postignuća učenika; voditi urednu evidenciju o realizovanim aktivnostima.
- Baviti se detaljnom analizom postignuća učenika na nivou klase/odjeljenja/razreda i predlagati mjere za poboljšanje.
- Jasne kriterijume ocjenjivanja usaglasiti na nivou stručnih aktiva, upoznati učenike sa njima i redovno evidentirati postignuća.
- Odabrati program i kompozicije usklađene sa mogućnostima učenika.
- Raditi na razvoju kreativnosti i istraživačkog duha učenika u skladu sa njihovim mogućnostima.
- Posvetiti pažnju ambijentu učionice i opremi radi zadovoljenja estetsko-saznajnih i edukativnih potreba učenika.
- Planirati dopunsku i dodatnu nastavu u skladu sa realnim potrebama učenika i redovno voditi evidenciju o realizaciji.
- Poboljšati rad stručnih aktiva, redovno se sastajati, vršiti analize postignuća sa zaključcima i preporukama za poboljšanje uspjeha učenika.
- Planirati upotrebu raspoloživih resursa škole i inicirati nabavku potrebnih nastavnih sredstava.

UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE USTANOVOM

Oblast Upravljanje i rukovođenje ustanovom u muzičkim školama procijenjena je srednjom procenom 5.88. Najbolje procijenjen standard je Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspidnog rada u školi (6.50), zatim standard Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih (6.00), a srednjom procenom 5.50 procijenjeni su standardi Program razvoja škole zasnovan je na rezultatima evaluacije i samoevaluacije i Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.

A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.		A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspidnog rada u školi.		A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.		A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	1	50	1	50	1	50
USPJEŠNO	1	50	0	0	1	50	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0	1	50
Ukupno:	2	100	2	100	2	100	2	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Srednja procjena ključne oblasti
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1.	5.50	5.88
	A.2.2.	6.50	
	A.2.3.	5.50	
	A.2.4.	6.00	

Prednosti:

- U odnosu na standarde procjene kvaliteta ove oblasti, u školi u Ulcinju prisutan je najveći broj prednosti upravljanja i rukovođenja ustanovom: kolegijalna i saradnička uloga direktorice u procesu osiguranja kvaliteta nastave i učenja, kao i u procesu samoevaluacije, organizacija rada u skladu sa mogućnostima škole i potrebama nastavnika, funkcionalan rad timova, efikasno organizovane aktivnosti profesionalnog razvoja, obezbjeđenje podsticajnog radnog ambijenta u kome je svakom nastavniku omogućeno da se profesionalno razvija u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima.

Nedostaci:

- Nedostaci ove oblasti vidljivi su kroz neplanski pedagoško-instruktivni rad direktora koji se sprovodi bez protokola, nejasno definisan plan samoevaluacije, formalan, ali ne i suštinski rad stručnih aktiva, neorganizovan proces profesionalnog razvoja i neusklađenost godišnjeg planiranja sa Programom razvoja ustanove.

Preporuke:

- Pedagoško-instruktivni rad sprovoditi planski, redovno, uz protokol i povratnu informaciju nastavniku o posjećenim časima.
- Samoevaluaciju rada škole sprovoditi redovno, u cilju unapređenja nastavnog procesa i rada škole uopšte, uz detaljnu i urednu evidenciju.
- Uspostaviti organizaciju rada sa jasnom podjelom zaduženja svim zaposlenima, vodeći računa o ravnomjernoj opterećenosti.
- Na osnovu pravilno sprovedene samoevaluacije i rezultata redovnog pedagoško-instruktivnog rada direktora i saradnika, postaviti ciljeve i pratiti efekte profesionalnog razvoja na nivou škole.

ETOS USTANOVE

Ključna oblast *Etos škole* procijenjena je analizom tri standarda. Standard *U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima* je najbolje procijenjen standard (8,00). Najslabije procijenjen standard je *Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila* (7,00).

Srednja procjena ključne oblasti *Etos škole* je 7,50.

A.3. Etos škole	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	1	50	2	100
VEOMA USPJEŠNO	1	50	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Srednja procjena ključne oblasti
A.3. Etos škole	A.3.1.	7.00	7.50
	A.3.2.	7.50	
	A.3.3.	8.00	

Prednosti:

- Kućni red Škole se poštuje, kako od strane učenika tako i svih zaposlenih.
- U Školama nema primjera verbalnog, fizičkog, kao ni digitalnog nasilja među učenicima.
- Organizovanje radionica za učenike (o prevenciji nasilja, razumijevanju emocija i empatiji itd).
- Međuljudski odnosi u kolektivu su harmonični, zasnovani na međusobnom poštovanju, uvažavanju i toleranciji i bez predrasuda su po bilo kom osnovu.
- Između učenika i nastavnika vlada saradnički odnos i prijatna atmosfera.
- U školama je formiran Savjet roditelja shodno Statutu Škole.
- Zaposleni i učenici angažuju se u organizovanju i sprovođenju važnih manifestacija i događaja.
- Informisanje roditelja vrši se na dnevnoj bazi, individualnim razgovorima sa predmetnim nastavnicima.
- Škole ostvaruju saradnju sa lokalnom zajednicom i drugim ustanovama i institucijama.
- Veći dio Škola ostvarene rezultate rada učenika i zaposlenih, saradnju sa lokalnom zajednicom, ostalim ustanovama, promoviše putem Web-sajta, Facebook društvene mreže, Ljetopisa Škole i putem medija.

Nedostaci:

- U knjizi dežurstva nastavnika se uglavnom nalaze imena dežurnih nastavnika i vremenski period u kome se obavlja dežurstvo, dok druga zapažanja nijesu evidentirana.
- Škole formiraju Učenički parlament, ali njihove aktivnosti se ne evidentiraju.
- Učenici nijesu informisani o aktivnostima Učeničkog parlamenta.
- Program rada Savjeta roditelja ne realizuje se predviđenom dinamikom/ili se ne vodi adekvatna evidencija aktivnosti.
- Nema zabilježenih prijedloga i inicijativa roditelja, niti njihove uključenosti u nastavni proces.
- Roditelji uglavnom nijesu informisani o odlukama i zaključcima Savjeta roditelja.
- Plan saradnje Škole sa drugim ustanovama i lokalnom zajednicom nije urađen.

Preporuke:

- U knjizi dežurstva nastavnika uredno voditi dnevnu evidenciju vezanu za rad i aktivnost u školi.
- Učenički parlament učiniti „vidljivijim“ i redovno evidentirati aktivnosti.

- Poboljšati informisanost roditelja o odlukama i zaključcima Savjeta roditelja.
- Unaprijediti uključenost roditelja u nastavni proces.
- Uraditi Plan i program saradnje Škole sa drugim ustanovama i lokalnom zajednicom kako bi se planirane aktivnosti mogle sprovoditi na primjeren način.
- Kontinuirano aktuelizovati Ljetopis Škole.

OBRAZOVNA POSTIGNUĆA UČENIKA

Ključna oblast *Obrazovna postignuća učenika* procijenjena je na osnovu izvještaja iz dvije muzičke škole koje su bile predmet eksterne evaluacije tokom 2024. godine. Prvi standard *Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka* procijenjen je srednjom procjenom 8,00, dok je drugi standard *Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika* procijenjen znatno slabije (5,50). Srednja procjena ove ključne oblasti 7,00.

A.4. Obrazovna postignuća	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka.		A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	50
USPJEŠNO	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Srednja procjena ključne oblasti
A.4. Obrazovna postignuća	A.4.1.	8.00	7.00
	A.4.2.	5.50	

Prednosti:

- Najveći broj učenika bilježi odličan uspjeh.
- Nema učenika sa nedovoljnim uspjehom.
- Veliki broj učenika učestvuje na raznim manifestacijama.
- Učenici osvajaju brojne nagrade na državnom i međunarodnim takmičenjima.
- Učenici i nastavnici su motivisani za učešće na takmičenjima.

Nedostaci:

- Nedostatak evidencije o postignućima učenika na sajtu Školska statistika.

- Stručni organi ne rade kvalitativnu, kao ni komparativnu analizu postignuća učenika.
- Ne izvode se zaključci o postignućima učenika nakon klasifikacionih perioda, niti se daju mjere i prijedlozi za unapređenje i poboljšanje uspjeha.
- Nema evidencije o uključenosti učenika u dodatnu i dopunsku nastavu, pa samim tim nema ni odgovarajuće analize ovih vidova nastave.
- U jednoj školi uočava se ispisivanje većeg broja učenika (u junu), što nije analizirano.

Preporuke:

- Raditi kvalitativne i komparativne analize postignuća učenika, a rezultate koristiti za unapređenje kvaliteta nastave i poboljšanje postignuća učenika.
- Voditi evidenciju o izvođenju dopunske i dodatne nastave.
- Raditi analizu uticaja dopunske nastave na poboljšanje postignuća učenika.
- U okviru rada stručnih aktiva češće razmatrati motivaciju i pripremanje učenika za takmičenja, od školskih do međunarodnih.
- Ispitati uzroke ispisivanja učenika.

PODRŠKA UČENICIMA

Ključna oblast Podrška učenicima procijenjena je na osnovu Izvještaja za dvije škole za osnovno muzičko obrazovanje. Prvi standard A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju u jednoj školi je procijenjen na nivou zadovoljava a u drugoj na nivou uspješno a srednja ocjena standarda je 6, 50. Drugi standard A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika je kao i prethodni procijenjen na nivou zadovoljava u jednoj školi a u drugoj na nivou uspješno a srednja procjena standarda je 6,50 pa je prosječna ocjena za ovu ključnu oblast 6, 50.

A.5. Podrška učenicima	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.		A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	1	50
USPJEŠNO	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Srednja procjena ključne oblasti
A.5. Podrška učenicima	A.5.1.	6.50	6.50
	A.5.2.	6.50	

A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.

Prednosti:

- Analiza uspjeha učenja i vladanja se vrši na sastancima aktiva, odjeljenskim i Nastavničkom vijeću.
- Svi aktivni posjeduju planove i programe dopunske i dodatne nastave.
- Većina nastavnika izrađuje orijentacione planove za dopunsku nastavu a časove održavaju po potrebi i na osnovu procjene nastavnika.
- Podrška učenicima se vrši putem dopunske nastave ili nadoknade časa kome nijesu prisustvovali, odnosno kada nastavnici konstatuju da učenik nije savladao određeni program.
- Češće se realizuje dodatna nastava sa ciljem dodatne podrške učenicima koji uzimaju učešće na brojnim javnim nastupima.
- Učenici učestvuju na brojnim javnim nastupima, koncertima u centrima za kulturu, drugim školama, prilikom obilježavanja značajnih datuma i učešćem u drugim manifestacijama, kroz realizaciju raznih projekata i sl. što je i prilika da nastavnici izvrše identifikaciju nadarenih učenika.

Nedostaci:

- Analiza uspjeha učenja i vladanja učenika se vrši redovno ali je po pravilu prezentovanje ocjena bez detaljne analize.
- Planovi i programi dopunske i dodatne nastave su istovjetni sa programom redovne nastave, što nije pedagoški opravdano.
- Evidencija o dopunskoj i dodatnoj nastavi se vrši u individualnim dnevnicima i odjeljenskim kljigama ali je više formalne prirode i u njima izostaju konkretnije sugestije nastavnika za dalju podršku učenicima.
- Analizom rezultata upitnika za učenike i roditelje konstataje se da ima prostora za unapređenje u ovom segmentu podrške učenicima (dopunska i dodatna nastava).

Preporuke:

- Plan dopunske i dodatne nastave prilagoditi realnim potrebama učenika.
- Redovno održavati dopunsku i dodatnu nastavu i kontinuirano pratiti efekte na postignuća učenika.

A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.

Prednosti:

- U školama se realizuju vannastavne aktivnosti o čemu postoji evidencija.
- Školu pohađaju i strani državljani i u jednoj školi jedan učenik RE populacije (u saradnji sa Opštinom).

Nedostaci:

- Škola nije izradila Plan vannastavnih aktivnosti.
- Škola nije posvetila dovoljno pažnje profesionalnoj orijentaciji učenika.

Preporuke:

- Uraditi plan vannastavnih aktivnosti, polazeći od interesovanja i sposobnosti učenika.
- Pratiti i pružiti podršku razvoju socio-emocionalnih vještina učenika.
- Planirati i realizovati podršku učenicima pri njihovoj profesionalnoj orijentaciji sa ciljem povećanja zainteresovanosti za srednje muzičko obrazovanje.

8. KVALITET RADA SREDNJIH ŠKOLA

NASTAVA I UČENJE

Opšteobrazovni predmeti

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik I književnost

A.1. Nastava i učenje - Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	14	2	14	3	21
USPJEŠNO	12	86	12	86	11	79
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	14	100	14	100	14	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost UKUPNO SŠ	A.1.1.	6.25	6.26
	A.1.2.	6.50	
	A.1.3.	5.86	

Nastava predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost u toku 2024. godine evaluirana je u četrnaest srednjih škola: četiri gimnazije (u Rožajama, Bijelom Polju, Nikšiću i Danilovgradu), četiri srednje mješovite škole (u Plavu, Tivtu i Mojkovcu), a ostalo su srednje stručne škole u različitim crnogorskim regijama.

Za sve posjećene srednje škole, ukupna srednja procjena kvaliteta nastave za ovaj predmet je 6.26. Od tri standarda (A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu/ A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja/ A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju) najbolje je procijenjen standard koji se odnosi na organizaciju nastave (6.50), zatim standard koji se odnosi na planiranje nastave (6.25), dok je standard praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika procijenjen sa 5.86. Od ukupnog broja posjećenih škola (14), u dvanaest škola (12) organizacija nastave je procijenjena na nivou uspješno, u a u dvije škole (2) na nivou zadovoljava, jednako kao i planiranje nastave. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je od ukupnog broja posjećenih škola (14), u jedanaest škola (11) procijenjeno na nivou uspješno, u a u tri (3) škole

na nivou zadovoljava, što je najslabija komponenta i ukazuje na potrebu za poboljšanjem sistema vrednovanja.

Ključni izazov je unaprijediti ocjenjivanje i vrednovanje znanja (transparentnost, raznovrsnost metoda i razvojna funkcija), kako bi se podigao kvalitet i stvorili uslovi da škole dostignu kategoriju veće uspješnosti.

Kada je riječ o kvalitativnim pokazateljima (po kategorijama uspješnosti) nijedna srednja škola nije u kategoriji „veoma uspješno”, što znači da generalni nivo kvaliteta ostaje na srednjem, uspješnom stepenu, bez izuzetno visokih rezultata. Takođe, nijedna srednja škola nije u kategoriji „ne zadovoljava”, što znači da nema evidentiranih ozbiljnih nedostataka.

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. CSBH j. i knjiž.	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	25	1	25	1	25
USPJEŠNO	3	75	3	75	3	75
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije Predm. nast. CSBH j. i knjiž.	A.1.1.	6,00	5,98
	A.1.2.	6,25	
	A.1.3.	5,50	

Nastava predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost evaluirana je u četiri gimnazije.

Za sve posjećene gimnazije, ukupna srednja procjena kvaliteta nastave za ovaj predmet je 5,98. Od tri standarda (A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* A.1.2. *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* A.1.3. *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju*) najbolje je procijenjen standard koji se odnosi na organizaciju nastave (6,25), zatim standard koji se odnosi na planiranje nastave (6,00), dok je standard praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika procijenjen sa 5,50. Od ukupnog broja posjećenih gimnazija (4), u sve četiri gimnazije sva tri navedena standarda su

u tri (3) gimnazije procijenjena na nivou uspješno, a u jednoj gimnaziji na nivou zadovoljava. Najslabija tačka je praćenje i ocjenjivanje (5,50), što ukazuje na potrebu za dodatnim unapređenjem metodologije vrednovanja znanja. Nigdje nije zabilježen nivo „veoma uspješno“, što ukazuje da gimnazije postižu stabilan, ali ne i izuzetno visok kvalitet.

Nastava CSBH jezika i književnosti u gimnazijama je stabilna i funkcionalna, ali da bi se dostigao viši kvalitet („veoma uspješno“), potrebno je posebno unaprijediti oblast praćenja i ocjenjivanja, uz zadržavanje postojeće jačine i statusa u planiranju i prilagođenosti nastave učenicima.

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. CSBH j. i knjiž.	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	25
USPJEŠNO	4	100	4	100	3	75
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole Predm. nast. CSBH j. i knjiž.	A.1.1.	6,50	6,48
	A.1.2.	6,75	
	A.1.3.	6,00	

Nastava predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost evaluirana je u četiri srednje mješovite škole. Za sve posjećene srednje mješovite škole, ukupna srednja procjena kvaliteta nastave za ovaj predmet je 6,48. Od tri standarda (A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma*/ A.1.2. *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*/ A.1.3. *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju*) najbolje je procijenjen standard koji se odnosi na organizaciju nastave (6,75), zatim standard koji se odnosi na planiranje nastave (6,50), dok je standard praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika procijenjen sa 6,00. Od ukupno četiri posjećene SMŠ srednje mješovite škole (4), u sve četiri (SMŠ) organizacija nastave i planiranje nastave procijenjeni su na nivou uspješno, dok je praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika u tri SMŠ procijenjeno na nivou uspješno, a u jednoj SMŠ na nivou zadovoljava, što znači da jedna škola ispunjava minimalne zahtjeve, ali bez dodatne kvalitativne vrijednosti.

Nastava Crnogorskog-srpskog, bosanskog i hrvatskog jezika i književnosti u srednjim mješovitim školama u potpunosti ispunjava osnovne standarde planiranja i prilagođenosti nastave učenicima, gdje sve navedene škole postižu nivo „uspješno“. Međutim, nijedna škola ne dostiže nivo „veoma uspješno“ u bilo kojoj kategoriji. Najslabija tačka jeste oblast praćenja i ocjenjivanja, gdje je dio škola ostao na osnovnom nivou, što upućuje na potrebu za daljim unapređenjem metodologije evaluacije i povratne informacije učenicima.

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. CSBH j. i knjiž.	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	20	1	20	1	20
USPJEŠNO	4	80	4	80	4	80
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Predm. nast. CSBH j. i knjiž.	A.1.1.	6,20	6,34
	A.1.2.	6,60	
	A.1.3.	6,00	

Nastava predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost evaluirana je u pet srednjih stručnih škola.

Za sve posjećene SSŠ (srednje stručne škole), ukupna srednja procjena kvaliteta nastave za ovaj predmet je 6,34. Od tri standarda (A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu*/ A.1.2. *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*, A.1.3. *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju*) najbolje je procijenjen standard koji se odnosi na organizaciju nastave (6,60), zatim standard koji se odnosi na planiranje nastave (6,20), dok je standard praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika procijenjen sa 6,00 što sugerise potrebu za dodatnim unapređenjem evaluacije i sistematičnosti u ocjenjivanju.

Od ukupnog broja posjećених srednjih stručnih škola, sva tri navedena standarda su u četiri (4) SSŠ procijenjena na nivou uspješno, a u jednoj SSŠ na nivou zadovoljava.

Opšti nivo realizacije je stabilan i pozitivan – sve srednje stručne škole se nalaze u rasponu *zadovoljava – uspješno*, bez ijednog primjera *“ne zadovoljava”* ili *“veoma uspješno”*.

Crnogorski jezik kao maternji (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
Predm. nast. Crn. j. kao maternji	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	6,20
	A.1.2.	6,00	
Predm. nast. Crn. j. kao maternji	A.1.3.	6,00	

U uzorku je obuhvaćena jedna (1) srednja mješovita škola u 2024. godini u kojoj je nastavni predmet Crnogorski jezik zastupljen kao maternji. Ukupna srednja procjena kvaliteta nastave za ovaj predmet je 6,20. Od tri standarda (A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma*/ A.1.2. *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*/ A.1.3. *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju*) najbolje je procijenjen standard koji se odnosi na planiranje nastave 7,00, dok su organizacija nastave i praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika procijenjeni u istoj razini sa 6,00.

Izborni predmet – Medijska pismenost (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
Izb. predm. Medijska pismenost	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	1	100
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	8.00	8.80
Izb. predm.	A.1.2.	9.00	
Medijska pismenost	A.1.3.	9.00	

Nastava izbornog predmeta Medijska pismenost evaluirana je u jednoj srednjoj školi, gimnaziji (Gimnazija "Petar I Petrović" u Danilovgradu).

Ukupna srednja procjena kvaliteta nastave za ovaj predmet je 8,80 što pokazuje visok kvalitet realizacije predmeta. Od tri standarda (A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma*/ A.1.2. *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*/ A.1.3. *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju*), jednako su sa 9,00 procijenjeni standardi A.1.2. *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* i A.1.3 *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju* što pokazuje naglašenu pedagošku i razvojnu vrijednost predmeta, dok je standard A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* procijenjen sa 8,00.

S obzirom na to da je obuhvaćena samo jedna škola (gimnazija), uzorak je mali, pa se zaključci odnose prije svega na praksu te škole, a ne nužno na sve gimnazije.

Prednosti

- Planovi rada i pripreme za čas izrađuju se blagovremeno, u skladu s Predmetnim programom i didaktičko-metodičkim zahtjevima. Sadrže potrebne elemente (ishodi, sadržaji, broj časova) i jasno strukturirane etape časa.
- Nastavnici/ce se redovno pripremaju za nastavu.
- Dio nastavnika/ca ima sistematične dosjee priprema za časove uz ostvarenu korelaciju tokom nastave (unutarpredmetna i međupredmetna povezanost: istorija, religija, muzička i likovna umjetnost, geografija, psihologija, sociologija, građansko vaspitanje), čak i kad nije eksplicitno upisana.
- Povremeno se izrađuju interni materijali (asocijacije, listići, panoi, digitalni i štampani materijali).
- Prate se dosjei i interni materijali (panoi, listići, digitalni sadržaji).
- Planiranje i organizovanje nastave je kontinuirano Postoje orijentacioni planovi rada za dopunsku, dodatnu i matursku nastavu.
- Realizuju se hospitacije, ogledni/ugledni časovi i zajedničke aktivnosti nastavnika/ca.
- U nastavi se primjenjuju raznovrsne metode i oblici rada (individualni, grupni, problemski, interaktivni).
- U nastavi se koriste savremena nastavna sredstva i prostor (pametne table, PPT, video, kabineti).

- Podsticanje kritičkog mišljenja, istraživačkog rada, komparacija i kreativnosti. Učenici su motivisani, angažovani i razvijaju jezičke i komunikacijske vještine
- Individualni pristup, naročito u manjim odjeljenjima i u radu s učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Jasno definisani i poznati kriterijumi ocjenjivanja.
- Transparentno, blagovremeno i raznovrsno ocjenjivanje (usmeno, pismeno, eseji, testovi).
- Kvalitetne povratne informacije i korekcije, samoevaluacija nastavnika/ca i analiza uspjeha učenika/ca, korišćenje rezultata za unapređenje nastave.
- Postignuća učenika/ca se tabelarno prate po periodima; prosječne zaključne i maturske ocjene su srednje kompatibilne.
- Aktivne su sekcije (Literarna, Dramska, Debatna, Čitalački klub i dr.).
- Obilježavanje kulturnih i jezičkih manifestacija, projekti i društveno-korisne akcije.
- Vidljivost škole u lokalnoj zajednici.
- Redovno stručno usavršavanje nastavnika/ca i prenošenje znanja kolegama/cama.
- Postoje smjernice i obuke o aktuelnim pedagoškim pitanjima (npr. prevencija nasilja).

Nedostaci

- Ishodi učenja i obrazovno-vaspitni ishodi nijesu dosljedno planirani ili jasno razgraničeni.
- Pripreme za čas često su nepotpune, pisane samo u tezama ili bez metodičkih podataka (metode rada, sredstva, aktivnosti učenika), a u više slučajeva nastavnici/ce koriste zastarjelu terminologiju.
- Osvrti na realizaciju časova i planova uglavnom izostaju ili su formalni i površni.
- Analize uspjeha učenika su dominantno kvantitativne, bez kvalitativne procjene i mjera unapređenja.
- U dosljednosti realizacije postoje odstupanja od plana i programa rada; neravnomjeran ritam nastavnih oblasti (jezika i književnosti), neusklađenost sa odjeljenskim knjigama.
- Časovi otvorenog dijela kurikulumu i međupredmetnih tema često nijesu precizno označeni, niti sistematski realizovani.
- Dopunska i dodatna nastava se planira formalno, neredovno ili se uopšte ne realizuje; efekti se ne prate; poistovjećena s vannastavnim aktivnostima; slabo interesovanje i niska motivacija učenika/ca i nastavnika/ca.
- Dominacija tradicionalne/frontalne nastave (tabla/kreda): predavački pristup, diktiranje, monološka metoda; učenici/ce pasivni/ne, ograničena interakcija; nedovoljno podsticanja na samostalno mišljenje, analizu i diskusiju.
- Nedostatak kvalitetne povratne informacije nastavnika/ca: komentari površni ili jednolični; nastavnik/ca ponekad sam/sama daje odgovore umjesto da motiviše učenike/ce.
- Tehničko-organizacione smetnje: ograničeni resursi škole, loši uslovi rada, nedostatak opreme, nedostatak ili nekorisćenje edukativnih sredstava, ograničena primjena digitalne tehnologije, prekidi u nastavi i sl.

- Neujednačenost kriterijuma ocjenjivanja – kriterijumi nijesu taksonomski diferencirani, nisu ujednačeni na nivou aktiva; nastavnici ih primjenjuju različito.
- Testovi i zadaci često su neprecizno formulisani, s višestrukim potpitanjima, dok su pitanja koja traže dublju analizu rjeđa.
- Testovi su neodštampani, bez bodovne skale ili transparentnosti što umanjuje objektivnost i validnost.
- Sveske/bilješke učenika za rad u školi ne prate u potpunosti planirano; nedovoljno su kontrolisane, a analize rezultata rijetke i formalne.
- Korekcije pismenih zadataka nepotpune ili formalne; greške (jezičke, stilske, gramatičke) često se ne registruju ni ne objašnjavaju; komentari uz ocjene šturi i površni.
- Nepostojanje planova za učenike/ce sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Nedovoljno naglašena uloga i značaj talentovanih učenika/ca.

Preporuke

- U godišnje i mjesečne planove rada dosljedno uvrstiti sve propisane ishode učenja, jasno razdvojiti obrazovno-vaspidne ishode i ishode učenja.
- Pripreme za čas izrađivati u skladu sa metodičko-didaktičkim zahtjevima.
- Pisati osvrte na realizaciju časova i planova, sa analizom postignutih ishoda i prijedlozima mjera za unapređenje.
- Analizirati uspjeh učenika/ca kroz kvalitativne pokazatelje (motivacija, kritičko mišljenje, napredaki sl.) i mjere unapređenja.
- Ujednačiti ritam jezika i književnosti sa propisanim standardima.
- Precizno označavati časove posvećene otvorenom dijelu kurikuluma i međupredmetnim temama i sistematski ih realizovati.
- Planirati i realizovati dopunsku i dodatnu nastavu kontinuirano, a ne formalno. Povezati ih sa individualnim potrebama učenika. Razlikovati ih jasno od vannastavnih aktivnosti. Uspostaviti praćenje efekata ovih časova kroz evidenciju i izvještaje i pratiti njihovu efikasnost.
- Ograničiti dominaciju tradicionalne/frontalne nastave (tabla/kreda): predavački pristup, diktiranje, monološka metoda; postepeno uvoditi savremene metode (istraživačko, problemsko, projektno učenje); koristiti interaktivne metode (diskusije, debate, istraživanja). Razvijati aktivno učenje i saradničke oblike rada (parovi, grupe sa jasno definisanim ulogama); sistematično uključivati cijelo odjeljenje.
- Nastaviti sa opremanjem učionica panoima, učeničkim radovima i predmetnim sadržajima; koristiti edukativna sredstva i digitalne alate, školsku biblioteku, lokalnu zajednicu, izlete i posjete kao resurse radi podsticaja motivacije i stvaranja edukativnog ambijenta.
- Kriterijume ocjenjivanja uskladiti na nivou aktiva, jasno ih definisati i diferencirati po taksonomskim nivoima.
- Izrađivati kontrolne zadatke sa jasno definisanom bodovnom skalom, preciznom formulacijom i adekvatnim vremenom za izradu.

- Povećati broj pitanja i zadataka koji podstiču analitičko, kritičko i stvaralačko mišljenje, a ne samo reprodukciju.
- Uvesti objektivnije i transparentnije ocjenjivanje (bodovne skale, odštampani testovi, preglednost ispravki).
- Kontrolisati sveske učenika za rad u školi.
- Povratnu informaciju učenicima/ama davati detaljno i konstruktivno, sa naglaskom na objašnjenje grešaka i savjete za napredak.
- Izraditi individualne planove za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Kreirati programe i sekcije za talentovane učenike (takmičenja, radionice, projekti).

Albanski jezik i književnost

Nastava predmeta Albanski jezik i književnost 2024. godine evaluirana je u jednoj srednjoj mješovitoj školi. Urađen je jedan izvještaj. Svi standardi procijenjeni su na nivou zadovoljava (Z) : *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu – 5,00* , *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju – 5,00*, *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja – 4.00*.

Ukupna srednja procjena za ovaj nastavni predmet je na nivou zadovoljava (Z) – 4.50.

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Albanski j. i knjiž.	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	1	100	1	100
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole Predm. nast. Albanski j. i knjiž.	A.1.1.	5,00	4,50
	A.1.2.	4,00	
	A.1.3.	5,00	

Prednosti:

- Godišnji plan rada nastavnika je rađen u skladu sa važećim Predmetnim programom.
- Časovi za otvoreni dio Programa, u Godišnjem planu rada nastavnika, jasno su označeni.

- Atmosfera na časovima je bila opuštena, uz međusobno poštovanje nastavnika i učenika.
- Nastavnik ima ličnu bilježnicu u kojoj vodi evidenciju o pokazanom znanju i zalaganju učenika na svakom času.
- Nastavnik uvijek obrazlaže svakom učeniku zašto je dobio određenu ocjenu i blagovremeno upućuje (daje konkretne preporuke) što treba da radi da bi poboljšao uspjeh/ocjenu iz ovog nastavnog predmeta.

Nedostaci:

- Nastavnik nije priložio pisani osvrt na realizaciju Godišnjeg plana rada, a ni osvrt o realizaciji obrazovno-vaspitnog ishoda.
- Časovi se realizuju na tradicionalan način, preovladava frontalni oblik rada.
- Interakcija učenika nije zastupljena u dovoljnoj mjeri.
- Odgovori učenika su često polovični i nepotpuni.
- Na časovima se ne stvaraju situacije, odnosno, atmosfera u kojoj bi došla do izražaja kreativnost, misaono zalaganje i kritičko mišljenje učenika.
- Rad po grupama je u potpunosti izostao.
- Na hospitovanim časovima korišćena su tradicionalna, osnovna nastavna sredstva: kreda, tabla i udžbenik.
- Na zidovima učionice nema didaktičkih i ilustrativnih materijala koji bi doprinijeli da prostor za učenje podsticajno djeluje na učenike.
- U svesci zapisnika Stručnog aktiva nema ništa o predloženim mjerama za poboljšanje uspjeha učenika, ne spominje se dopunska nastava i njen eventualni uticaj na poboljšanje uspjeha učenika.

Preporuke:

- Pisati osvrt o realizaciji Godišnjeg plana rada i osvrt o realizaciji ishoda časa (Pisane pripreme).
- Primijeniti aktivne oblike učenja na času, korišćenjem interaktivnih oblika i metoda rada.
- Osavremeniti nastavu kroz primjenu više nastavnih sredstava i pomagala uključujući računare.
- Izraditi didaktičke, ilustrativne, informativne materijale i isticati ih na zidu/oglasnoj tabli u učionici, kako bi ona bila stimulativno mjesto za nastavu i učenje.
- Na sjednicama Stručnog aktiva predlagati mjere za poboljšanje uspjeha učenika (dopunsku nastavu).
- Analizirati uticaj dopunske nastave na poboljšanje uspjeha učenika – na sjednicama Stručnog aktiva i to navesti u zapisnicima sa sjednica Aktiva.

Matematika

A.1. Nastava i učenje UKUPNO SŠ Predm. nast. Matematika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	17	1	17	1	17
USPJEŠNO	5	83	5	83	5	83
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	6	100	6	100	6	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Matematika UKUPNO SŠ	A.1.1.	6.33	6.53
	A.1.2.	6.33	
	A.1.3.	7.00	

Prednosti:

- Svi časovi su jasno struktuirani sa izdvojenim etapama rada.
- Godišnji planovi rada urađeni u skladu sa svim preporukama.
- Upustva nastavnika su jasna i zasnovana na poznavanju struke.
- Ocjenjivanje učenika je redovno i blagovremeno.
- Nastavnici se, u velikom broju, redovno pripremaju za nastavu i u svim pripremama su jasno istaknute aktivnosti učenika.
- U većini škola su učionice, u kojima se realizuje nastava matematike, sadrže panoe i didaktičke materijale koji podsticajno djeluju na učenike.
- U najvećem broju nastavnici imaju interne sveske za praćenje postignuća učenika.
- Tokom časova se primjećuje jasna i stručna komunikacija nastavnika.
- Nastavnici provjeravaju razumijevanje učenika, omogućavajući dodatna objašnjenja kada je potrebna.

Nedostaci:

- Aktivnosti su samo djelimično individualizovani i diferencirani.
- U zapisnike Stručnog aktiva nema jasno definisanih i ujednačenih kriterijuma ocjenjivanja.
- Osvrt na realizaciju se rijetko evidentira i to samo formalno.
- Časovi otvorenog dijela programa nijesu planirani, a tamo gdje jesu nijesu jasno definisani.
- Dopunska i dodatna nastava se planiraju, ali se rijetko realizuju.

- Grupni rad i stalna interakcija među učenicima nijesu često primjenjivani.
- Međupredmetne teme formalno uvrštene bez dovoljno praktičnog značaja.
- Stručni aktivni nijesu u dovoljnoj mjeri usmjereni na stručna pitanja i ne uočava se njihov značaj i uloga u toku nastavnog procesa.
- U pojedinim školama nastava matematike nije stručno zastupljena.
- U pojedinim Godišnjim planovima nalaze se i ishodi koji nijesu predviđeni aktuelnim Predmetnim programom.

Preporuke:

- Primjenjivati različite oblike i metode rada, kao i upotrebu raznovrsnih nastavnih sredstava u cilju motivisanja učenika/ca da aktivnije učestvuju u procesu učenja.
- Ujednačiti kriterijume ocjenjivanja na nivou Stručnog aktiva.
- Redovno evidentirati osvrt na realizaciju i planirati časove otvorenog dijela Predmetnog programa.
- Redovno realizovati časove dopunske i dodatne nastave.
- Uvesti dodatne aktivnosti za napredne učenike kako bi se razvili njihovi potencijale.
- Povećati upotrebu savremenih nastavnih sredstava i obezbijediti adekvatnu opremu za učionice.
- Osigurati da su međupredmetne teme praktično primjenjive i povezane sa realnim situacijama.
- Povećati inicijativu u procesu nabavke potrebnih nastavnih sredstava.
- Organizovati aktivnosti koje podstiču diskusiju, kritičko mišljenje i istraživački duh.
- Povezivati sadržaje sa stvarnim životnim situacijama i podsticati učenike/ce na praktičnu primjenu znanja.
- Raditi redovne analize postignuća učenika/ca uz upotrebu statističkih podataka i predlagati mjere za poboljšanje istih.
- Prema mogućnostima se truditi da nastava u školi bude stručno zastupljena.

Matematika (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Matematika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikula.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	3	100	3	100	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	7,00	7,10
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,33	
Predm. nast. Matematika			

Matematika (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Matematika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	7,30
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	8,00	
Predm. nast. Matematika			

Matematika (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Matematika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	1	50	1	50
USPJEŠNO	1	50	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Predm. nast. Matematika	A.1.1.	5,00	5,30
	A.1.2.	5,00	
	A.1.3.	6,00	

Engleski jezik

Utvrđivanje kvaliteta nastave engleskog jezika realizovano je u 13 srednjih škola. Ukupna srednja procjena iznosi 6,73, što ukazuje da je nastava na zadovoljavajućem do uspješnom nivou, ali sa prostorom za unapređenje.

Najbolje je procijenjen standard A.1.2. – Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja, sa srednjom ocjenom 7,23. Ovaj standard je u većini škola (61%) procijenjen kao uspješan, u 24% veoma uspješan, dok je u 15% ustanova ocijenjen na nivou zadovoljava.

Standard A.1.1. – Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu ima srednju ocjenu 6,23. U najvećem broju škola (38%) ovaj standard je procijenjen kao uspješan, u istom procentu (38%) kao zadovoljava, dok je u 24% škola dostigao nivo veoma uspješno.

Isti prosjek, 6,23, bilježi i standard A.1.3. – Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju. U većini škola (54%) ovaj standard je procijenjen na nivou uspješno, u 31% kao zadovoljava, dok je u 15% ustanova ocijenjen veoma uspješno.

A.1. Nastava i učenje – Engleski jezik UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	5	38	2	15	4	31
USPJEŠNO	5	38	8	61	7	54
VEOMA USPJEŠNO	3	24	3	24	2	15
Ukupno:	13	100	13	100	13	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Engleski jezik UKUPNO SŠ	A.1.1.	6.23	6.73
	A.1.2.	7.23	
	A.1.3.	6.23	

Prednosti:

- Posjeđeni časovi su pretežno strukturirani u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima, uz primjenu aktivnih metoda učenja i adekvatnih nastavnih sredstava.
- Aktivnosti učenika usmjerene su na ostvarivanje ishoda časa, a instrukcije, pitanja i objašnjenja nastavnika jasna su i zasnovana na stručnom znanju.
- Na većini časova zapažen je pozitivan pedagoški rad nastavnika, koji stvaraju podsticajnu klimu, razvijaju međusobno povjerenje, poštovanje i saradnju, a ambijent učenja je prijatan i motivišući.
- Nastavnici vode evidenciju postignuća učenika u bilježnicama ili elektronski, upoznaju učenike s ocjenama i kriterijumom ocjenjivanja, te pružaju adekvatnu podršku prema individualnim postignućima, uključujući učenike sa posebnim obrazovnim potrebama u skladu s IROP-om.
- Godišnji planovi rada su pretežno u skladu sa preporukama predmetnih programa; usvajaju ih stručni organi i realizuju se planiranom dinamikom, uz planiranje dopunske i dodatne nastave, kao i aktivnosti sekcija.
- Većina nastavnika se priprema za nastavu s pisanim pripremama u kojima su istaknuti ishodi učenja, prepoznaje nadarene učenike i pruža im podršku, motivišući ih za učešće na takmičenjima, školskim manifestacijama, projektima i drugim aktivnostima unutar škole i šire zajednice.
- Koristi se materijal prilagođen potrebama učenika (Brajevo pismo...) čime je obezbijeđena potpuna inkluzija (RC).

Nedostaci:

- Izostaje češće korišćenje raznovrsnih metoda i oblika rada u nastavi.
- U nastavi se nedovoljno koriste digitalne komponente udžbenika ili interaktivni sadržaji softvera Active Teach.
- Izostaje grupni rad, pa samim tim i interakcija između učenika i konstantna aktivnost svih učenika.
- Učenici ne pokazuju uvijek razumijevanje sadržaja koji se uče.
- Zadaci su većinom na nižim nivoima učenja kognitivnog domena (znanje, razumijevanje i primjena).
- Planirani sadržaji (gramatičke strukture za izražavanje budućnosti) nijesu razumljivi svim učenicima.
- Nastava ponekad nema karakteristike aktivnog učenja.
- Nastava nije uvijek prilagođena mogućnostima i postignućima učenika, tako da uglavnom izostaje interakcija i aktivnost učenika. Tempo rada na času je ubrzan. (RC)
- Podrška učenicima koji zaostaju u savlađivanju nastavnog gradiva svedena je na minimum.
- Za usmene odgovore i različite elemente jezika (vještine, strukture) nije u svim školama razrađen kriterijum po nivoima i ishodima na nivou Aktiva. Kriterijum ocjenjivanja nije definisan (RC).

- Praćenje i vrednovanje postignuća učenika nije uvijek redovno i kontinuirano i nijesu usaglašeni kriterijumi ocjenjivanja znanja učenika.
- Prema dogovorenoj skali za ocjenjivanje pismenih zadataka u pojedinim školama zahtjevi za prelaznu ocjenu su relativno niski, a za odličnu ocjenu previsoki (30% i 90%).
- Pri ocjenjivanju pismenih zadataka prednost se daje gramatici sa vokabularom u odnosu na ostale tri cjeline u pogledu opredijeljenog vremena izrade i broja bodova.
- Elementi praćenja postignuća učenika u bilježnicama nijesu u potpunosti ujednačeni na nivou Aktiva.
- Nedovoljan je broj elemenata za praćenje postignuća učenika u ličnoj evidenciji nastavnika. (RC)
- U nekim odjeljenjskim knjigama pišu se znaci grafitnom olovkom.
- Elementi pismeog zadatka se neujednačeno boduju.
- Izostaju statistički podaci, kao i detaljna kvalitativna analiza postignuća učenika na nivou razreda i predmeta.
- Godišnji planovi rada nastavnika nisu uvijek rađeni po preporukama Predmetnog programa. Obavezni dio Predmetnog programa se ponekad planira u skladu sa udžbenikom a ne u skladu sa ishodima učenja.
- Međupredmetne teme nijesu uvijek uvrštene u godišnje planove rada nastavnika.
- Otvoreni dio Predmetnog programa i međupredmetne teme nijesu funkcionalno osmišljene, a često i potpuno izostaju u Godišnjem planu rada nastavnika.
- Dodatna i dopunska nastava ne planiraju se i ne izvode redovno.
- Pismeni zadaci se često planiraju i realizuju suprotno preporukama Predmetnog programa.
- Pripreme za čas i osvrt na realizaciju se ne pišu redovno, osim za posjećene časove.
- Osvrt na realizaciju godišnjih planova i priprema piše se bez konkretnih preporuka.
- Aktiv ne pokreće redovno inicijative za nabavku nastavnih sredstava, osim usmenim putem.
- Nije primjetno da se razmatra i planira upotreba raspoloživih resursa Škole, niti da se pokreće inicijativa za nabavku potrebnih nastavnih sredstava.
- Nema evidencije da se na sastancima Aktiva radi analiza efekata održavanja dodatne i dopunske nastave, kao ni analiza eksterne i interne provjere znanja učenika.
- Kod nekih priprema, iako je formular na crnogorskom – popunjava se na engleskom jeziku.
- Kod nekih priprema umjesto ishoda učenja navode se ciljevi (objectives).
- Stručni aktiv nije napravio specifikaciju potrebnih sredstava, a nastavnici se oslanjaju na postojeće ili sopstvene resurse.
- U jednoj školi nije formiran Stručni aktiv.

Preporuke:

- Osavremeniti nastavu metodama i oblicima rada karakterističnim za aktivno učenje.
- Obezbijedi uslove za korišćenje softvera Active Teach u učionicama gdje se drži nastava engleskog jezika (osposobljavanje postojeće opreme, nabavka smart televizora ili

interaktivnih tabli, instaliranje softvera), a ako je potrebno, i dodatnu obuku nastavnika za upotrebu istog.

- Koristiti metode i oblike rada karakteristične za aktivno učenje. Uvođenjem strategija koje podstiču dublje razmišljanje, kao što su problemi koji zahtijevaju analizu, sintezu i evaluaciju, može se povećati angažovanost učenika.
- Učenicima davati neophodna objašnjenja, kako bi vježbe radili s više razumijevanja ili tražiti objašnjenja za odgovore koje nasumično daju.
- Omogućiti učenicima aktivnije učešće u radu. Više pažnje posvetiti razvijanju strategija učenja kod učenika i kritičkom mišljenju.
- Planirati diferencirane zadatke, kako bi svi učenici mogli učestvovati u radu u skladu sa svojim postignućem.
- Prilagoditi pitanja, zadatke, nastavne metode i oblike rada kako bi učenici različitih nivoa znanja sticali samopouzdanje i bili motivisani da učestvuju u procesu učenja.
- Nastavu i aktivnosti prilagoditi broju učenika.
- Obezbijediti dovoljno vremena da učenik razmisli i odgovori na pitanja. (RC)
- Na nivou Aktiva definisati i usaglasiti kriterijum ocjenjivanja za vrednovanje usmenih odgovora učenika, po nivoima i ishodima, usvojiti ih i primjenjivati i sa kriterijumima upoznati učenike.
- Redovno pratiti i vrednovati postignuća učenika.
- Preispitati bodovnu skalu za ocjenjivanje pismenih i kontrolnih zadataka.
- Na nivou Aktiva ujednačiti elemente ocjenjivanja koji se prate i evidentiraju u ličnoj bilježnici nastavnika. Povećati broj elemenata za praćenje postignuća učenika. (RC)
- U odjeljenjskim knjigama unositi samo ocjene, bez znakova.
- Sve četiri cjeline pisanog zadatka dovesti u izjednačen položaj u pogledu vremena izrade i broja bodova.
- Pružati veću podršku učenicima koji zaostaju u savlađivanju nastavnog gradiva kroz redovnu i dopunsku nastavu.
- Pismene zadatke raditi shodno preporukama Predmetnog programa- cijeline ujednačeno bodovati.
- Na početku godine uraditi dijagnostički test i organizovati neposredni rad sa učenicima kao vid podrške.
- Vršiti kvantitativnu i kvalitativnu analizu postignuća učenika po predmetu, nastavniku i razredu.
- Godišnje planove rada nastavnika pisati na osnovu Školskog kalendara rada i Predmetnog programa, shodno propisanom fondu časova i sa jasno naznačenim ishodima otvorenog dijela kurikuluma i sadržajima i ishodima učenja propisanim za dati razred, vodeći računa o konkretnim uslovima u kojima se nastava realizuje.
- Planirati otvoreni dio i međupredmetne teme u skladu sa preporučenim temama i brojem časova.
- Konkretizovati teme i sadržaje otvorenog dijela programa (RC)
- U godišnjim planovima rada periodično pisati osvrt na realizaciju u cilju budućih dopuna i korekcija.

- Planirati i redovno izvoditi neposredni rad sa učenicima. Voditi evidenciju o prisustvu učenika i analizirati efekte izvođenja dodatne i dopunske nastave, uz preporuke za unapređenje. Analizirati postignuća učenika na eksternoj provjeri znanja.
- Pismene zadatke planirati shodno Predmetnom programu, po svim preporukama.
- Redovno se pripremati za časove i pisati osvrt na realizaciju dnevnih priprema.
- Na sjednicama Stručnog aktiva razmatrati i planirati upotrebu raspoloživih resursa Škole, i pokretati inicijative za nabavku potrebnih nastavnih sredstava.
- Pisane pripreme raditi na crnogorskom jeziku.
- Umjesto ciljeva navoditi ishode učenja u pisanim pripremama.
- Raditi detaljna kvalitativnu analizu postignuća učenika na nivou odjeljenja, razreda i predmeta, po nastavniku, sa preporukama za unapređenje, kao i analizom postignuća na eksternoj provjeri znanja.
- Formirati Stručni aktiv na nivou škole, koji će se baviti pitanjima karakterističnim za opšteobrazovne predmete.

Engleski jezik (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Engleski jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	33	1	33	1	33
USPJEŠNO	1	33	1	33	2	67
VEOMA USPJEŠNO	1	33	1	33	0	0
Ukupno:	3	99	3	99	3	100
Nastavni predmet	Standard		Srednja procj. stand.		Ukupna srednja procj.	
Gimnazije Predm. nast. Engleski jezik	A.1.1.		6,00		6,57	
	A.1.2.		7,33			
	A.1.3.		5,67			

Engleski jezik (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Engleski jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	20	0	0	0	0

USPJEŠNO	3	60	4	80	4	80
VEOMA USPJEŠNO	1	20	1	20	1	20
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,20	7,40
	A.1.2.	7,60	
	A.1.3.	7,20	
Predm. nast. Engleski jezik			

Engleski jezik (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Engleski jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	3	60	1	20	3	60
USPJEŠNO	1	20	3	60	1	20
VEOMA USPJEŠNO	1	20	1	20	1	20
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	5,40	6,16
	A.1.2.	6,80	
	A.1.3.	5,60	
Predm. nast. Engleski jezik			

Njemački jezik

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Njemački jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	6,00	7,10
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	8,00	
Predm. nast. Njemački jezik			

Francuski jezik

A.1. Nastava i učenje – Francuski jezik UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	1	50	1	50
USPJEŠNO	1	50	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Francuski jezik UKUPNO SŠ	A.1.1.	6.00	5.45
	A.1.2.	5.50	
	A.1.3.	5.00	

Francuski jezik (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Francuski jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	1	100	1	100
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole Predm. nast. Francuski jezik	A.1.1.	5,00	4,70
	A.1.2.	5,00	
	A.1.3.	4,00	

Francuski jezik (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Francuski jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Predm. nast. Francuski jezik	A.1.1.	7,00	6,20
	A.1.2.	6,00	
	A.1.3.	6,00	

Ruski jezik

Tokom 2024. godine eksternom evaluacijom obuhvaćene su četiri srednje škole, od čega dvije gimnazije, jedna srednja stručna škola i jedna srednja mješovita škola. Ukupno gledano, najbolje je procijenjen drugi standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (8,00), dok je treći standard Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju procijenjen najslabije (6,50). Ukupna srednja procjena nastave ruskog jezika u srednjim školama tokom 2024. godine je 7,35.

A.1. Nastava i učenje - Ruski jezik UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	25	0	0	1	25
USPJEŠNO	3	75	2	50	3	75

VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	50	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Ruski jezik UKUPNO SŠ	A.1.1.	7.00	7.35
	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	6.50	

Prednosti:

- Časovi su strukturirani u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima, etape časa se jasno razaznaju.
- Odnos između nastavnica i učenika je topao i tolerantan.
- Instrukcije, pitanja i objašnjenja nastavnika su jasna i zasnovana na poznavanju struke.
- Nastavnici uvažavaju stepen prethodnog znanja i saznejne potencijale učenika.
- Koriste se savremena nastavna sredstva i pomagala.
- Nastavnici daju jasne instrukcije i objašnjenja, aktivnosti učenja usmjerene su na ostvarivanje ishoda.
- Komunikacija sa učenicima je srdačna, atmosfera na časovima radna, nastavnice su sa učenicima razvile međusobno povjerenje i poštovanje, djeluju podsticajno na učenike i usmjeravaju ih na kritičko razmišljanje.
- Vješto se vrši povezivanje opšteobrazovnog segmenta nastave sa zanimanjima za koje se učenici školuju.
- Za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama zadaci i aktivnosti se diferenciraju, kako u pripremama, tako i tokom časova.
- Nastavnice planiraju međupredmetne teme, koriste savremena nastavna sredstva u nastavi, u skladu sa mogućnostima.

Nedostaci:

- U nekim gimnazijama izostaje usmjeravanje učenika na razmišljanje i zaključivanje.
- Ocjenjivanje se u nekim školama vrši pred kraj klasifikacionih perioda, mali broj ocjena po učeniku.
- Kriterijumi ocjenjivanja u nekim školama nijesu u skladu sa Elementima ocjenjivanja iz Predmetnog programa i nijesu dobro razrađeni/usaglašeni.
- U godišnjim planovima ne izdvajaju se slobodni dio programa, kao ni međupredmetne teme.
- Nastavnici ne pišu osvrt na realizaciju.
- Pisane pripreme se uglavnom rade samo za posjećene časove; više se pažnje posvećuje aktivnostima nastavnika.

- Dopunska i dodatna nastava se realizuje rijetko i sporadično.

Preporuke:

- Aktivnosti učenja usmjeriti na razvoj kritičkog mišljenja, navođenje na zaključivanje, razvoj kreativnosti kod učenika.
- Ocjenjivanje vršiti redovno, više puta tokom klasifikacionog perioda, koristiti prednosti malobrojnih grupa.
- Na sjedinici Aktiva utvrditi i usaglasiti kriterijume ocjenjivanja i dosljedno ih primjenjivati.
- U godišnje planiranje uvrstiti slobodni dio programa i međupredmetne teme.
- Realizovati redovno dopunsku i dodatnu nastavu.
- Pripreme pisati redovno, vodeći računa da u fokusu budu aktivnosti učenika.
- Pisati osvrt na realizaciju kako godišnjeg planiranja, tako i dnevnih priprema.

Ruski jezik (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Ruski jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	1	50
USPJEŠNO	1	50	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije Predm. nast. Ruski jezik	A.1.1.	6.50	6.85
	A.1.2.	7.50	
	A.1.3.	6.00	

Ruski jezik (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Ruski jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	8.00	8.50
Predm. nast.	A.1.2.	9.00	
Ruski jezik	A.1.3.	8.00	

Ruski jezik (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Ruski jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	7.00	7.20
Predm. nast.	A.1.2.	8.00	
Ruski jezik	A.1.3.	6.00	

Istorija

A.1. Nastava i učenje Predm. nast. Istorija UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	33	1	33	2	67
USPJEŠNO	1	67	2	67	1	33
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Predm. nast. Istorija UKUPNO SŠ	A.1.1.	5.00	5.70
	A.1.2.	6.00	
	A.1.3.	5.67	

Nastava istorije opservirana je u tri škole (opšta gimnazija, srednja mješovita škola i srednja stručna škola). Kvalitet nastave procijenjen je ukupnom ocjenom uspješno”(5,70). Najbolje procijenjeni standard je A.1.2. (6.00)

Po standardima, prosjek procjene za sve tri opservirane škole:

A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma

Srednja procjena standarda: ZADOVOLJAVA (5.00)

A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.

Srednja procjena standarda: USPJEŠNO (6.00)

A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.

Srednja procjena standarda: USPJEŠNO (5.67)

Prednosti:

- Godišnje planiranje gradiva uglavnom je u skladu sa zahtjevima Predmetnog kurikuluma.
- Zastupljen je interaktivan pristup procesu nastave i učenja.
- Međupredmetne korelacije su zastupljene.
- Uglavnom se planira dopunska i, rjeđe, dodatna nastava.

- Praćenje i vrednovanje postignuća učenika/ca je redovno. Uglavnom je transparentno i ima razvojnu funkciju.

Nedostaci:

- U pojedinim slučajevima ima propusta kod izrade godišnjih planova u smislu da nijesu u potpunosti ispoštovani ishodi učenja, a rjeđe i obrazovno-vaspidni ishodi.
- Rjetko se vrši kvalitativna analiza realizacije planiranog. Uglavnom se osvrt na realizaciju svodi na formalnu konstataciju da li je planirani sadržaj realizovan ili ne.
- U dnevnoj pripremi za čas rijetko se vrši kvalitativni osvrt na realizaciju časa.
- Pojedine škole nijesu adekvatno opremljene digitalnom tehnologijom, niti su sva odjeljenja iste škole u prilici da je koriste.
- Rijetko se vrši kvalitativna analiza efekata dopunske i dodatne nastave na unapređenje postignuća učenika/ca.
- U pojedinim školama dominira pisana provjera znanja.
- Postoje primjeri da se kod unošenja ocjena u odjeljenjsku knjigu, uz ocjene unose dodatni znaci (tačke, plusevi itd).

Preporuke:

- Godišnje planiranje gradiva uskladiti sa Predmetnim kurikulumom (ispoštovati obrazovno-vaspidne ishode i ishode učenja).
- Nakon svake tematske cjeline vršiti kvalitativni osvrt na realizaciju.
- Nakon svakog časa raditi osvrt na kvalitet realizacije.
- Planirati dopunsku i dodatnu nastavu i voditi urednu evidenciju o realizaciji.
- Pratiti efekte realizacije dopunske i dodatne nastave na poboljšanje postignuća učenika/ca.
- Kod organizacije nastavnog časa, podjednako usmjeriti pažnju na sve učenike/ce i angažovati ih u podjednakoj mjeri.
- U organizaciji časa kombinovati različite oblike i metode rada.
- Škola da obezbijedi minimum nastavnih pomagala.
- Način vrednovanja postignuća učenika/ca uskladiti sa Zakonom i Predmetnim kurikulumom.
- Na nivou stručnih aktiva vršiti detaljniju kvalitativnu analizu postignuća učenika/ca.

Istorija (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Istorija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	4.00	5.80
Predm. nast.	A.1.2.	7.00	
Istorija	A.1.3.	5.00	

Istorija (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Istorija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	1	50	1	50
USPJEŠNO	1	50	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	5.50	5.65
Predm. nast. Istorija	A.1.2.	5.50	
	A.1.3.	6.00	

Geografija

Nastava geografije 2024. godine opservirana je u 8 srednjih škola. Ukupana procjena kvaliteta nastave je 6,17.

Najbolje je procijenjen standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja ocjenjivanje (6,71), a najslabije Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumuma 5,29).

Standard Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumuma u jednoj školi (gimnaziji) je procijenjen ne zadovoljava, u 2. škole zadovoljava, u 5 škola uspješno. Nije bilo škola da je ovaj standard procijenjem veoma uspješno.

Standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja u svim školama je procijenjen uspješno.

Standard Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju u dvije škole je procijenjen zadovoljava i 6 škola uspješno.

A.1. Nastava i učenje Predm. nast. Geografija UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumuma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	1	12	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	25	0	0	2	25
USPJEŠNO	5	63	8	100	6	75
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	8	100	8	100	8	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Predm. nast. Geografija UKUPNO SŠ	A.1.1.	5.29	6.17
	A.1.2.	6.71	
	A.1.3.	5.86	

Geografija (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Geografija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	1	33	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	33
USPJEŠNO	2	67	3	100	2	67
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	5.33	6.37
Predm. nast. Geografija	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	6.00	

Geografija (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Geografija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	5.50	6.05
Predm. nast. Geografija	A.1.2.	6.00	
	A.1.3.	6.50	

Izborni predmet - Geografija (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Izb. predm. Geografija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	6.00	6.50
Izb. predm. Geografija	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	6.00	

Izborni predmet - Geografija (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Geografija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	1	50
USPJEŠNO	1	50	2	100	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	5.00	6.00
Predm. nast. Geografija	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	5.00	

Prednosti:

- Godišnji planovi urađeni su blagovremeno i usvojeni su na sjednicama Stručnih aktiva.
- Nastavnici, većinom, posjeduju pisane pripreme za realizaciju časa u kojima su predviđeni potrebni didaktičko-metodički elementi, ishodi časa, faze časa. U većini priprema se planiraju aktivnosti učenika potrebne za realizaciju planiranih ishoda časa.
- Ocjenjivanje učenika je redovno.
- Većina nastavnika posjeduje ličnu bilježnicu za praćenje postignuća učenika. Elementi procjenjivanja odnose se na poznavanje gradiva, karte, prezentacije radova učenika i donošenje knjige i sveske.
- Učenici se podstiču da povezuju prethodna znanja i da sarađuju u procesu usvajanja novih.
- Prostor u kome se realizuje nastava geografije većinom je podsticajan za učenje. Opremljeni su računarskom opremom, TV-om, odgovarajućim geografskim kartama, posterima i plakatima urađenim od strane učenika i nastavnika. Neki posjeduju manju biblioteku.
- Pojedini aktivni sadrže kriterijum ocjenjivanja u kojem su definisani osnovni elementi vrednovanja: razumijevanje nastavnog sadržaja, razvijanje vještina, način učestvovanja u usvajanju nastavnog sadržaja

Nedostaci:

- Nastava nije u potpunosti usmjerena na učenika.
- Prostor u kome se realizuje nastava geografije nije u svim školama podsticajan za učenje.
- Postojeća nastavna sredstva (posebno ICT tehnologija) ne koriste i/ili ne koriste na adekvatan način svi nastavnici.
- Svi nastavnici nemaju i/ili nemaju sveobuhvatno definisane kriterijume ocjenjivanja.
- Kvalitativne analize postignuća učenika uglavnom izostaju kod većine škola/nastavnika.
- U ličnim bilježnicama većina nastavnika prati ostvarenost ishoda učenja, međutim više sumativno u odnosu na formativno vrednovanje.
- Raznovrsne tehnike vrednovanja učenčkih postignuća ne primjenjuju svi nastavnici.
- Planiranje (godišnji planovi rada) u svim školama/kod svih nastavnika nije u potpunosti usklađeno sa zahtjevima Predmetnog programa (teorijska nastava, vježbe i ostali vidovi nastave, otvoreni program, međupredmetne teme).

- Osvrt na realizaciju planova rada najčešće je u formi opštih konstatacija.
- Planovi dopunske i dodatne nastave ne realizuju se u potpunosti kod većine nastavnika.
- Pojedini nastavnici se u kontinuitetu ne pripremaju za nastavu, dok kod pojedinih pisane pripreme za čas nijesu adekvatno didaktičko-metodički oblikovane.

Preporuke

- Nastavni proces usmjeriti prema učeniku/subjektu nastavnog procesa (kreirati aktivnosti učenja koje podstiču kritičko i stvaralačko mišljenje, rešavanje problema, upotrebu znanja u novim situacijama...).
- Izrađivati edukativni materijal i pokretati inicijative za osavremenjivanje nastave kako bi se prostor/kabinet/učionica učinio podsticajnim za učenje, kako u estetskom, tako i u saznavnom smislu.
- Postojeća nastavna sredstva staviti u funkciju savremeno organizovane nastave geografije.
- Vrednovanje postignuća učenika zasnovati na unaprijed jasno definisanim elementima i kriterijumima, koji će pomoći učenicima da prate/upravljaju sopstveno učenje, a nastavniku da bude objektivan u ocjenjivanju i postavljanju zahtjeva.
- Na Stručnom aktivu raditi cjelovitu analizu postignuća učenika i koristiti je za unapređivanje nastave/učenja.
- U ličnim evidencijama pored brojčano izražene procjene neophodno je bilježiti i ključne podatke o procesu učenja, napredovanju i razvoju učenika (formativno vrednovanje).
- Koristiti različite tehnike procjenjivanja i ocjenjivanja u cilju što jasnijeg i objektivnijeg vrednovanja.
- Godišnje planove rada u potpunosti uskladiti sa Predmetnim programom i Zakonom ustanovljenim zahtjevima.
- Osvrt na realizaciju planova rada raditi sa ciljem odgovarajućeg usmjeravanja planiranja za sljedeću nastavnu godinu.
- Motivisati učenike za većim učešćem na dopunskoj i dodatnoj nastavi.
- Pisane pripreme raditi u kontinuitetu, sa akcentom na aktivnosti učenika/učenja.

Biologija

U 2024. godini, nastava biologije je eksterno evaluirana u četiri srednje škole (dvije gimnazije, jedna srednja mješovita škola i jedna srednja stručna škola). Njihov rad je procijenjen na nivou uspješno sa srednjom ocjenom 6,58. Srednje ocjene su se kretale u rasponu 6,00 (srednja mješovita škola), 6,58 (gimnazije) do 7,30 (srednja stručna škola).

A.1. Nastava i učenje Predm. nast. Biologija UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	4	100	4	100	4	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Predm. nast. Biologija UKUPNO SŠ	A.1.1.	6.50	6.58
	A.1.2.	6.50	
	A.1.3.	6.75	

Biologija (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Biologija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	6.50	6.50
Predm. nast.	A.1.2.	6.50	
Biologija	A.1.3.	6.50	

Biologija (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Biologija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	6.00	6.00
Predm. nast.	A.1.2.	6.00	
Biologija	A.1.3.	6.00	

Biologija (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Biologija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	7.00	7.30
Predm. nast. Biologija	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	8.00	

Prednosti:

- Nastava biologije se tokom eksterne evaluacije realizovala u kabinetima biologije i učionicama opšte namjene koje su opremljene informatičkom tehnologijom, internetom, nastavnim sredstvima i pomagalicama što omogućava realizaciju većeg broja ishoda učenja Predmetnog programa.
- Nastavni proces određeni broj nastavnika realizuje koristeći na metodički ispravan način raznovrsne nastavne metode, tehnike, oblike rada i nastavna sredstva što utiče na povećanu motivisanost i aktivnost učenika, osnaživanje učenika za samostalni rad i razvijanje strategija učenja
- Na posjećenim časovima je zastupljena pedagoška atmosfera i uzajamno poštovanje među akterima nastavnog procesa.
- Godišnji planovi rada nastavnika su usvojeni blagovremeno na sastancima aktiva, sadrže potrebne elemente i usklađeni su sa Predmetnim programom
- U školama su formirane biološke i ekološke sekcije čiji rad je uočljiv na nivou škole i lokalne zajednice
- Određeni broj nastavnika je izradilo kriterijume ocjenjivanja za kognitivno i dijelom afektivno područje na tri nivoa
- Nastavnici imaju lične bilježnice i u kontinuitetu prate postignuća učenika (u srednjoj stručnoj školi na nivou Aktiva dogovoreni su kriterijumi, kao i metode, tehnike i instrumenti ocjenjivanja koje treba da budu zastupljene u ličnim bilježnicama nastavnika što omogućuje veću objektivnost i pravičnost vrednovanja postignuća učenika)

Nedostaci:

- U školama nijesu formirane biološke laboratorije koje bi omogućile realizaciju svih ishoda učenja Predmetnog programa
- U brojnim aktivima biologije svi časovi se ne mogu realizovati u kabinetima
- Nastavni proces kod manjeg broja nastavnika nije bio u potpunosti stručno i metodički utemeljen
- Nastavnička pitanja su djelimično povezani sa nivoima zahtjevnosti ishoda učenja Predmetnog programa
- Na nivou aktiva nijesu usaglašeni kriterijumi ocjenjivanja za znanja, vještine i stavove, kao ni metode, tehnike i instrumenti koje bi bile sastavni dio ličnih bilježnica
- Evidencija ocjena u odjeljenjskim knjigama nije redovna
- Ne analiziraju se efekti dopunske i dodatne nastave na postignuća učenika

- Osvrt na realizaciju godišnjih planova i scenarija za čas nije u službi njihove korekcije za sljedeću školsku godinu
- Aktivni formalno razmatraju stručna pitanja (godišnje planove rada za sve oblike nastave, povezanost operativnih ciljeva i ishoda učenja međupredmetnih tema sa ishodima učenja obaveznog i otvorenog dijela kurikuluma, scenarija za čas, kriterijume ocjenjivanja, metode, tehnike i instrumente ocjenjivanja, kvalitativne analize postignuća učenika i dr.)

Preporuke:

- Na nivou škola napraviti plan formiranja biološke laboratorije i ravnomjerniji raspored korišćenja kabineta biologije
- Organizovati ogledne i ugledne časove i hospitacije u okviru aktiva biologije gdje će se koristiti na metodički odgovarajući način, raznovrsne nastavne metode, tehnike, oblici rada i, nastavna sredstva
- Školske biblioteke treba opremiti stručnom i metodičkom literaturom
- Organizovati seminare koji će imati u fokusu raznovrsnost nastavničkih pitanja i njihovu povezanost sa nivoima zahtjevnosti ishoda učenja
- Na sastancima aktiva biologije suštinski se baviti stručnim pitanjima (planiranje svih oblika nastave i vannastavnih aktivnosti, otvoreni dio kurikuluma, povezivanje ishoda učenja i operativnih ciljeva međupredmetnih tema sa ishodima učenja Predmetnog programa, pripreme za nastavni čas, izrada i primjena kriterijuma ocjenjivanja za sva tri područje, metode, tehnike i instrumenti ocjenjivanja zastupljenih u ličnoj bilježnici nastavnika, kvalitativna analiza postignuća učenika, efekti dopunske i dodatne nastave na postignuća učenika)
- Vršiti osvrt na realizaciju godišnjih planova rada nastavnika za sve oblike nastave i vannastavnih aktivnosti i scenarija za časove koji će biti u službi njihovog unapređenja u sljedećoj školskoj godini
- Uprave i pedagoško-psihološke službe u školama treba da prate redovnost evidencije ocjena u odjeljenjskim knjigama

Hemija

Procjena kvaliteta nastave Hemije u toku 2023/24 godine izvršena je na osnovu 3 izvještaja. Sva tri standarda procijenjena su sa prosječnom ocjenom uspješno. Ukupna srednja procjena standarda je 7.57.

Standardi A.1.1. i A.1.2. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma i Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja imaju srednju procjenu standarda 7,67 dok Standard A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju ima srednju procjenu 7,33.

A.1. Nastava i učenje Predm. nast. Hemija UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	3	100	3	100	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Predm. nast. Hemija UKUPNO SŠ	A.1.1.	7.67	7.57
	A.1.2.	7.67	
	A.1.3.	7.33	

Prednosti:

- Godišnji planovi nastavnika su u skladu sa Predmetnim programom.
 - Nastavnici imaju pisane pripreme za posjećene časove
 - Nastava je organizovana u skladu sa planiranim ishodima učenja definisanim u Predmetnom programu.
 - Aktivnosti učenja su usmjerene na ostvarivanje ishoda učenja.
 - Stručni aktivni su konstituisani, imaju plan rada i uglavnom realizuju planirane aktivnosti
- Kvalitet njihovog rada nije isti u svim školama.

Nedostaci:

- Nastava se izvodi u učionicama.
- Prostor za nastavu nije uređen edukativnim i drugim materijalom i nije podsticajan za učenje.
- Nastava je uglavnom tradicionalna usmjerena na memorisanje i reprodukovanje nastavnih sadržaja.
- Nije zastupljeno izvođenje eksperimenta u nastavi, digitalnih alata i simulacija.
- Ne koriste se očigledna nastavna sredstva i didaktički materijal.
- Nema osvrta na realizaciju ishoda učenja sa preporukama za unapređenje rada.
- Kriterijumi ocjenjivanja se ne primjenjuju dosljedno u svim školama.
- Pismene provjere znanja ne sadrže pitanja za provjeru ishoda učenja na različitim nivoima postignuća učenika.
- Na sjednicama stručnih aktiva nedovoljno se razmatraju stručna pitanja, ne vrše se temeljne analize učeničkih postignuća po klasifikacionim periodima i ne predlažu mjere za njihovo poboljšanje. Održava se mali broj oglednih i uglednih časova.
- Dopunska i dodatna nastava se planira, ali se ne realizuje u potpunosti. Ne vrši se analiza efekata dopunske i dodatne nastave na postignuća učenika.

Preporuke:

- Omogućiti kabinetsku nastavu. Prostor za učenje opremiti edukativnim materijalom kako bi isti bio podsticajan za rad i učenje.
 - Jačati kompetencije nastavnika za primjenu različitih oblika i metoda rada sa akcentom na aktivno učenje kako bi učenici sticali funkcionalna znanja i vještine koje se mogu primjenjivati u praksi.
 - Zastupiti eksperimentalni rad, digitalne alate i simulacije u nastavi.
 - Koristiti očigledna nastavna sredstva i didaktički materijal.
 - Proces nastave usmjeriti na razvoj strategija učenja, kritičkog mišljenja i kreativnosti učenika.
 - Redovno davati osvrt na realizaciju ishoda učenja u cilju što kvalitetnijeg planiranja i realizacije nastave za narednu godinu.
 - Rad stručnih aktiva usmjeriti na razmatranju stručnih pitanja od važnosti za predmetni program.
 - Praćenje rada i napredovanja učenika vršiti kontinuirano, po tačno utvrđenim kriterijumima sa kojima su učenici upoznati. Kriterijume ocjenjivanja utvrditi na nivou aktiva i dosljedno ih primjenjivati.
 - Pitanja na pismenim provjerama znanja formulisati na način da zadovoljavaju kriterijume na različitim nivoima postignuća kako bi ocjenjivanje bilo objektivnije.
- Dopunsku i dodatnu nastavu izvoditi redovno.

Hemija (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Hemija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	7.00	7.50
Predm. nast. Hemija	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	7.00	

Hemija (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Hemija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	8.00	7.50
Predm. nast. Hemija	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	8.00	

Hemija (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Hemija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	8.00	7.70
Predm. nast. Hemija	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	7.00	

Fizika

U ovom izvještajnom periodu kvalitet nastave fizike procijenjen je u devet škola (četiri gimnazije, tri mješovite i jedna srednja stručna) na osnovu tri standarda sa indikatorima procjene. Izvještajem je obuhvaćena i jedna škola sa izbornim predmetom *Odabrana poglavlja fizike*.

A.1. Nastava i učenje Predm. nast. Fizika UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	4	44	0	0	2	22
USPJEŠNO	5	56	9	100	7	78
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	9	100	9	100	9	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Predm. nast. Fizika UKUPNO SŠ	A.1.1.	6.00	6.21
	A.1.2.	6.50	
	A.1.3.	5.88	

Fizika (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Fizika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	25	0	0	1	25
USPJEŠNO	3	75	4	100	3	75
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije Predm. nast. Fizika	A.1.1.	6.50	6.28
	A.1.2.	6.50	
	A.1.3.	5.75	

Fizika (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Fizika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	33	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	67	3	100	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	5.67	6.10
Predm. nast.	A.1.2.	6.33	
Fizika	A.1.3.	6.00	

Fizika (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Fizika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	5.00	6.30
Predm. nast.	A.1.2.	7.00	
Fizika	A.1.3.	6.00	

Izborni predmet – Odabrana poglavlja fizike (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Izb. predm. Odabrana poglavlja fizike	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	5.00	6.00
Izb. predm.	A.1.2.	7.00	
Odabrana poglavlja fizike	A.1.3.	5.00	

Nakon analize podataka za sve srednje škole zaključuje se da je standard A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja procijenjen uspješno u svih devet škola. Standard A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju procijenjen je uspješno u 75% posjećenih gimnazija, 100% mješovitih i 100% stručnih škola. Standard A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma procijenjen je uspješno u 75% gimnazija, i 67% mješovitih škola. Kod srednje stručne škole ovaj standard je procijenjen sa zadovoljava.

Prednosti:

- Godišnji planovi rada, planovi dopunske i dodatne nastave usklađeni su sa Predmetnim programom.
- Pripreme (scenariji) za časove uglavnom sadrže potrebne didaktičko-metodičke elemente.
- Stručna zastupljenost nastave

Nedostaci:

- Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje učenika nije uvijek redovno i blagovremeno.
- Neusaglašenost kriterijuma ocjenjivanja na nivou aktiva
- Realizacija eksperimenata nije uvijek sastavni dio nastavnog procesa.
- Kabineti/učionice ne ispunjavaju saznavnu i estetsku funkciju.
- Realizuje se mali broj ogledno-uglednih časova
- Nedovoljan broj realizovanih časova dopunske i dodatne podrške učenicima

Preporuke:

- Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje moraju biti integralni dio nastave /učenja i usmjereni na poboljšanje postignuća učenika.
- Realizovati planirane ogledno-ugledne časove.
- Kabinete/učionice gdje se realizuje nastava dodatno urediti sa novim materijalima sa sadržajima iz fizike kako bi se učinio podsticajnijim u estetskom i saznavnom smislu.
- Usaglasiti kriterijume ocjenjivanja na nivou aktiva i iste primjenjivati u praksi.

- Optimalno koristiti raspoloživa nastavna sredstva, realizovati eksperimente i podsticati učenike na sticanje znanja i vještina koje se uspješno mogu primjenjivati u praksi.
- Redovno realizovati časove dopunske i dodatne nastave.

Sociologija

Nastava sociologije evaluirana je u devet srednjih škola (jedna gimnazija, četiri srednje mješovite škole i četiri srednje stručne škole). Najbolje procijenjeni standard je A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika/ca i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (7,33 a jednako su procijenjeni standardi A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma i A.1.3 Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika/ca je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju, sa ocjenom 6,22. Prosječna ocjena sva tri standarda je 6.78.

A.1. Nastava i učenje Predm. nast. Sociologija UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	3	33	1	11	1	11
USPJEŠNO	5	56	8	89	8	89
VEOMA USPJEŠNO	1	11	0	0	0	0
Ukupno:	9	100	9	100	9	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Predm. nast. Sociologija UKUPNO SŠ	A.1.1.	6.22	6.78
	A.1.2.	7.33	
	A.1.3.	6.22	

Sociologija (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Sociologija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%

NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	1	100	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	9.00	7.90
Predm. nast. Sociologija	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	7.00	

Ukupna srednja procjena kvaliteta nastave u nadzorom obuhvaćenoj Gimnaziji je na nivou uspješno (7,90) Od tri standarda (A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma/ A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika/ca i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja/ A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika/ca je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju*), najbolje je procijenjen standard koji se odnosi na organizaciju nastave (7,33), a preostala dva standarda koja se odnose na planiranje nastave i standard praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika/ca procijenjeni su isto 6.22.

Sociologija (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Sociologija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	50	1	25	0	0
USPJEŠNO	2	50	3	75	4	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	5.50	6.35
Predm. nast. Sociologija	A.1.2.	6.75	
	A.1.3.	6.25	

U četiri srednje mješovite škole, ukupna srednja procjena kvaliteta nastave za predmet Sociologija je 6.35. Od tri standarda (A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma/ A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja/ A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika/ca je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju*), najbolje je procijenjen standard koji se odnosi na organizaciju nastave (6.75). Standard koji se odnosi na planiranje nastave je procijenjen sa 5.50, dok je praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika/ca, procijenjeno sa 6.25. U tri posmatrane škole kvalitet nastave je procijenjen na nivou uspješno, dok je u jednoj školi procijenjen na nivou zadovoljava.

Sociologija (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Sociologija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	25	0	0	1	25
USPJEŠNO	3	75	4	100	3	75
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	6.25	6.93
Predm. nast. Sociologija	A.1.2.	7.75	
	A.1.3.	6.00	

Za četiri posjećene srednje stručne škole ukupna srednja procjena kvaliteta nastave za predmet Sociologija je 6,93. Od tri standarda (A.1.1. *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma/ A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika/ca i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja/ A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika/ca je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju*), standard koji se odnosi na organizaciju nastave je najbolje procijenjen (7,75). Sličnije su procijenjeni standardi za praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika/ca sa 6,00 i standard koji se odnosi na planiranje sa 6,25. U sve četiri škole je standard koji se odnosi na nastavu na nivou uspješno, dok su u dvije škole standardi koji se odnose na planiranje i praćenje i vrednovanje na nivou zadovoljava.

Prednosti:

- Nastava je uglavnom organizovana u skladu sa ishodima učenja definisanim u Predmetnom programu.
- Posjećeni časovi su strukturirani u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima, uz primjenu aktivnih metoda učenja i odgovarajućih nastavnih sredstava.
- Aktivnosti učenika/ca su uglavnom usmjerene na ostvarivanje ishoda časa.
- Instrukcije, pitanja i objašnjenja nastavnika/ca su jasna i zasnovana na poznavanju struke.
- Pored unutarpredmetne povezanosti (vertikalna korelacija), funkcionalna je povezanost sa drugim predmetnim oblastima (horizontalna korelacija).
- Na većini časova zapažen je pozitivan pedagoški rad nastavnika/ca. Nastavnici/ce stvaraju podsticajnu klimu, razvijaju međusobno povjerenje, poštovanje i saradnju.
- Većina nastavnika/ca pruža učenicima/ama odgovarajuću podršku u skladu s njihovim postignućima.
- Nastavnici/ce časove vode rukovodeći se stručnim i metodičkim principima, jasnim objašnjenjima i pitanjima koja su usmjerena na ostvarivanje planiranih ishoda.
- Većina nastavnika/ca se priprema za neposrednu realizaciju nastave. Posjeduju pisane pripreme za posjećene časove. U njima su istaknuti ishodi učenja.
- Većina nastavnika/ca priprema dodatni materijal kao podršku pri učenju.
- Nastavnici/ce se bave odgovorima učenika/ca, pohvaljuju ih za trud i postignuća i vode računa o odmjerenosti u zahtjevima.
- Prisutna je korelacija sa drugim predmetima koja doprinosi integrisanosti učeničkih znanja.
- Evidentna je dobra distribucija raspoloživog vremena tokom svih faza časa: uvodni dio, glavni dio i završni dio časa.
- U manjem broju škola u planiranju nastave evidentna je dobra saradnja u okviru stručnih aktiva.
- Ocjenjivanje je transparentno, blagovremeno i u skladu sa normativima.
- Koncept scenarija za posjećene časove je potpun.

Nedostaci:

- U nadzorom obuhvaćenim školama nešto lošije je procijenjen standard koji se odnosi na planiranje, uglavnom nedostaje autentičnosti u procesu planiranja, jer su godišnji planovi u optičaju u više škola,.
- U pojedinim godišnjim planovima izostaje planiranje časova otvorenog dijela kurikulumu, kao i međupredmetne teme.
- Pojedini nastavnici/ce ne pišu osvrt na realizaciju u pripremi za čas na dnevnom nivou, kao ni u Godišnjem planu rada.
- Iako nastavnici/ce uglavnom primjenjuju aktivne metode rada, povremeno nijesu prisutne tehnike kojima bi se razvijale strategije učenja, istraživački duh i kreativnost učenika/ca.
- Pojedini nastavnici ne koriste preporučenu literaturu, a rijetko dodatnu stručnu literaturu.

- U pojedinim školama je primjetna slaba upotreba informacione tehnologije što je rjeđe posljedica slabe opremljenosti škola, kao i nedovoljna osposobljenost nastavnog kadra.
- Realizacija nastave u klasičnim učionicama koje nijesu opremljene odgovarajućim nastavnim sredstvima i didaktičkim materijalom za nastavu sociologije.
- U pisanim pripremama pojedinih nastavnika/ca aktivnosti učenika/ca nijesu jasno navedene. Veliki broj nastavnika/ca ne daje osvrt na realizaciju pisanih priprema.
- Unutar Aktiva se ne planiraju hospitacije i ogledna predavanja.
- Na stručnim aktivima se u nedovoljnoj mjeri razgovara o utvrđivanju kriterijuma ocjenjivanja, a kod analize uspjeha daje se samo tabelarni prikaz učeničkih postignuća.
- Izostaje inicijativa stručnih aktiva za nabavku potrebnih nastavnih sredstava.
- U pojedinim školama se ne primjenjuju različite metode ocjenjivanja (pisano ocjenjivanje-test, usmeno ocjenjivanje, vježbe i ostali vidovi učenja).
- Pojedini nastavnici/ce ne podjeduju lične bilježnice u kojima zapisuju/ocjenjuju znanje i zalaganje učenika/ca na dnevnom nivou.
- Dodatna i dopunska nastava se rijetko realizuju.
- U odjeljenskim knjigama nije jasno definisan unos ocjena po rubrikama, ne postoji opredijeljen prostor za evidentiranje svih tipova ocjena.
- U pojedinim školama je neophodno raditi na osnaživanju interakcije nastavnika/ca-učenika/ca.
- Povremeno je neprilagođen tempo rada na časovima. Neophodno je provjeravati ostvarenost ishoda učenja.
- Na pojedinim časovima proces rada je više usmjeren na aktivnost nastavnika/ca, manje na aktivnost učenika/ca.
- Učenike/ce sa posebnim obrazovnim potrebama uključiti u rad i za njih pripremati posebne zadatke/materijale u skladu sa njihovim mogućnostima.
- Rasporedom planirani časovi tako da se ukupan fond časova realizuje spajanjem dva časa (tzv. blok čas).

Preporuke:

- Korigovati godišnje planove u skladu sa zahtjevima Obrazovnog programa.
- U pisanju priprema za čas poštovati metodičko-didaktičke zahtjeve (planirati samo aktivnosti učenika/ca).
- Osvrt na realizaciju obavezno pisati u pripremi za čas na dnevnom nivou, ali i u Godišnjem planu rada.
- Potrebno je detaljno osmisliti slobodni dio kurikuluma, istaći međupredmetne teme.
- Kombinovati različite metode provjeravanja znanja i različite tehnike ocjenjivanja, kako bi data ocjena bila što objektivniji pokazatelj učenikovog znanja, zalaganja i napretka, uz javno obrazloženje.
- Škola, u skladu sa mogućnostima, treba da obezbijedi adekvatna nastavna sredstva, kako bi proces nastave sociologije bio kvalitetniji.
- U nastavi koristiti više raznovrsnih nastavnih sredstava kako bi se apstraktni pojmovi učinili razumljivijim i lakšim za usvajanje.
- Obezbijediti kabinet za izvođenje nastave sociologije u skladu s mogućnostima

- Praćenje rada i napredovanja učenika/ca treba da bude kontinuirano i sistematsko, po tačno utvrđenim kriterijumima uz obavezno vođenje evidencije.
- S obzirom na slabija postignuća kod pojedinih učenika/ca, pitanja, primjere, objašnjenja i vježbanja više prilagođavati njihovim mogućnostima.
- Unaprijediti Plan rada Stručnog aktiva dodavanjem aktivnosti kao što su pokretanje inicijative za nabavku nastavnih sredstava i didaktičkog materijala, organizovanje ogledno-uglednih časova itd.
- Na stručnim aktivima u većoj mjeri razgovarati o kriterijumima ocjenjivanja učenika/ca i njihovim postignućima i planirati dalje korake za poboljšanje postignuća u učenju.
- Raditi na motivisanju učenika/ca za pohađanje časova dopunske i dodatne nastave, vršiti analizu efekata ova dva vida nastave na postignuća učenika/ca.
- Na nivou Aktiva analizirati loša učenička postignuća, predlagati mjere za poboljšanje.
- Osnažiti interakciju nastavnik/ca-učenik/ca.
- Nastavu prilagoditi uzrasnim i kognitivnim karakteristikama učenika/ca. Neophodna je primjena oblika i metoda rada zasnovanih na konstruktivističkim teorijama obrazovanja.
- Raznovrsnim oblicima i metodama stvoriti uslove za aktivnu nastavu.
- Savremena nastavna sredstva koristiti na funkcionalan način.
- Davati učenicima/ama jasne instrukcije i adekvatna objašnjenja.
- Voditi računa o tempu rada na časovima. Provjeravati ostvarenost ishoda učenja.
- Odgovore i zalaganja učenika/ca tokom aktivnosti redovno bilježiti.
- Planirati realizaciju ishoda učenja aktivnostima učenika/ca, upotrebom raznovrsnih nastavnih metoda, oblika rada i nastavnih sredstava.
- Proces rada više usmjeriti na aktivnost učenika/ca, manje na aktivnost nastavnika/ca.
- Prethodno stečena znanja povezivati sa novim usvojenim znanjem na način da čine cjelovit logički dosljedan i funkcionalan sistem.
- Raznovrsnim oblicima i metodama rada podsticati razvoj komunikacijskih vještina kod učenika/ca.
- Učenike/ce motivisati na samostalan rad, pokrenuti njihove intelektualne, stvaralačke i istraživačke potencijale, problemsko učenje i kritičko vrednovanje.
- Razvijati kod učenika/ca vještine samostalne elaboracije unaprijed dobijenih ili samostalno istraženih pojava ili podataka.
- Usvojene kriterijume ocjenjivanja primjenjivati u odjeljenjskim knjigama.
- Interne pisane materijale prilagođavati učenicima/ama sa posebnim obrazovnim potrebama, pisati izvještaje nakon svakog klasifikacionog perioda o praćenju i postignućima.
- U redovnoj nastavi koristiti udžbenike koje je odobrio Nacionalni savjet, uz upotrebu dodatne literature.
- Osnažiti saradnju na nivou Aktiva u smislu realizacije vannastavnih i drugih aktivnosti.
- Prilikom izrade rasporeda, izbjegavati planiranje kojim se ukupan fond časova realizuje spajanjem dva časa (tzv. blok čas).

Likovna kultura

Nastavnim predmetom *Likovna umjetnost* nadzorom su obuhvaćene dvije sredne škole. Svi standardi za nastavu i učenje su ujednačeno procijenjeni.

Svi standardi za nastavu i učenje su procijenjeni prosječnom ocjenom 6.25.

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Likovna kultura	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	1	50	1	50
USPJEŠNO	1	50	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	6.00	6.25
Predm. nast.	A.1.2.	6.50	
Likovna kultura	A.1.3.	6.00	

Muzička kultura

A.1. Nastava i učenje Predm. nast. Muzička kultura UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	33	1	33	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	33
USPJEŠNO	2	67	0	0	2	67
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	67	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Predm. nast. Muzička kultura UKUPNO SŠ	A.1.1.	5.33	6.57
	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	6.67	

Muzička kultura (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Muzička kultura	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije Predm. nast. Muzička kultura	A.1.1.	8.00	9.00
	A.1.2.	10.00	
	A.1.3.	8.00	

Muzička kultura (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Muzička kultura	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	1	100	1	100	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	2.00	2.60
Predm. nast.	A.1.2.	2.00	
Muzička kultura	A.1.3.	4.00	

Izborni predmet – Muzika - moj jezik (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Izb. predm. Muzika - moj jezik	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	6.00	8.10
Izb. predm.	A.1.2.	9.00	
Muzika - moj jezik	A.1.3.	8.00	

Fizičko vaspitanje

Srednja ocjena ove ključne oblasti je 7.41. Najbolje procijenjeni standard sa uspješno (U) je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.*

Najnižu procjenu, zadovoljava (Z), ima standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.*

A.1. Nastava i učenje Predm. nast. Fizičko vaspitanje UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	10	0	0	0	0
USPJEŠNO	9	90	6	60	3	30
VEOMA USPJEŠNO	0	0	4	40	7	70
Ukupno:	10	100	10	100	10	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Predm. nast. Fizičko vaspitanje UKUPNO SŠ	A.1.1.	6.60	7.41
	A.1.2.	8.10	
	A.1.3.	6.80	

Prednosti:

- Nastavnici na časovima ispoljavaju sistematičnost i postupnost u realizaciji nastavnih sadržaj.
- Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.
- Interpersonalni odnosi između nastavnika i učenika su dobri uz međusobno uvažavanje.
- Nastavnici na časovima ispoljavaju sistematičnost i postupnost u realizaciji nastavnih sadržaj.
- Nastava je organizovana u skladu sa ishodima učenja definisanim u Predmetnom programu. Učenici su na časovima uglavnom misaono angažovani na aktivnostima koje

su relevantne za predmet i dostizanje postavljenih ishoda. Komunikacija na času između nastavnika i učenika, kao i učenika međusobno je korektna.

- Godišnji planovi nastavnika su u skladu sa Predmetnim programom. Većina nastavnika se redovno priprema za nastavu i ima odgovarajuće pisane pripreme.
- Svi učenici su ocijenjeni iz ovog predmeta.

Nedostaci:

- Kod izrade pisanih priprema za čas zanemaruje se osvrt na realizovane ishode.
- U većini škola prostor u kojem se odvija nastava fizičkog vaspitanja nije podsticajan za učenje, nije adekvatno uređen kako bi bio u funkciji realizacije nastavnog procesa.
- Pojedini nastavnici rade pisane pripreme za čas u obliku skice.
- Većina stručnih aktiva se u nedovoljnoj mjeri bavi stručnim pitanjima koja se tiču obrazovno-vaspitnog rada.
- U većini škola ne planira se provjera fizičkih sposobnosti učenika na početku i kraju školske godine kako bi se izvršila uporedna analiza postignuća učenika.
- Stručni aktivisti rade samo kvantitativnu analizu (tabelarni prikaz) uspjeha učenika, bez komentara, prijedloga i zaključaka.
- Stručni aktivisti se slabije bave usaglašavanjem kriterijuma ocjenjivanja.
- Analiza postignuća učenika na kraju klasifikacionog perioda, svodi se, uglavnom, na tabelarni prikaz i sažeti zaključak, bez kvalitativne analize.
- Nedostatak adekvatnih uslova za izvođenje nastave kao i nedostatak nastavnih sredstava.

Preporuke:

- Opremiti prostor za izvođenje nastave odgovarajućim nastavnim sredstvima i pomagalicama potrebnim za realizaciju Predmetnog programa.
- Potrebno je da se stručni aktivisti u većoj mjeri bave stručnim pitanjima od značaja za obrazovno-vaspitni rad.
- Pisati osvrt o realizaciji plana i programa rada (za ovaj nastavni predmet).
- Ispoštovati u potpunosti Pravilnik o ocjenjivanju učenika.
- Nastavu usmjeriti na razvoj strategija kritičkog mišljenja. Učenicima dati više prostora za izvođenje sopstvenih stavova i zaključaka.
- Na kraju klasifikacionog perioda uraditi kvalitativnu analizu postignuća učenika.
- Kod izrade pisanih priprema za čas poštovati princip redovnosti i aktuelnosti. Na kraju svakog časa raditi osvrt na uspjeh realizovanog uz eventualne korekcije i poboljšanja.
- U nedostatku sportskih rekvizita, nastavici svojom angažovanošću i kreativnošću osmišljavaju i izrađuju pojedina nastavna sredstva.

Fizičko vaspitanje (GIM)

A.1. Nastava i učenje Gimnazije Predm. nast. Fizičko vaspitanje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	50
USPJEŠNO	2	100	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Gimnazije	A.1.1.	7.00	7.60
Predm. nast.	A.1.2.	8.50	
Fizičko vaspitanje	A.1.3.	6.50	

Fizičko vaspitanje (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Predm. nast. Fizičko v.	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	4	100	2	50	4	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	50	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	6.75	7.73
Predm. nast.	A.1.2.	8.25	
Fizičko vaspitanje	A.1.3.	7.50	

Fizičko vaspitanje (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Predm. nast. Fizičko v.	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	25	0	0	2	50
USPJEŠNO	3	75	3	75	2	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	25	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	6.25	7.00
Predm. nast. Fizičko vaspitanje	A.1.2.	7.75	
	A.1.3.	6.25	

Stručni moduli – Obrazovni programi***Automehaničar***

A.1. Nastava i učenje Obraz. prog. Automehaničar UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	33	0	0
USPJEŠNO	3	100	2	67	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Obraz. prog. Automehaničar UKUPNO SŠ	A.1.1.	6,75	6,35
	A.1.2.	6,25	
	A.1.3.	6,25	

- Dati osvrt na realizaciju ostvarenih aktivnosti sa dopunama i izmjenama za svaki realizovani ishod učenja, a za pojedine kriterijume, koji su planirani za više nastavnih časova, osobito praktičnih nastavnih sadržaja, potrebno je izvršiti detaljniju pripremu aktivnosti.
- Planove rada aktiva unaprijediti tako da ukazuju na razvojne aktivnosti sa osvrtom na realizaciju (realizovati i analizirati ogledne i ugledne časove, dopunska i dodatna nastava, rad sa darovitim učenicima, hospitacija unutar aktiva, kvalitativna analiza postignuća učenika sa mjerama za unapređenje, školska takmičenja i sl), a dokumentaciju čuvati u posebnom registratoru i u elektronskoj formi.
- Uraditi detaljnu analizu, nakon završetka profesionalne prakse i napraviti izvještaj o njenoj realizaciji.
- Planirati projekte na nivou škole u koje se mogu uključiti učenici ovog obrazovnog programa.
- Planirati, evidentirati i analizirati posjete školama, organizacijama i sl.
- Formirati sekciju iz oblasti mašinstva i obrade metala, sa akcentom na ovaj obrazovni program.
- Planirati i realizovati školsko takmičenje iz stručnih modula u cilju motivisanja učenika na takmičarski duh i unapređivanje znanja i vještina.

- Osloboditi, rasporedom časova učenike od nastave u Školi u danima kada imaju praktičnu nastavu kod poslodavaca.
- Poštovati didaktičke preporuke iz obrazovnog programa u vezi mjesta održavanja praktične nastave, tj. školska radionica-poslodavci.
- Obezbijediti veći broj poslodavaca tako da učenici koji pohađaju po školskom i dualnom sistemu ne budu raspoređeni kod istog poslodavca.
- Planirati da nastavnici praktične nastave čitavo vrijeme provedu sa učenicima koji pohađaju po školskom obliku kod poslodavaca, kako bi pratili njihov rad i pružali im podršku u savladavanju pojedinih ishoda. Ukoliko su učenici koji pohađaju po školskom obliku raspoređeni kod više poslodavaca, nastavnici praktične nastave treba da urade pisani plan podjele radnog vremena kod pojedinih poslodavaca i o tome obavijeste Upravu i organizatora praktične nastave. Taj plan ne mora biti fiksni, već ga nastavnici mogu mijenjati i na sedmičnom nivou.
- Planirati i obezbijediti materijalno-tehnička sredstva i potrošni materijal za realizaciju ishoda praktičnih modula.
- Unaprijediti saradnju sa instruktorima obrazovanja kod poslodavaca, podržati ih u nastavnim materijalima, posebno u dijelu postizanja ishoda učenja programa po razredima i ocjenjivanju učenika.
- Motivisati učenike da aktivnije učestvuju u procesu učenja kroz različite metode i oblike rada, prilagođene instrukcije, pitanja i zadatke.
- Obezbijediti da prostor za učenje bude podsticajan, sa nastavnim sredstvima, šemama, modelima i sl.
- Planirati i realizovati horizontalnu hospitaciju unutar aktiva.
- Unaprijediti podršku za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama.

Automehaničar (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Automehaničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	50	0	0
USPJEŠNO	2	100	1	50	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	6,50	6,00
Obraz. prog. Automehaničar	A.1.2.	5,50	
	A.1.3.	6,50	

Automehaničar (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Automehaničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	6,70
Obraz. prog. Automehaničar	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	6,00	

Ekonomski tehničar

A.1. Nastava i učenje Obraz. prog. Ekonomski tehničar UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	3	75	4	100	4	100
VEOMA USPJEŠNO	1	25	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Obraz. prog. Ekonomski tehničar UKUPNO SŠ	A.1.1.	7,75	7,55
	A.1.2.	7,50	
	A.1.3.	7,50	

- Neophodno je realizovati ogledno-ugledne časove, voditi evidenciju o istima i realizovati hospitacije unutar aktiva i popuniti scenario za posjećen čas.
- Unaprijediti vođenje zapisnika u svesci aktiva kako bi dobila razvojnu dimenziju.
- Realizovati vannastavne i slobodne aktivnosti i voditi evidenciju o njihovoj realizaciji.
- Praktikovati međupredmetne hospitacije i voditi evidenciju o realizaciji hospitovanja.
- Unaprijediti dodatnu i dopunsku nastavu.
- Unaprijediti kriterijume ocjenjivanja na nivou stručnog aktiva, unaprijediti ujednačavanje kriterijuma, koristiti testove, seminarske radove i druge vidove provjere znanja.
- Koristiti interne usvojene materijale, na sjednici aktiva, za one kriterijume koji ne postoje u udžbenicima kako bi se izbjeglo diktiranje.
- Zastupiti dio praktičnog obrazovanja kod poslodavca u skladu sa obrazovnim programom.
- Evidentirati praktično obrazovanje kod poslodavca u toku nastavne godine i urednije evidentirati profesionalnu praksu u imeniku učenika odjeljenjske knjige.
- Napraviti efikasniju podjelu časova na nastavnike gdje postoji praktični oblik nastave.
- Potrebno je instalirati jednostavan računarski program za nastavu Računovodstva kako bi učenici po završetku programa naučili da samostalno vode poslovne knjige.
- Unaprijediti usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja na nivou stručnog aktiva i razviti procedure koje će omogućiti razvojnu dimenziju kod ocjenjivanja.

- Evidentirati profesionalnu praksu koju učenici obavljaju na kraju godine u Odjeljenjskim knjigama i definisati plan profesionalne prakse Godišnjim programom rada škole.
- Obezbijediti poboljšanje rada Stručnog aktiva u svim segmentima i promovisati njegovu razvojnu funkciju.
- Obavljati horizontalne hospitacije između nastavnika koji predaju stručne module i voditi evidenciju o njima.
- Razvijati interne pisane materijale gdje ne postoje propisani udžbenici, usvajati ih na sjednici stručnog aktiva i distribuirati učenicima, eliminisati bilo kakvo „diktiranje“.
- Koristiti češće rad u paru ili grupi, kod nastave gdje sadržaji to dozvoljavaju i pripremati radne listice, jer učenicima je zanimljivije, kreativnije i jednostavnije da uspješno riješe predviđene zadatke, a takođe da bi se izbjegla pasivnost učenika.
- Sugerisati nastavnicima da prilagode vremenski period, koji je neophodan, za osvrt na realizaciju ishoda učenja da bi sagledali da li su učenici razumjeli, usvojili i uspješno savladali pojedine kriterijume u okviru ishoda, jer ako nije postignut očekivani rezultat, neophodno je izdvojiti više vremena da bi se postigao određeni kvalitet znanja.
- Dodatno urediti učionice i kabinete i opremiti ih didaktičkim materijalima koji će stimulativno djelovati na učenike.
- Primjenjivati „domaće zadatke“ kao način učvršćivanja stečenih znanja i vještina.
- Planirati i realizovati školska i druga takmičenja i učešće učenika ovog smjera u njima, kao i u prezentacijama i demonstracijama naučenog na kreativan način, kako bi širili dobar glas o ovom obrazovnom programu i time podsticali osnovce da se opredjeljuju za ovaj obrazovni program
- Praktikovati međupredmetne hospitacije i voditi evidenciju o realizaciji hospitovanja.
- Planirati organizovanje smislenih sekcija kroz koje bi se proširilo znanje nadarenim učenicima, a što bi poslužilo kao priprema za moguća državna i regionalna takmičenja.

Ekonomski tehničar (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Ekonomski tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,50	7,10
Obraz. prog. Ekonomski tehničar	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

Ekonomski tehničar (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Ekonomski tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	1	50	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	8,00	8,00
Obraz. prog. Ekonomski tehničar	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	8,00	

Farmaceutski tehničar

A.1. Nastava i učenje Obraz. prog. Farmaceutski tehničar UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	67	1	33	0	0
USPJEŠNO	1	33	1	33	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	33	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Obraz. prog. Farmaceutski tehničar UKUPNO SŠ	A.1.1.	4,75	6,37
	A.1.2.	6,50	
	A.1.3.	7,25	

- Planirati obuku nastavnika za implementaciju modularizovanih obrazovnih programa, kako bi se uklonili nedostaci u pisanju planova rada.
- Naznačiti u planovima rada zapažanja, komentare i preporuke stručnih organa za unapređenje istih.
- Planirati i pripremiti interne pisane materijale za učenike.
- Planirati upotrebu raspoloživih resursa škole.
- Planirati aktivnosti za praćenje kvaliteta praktičnog obrazovanja
- Planirati hospitacije od strane organizatora praktičnog obrazovanja i pedagoga škole.
- Izdvojiti Stručni aktiv medicinske i farmaceutske grupe predmeta iz aktiva biologije, hemije, prehrambene, farmaceutske i zdravstvene grupe predmeta (Bijelo Polje).
- Planirati i realizovati časove dopunske i dodatne nastave, stručnih sekcija, oglednih/uglednih časova i hospitacija.
- Planirati formiranje kabineta za farmaceutsku grupu predmeta i potpisivanje ugovora sa poslodavcima (apotekama, farmaceutskim kućama i sl.), kako bi se praktična nastava realizovala shodno zahtjevima obrazovnog programa (Bijelo Polje).
- Obogatiti školsku biblioteku savremenom literaturom iz oblasti farmacije.
- Podsticati kritičko mišljenje, istraživački duh i kreativnost kod učenika, uz razvoj pojedinih ključnih kompetencija kod učenika.
- Obezbijediti i prilagođavanje prostora, odnosno nastavnih sredstava za realizaciju kabinetske nastave u Školi.

- Obezbijediti neophodnu stručnu literaturu unutar školske biblioteke.
- Uključivati učenike u realizaciju projekata koji su od značaja za njihovo stručno i sveukupno napredovanje.
- Motivisati učenike da prisustvuju časovima dopunske i dodatne nastave u cilju postizanja što boljeg uspjeha učenika.
- Organizovati školsko takmičenje za nadarene učenike.
- Planirati usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja u okviru Stručnog aktiva i prilagođavanje sa specifičnostima stručnih modula, učenika i drugim okolnostima.
- Kontinuirano evidentirati aktivnosti i postignuća učenika i pružiti učenicima blagovremenu povratnu informaciju o njihovim postignućima.
- Analizirati detaljno uspjeh učenika i predlagati mjera za poboljšanje.
- Razmotriti mogućnosti rada organizatora praktičnog obrazovanja u dvije smjene kako bi se omogućilo praćenje kvaliteta realizacije praktične nastave u obje smjene (u školi u BP i PG su zaposlena po dva organizatora praktičnog obrazovanja).
- Planirati ostvarivanje saradnje sa poslodavcima i potpisivanje ugovora (Bijelo Polje).

Farmaceutski tehničar (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Farmaceutski tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikula.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	1	50	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	6,50	7,55
Obraz. prog. Farmaceutski tehničar	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	7,50	

Farmaceutski tehničar (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Farmaceutski tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	1	100	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	3,00	5,20
Obraz. prog. Farmaceutski tehničar	A.1.2.	5,00	
	A.1.3.	7,00	

Hotelsko-turistički tehničar

A.1. Nastava i učenje Obraz. prog. Hotelsko-turistički tehničar UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	4	100	4	100	4	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Obraz. prog. Hotelsko-turistički tehničar UKUPNO SŠ	A.1.1.	7,00	7,52
	A.1.2.	7,83	
	A.1.3.	7,33	

- Uspostaviti sistem kontrole redovnog godišnjeg, po ishodima učenja i dnevnog planiranja nastave.
- Nakon realizovanog plana realizacije ishoda učenja istaći zapažanja.
- Dodatnu i dopunsku nastavu planirati, realizovati i evidentirati.
- Kreativnije osmisliti nastavne sadržaje iz određenih modula i usmjeriti fokus na učenika.
- Koristiti raznovrsne nastavne metode i oblike rada prilikom realizacije časova iz određenih modula.
- Donijeti odgovarajuću proceduru koja će jasno definisati oblast provjeravanja postignuća učenika. Ocjenjivati svaki oblik nastave.
- Obezbijediti kvalitetniju saradnju sa socijalnim partnerima (poslodavcima), u cilju kvalitetnije realizacije praktične nastave tokom nastavne godine.
- Obezbijediti adekvatan kabinet za realizaciju časova praktične nastave, neophodan za ovaj obrazovni program, sa svom potrebnom opremom: recepcijski pult, projektor, štampač i dr.
- Obezbijediti kvalitetniju saradnju sa socijalnim partnerima (hotelima) u cilju što bolje realizacije praktične nastave u okviru modula tokom nastavne godine (u modulima u kojima škola nema potrebna sredstva).
- Unaprijediti nastavna sredstva - kabinete turizma opremiti kompjuterima i odgovarajućim savremenim softverom za realizaciju praktične nastave.
- Kabinete dodatno opremiti odgovarajućim didaktičkim materijalima.
- Obezbijediti da svi učenici posjeduju i redovno vode Dnevnik rada na praktičnoj nastavi iz svih modula koji sadrže ovaj oblik nastave.
- Obezbijediti da učenici iz svih predmeta posjeduju odgovarajuće udžbenike, ili druge materijale, koji ispunjavaju zahtjeve obrazovnog programa.

Hotelsko-turistički tehničar (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Hotelsko-turistički tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	6,00	7,00
Obraz. prog. Hotelsko-turistički tehničar	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	6,00	

Hotelsko-turistički tehničar (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Hotelsko-turistički tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	7,00	7,55
Obraz. prog.	A.1.2.	7,50	
Hotelsko-turistički tehničar	A.1.3.	8,00	

Hotelsko-turistički tehničar i Turistički tehničar (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Hotelsko-turistički tehničar i Turistički tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	8,00	8,00
Obraz. prog.	A.1.2.	8,00	
Hotelsko-turistički tehničar i Turistički tehničar	A.1.3.	8,00	

Instalater termotehničkih sistema

A.1. Nastava i učenje Obraz. prog. Instalater termotehničkih Sistema UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	3	100	3	100	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Obraz. prog. Instalater termotehničkih Sistema UKUPNO SŠ	A.1.1.	7,00	6,85
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	6,50	

- Za svaki realizovani ishod učenja, dati osvrt na realizaciju ostvarenih aktivnosti sa dopunama i izmjenama, a za pojedine kriterijume, koji su planirani za više nastavnih časova, osobito praktičnih nastavnih sadržaja, potrebno je izvršiti detaljniju pripremu aktivnosti.
- Izvršiti podijelu odjeljenja na grupe u skladu sa didaktičkim preporukama.
- Planove rada aktiva unaprijediti tako da ukazuju na razvojne aktivnosti sa osvrtom na realizaciju (realizovati i analizirati ogledne i ugledne časove, dopunska i dodatna nastava, rad sa darovitim učenicima, hospitacija unutar aktiva, kvalitativna analiza postignuća učenika sa mjerama za unapređenje, školska takmičenja i sl), a dokumentaciju čuvati u posebnom registratoru i u elektronskoj formi.
- Na nivou Škole planirati projekte u koje se mogu uključiti učenici ovog obrazovnog programa.
- Planirati, evidentirati i analizirati posjete školama, organizacijama i sl.
- Formirati sekciju iz oblasti mašinstva i obrade metala, sa akcentom na ovaj obrazovni program.
- Planirati i realizovati školsko takmičenje iz stručnih modula u cilju motivisanja učenika na takmičarski duh i unapređivanje znanja i vještina.

Instalater termotehničkih sistema (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Instalater termotehničkih sistema	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Obraz. prog. Instalater termotehničkih sistema	A.1.1.	7,00	7,00
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

Instalater termotehničkih sistema (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Instalater termotehničkih sistema	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	6,70
Obraz. prog. Instalater termotehničkih sistema	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	6,00	

Konobar

A.1. Nastava i učenje Obraz. prog. Konobar UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	33	1	33	0	0
USPJEŠNO	2	67	1	33	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	33	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Obraz. prog. Konobar UKUPNO SŠ	A.1.1.	7,25	7,20
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,50	

- Obezbijediti stručnu zastupljenost nastave.
- Unaprijediti planiranje i korišćenje informatičkih tehnologija u nastavi radi poboljšanja postignuća učenika.
- Planirati i realizovati dodatnu i dopunsku nastavu. Oformiti odgovarajuće stručne sekcije.
- Obezbijediti poboljšanje rada Stručnog aktiva i istaći njegovu razvojnu funkciju.
- Planirati i realizovati gostujuća predavanja iz oblasti ugostiteljstva (poznati ugostitelji, stručne posjete, obilasci poslodavaca i sl.
- Obezbijediti da svi učenici posjeduju i redovno vode dnevnik rada na praktičnoj nastavi.
- Sugerisati nastavnicima praktične nastave, da, prilikom obilazaka učenika kod poslodavca posvete odgovarajuće vrijeme neposredno učeniku.

- Obezbijediti da nastavnici redovno vode „Dodatak odjeljenjskoj knjizi za praktičnu nastavu“.
- Obezbijediti adekvatnu i pouzdanu evidenciju o destinacijama učenika nakon školovanja.
- Promovisati ovaj obrazovni program kod učenika završnog razreda osnovne škole.
- Opremiti kabinet i dodatno ga urediti sa didaktičkim materijalom koji će stimulativno djelovati na učenike.
- Unaprijediti planiranje i korišćenje informatičkih tehnologija u nastavi radi poboljšanja postignuća učenika.
- Obezbijediti odgovarajući broj udžbenika za stručno-teorijske module u školskoj biblioteci.
- U značajnijoj mjeri uključivati učenike u projekte koji su od značaja za njihovo stručno i sveukupno napredovanje.
- Obezbijediti stručno usavršavanje nastavnika.

Konobar (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Konobar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole Obraz. prog. Konobar	A.1.1.	8,00	7,50
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	8,00	

Konobar (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Konobar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	1	50	0	0
USPJEŠNO	1	50	0	0	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	6,50	6,90
Obraz. prog. Konobar	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

Kuvar

A.1. Nastava i učenje Obraz. prog. Kuvar UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	20	0	0	2	40
USPJEŠNO	4	80	5	100	3	60
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Obraz. prog. Kuvar UKUPNO SŠ	A.1.1.	6,67	6,49
	A.1.2.	6,67	
	A.1.3.	6,50	

- Planirati Godišnje planove i planove ishoda učenja u skladu sa obrazovnim programom vodeći računa o oblicima nastave.
- Detaljno analizirati od strane stručnog lica Godišnje planove rada i Planove realizacije ishoda učenja i istaći zapažanja i preporuke.
- Planirati dopunsku nastavu na osnovu postignuća učenika, evidentirati i realizovati.
- Realizovati i evidentirati planirane slobodne i vannastavne aktivnosti.
- Obezbijediti poboljšanje rada Stručnog aktiva u svim segmentima i istaći njegovu razvojnu funkciju.
- Preduzeti aktivnosti na uključivanju većeg broja učenika u dualni oblik nastave.
- U potpunosti obezbijediti stručnu zastupljenost nastave.
- Redovno ažurirati Odjeljenjske knjige u skladu sa predviđenim standardima.
- Primjenjivati u nastavi adekvatne nastavne metode, oblike rada i nastavna sredstva koji su usmjereni ka učeniku i ishodima učenja.
- Obezbijediti da učenici iz svih predmeta posjeduju odgovarajuće udžbenike, ili druge materijale, koji ispunjavaju zahtjeve obrazovnog programa.
- Pridržavati se rasporeda časova prilikom planiranja realizacije nastave.
- Realizovati praktičnu nastavu kod poslodavca u skladu sa aktivnostima i predviđenim brojem časova u cilju dostizanja ishoda učenja za koji se radi Plan realizacije, kako bi učenici jasno mogli da povezuju stečena znanja u školi, sa realizovanim u praktičnom obliku nastave.
- Planirati, organizovati i realizovati školska takmičenja.
- Uključivati učenike u projekte koji su od značaja za njihovo stručno i sveukupno napredovanje.
- Obezbijediti usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja.
- Obezbijediti primjenu pismenih testova kao načina provjeravanja stepena postignuća.
- Donijeti odgovarajuću proceduru koja će jasno definisati oblast provjeravanja postignuća učenika. Ishode učenja redovno ocjenjivati i ocjene unositi u odjeljenjsku knjigu i elektronski dnevnik.
- Oformiti odgovarajuće stručne sekcije.

Kuvar (SMSŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Kuvar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	33	0	0	2	67
USPJEŠNO	2	67	3	100	1	33
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	6,33	6,23
Obraz. prog. Kuvar	A.1.2.	6,33	
	A.1.3.	6,00	

Kuvar (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Kuvar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	7,00	6,75
Obraz. prog. Kuvar	A.1.2.	6,50	
	A.1.3.	7,00	

Zdravstveni tehničar

A.1. Nastava i učenje Obraz. prog. Zdravstveni tehničar UKUPNO SŠ	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	67	1	33	0	0
USPJEŠNO	1	33	2	67	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Obraz. prog. Zdravstveni tehničar UKUPNO SŠ	A.1.1.	4,75	6,00
	A.1.2.	5,75	
	A.1.3.	7,25	

- Planirati obuku nastavnika za implementaciju modularizovanih obrazovnih programa, kako bi se uklonili nedostaci u pisanju planova rada.
- Naznačiti, u planovima rada zapažanja, komentare i preporuke stručnih organa za unapređenje istih.
- Planirati i pripremiti interne pisane materijale za učenike.
- Planirati upotrebu raspoloživih resursa škole.
- Planirati aktivnosti za praćenje kvaliteta praktičnog obrazovanja.
- Planirati hospitacije od strane organizatora praktičnog obrazovanja i pedagoga škole.
- Izdvojiti Stručni aktiv medicinske i farmaceutske grupe predmeta iz aktiva biologije, hemije, prehrambene, farmaceutske i zdravstvene grupe predmeta.
- Planirati i realizovati časove dopunske i dodatne nastave, stručnih sekcija, oglednih/uglednih časova i hospitacija.

- Planirati formiranje kabineta za farmaceutsku grupu predmeta i potpisivanje ugovora sa poslodavcima (apotekama, farmaceutskim kućama i sl.), kako bi se praktična nastava realizovala shodno zahtjevima obrazovnog programa.
- Planirati formiranje kabineta Anatomije i Zdravstvene njege, nabavku nastavnih sredstava za praktičnu nastavu, kako bi se ista realizovala shodno zahtjevima obrazovnog programa.
- Planirati preraspodjelu časova u skladu sa stručnim kvalifikacijama nastavnika.
- Potpisivati ugovore sa poslodavcima kod kojih učenici imaju praktičnu nastavu.
- Podsticati kritičko mišljenje, istraživački duh i kreativnost kod učenika, uz razvoj pojedinih ključnih kompetencija.
- Posvetiti pažnju ambijentu učionice u cilju zadovoljenja estetsko-saznajnih potreba učenika.
- Obezbijediti neophodnu stručnu literaturu unutar školske biblioteke.
- Uključivati učenike u realizaciju projekata koji su od značaja za njihovo stručno i sveukupno napredovanje.
- Planirati usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja u okviru Stručnog aktiva, prilagođavajući ih specifičnostima stručnih modula, učenika i drugim okolnostima.
- Kontinuirano evidentirati aktivnosti i postignuća učenika i pružiti im blagovremenu povratnu informaciju o postignućima.
- Detaljno analizirati uspjeh učenika i predložiti mjere za poboljšanje.
- Razmotriti mogućnost rada organizatora praktičnog obrazovanja u dvije smjene kako bi se omogućilo praćenje kvaliteta realizacije praktične nastave u obje smjene, pošto škola ima dva organizatora praktičnog obrazovanja. (Bijelo Polje)
- Uspostaviti međusobnu dinamičniju saradnju svih škola koje realizuju program Zdravstveni tehničar u Crnoj Gori.

Zdravstveni tehničar (SMŠ)

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Zdravstveni tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	5,50	6,60
Obraz. prog. Zdravstveni tehničar	A.1.2.	6,50	
	A.1.3.	7,50	

Zdravstveni tehničar (SSŠ)

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Zdravstveni tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	1	100	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	4,00	5,40
Obraz. prog. Zdravstveni tehničar	A.1.2.	5,00	
	A.1.3.	7,00	

Autoelektričar

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Autoelektričar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	6,70
Obraz. prog. Autoelektričar	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	6,00	

- Obezbijediti kvalitetnu saradnju sa socijalnim partnerima u cilju što bolje realizacije praktične nastave tokom nastavne godine s obzirom da škola nema sve potrebne materijalne uslove za realizaciju praktične nastave iz svih stručnih modula.
- Potrebno je planirati opremanje jednog namjenskog kabineta sa potrebnim materijalnim sredstvima za realizaciju praktične nastave.
- Organizovati i sprovesti redovnu hospitaciju i ogledno-ugledne časove u cilju razmjene didaktičko-metodičkih iskustava, primjene savremenih tehnika i metoda rada, i poboljšanja vaspitno-obrazovnog rada. Voditi preciznu evidenciju o ostvarenim aktivnostima i efektima sa predlogom mjera za njihovo poboljšanje.
- Obezbijediti nastavnicima, u skladu sa ponuđenim temama iz kataloga programa stručnog usavršavanja, pohađanje seminara vezanih za pedagoške i metodičko-didaktičke oblasti.
- U nastavnom procesu u što većoj mjeri uvesti praksu vrednovanja rada i zalaganja učenika na samom času u cilju povećanja njihove motivacije da redovno rade i budu aktivni na časovima.

CNC operater

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. CNC operater	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Obraz. prog. CNC operater	A.1.1.	7,00	7,00
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

- Dati osvrt na realizaciju ostvarenih aktivnosti sa dopunama i izmjenama za svaki realizovani ishod učenja, a za pojedine kriterijume, koji su planirani za više nastavnih časova, osobito praktičnih nastavnih sadržaja, potrebno je izvršiti detaljniju pripremu aktivnosti.
- Planove rada aktiva unaprijediti tako da ukazuju na razvojne aktivnosti sa osvrtom na realizaciju (realizovati i analizirati ogledne i ugledne časove, dopunska i dodatna nastava, rad sa darovitim učenicima, hospitacija unutar aktiva, kvalitativna analiza postignuća učenika sa mjerama za unapređenje, školska takmičenja i sl.), a dokumentaciju čuvati u posebnom registratoru i u elektronskoj formi.
- Realizovati praktični oblik nastave iz pojedinih modula u saradnji sa socijalnim partnerima.
- Planirati na nivou Škole projekte u koje se mogu uključiti učenici ovog obrazovnog programa.
- Planirati, evidentirati i analizirati posjete školama, organizacijama i sl.
- Formirati sekciju iz oblasti mašinstva i obrade metala, sa akcentom na ovaj obrazovni program.
- Planirati i realizovati školsko takmičenje iz stručnih modula u cilju motivisanja učenika na takmičarski duh i unapređivanje znanja i vještina.
- Uključiti učenike i roditelje u opremanje kabineta i radionica (literatura, šeme, modeli i sl.)

- Uspostaviti proceduru da aktiv inicira, utvrdi plan i prioritete i uključi se u nabavku nedostajućih nastavnih sredstava, opreme i materijala i osavremenjavanje postojeće.
- Planirati i realizovati dodatne aktivnosti u cilju poboljšanja veoma lošeg uspjeha učenika, smanjenja izostanaka i broja učenika kojima prestaje svojstvo redovnog učenika
- Planirati i realizovati dodatnu i dopunsku nastavu i uključiti što više učenika u vannastavne aktivnosti
- Uraditi detaljnu analizu nakon završetka profesionalne prakse i napraviti izvještaj o njenoj realizaciji.
- Analizirati kriterijume ocjenjivanja na nivou aktiva, izvršiti njihovo usaglašavanje, osvrst na realizaciju i periodične izvještaje.

Elektroinstalater

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Elektroinstalater	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	7,00
Obraz. prog. Elektroinstalater	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

Elektrotehničar elektronike

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Elektrotehničar elektronike	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	7,20
Obraz. prog. Elektrotehničar elektronike	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	6,00	

- Uvesti i primjenjivati više različitih, savremenih oblika i metoda rada na času sa akcentom na aktivno učenje da bi se podstakli pasivni učenici, razvojem kritičkog mišljenja, istraživačkog duha i kreativnosti kod učenika.
- Formirati smislene sekcije kako bi se proširilo znanje nadarenim učenicima kroz istraživački rad iz stručnih oblasti, a što bi poslužilo kao priprema za moguća državna i regionalna takmičenja.
- Organizovati i sprovesti interna školska takmičenja iz suštinski bitnih modula ili oblasti koje zahtijevaju poznavanje nastavnog gradiva iz više modula u cilju selekcije i podsticaja nadarenih učenika za proširivanje znanja i istraživanje u struci.

Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole Obraz. prog. Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	A.1.1.	7,00	7,20
	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	6,00	

- Planirati organizovanje smislenih sekcija kroz koje bi se proširilo znanje nadarenim učenicima, a što bi poslužilo kao priprema za moguća državna i regionalna takmičenja.
- Planirati interna školska takmičenja iz suštinski bitnih modula ili oblasti koje zahtijevaju poznavanje nastavnog gradiva iz više modula u cilju selekcije i podsticaja nadarenih učenika za proširivanje znanja i istraživanje u struci.
- Neophodno je uvesti i primjenjivati više različitih, savremenih oblika i metoda rada na času sa akcentom na aktivno učenje da bi se podstakli pasivni učenici, razvojem kritičkog mišljenja, istraživačkog duha i kreativnosti kod učenika.
- Organizovati i sprovesti redovnu hospitaciju i ogledno-ugledne časove u cilju razmjene didaktičko-metodičkih iskustava, primjene savremenih tehnika i metoda rada i poboljšanja vaspitno-obrazovnog rada.
- Nastaviti rad sa sekcijama kako bi se proširilo znanje nadarenim učenicima kroz istraživački rad iz stručnih oblasti, a što bi poslužilo kao priprema za moguća državna i regionalna takmičenja.

- Organizovati i sprovesti interna školska takmičenja iz suštinski bitnih modula ili oblasti koje zahtijevaju poznavanje nastavnog gradiva iz više modula u cilju selekcije i podsticaja nadarenih učenika za proširivanje znanja i istraživanje u struci.
- Redovno održavati i sprovesti obaveznu analizu efekata održanih časova dopunske i dodatne nastave.
- U nastavnom procesu u što većoj mjeri uvesti praksu vrednovanja rada i zalaganja učenika na samom času u cilju povećanja njihove motivacije da redovno rade i budu aktivni na časovima.
- Koristiti više različitih tehnika vrednovanja znanja učenika, pojedinačno i u grupi (elektronski testovi, brza ispitivanja, domaći zadaci, aktivnost na času, seminarski radovi, prezentacije, projektni zadaci i sl.)

Fizioterapeutski tehničar

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Fizioterapeutski tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	1	50	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	7,30
Obraz. prog.	A.1.2.	7,00	
Fizioterapeutski tehničar	A.1.3.	8,00	

- Realizovati praktičnu nastavu kod poslodavca u skladu sa aktivnostima i predviđenim brojem časova u cilju dostizanja ishoda učenja za koji se radi Plan realizacije, kako bi učenici jasno mogli da povezuju stečena znanja u školi, sa realizovanim u praktičnom obliku nastave.
- Obogatiti aktivnosti u dostizanju kriterijuma u planovima realizacije ishoda učenja.

- Korigovati greške u evidentiranju nastavnih časova, unutar odjeljenjske knjige, shodno preporukama.
- Standardizovati godišnje i planove realizacije ishoda učenja, obuhvatajući adekvatnu analizu aktivnosti učenja za dostizanje pojedinih ishoda (posebno onih koje se odnose na učenike), kao i osvrt na realizaciju planiranih ishoda učenja.
- Blagovremeno potpisati godišnje i planove realizacije ishoda učenja, shodno dinamici realizacije nastavnog procesa.
- Primijeniti raznovrsna nastavna sredstva u cilju značajnijeg doprinosa obogaćivanju oblika, metoda i postupaka u nastavi, podstičući na samostalnost u učenju.
- Uključiti osvrt na realizaciju nastavnog procesa u cilju adekvatne interne evaluacije, odnosno samoevaluacije.
- Planirati upotrebu raspoloživih resursa Škole.
- Planirati aktivnosti za praćenje kvaliteta praktičnog obrazovanja.
- Planirati i realizovati dopunsku, dodatnu nastavu iz stručnih modula.
- Planirati i realizovati stručne sekcije, stručna predavanja, kao i izraditi izvještaj o realizaciji istih.
- Planirati i realizovati ugledne/ogledne časove, koji će biti usmjereniji na poboljšanje vaspidno-obrazovnog procesa i drugih razvojnih aktivnosti učenika.
- Planirati i upotrijebiti dodatke odjeljenjske knjige za kontinuirano praćenje aktivnosti učenika tokom nastavnog procesa.
- Realizovati praktičnu nastavu kod poslodavca tokom nastavne godine, u obimu preporučenom modularizovanim obrazovnim programom.
- Planirati i obezbijediti uslove za polaganje stručnog ispita nastavnika angažovanih za realizaciju stručno-teorijske i praktične nastave, uz dobijanje potrebne licence za rad.
- Obezbijediti angažman nastavnika sa nivoom obrazovanja koji je preporučen obrazovnim programom za teorijsku i praktičnu nastavu.
- Uputiti učenike u završnom dijelu časa na udžbenike ili na alternativne saznejne izvore, kako bi dodatno unaprijedili znanja, vještine i kompetencije.
- Obogatiti školsku biblioteku savremenom literaturom iz oblasti fizioterapije.
- Obezbijediti školski kabinet sa neophodnim nastavnim sredstvima za realizaciju praktične nastave u školi.
- Realizovati školska takmičenja, i projekte na nivou Škole, iz oblasti fizioterapije.
- Obezbijediti adekvatno evidentiranje ocjena praktične nastave iz pojedinih stručnih modula u odjeljenjskoj knjizi, sa uključivanjem faktora važnosti (opterećenja) pojedinih ishoda učenja pri definisanju zaključne ocjene. Evidentirati ocjene iz praktične nastave, u okviru stručnih modula, u adekvatne rubrike predviđene za određeni način prezentacije znanja učenika.
- Realizovati praktičnu nastavu kod poslodavca, shodno preporukama modularizovanog obrazovnog programa.

Kozmetički tehničar

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Kozmetički tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikula.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAV	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	7,00
Obraz. prog. Kozmetički tehničar	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

- Na sastancima Stručnog aktiva detaljnije razmatrati stručna pitanja od važnosti za obrazovno-vaspitni rad (analizu uspjeha učenika, kriterijume ocjenjivanja, uticaj dopunske i dodatne nastave na postignuća učenika i dr.). Zapisnike voditi u skladu sa pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije sa zaključcima i preporukama za unapređenje rada.
- Usmjeriti proces nastave na veću aktivnost učenika, primjenom različitih oblika rada i interaktivnih metoda učenja. Podsticati misaone aktivnosti učenika, samostalnost u radu i sticanje znanja i vještina koja se uspješno mogu primjenjivati u praksi.
- Nastavu, u odjeljenjima sa niskom prosječnom ocjenom iz predmeta uskladiti sa razvojnim potrebama, sposobnostima, mogućnostima i interesovanjima učenika.
- Koristiti očigledna nastavna sredstva, didaktički materijal i informacione tehnologije u nastavi kako bi učenicima bilo olakšano razumijevanje apstraktnih pojmova i pojava.
- Obezbijediti modele lutki na kojima će učenici vježbati nastavne sadržaje na časovima praktične nastave.
- Ispitati uzroke velikog odstupanja ocjena kod nekih učenika, između ocjene iz teorije i ocjene iz praktičnog dijela.
- Praćenje i vrednovanje znanja učenika vršiti redovno i na svakom času kako bi ocjenjivanje bilo integralni dio nastave.

- Edukovati, u okviru profesionalnog razvoja, nastavnike-stručne saradnike iz oblasti pedagoškog rada, na teme značajne za obrazovno-vaspidni rad (planiranje, vođenje pedagoške dokumentacije, oblici i metode rada, ocjenjivanje).

Laboratorijski tehničar

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Laboratorijski tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	7,00
Obraz. prog. Laboratorijski tehničar	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

- Na sastancima Stručnog aktiva detaljnije razmatrati stručna pitanja od važnosti za obrazovno-vaspidni rad (analiza uspjeha učenika, kriterijumi ocjenjivanja, realizacija dopunske i dodatne nastave i njen uticaj na postignuća učenika i dr.). Zapisnike voditi u skladu sa Pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije sa zaključcima i preporukama za unapređenje rada.
- Edukovati, u okviru profesionalnog razvoja, nastavnike -stručne saradnike iz oblasti pedagoškog rada na teme značajne za obrazovno-vaspidni rad (planiranje, vođenje pedagoške dokumentacije, oblici i metode rada, ocjenjivanje).
- Koristiti više različitih oblika i metoda rada sa akcentom na aktivno učenje kako bi na času učenici usvojili najveći dio nastavnih sadržaja. Podsticati u radu sticanje znanja i vještina koja se uspješno mogu primjenjivati u praksi.
- U odjeljenjima sa niskom prosječnom ocjenom iz predmeta nastavu uskladiti sa razvojnim potrebama, sposobnostima, mogućnostima i interesovanjima učenika.
- Koristiti očigledna nastavna sredstva, didaktički materijal i informacione tehnologije u cilju lakšeg razumijevanja nastavnih sadržaja a naročito apstraktnih pojmova.

- Raditi, u skladu sa pozitivnim praksama u okruženju, na stvaranju modela rasporeda časova za učenike kako bi se časovi teorije i prakse održavali u prihvatljivom dnevnom opterećenju za učenike.
- Razmotriti i usvojiti kriterijume ocjenjivanja po ishodima učenja, na svim nivoima postignuća (osnovnom, srednjem i višem), upoznati učenike sa njima i dosljedno ih primjenjivati.
- Ispitati uzroke velikog odstupanja ocjena kod nekih učenika između ocjene iz teorije i praktičnog dijela.

Medicinski tehničar

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Medicinski tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	9,00	9,00
Obraz. prog. Medicinski tehničar	A.1.2.	9,00	
	A.1.3.	9,00	

- Planirati obuku nastavnika za implementaciju modularizovanih obrazovnih programa, kako bi se uklonili nedostaci u pisanju planova rada.
- Naznačiti, u planovima rada zapažanja, komentare i preporuke stručnih organa za unapređenje istih.
- Planirati i pripremiti interne pisane materijale za učenike.
- Planirati upotrebu raspoloživih resursa škole.
- Planirati aktivnosti za praćenje kvaliteta praktičnog obrazovanja.
- Planirati hospitacije od strane organizatora praktičnog obrazovanja i pedagoga škole.
- Izdvojiti Stručni aktiv medicinske i farmaceutske grupe predmeta iz aktiva biologije, hemije, prehrambene, farmaceutske i zdravstvene grupe predmeta.

- Planirati i realizovati časove dopunske i dodatne nastave, stručnih sekcija, oglednih/uglednih časova i hospitacija.
- Planirati formiranje kabineta za farmaceutske grupe predmeta i potpisivanje ugovora sa poslodavcima (apotekama, farmaceutskim kućama i sl.), kako bi se praktična nastava realizovala shodno zahtjevima obrazovnog programa.
- Planirati formiranje kabineta Anatomije i Zdravstvene njege, nabavku nastavnih sredstava za praktičnu nastavu, kako bi se ista realizovala shodno zahtjevima obrazovnog programa.
- Planirati preraspodjelu časova u skladu sa stručnim kvalifikacijama nastavnika.
- Potpisivati ugovore sa poslodavcima kod kojih učenici imaju praktičnu nastavu.
- Podsticati kritičko mišljenje, istraživački duh i kreativnost kod učenika, uz razvoj pojedinih ključnih kompetencija.
- Posvetiti pažnju ambijentu učionice u cilju zadovoljenja estetsko-saznajnih potreba učenika.
- Obezbijediti neophodnu stručnu literaturu unutar školske biblioteke.
- Uključivati učenike u realizaciju projekata koji su od značaja za njihovo stručno i sveukupno napredovanje.
- Planirati usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja u okviru Stručnog aktiva, prilagođavajući ih specifičnostima stručnih modula, učenika i drugim okolnostima.
- Kontinuirano evidentirati aktivnosti i postignuća učenika i pružiti im blagovremenu povratnu informaciju o postignućima.
- Detaljno analizirati uspjeh učenika i predložiti mjere za poboljšanje.
- Razmotriti mogućnost rada organizatora praktičnog obrazovanja u dvije smjene kako bi se omogućilo praćenje kvaliteta realizacije praktične nastave u obje smjene, pošto škola ima dva organizatora praktičnog obrazovanja. (Bijelo Polje)
- Uspostaviti međusobnu dinamičniju saradnju svih škola koje realizuju program Zdravstveni tehničar u Crnoj Gori.

Mehaničar energetske postrojenja

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Mehaničar energetskih postrojenja	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikula.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	7,00	7,00
Obraz. prog. Mehaničar energetskih postrojenja	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

- Za svaki realizovani ishod učenja, dati osvrt na realizaciju ostvarenih aktivnosti sa dopunama i izmjenama, a za pojedine kriterijume, koji su planirani za više nastavnih časova, osobito praktičnih nastavnih sadržaja, potrebno je izvršiti detaljniju pripremu aktivnosti.
- Nakon završetka profesionalne prakse uraditi detaljnu analizu i izvještaj o njenoj realizaciji.
- Na nivou Škole planirati projekte u koje se mogu uključiti učenici ovog obrazovnog programa.
- Planirati, evidentirati i analizirati posjete školama, organizacijama i sl.
- Formirati sekciju iz oblasti mašinstva i obrade metala, sa akcentom na ovaj obrazovni program.
- Planirati i realizovati školsko takmičenje iz stručnih modula u cilju motivisanja učenika na takmičarski duh i unapređivanje znanja i vještina.
- Primjenjivati metode aktivne nastave kojima će prethoditi kreativna priprema za čas.
- Uključiti učenike i roditelje u opremanje kabineta i radionica (literatura, šeme, modeli i sl.).
- Nastavnici bi trebalo da pripreme interne materijale za učenike koji bi bili usvojeni na stručnom aktivu.
- Planirati i realizovati dodatne aktivnosti u cilju poboljšanja uspjeha učenika, smanjenja izostanaka i broja učenika kojima prestaje svojstvo redovnog učenika.

Pekar

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Pekar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	1	100	0	0	1	100
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	9,00	8,50
Obraz. prog. Pekar	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	9,00	

- Formirati odvojene Aktive: za sektor Poljoprivreda, prehrana, veterina podsektor Prehrana, koji bi činili dipl. ing.prehrambene tehnologije, dipl. ing. hemijske tehnologije i dipl. hemičari i za sektor Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor Zdravstvo, koji bi činili doktori medicine, farmacije kao i dipl. biolog.
- Iskoristiti kapacitete postojećih radionica sličnog područja rada koje su opremljene priborom, alatima i uređajima kako bi se realizovala praktična nastava različitih modula ovoga OP.
- Sprovesti aktivnosti za nabavku nedostajućih alata, instrumenata, pribora i uzoraka namirnica uz podršku Uprave.

Poljoprivredni tehničar

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Poljoprivredni tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	1	100	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	100	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	2,00	4,70
Obraz. prog. Poljoprivredni tehničar	A.1.2.	5,00	
	A.1.3.	6,00	

- Uraditi Godišnje i Operativne planove u skladu sa zahtjevima obrazovnog programa.
- Planirati ogledno - ugledne časove.
- Uraditi IROP-e za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.
- U odjeljenjskim knjigama evidentirati praktičnu nastavu umjesto vježbi.

- Formirani kabinet za poljoprivrednu grupu predmeta, opremiti nastavnim sredstvima (enciklopedije, modele, slike, šeme i drugim didaktičkim materijalom).
- U svesku aktiva planirati sadržajno i razvojno potrebe i aktivnosti za obrazovni program, koristiti je za duži vremenski period kako bi se pratio rad aktiva.
- Na dijelu školskog dvorišta gdje se nalazi pomoćni objekat za smještaj mašina i alata, koristiti za praktičnu nastavu.
- Nastaviti sa nabavkom sredstava za poljoprivrednu proizvodnju.
- Raditi na uspostavljanju saradnje sa novim socijalnim partnerima.
- Raditi na promociji obrazovnog programa za veće interesovanje i bolji upis.
- Koristiti kabinet za poljoprivredu sa A/V sredstvima.
- Opremiti i prilagoditi prostor, odnosno nabaviti nastavna sredstava za realizaciju kabinetske nastave u Školi.
- Obezbediti neophodnu stručnu literaturu unutar školske biblioteke i istu koristiti.
- Realizovati i upisivati dodatnu i dopunsku nastavu.
- Formirati pčelarsku sekciju, koja je planirana Godišnjim planom rada škole.
- Uključivati učenike u realizaciju projekata koji su od značaja za njihovo stručno i sveukupno napredovanje.
- Usaglasiti kriterijuma ocjenjivanja u okviru stručnog aktiva, u skladu sa specifičnostima učenika i drugim okolnostima.
- Koristiti različite načine ocjenjivanja.
- Uključiti roditelje u proces organizacije praktične nastave u Školi, uzimajući u obzir mišljenje u vezi sa mjerama za poboljšanje kvaliteta nastave.

Pravno-administrativni tehničar

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Pravno-administrativni tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	1	50
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
--	----------	-----------------------	-----------------------

Stručne škole Obraz. prog. Pravno-administrativni tehničar	A.1.1.	7,50	8,30
	A.1.2.	8,50	
	A.1.3.	8,50	

- Vršiti kvalitativni osvrt na realizaciju ishoda u dijelu napomene sa zapažanjem nastavnika u toku i nakon implementacije i na osnovu njihove ostvarenosti planirati naredne korake.
- U nastavnom procesu primjenivati dodatne metode aktivne nastave i oblike rada.
- Realizovati praktičnu nastavu kod poslodavca u skladu sa aktivnostima i predviđenim brojem časova u cilju dostizanja ishoda učenja za koji se radi Plan realizacije, kako bi učenici jasno mogli da povezuju stečena znanja u školi, sa realizovanim u praktičnom obliku nastave.
- Obezbijediti učešće poslodavaca u procesu praćenja i ocjenjivanja učenika tokom realizacije praktične nastave kod poslodavca.

Prehrambeni tehničar

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Prehrambeni tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	1	100	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100
	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.			
Stručne škole Obraz. prog. Prehrambeni tehničar	A.1.1.	9,00	8,70			
	A.1.2.	9,00				
	A.1.3.	8,00				

- Formirati odvojene Aktive: za sektor Poljoprivreda, prehrana, veterina podsektor Prehrana, koji bi činili dipl.ing.prehrambene tehnologije, dipl.ing. hemijske tehnologije i dipl.

hemičari i za sektor Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor Zdravstvo, koji bi činili doktori medicine, farmacije kao i dipl. biolog.

- Unaprijediti analizu uspjeha i mjere za poboljšanje postignuća učenika kroz svesku Aktiva tokom svakog klasifikacionog perioda, kako tokom nastavne godine, tako i na stručnom ispitu.
- Uspostaviti saradnju sa srodnim Školama u okruženju uz podršku Uprave kroz studentske posjete, prekogranične projekte i realizaciju zajedničkih aktivnosti.
- Planirati aktivnosti na uređenju učionica/kabineta/laboratorije, zajedno sa učenicima osmisliti i izraditi različite stručne edukativne materijale (plakate, panoje) i izložiti različite vrste ambalaže prehrambenih proizvoda kako bi prostor u kome se odvija vaspitno-obrazovni proces učinili prijatnijim i podsticajnijim.
- Sprovesti aktivnosti na povećanju iskorišćenja raspoloživih kapaciteta Školskih radionica (uskладiti raspored časova sa nastavnicima drugih OP, nabaviti nedostajuće instrumente, pribor i uzorke namirnica) uz podršku Uprave.
- Uspostaviti saradnju sa većim brojem socijalnih partnera.
- Detaljnije analizirati postignuća učenika po klasifikacionim periodima i davati predloge mjera i aktivnosti za unapređivanje uspjeha.
- Planirati i usvojiti inicijalne testove provjere znanja sa zadacima različitog tipa, na različitom taksonomskom nivou.
- Koristiti različite načine provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja.

Prodavač

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Prodavač	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	1	50	0	0
USPJEŠNO	1	50	1	50	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
--	----------	-----------------------	-----------------------

Mješovite škole	A.1.1.	5,50	5,95
Obraz. prog.	A.1.2.	5,50	
Prodavač	A.1.3.	7,00	

- Unaprijediti izradu Godišnjeg plana i planova realizacije ishoda učenja unošenjem zapažanja, komentara i osvrtnom na realizaciju.
- Realizovati i evidentirati časove dopunske i dodatne nastave.
- Planirati i realizovati ogledne, ugledne i javne časove, kao i školska takmičenja.
- Planirati slobodne aktivnosti i evidentirati ih na odgovarajući način.
- Voditi odgovarajuću evidenciju o vannastavnim aktivnostima (Dnevnik PRNŠ).
- Uvesti praksu hospitovanja unutar aktiva.
- Koristiti jedinstvenu formu prilikom izrade planova za dodatnu i dopunsku nastavu i lični plan profesionalnog razvoja nastavnika.
- Formirati profesionalni portfolio.
- Organizovati obuke za nastavnike koji nijesu iste pohađali (Obuka nastavnika za implementaciju obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja, Ocjenjivanje učenika u stručnom obrazovanju, Obuka za izradu i primjenu IROP-a).
- Upoznati učenike sa preporučenom literaturom na početku školske godine i učiniti je dostupnom kako bi se izbjeglo diktiranje.
- Upućivati učenike na udžbenike, u završnom dijelu časa, kao i dodatnu literaturu i alternativne saznanje izvore.
- Zamijeniti klasične oblike i metode izvođenja nastave metodama aktivne nastave.
- Razvijati integrativnost u nastavi (međusobno povezivanje znanja iz više modula, unapređivanje međupredmetne korelacije).
- Posvetiti više pažnje ambijentu u učionici ispunjavanjem informativnih i edukativnih sadržaja.
- Primijeniti različite tehnike ocjenjivanja (koristiti testove i druge vidove provjere znanja), uz precizna uputstva za rad i bodovnu skalu.
- Pratiti kontinuirano i sistematski rad i napredovanje učenika po tačno utvrđenim kriterijumima, uz obavezno vođenje evidencije.
- Unaprijediti učešće poslodavaca u procesu praćenja i ocjenjivanja učenika tokom realizacije praktične nastave kod poslodavca.
- Obezbijediti dodatne partnere za realizaciju praktične nastave kod poslodavca.

Proizvođač prehrambenih proizvoda

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Proizvođač prehrambenih proizvoda	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	1	100	0	0	1	100
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	9,00	8,50
Obraz. prog. Proizvođač prehrambenih proizvoda	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	9,00	

- Formirati odvojene Aktive: za sektor Poljoprivreda, prehrana, veterina podsektor Prehrana, koji bi činili dipl.ing.prehrambene tehnologije, dipl. ing. hemijske tehnologije i dipl. hemičari, i za sektor Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor Zdravstvo, koji bi činili doktori medicine, farmacije kao i dipl. biolozi.
- Unaprijediti analizu uspjeha i mjere za poboljšanje postignuća učenika kroz svesku Aktiva tokom svakog klasifikacionog perioda.
- Iskoristiti kapacitete postojećih radionica sličnog područja rada koje su opremljene priborom, alatima i uređajima kako bi se realizovala praktična nastava različitih modula ovog OP.
- Sprovesti aktivnosti za nabavku nedostajućih alata, instrumenata, pribora i uzoraka namirnica uz podršku Uprave.
- Uspostaviti saradnju sa većim brojem socijalnih partnera.
- Detaljnije analizirati postignuća učenika po klasifikacionim periodima i davati predloge mjera i aktivnosti za unapređivanje uspjeha.
- Planirati i usvojiti inicijalne testove provjere znanja sa zadacima različitog tipa, na različitom taksonomskom nivou.
- Koristiti različite načine provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja.

Saobraćajno transportni tehničar

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Saobraćajno transportni tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Obraz. prog. Saobraćajno transportni tehničar	A.1.1.	8,00	8,00
	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	8,00	

- Realizovati planiranu dopunsku i dodatnu nastavu, ogledno - ugledne časove.
- U skladu sa obrazovnim programom planirati gostujuća predavanja.
- Više raditi na primjeni savremenog pristupa nastavi.
- Usmjeravati učenike na primjenu metoda aktivnog učenja.
- Voditi dnevnu evidenciju postignuća učenika.
- Raditi na primjeni različitih tehnika ocjenjivanja.

Tehničar automehatronike

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Tehničar automehatronike	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikula.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	6,50	6,50
Obraz. prog. Tehničar automehatronike	A.1.2.	6,50	
	A.1.3.	6,50	

- Organizovati obuku nastavnika za primjenu savremenih metoda i oblika rada u nastavi.
- Definirati i usaglasiti kriterijume ocjenjivanja.
- Planirati i realizovati, dopunsku i dodatnu nastavu, slobodne i vannastavne oblike podrške učenicima.
- Planirati realizaciju oglednih i uglednih časova, kao i stručnih predavanja unutar Aktiva, a zatim izvršiti njihovu analizu.
- Na nivou Aktiva koristiti jedinstvene obrasce za pripremu za čas
- Za svaki realizovani ishod učenja, dati osvrt na realizaciju ostvarenih aktivnosti sa dopunama i izmjenama, a za pojedine kriterijume, koji su planirani za više nastavnih časova, osobito praktičnih nastavnih sadržaja, potrebno je izvršiti detaljniju pripremu aktivnosti.
- Unaprijediti saradnju između nastavnika koji realizuju stručne module kako bi se korelacijom uticalo na bolja postignuća učenika i sticanje kompetencija za zanimanje.
- Primjenjivati metode aktivne nastave kojima će prethoditi kreativna priprema za čas.
- Nastavnici da pripreme interne materijale za učenike koji bi bili usvojeni na stručnom aktivu.

Tehničar drumskog saobraćaja

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Tehničar drumskog saobraćaja	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Obraz. prog. Tehničar drumskog saobraćaja	A.1.1.	7,00	7,55
	A.1.2.	7,50	
	A.1.3.	8,00	

- U Godišnjem planu i programu rada škole napraviti plan slobodnih aktivnosti, stručnih sekcija i takmičenja iz oblasti saobraćaja. Planirati i realizovati dopunsku i dodatnu nastavu.
- Planirati ogledne i ugledne časove, hospitacije, aktivnosti za unapređenje uspjeha i vladanja učenika i evidentirati realizovane slobodne aktivnosti učenika u knjizi Stručnog aktiva i odjeljenjskoj knjizi.
- Pridržavati se Pravilnika o uslovima koje mora da posjeduje vozilo za obuku kandidata/učenika, kao i vođenja neophodne dokumentacije
- Raditi na motivaciji učenika kako bi se smanjio broj neopravdanih izostanaka.
- Usmjeravati učenike na primjenu metoda aktivnog učenja.
- Njegovati atmosferu na času koja se ispoljava u pogledu interesovanja za rad, pažnje i radne discipline.
- Organizovati školska takmičenja.
- Uključivati učenike u realizaciju projekata koji su od značaja za njihovo stručno i sveukupno napredovanje.

Tehničar mehatronike

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Tehničar mehatronike	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVAJUĆE	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	8,00	7,70
Obraz. prog.	A.1.2.	8,00	
Tehničar mehatronike	A.1.3.	7,00	

- Dati osvrt na realizaciju ostvarenih aktivnosti sa dopunama i izmjenama za svaki realizovani ishod učenja, a za pojedine kriterijume, koji su planirani za više nastavnih časova, osobito praktičnih nastavnih sadržaja, potrebno je izvršiti detaljniju pripremu aktivnosti.
- Planove rada aktiva unaprijediti tako da ukazuju na razvojne aktivnosti sa osvrtom na realizaciju (realizovati i analizirati ogledne i ugledne časove, dopunska i dodatna nastava, rad sa darovitim učenicima, hospitacija unutar aktiva, kvalitativna analiza postignuća učenika sa mjerama za unapređenje i sl.), a dokumentaciju čuvati u posebnom registrotoru i u elektronskoj formi
- Uraditi detaljnu analizu nakon završetka profesionalne prakse i napraviti izvještaj o njenoj realizaciji.
- Planirati i realizovati dodatne aktivnosti u svrhu bolje promocije obrazovnog programa i shodno tome obezbjediti upis većeg broja učenika.
- Planirati projekte na nivou Škole u koje se mogu uključiti učenici ovog obrazovnog programa.
- Planirati, evidentirati i analizirati posjete školama, organizacijama i sl.
- Primjenjivati metode aktivne nastave kojima će prethoditi kreativna priprema za čas
- Uključiti učenike i roditelje u opremanje kabineta i radionica (literatura, šeme, modeli i sl.).

- Nastavnici da pripreme interne materijale za učenike koji bi bili usvojeni na stručnom aktivu.
- Aktiv da inicira, utvrdi plan i prioritete i uključi se u nabavku nedostajućih nastavnih sredstava, opreme i materijala i osavremenjavanje postojeće.

Tehničar podaje

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Tehničar podaje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	5,50	6,90
Obraz. prog. Tehničar podaje	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	6,00	

- Unaprijediti izradu Godišnjeg plana i planova realizacije ishoda učenja unošenjem zapažanja, komentara i osvrtnom na realizaciju.
- Realizovati i evidentirati časove dopunske i dodatne nastave.
- Planirati i realizovati ogledne, ugledne i javne časove, kao i školska takmičenja.
- Planirati slobodne aktivnosti i evidentirati ih na odgovarajući način.
- Voditi odgovarajuću evidenciju o vannastavnim aktivnostima (Dnevnik PRNŠ).
- Uvesti praksu hospitovanja unutar aktiva.
- Koristiti jedinstvenu formu prilikom izrade planova za dodatnu i dopunsku nastavu i lični plan profesionalnog razvoja nastavnika.
- Formirati profesionalni portfolio.
- Organizovati obuke za nastavnike koji nijesu iste pohađali (Obuka nastavnika za implementaciju obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja, Ocjenjivanje učenika u stručnom obrazovanju, Obuka za izradu i primjenu IROP-a).
- Upoznati učenike sa preporučenom literaturom na početku školske godine i učiniti je dostupnom kako bi se izbjeglo diktiranje.

- Upućivati učenike na udžbenike, u završnom dijelu časa, kao i dodatnu literaturu i alternativne saznanje izvore.
- Zamijeniti klasične oblike i metode izvođenja nastave metodama aktivne nastave.
- Razvijati integrativnost u nastavi (međusobno povezivanje znanja iz više modula, unapređivanje međupredmetne korelacije).
- Posvetiti više pažnje ambijentu u učionici ispunjavanjem informativnih i edukativnih sadržaja.
- Primijeniti različite tehnike ocjenjivanja (koristiti testove i druge vidove provjere znanja), uz precizna uputstva za rad i bodovnu skalu.
- Pratiti kontinuirano i sistematski rad i napredovanje učenika po tačno utvrđenim kriterijumima, uz obavezno vođenje evidencije.
- Unaprijediti učešće poslodavaca u procesu praćenja i ocjenjivanja učenika tokom realizacije praktične nastave kod poslodavca.
- Obezbijediti dodatne partnere za realizaciju praktične nastave kod poslodavca.

Tehničar za dizajn i kompjutersko konstruisanje u mašinstvu

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Tehničar za dizajn i kompjutersko konstruisanje u mašinstvu	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole	A.1.1.	7,00	6,70
Obraz. prog.	A.1.2.	7,00	
Tehničar za dizajn i kompjutersko konstruisanje u mašinstvu	A.1.3.	6,00	

- Koristiti više različitih tehnika vrednovanja znanja učenika, pojedinačno i u grupi (elektronski testovi, brza ispitivanja, domaći zadaci, aktivnost na času, seminarski radovi, prezentacije, projektni zadaci i sl.)
- Dati osvrt na realizaciju ostvarenih aktivnosti za svaki realizovani ishod učenja.
- Formirati sekciju iz oblasti mašinstva, sa akcentom na ovaj obrazovni program.
- Planirati i realizovati školsko takmičenje iz stručnih modula.

Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Obraz. prog. Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	A.1.1.	6,50	7,05
	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,50	

- Raspored časova uskladiti sa zahtjevima obrazovnog programa, da bi se omogućilo dijeljenje odjeljenja po grupama kada to zahtjeva traženi oblik nastave.
- Učenicima pripremati materijal koji prati realizaciju ishoda, po mogućnosti ga objediniti ili davati postepeno sa dinamikom savladavanja novog gradiva.
- Redovno održavati časove Dopunske nastave i voditi evidenciju o realizaciji Dopunske nastave sa precizno navedenim ciljevima, operativnim ciljevima, programskim sadržajem, prisustvom učenika i ostvarenim postignućima.
- Uspostaviti neophodnu saradnju tokom nastavne godine sa socijalnim partnerima u realizaciji časova praktične nastave i profesionalne prakse.

- U planovima realizacije ishoda navesti odgovarajući broj časova Praktične nastave koji se izvode kod poslodavca, unijeti napomene za poboljšanje kvaliteta realizacije ishoda.

Vozač motornog vozila

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Vozač motornog vozila	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Obraz. prog. Vozač motornog vozila	A.1.1.	7,00	7,50
	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	7,00	

- Pridržavati se Pravilnika o uslovima koje mora da posjeduje vozilo za obuku kandidata/učenika, kao i vođenja neophodne dokumentacije.
- Planirati i realizovati ogledno – ugledne časove u okviru obrazovnog programa.
- Realizovati hospitacije u okviru stručnog aktiva i voditi odgovarajuću pedagošku evidenciju.
- Planirati gostujuća predavanja.
- Raditi na motivaciji učenika kako bi se smanjio broj neopravdanih izostanaka.
- Motivisati učenike na povećanje nivoa interesovanja za rad.

Zavarivač

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Zavarivač	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Obraz. prog. Zavarivač	A.1.1.	6,00	6,00
	A.1.2.	6,00	
	A.1.3.	6,00	

- Organizovati obuku nastavnika za primjenu savremenih metoda i oblika rada u nastavi.
- Na Aktivu uraditi specifikaciju nedostajuće literature, planirati i obezbijediti nabavku iste.
- Planirati osnivanje đачke zadruge u okviru OP kako bi se u okviru praktične nastave vršile usluge prema građanstvu i firmama na komercijalnoj osnovi, a koji bi vršili nabavku osnovnog i potrošnog materijala po specifikaciji za određenu konstrukciju.
- Deifnisati i usaglasiti kriterijume ocjenjivanja.
- Planirati i realizovati, dopunsku nastavu, slobodne i vannastavne oblike podrške učenicima.
- Planirati realizaciju oglednih i uglednih časova, kao i stručnih predavanja unutar Aktiva, a zatim izvršiti njihovu analizu.
- Planirati i obezbijediti dodatna materijalno-tehnička sredstva za realizaciju ishoda praktičnih modula (nabavka veće i raznovrsnije količine otvorenih i zatvorenih čeličnih profila i limova raznih debljina, sredstava i alata za antikorozivnu zaštitu, zatim mašine ili alate za pripremu šava vara kod debelih limova itd.)

Zdravstveno-laboratorijski sanitarni tehničar

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Zdravstveno-laboratorijski sanitarni tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole Obraz. prog. Zdravstveno-laboratorijski sanitarni tehničar	A.1.1.	8,00	7,70
	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.	7,00	

- Na sastancima Stručnog aktiva detaljnije razmatrati stručna pitanja od važnosti za obrazovno-vaspitni rad (analiza uspjeha učenika, kriterijumi ocjenjivanja, realizacija dopunske i dodatne nastave i njen uticaj na postignuća učenika i dr.). Zapisnike voditi u skladu sa Pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije sa zaključcima i preporukama za unapređenje rada.
- Edukovati, u okviru profesionalnog razvoja, nastavnike -stručne saradnike iz oblasti pedagoškog rada na teme značajne za obrazovno-vaspitni rad (planiranje, vođenje pedagoške dokumentacije, oblici i metode rada, ocjenjivanje).
- Koristiti više različitih oblika i metoda rada sa akcentom na aktivno učenje kako bi na času učenici usvojili najveći dio nastavnih sadržaja. Podsticati u radu sticanje znanja i vještina koja se uspješno mogu primjenjivati u praksi.
- U odjeljenjima sa niskom prosječnom ocjenom iz predmeta nastavu uskladiti sa razvojnim potrebama, sposobnostima, mogućnostima i interesovanjima učenika.
- Koristiti očigledna nastavna sredstva, didaktički materijal i informacione tehnologije u cilju lakšeg razumijevanja nastavnih sadržaja a naročito apstraktnih pojmova.

- Raditi, u skladu sa pozitivnim praksama u okruženju, na stvaranju modela rasporeda časova za učenike kako bi se časovi teorije i prakse održavali u prihvatljivom dnevnom opterećenju za učenike.
- Razmotriti i usvojiti kriterijume ocjenjivanja po ishodima učenja, na svim nivoima postignuća (osnovnom, srednjem i višem), upoznati učenike sa njima i dosljedno ih primjenjivati.
- Ispitati uzroke velikog odstupanja ocjena kod nekih učenika između ocjene iz teorije i praktičnog dijela.

Zubni tehničar i stomatološki asistent

A.1. Nastava i učenje Mješovite škole Obraz. prog. Zubni tehničar i stomatološki asistent	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Mješovite škole Obraz. prog. Zubni tehničar i stomatološki asistent	A.1.1.	9,00	9,00
	A.1.2.	9,00	
	A.1.3.	9,00	

- U skladu sa aktivnostima i predviđenim brojem časova u cilju dostizanja ishoda učenja, planirati dvije ili tri posjete u toku jednog polugodišta prilikom realizovanja praktične nastave kod poslodavca, kako bi učenici jasno mogli da povežu stečena znanja u školi sa realizovanim u praktičnom obliku nastave.
- U nastavnom procesu ubaciti dodatne metode aktivne nastave i oblike rada.
- Obezbijediti učešće poslodavca u procesu praćenja i bolje relizacije praktične nastave.

Analiza muzičkih oblika

Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente "Andre Navara" Podgorica

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Analiza muzičkih oblika	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	0	0

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	5,00	7,80
Obraz. prog.	A.1.2.	9,00	
Analiza muzičkih oblika	A.1.3.		

Gitara – razredna nastava

Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente "Andre Navara" Podgorica

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Raz. nast. Gitara	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	5,00	7,00
Raz. nast.	A.1.2.	9,00	
Gitara	A.1.3.	5,00	

Solfedžo sa teorijom muzike – razredna nastava

Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente "Andre Navara" Podgorica

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Raz. nast. Solfedžo sa teorijom muzike	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	5,00	6,50
Raz. nast.	A.1.2.	8,00	
Solfedžo sa teorijom muzike	A.1.3.	5,00	

Violina – razredna nastava

Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente “Andre Navara” Podgorica

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Raz. nast. Violina	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Raz. nast. Violina	A.1.1.	4,00	6,50
	A.1.2.	9,00	
	A.1.3.	4,00	

Horsko pjevanje

Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente “Andre Navara” Podgorica

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Horsko pjevanje	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	0	0

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	3,00	7,20
Obraz. prog.	A.1.2.	9,00	
Horsko pjevanje	A.1.3.		

Istorija muzike sa poznavanjem muzičke literature

Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente "Andre Navara" Podgorica

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Istorija muzike sa poznavanjem muzičke literature	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	0	0

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole	A.1.1.	5,00	7,80
Obraz. prog.	A.1.2.	9,00	
Istorija muzike sa poznavanjem muzičke literature	A.1.3.		

Muzički instrumenti

Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente "Andre Navara" Podgorica

A.1. Nastava i učenje Stručne škole Obraz. prog. Muzički instrumenti	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	0	0

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Stručne škole Obraz. prog. Muzički instrumenti	A.1.1.	3,00	6,50
	A.1.2.	8,00	
	A.1.3.		

Nastava i učenje – komentari i zaključci

Analizom podataka prikupljenih u ukupno 163 posjećena predmeta u srednjim školama, sagledana je realizacija nastave i učenja kroz tri standarda: planiranje nastave u skladu s kurikulumom, prilagođenost nastave razvojnim potrebama učenika te praćenje i vrednovanje učeničkih postignuća.

Planiranje u skladu sa zahtjevima kurikuluma (A.1.1.) ostvareno je u većini posjećenih predmeta na zadovoljavajućem i uspješnom nivou. Tačnije, 67% predmeta ocijenjeno je uspješno, a 7% veoma uspješno.

Samo mali dio predmeta (2%) ne zadovoljava standard, dok je 25% ocijenjeno kao zadovoljavajuće.

Prosječna procjena ovog standarda iznosi 6.32, što pokazuje solidan nivo usklađenosti planiranja s kurikulumom, uz potrebu za dodatnim unapređenjima.

Nastava prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena na ostvarivanje ishoda učenja (A.1.2.) pokazuje najbolje rezultate među svim analiziranim standardima. Od ukupnog broja posjećenih predmeta, 75% ih je ocijenjeno uspješnim, dok je 14% ocijenjeno veoma uspješnim. Samo 1% predmeta nije zadovoljilo ovaj kriterijum.

Prosječna procjena ovog standarda je 7.13, što ukazuje na visok nivo posvećenosti nastavnika prilagođavanju nastave učenicima i ostvarivanju planiranih ishoda učenja.

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju (A.1.3.) u najvećem broju predmeta odvija se redovno i na funkcionalan način. Rezultati pokazuju da je 75% predmeta uspješno, a 5% veoma uspješno u ovom segmentu.

Ipak, 17% predmeta je ocijenjeno kao zadovoljavajuće, dok 2% ne zadovoljava standard. Prosječna procjena iznosi 6.48, što ukazuje da je ovo područje slabije ocijenjeno u odnosu na prethodna dva, te da zahtijeva dodatnu pažnju.

Ukupno posmatrano, najviši rezultati ostvareni su u standardu A.1.2. – prilagođenost nastave potrebama učenika, dok su nešto niže ocjene zabilježene u planiranju i posebno u području praćenja i ocjenjivanja (A.1.3.).

Ukupna srednja procjena svih analiziranih predmeta iznosi 6.79, što potvrđuje da se nastava u srednjim školama generalno realizuje na kvalitetnom i funkcionalnom nivou, ali s jasno uočljivim prostorom za unapređenje, prvenstveno u oblasti vrednovanja i ocjenjivanja.

A.1. Nastava i učenje Srednja škola SVI PREDMETI	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	3	2	1	1	4	2
ZADOVOLJAVA	40	25	16	10	28	17
USPJEŠNO	109	67	123	75	123	75
VEOMA USPJEŠNO	11	7	23	14	8	5
Ukupno:	163	100	163	100	163	100

Nastavni predmeti, stručni moduli/obrazovni programi	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Srednja škola SVI PREDMETI	A.1.1.	6.32	6.79
	A.1.2.	7.13	
	A.1.3.	6.48	

Opšteobrazovni predmeti

A.1. Nastava i učenje – Srednja škola Opšteobrazovni predmeti SVI PREDMETI	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	2	2	1	1	0	0
ZADOVOLJAVA	23	26	10	11	22	25
USPJEŠNO	60	67	68	76	65	73
VEOMA USPJEŠNO	4	4	10	11	2	2
Ukupno:	89	100	89	100	89	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Srednja škola Opšteobrazovni predmeti SVI PREDMETI	A.1.1.	6.19	6.57
	A.1.2.	6.91	
	A.1.3.	6.25	

Stručni moduli / Obrazovni programi

A.1. Nastava i učenje – Srednja škola Stručni moduli SVI PREDMETI	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	2	0	0	2	3
ZADOVOLJAVA	13	19	6	9	4	6
USPJEŠNO	46	69	52	78	56	84
VEOMA USPJEŠNO	7	10	9	13	5	7
Ukupno:	67	100	67	100	67	100

Srednja škola Stručni moduli SVI PREDMETI	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
	A.1.1.	6.66	7.10
	A.1.2.	7.24	
	A.1.3.	7.16	

Planiranje i pedagoška dokumentacija:

- Ažurno i precizno planirati godišnje i operativne planove rada, u skladu s kurikulumom i ishodima učenja.
- Voditi urednu evidenciju o realizaciji praktične nastave, uključujući i aktivnosti kod poslodavaca i profesionalnu praksu.
- Uključivati osvrt na ostvarene ishode i prilagođavati planove na osnovu rezultata praćenja i evaluacije.

Motivacija učenika:

- Raditi na motivaciji učenika, smanjenju izostanaka i podsticanju interesa za praktičnu nastavu.
- Organizovati školska i vanškolska takmičenja, sekcije, projekte i prezentacije za učenike.
- Njegovati atmosferu saradnje, discipline i kreativnosti na časovima.

Profesionalni razvoj nastavnika:

- Potrebno je kontinuirano raditi na unapređivanju stručnih kompetencija nastavnika praktične nastave
- Potrebno je kontinuirano raditi na unapređivanju mekih vještina nastavnika praktične nastave
- Potrebno je kontinuirano raditi na unapređivanju kompetencija nastavnika za rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama u stručnim školama
- Unapređivati rad stručnih aktiva i dokumentovati razvojne aktivnosti.

Materijalno-tehnička opremljenost:

- Potrebno je kontinuirano ulagati u opremu, sredstva za rad u školi, opremanje školskih radionica
- Uprava škole u saradnji sa nastavnicima iz struke treba da rade na maksimalnom korišćenju opreme i sredstava kojima u školi već raspolažu
- Učionice i kabinete opremiti edukativnim materijalima, didaktičkim sredstvima i multimedijom, i učiniti ih stimulativnim za učenje.

Metodika i nastavni proces:

- Primjenjivati savremene metode nastave: aktivno učenje, grupni i projektni rad, domaće zadatke, praktične zadatke.
- Osigurati međupredmetnu korelaciju i timski rad među nastavnicima stručnih i opšteobrazovnih predmeta.
- Planirati i realizovati ogledno-ugledne časove, horizontalne hospitacije i razmjenu iskustava.

Saradnja sa socijalnim partnerima:

- Razvijati i proširivati saradnju s poslodavcima i drugim socijalnim partnerima radi kvalitetnije realizacije praktične nastave i profesionalne prakse.
- Uključivati poslodavce i mentore u praćenje i ocjenjivanje učenika.

Uključivanje zajednice:

- Aktivnije uključivati roditelje i lokalnu zajednicu u proces opremanja, promocije i unapređenja obrazovnog programa.
- Raditi na promociji obrazovnih programa u osnovnim školama radi povećanja upisa.
- Potrebno je podsticati škole da motivišu učenike i nastavnike da učestvuju na takmičenjima, naročito onim koja se tiču struke.
- Unaprijediti eksterni nadzor povremenim vanrednim angažovanjem timova u kojima će biti uključeni predstavnici poslodavaca.

UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM

A.2. Upravljanje i rukovođenje školom UKUPNO SŠ	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.		A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspidnog rada u školi.		A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.		A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	14	3	21	2	14	1	7
USPJEŠNO	11	79	10	71	2	14	12	86
VEOMA USPJEŠNO	1	7	1	8	10	72	1	7
Ukupno:	14	100	14	100	14	100	14	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom UKUPNO SŠ	A.2.1.	6.71	6.87
	A.2.2.	6.79	
	A.2.3.	7.00	
	A.2.4.	6.93	

Gimnazije

A.2. Upravljanje i rukovođenje školom (GMN)	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.		A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspidnog rada u školi.		A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.		A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br.škola	%	Br.škola	%	Br.škola	%	Br.škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	50	1	25	1	25	1	25
USPJEŠNO	2	50	3	75	3	75	3	75
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100	4	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom (GMN)	A.2.1.	6.25	5.93
	A.2.2.	5.50	
	A.2.3.	6.00	
	A.2.4.	6.00	

Evaluacija obrazovno-vaspidnog rada obavljena je u četiri gimnazije. Ključna oblast *Upravljanje i rukovođenje školom* procijenjena je u nivoima zadovoljava (dvije škole) i uspješno (dvije škole). Srednja procjena ključne oblasti je 5,93.

Standardi Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja i Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih procijenjeni su u istom nivou 6.00. Standard *Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole* procijenjen je sa 6,25. Standard sa najnižim nivoom ostvarenosti je *Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspidnog rada u školi*, sa srednjom procjenom 5,50.

Prednosti:

- Škole su uradile Godišnji plan rada.
- Većina škola ima Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada.
- Škole imaju Program razvoja.
- Škole sprovode samoevaluaciju svoga rada.
- Škole imaju *Kućni red* sa kojim su upoznati svi učesnici obrazovno-vaspidnog procesa.
- Na nivou Škole formirani su timovi i komisije.
- Pedagoško instruktivni rad u pojedinim školama je efikasan.
- Škole imaju Plan PRNŠ-a.

Nedostaci:

- Godišnji plan rada u pojedinim školama ne sadrži sve Zakonom propisane elemente i nije u potrebnom nivou preciziran; planovi rada stručnih organa nijesu u svim školama operacionalizovani, realizacija nije sveobuhvatna (kvalitativne i kvantitativne analize, mjere unapređenja, efekti preduzetih mjera...).
- Izvještaj o realizaciji godišnjeg plana rada ne sadrži uvijek potpune informacije o radu škole i nije u svim školama usklađen sa sadržajem Godišnjeg plana rada.
- Program razvoja u svim školama nije rezultat pokazatelja dobijenih u procesima evaluacije i samoevaluacije i/ili oni nijesu na adekvatan način iskorišćeni u planiranju/unapređenju rada škole.
- Samoevaluacija se značajnim dijelom ne sprovodi u skladu sa Zakonom definisanim procedurama.
- Pedagoško-instruktivni rad u svim školama ne sprovodi se prema definisanom Planu i ustanovljenom Protokulu za posmatranje i vrednovanje časa.
- Rad timova i komisija nije u svim školama efikasan (kritički osvrt u odnosu na realizovane aktivnosti; objektivno sagledan kvalitet realizovanog rada...); direktor djelimično prati njihovu djelotvornost i doprinosi kvalitetu njihovog rada.
- Profesionalni razvoj na nivou Škole (PRNŠ) nije uvijek usklađen sa realnim potrebama škola/nastavnika.

Preporuke:

- Sadržaj Godišnjeg plana rada škole uskladiti sa Zakonom definisanim zahtjevima; planove stručnih organa precizno definisati, realizovati sveobuhvatno i o tome voditi detaljnu evidenciju.
- Godišnji Izvještaj treba da sadrži relevantne informacije o radu škole i bude usklađen sa sadržajem godišnjeg plana rada.
- Program razvoja temeljiti na pokazateljima sprovedene evaluacije i samoevaluacije.
- Samoevaluaciju sprovoditi sveobuhvatno u skladu sa Zakonom.
- Plan pedagoško-instruktivnog rada treba da bude u funkciji unapređivanja rada nastavnika, definisan na osnovu jasnih pokazatelja (kratkoročno/dugoročno) sa odgovarajućim Protokolom.
- Rad timova i komisija učiniti efikasnim (planirati redovne sastanke za razmjenu odnosno analize kvaliteta rada tima/komisije, sa posebnim naglaskom na kvalitet procesa); rad kontinuirano prati direktor i/ili stručni saradnici.
- Sistem profesionalnog razvoja na nivou Škole (PRNŠ) razvijati u skladu sa smjernicama Zavoda za školstvo.

Srednje mješovite škole

A.2. Upravljanje i rukovođenje školom (SMŠ)	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.		A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.		A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.		A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	5	100	5	100	4	80	5	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	1	20	0	0
Ukupno:	5	100	5	100	5	100	5	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom (SMŠ)	A.2.1.	6.60	7.04
	A.2.2.	7.00	
	A.2.3.	7.40	
	A.2.4.	7.00	

Srednje stručne škole

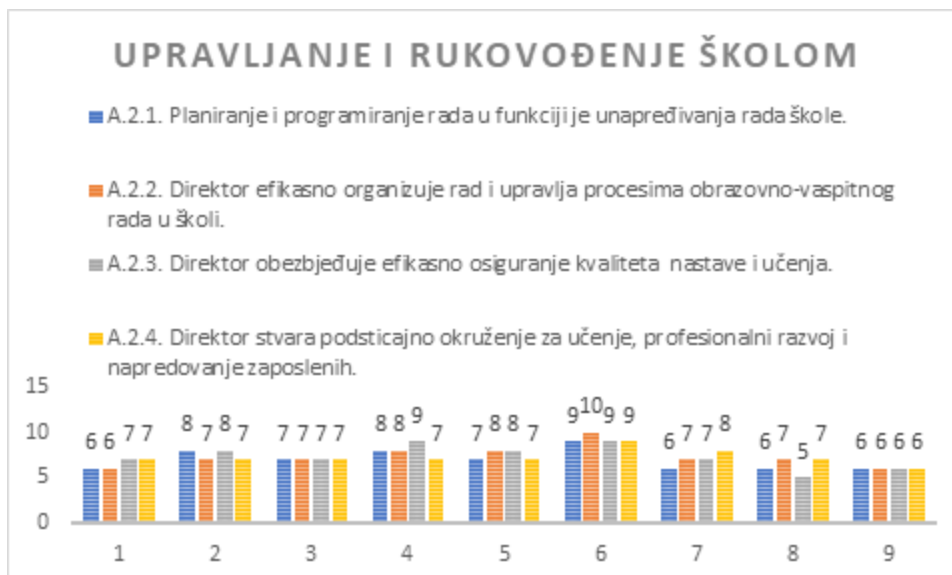
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom (SSŠ)	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.		A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.		A.2.3. Direktor obezbeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.		A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	20	0	0
USPJEŠNO	4	80	4	80	3	60	4	80
VEOMA USPJEŠNO	1	20	1	20	1	20	1	20
Ukupno:	5	100	5	100	5	100	5	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom (SSŠ)	A.2.1.	7.20	7.46
	A.2.2.	7.60	
	A.2.3.	7.40	
	A.2.4.	7.60	

Kvalitet upravljanja i rukovođenja ustanovom procijenjen je u devet škola, i to sa veoma uspješno u jednoj školi i u svim ostalim sa uspješno. Srednja procjena ove ključne oblasti je 7,22. Ova oblast nije procijenjena sa zadovoljava ili ne zadovoljava ni u jednoj od devet posjećenih škola u kojima se utvrđivao kvalitet rada u ovoj oblasti.

Najbolju procjenu kvaliteta ima standard „Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih“, gdje su dvije škole procijenjene sa veoma uspješno, a sedam škola je procijenjena kao uspješno. Srednja procjena ovog standarda je 7,22.

Standard sa najnižim nivoom ostvarenosti je „Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole“. Od devet posmatranih institucija, u jednoj je procijenjen sa veoma uspješno, a u ostalim sa uspješno. Srednja procjena ovog standarda je 6.72.

1. SMŠ Bečo Bašić, Plav
2. Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola, Nikšić
3. Srednja stručna škola, Bijelo Polje
4. Stručna medicinska škola, Podgorica
5. Srednja medicinska škola "Dr Branko Zogović", Berane
6. Srednja ekonomska škola "Mirko Vešović", Podgorica
7. Srednja mješovita škola "Vuksan Đukić", Mojkovac
8. Srednja stručna škola "Ivan Uskoković", Podgorica
9. Srednja mješovita škola "Mladost", Tivat

Preporuke:

- Posebnu pažnju posvetiti procesu samoevaluacije na obukama direktora, kako bi škole samoevaluaciju redovno sprovodile na propisan način. Informacije iz procesa samoevaluacije koristiti za unapređenje i osiguranje kvaliteta nastave i učenja.
- Informisati direktore o Standardima kompetencija za nastavnike, kako bi na adekvatan način mogli da ih prate, uz vođenje propisane evidencije.
- Unaprijediti pedagoško-instruktivni rad direktora i stručnih službi.
- Program razvoja škole vezati za rezultate interne i eksterne evaluacije, na propisan način sačiniti Plan unapređenja kvaliteta nakon evaluacija i pratiti njegovu realizaciju.
- U izradu Godišnjeg plana rada škole moraju se uključiti svi učesnici obrazovno-vaspitnog procesa. Na sjednicama Nastavničkog vijeća kvalitetno razmotriti nacrt GPRŠ, prije nego što se ovaj nacrt uputi Savjetu roditelja na davanje mišljenja, odnosno kasnije Školskom odboru na usvajanje. Godišnji plan rada škole mora proisticati iz Programa razvoja.
- Uvrstiti u Godišnji plan rada planove i odgovornosti za prevenciju i zaštitu učenika od nasilja i zlostavljanja.

- Raditi na obezbjeđivanju materijalnih uslova za obrazovanje dece sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Voditi urednu bazu o saradnji sa poslodavcima.

ETOS ŠKOLE

Izvještajem je obuhvaćeno ukupno 14 srednjih škola: četiri gimnazije, pet srednjih mješovitih škola (SMŠ) i isto toliko srednjih stručnih škola (SSŠ). Najbolje je procijenjen standard koji govori o razvijenoj saradnji i promociji rezultata na svim nivoima (7,00) dok su dva preostala standarda, međusobni odnosi učenika/ca i zaposlenih, i standard koji opisuje sistematičnu zaštitu učenika/ca od nasilja, procijenjeni jednako, sa 6,43. Ukupna srednja procjena/ocjena ključne oblasti je 6,6.

A.3. Etos škole UKUPNO SŠ	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	5	36	5	36	2	14
USPJEŠNO	6	43	7	50	10	71
VEOMA USPJEŠNO	3	21	2	14	2	14
Ukupno:	14	100	14	100	14	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.3. Etos škole UKUPNO SŠ	A.3.1.	6.43	6.6
	A.3.2.	6.43	
	A.3.3.	7.00	

Gimnazije

A.3. Etos škole (GIM)	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	50	2	50	2	50
USPJEŠNO	2	50	2	50	2	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.3. Etos škole (GIM)	A.3.1.	5.50	5.75
	A.3.2.	5.75	
	A.3.3.	6.00	

Izvještajem su obuhvaćene četiri gimnazije. Najbolje je procijenjen standard koji govori o razvijenoj saradnji i promociji rezultata na svim nivoima (6,00) dok su dva preostala standarda procijenjena na sljedeći način: međusobni odnosi učenika/ca i zaposlenih procijenjen je sa 5,50 i standard koji opisuje sistematičnu zaštitu učenika/ca od nasilja, procijenjen sa 5,75. Ukupna srednja procjena/ocjena ključne oblasti je 5,75.

Srednje mješovite škole

A.3. Etos škole (SMŠ)	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	40	3	60	0	0
USPJEŠNO	2	40	1	20	5	100
VEOMA USPJEŠNO	1	20	1	20	0	0
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.3. Etos škole (SMŠ)	A.3.1.	6.60	6.48
	A.3.2.	6.00	
	A.3.3.	7.00	

Izvještajem je obuhvaćeno pet srednjih mješovitih škola. Najbolje je procijenjen standard koji govori o razvijenoj saradnji i promociji rezultata na svim nivoima (7,00), dok su dva preostala standarda procijenjena na sljedeći način: međusobni odnosi učenika/ca i zaposlenih procijenjen je sa 6,60 i standard koji opisuje sistematičnu zaštitu učenika/ca od nasilja, procijenjen je sa 6,00. Ukupna srednja procjena/ocjena ključne oblasti je 6,48.

Srednje stručne škole

A.3. Etos škole (SSŠ)	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	4	80	4	80	3	60
VEOMA USPJEŠNO	1	20	1	20	2	40
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.3. Etos škole (SSŠ)	A.3.1.	7.00	7.40
	A.3.2.	7.40	
	A.3.3.	7.80	

Izvještajem je obuhvaćeno pet srednjih stručnih škola. Najbolje je procijenjen standard koji govori o razvijenoj saradnji i promociji rezultata na svim nivoima (7,80) dok su dva preostala standarda procijenjena na sljedeći način: međusobni odnosi učenika/ca i zaposlenih procijenjen je sa 7,00 i standard koji opisuje sistematičnu zaštitu učenika/ca od nasilja, procijenjen je sa 7,40. Ukupna srednja procjena/ocjena ključne oblasti je 7.40.

Prednosti:

- U većini nadzorom obuhvaćenih škola istaknut je Pravilnik o kućnom redu i početkom školske godine učenici/ce su upoznati sa sadržajem istog.
- U većini posmatranih škola organizovano je dežurstvo nastavnika/ca i učenika/ca.
- U svim školama je formiran Učnički parlament i Savjet roditelja.
- Sve škole u najvećoj mjeri imaju razvijenu saradnju sa drugim ustanovama, lokalnom zajednicom i socijalnim partnerima, shodno prirodi same škole.
- U većini škola se organizuju edukativne radionice za učenike/ce, nastavni kadar i stručne saradnike/ce.
- U svim školama je formiran Tim za prevenciju nasilja i u velikom procentu djeluje u cilju suzbijanja nedozvoljenog ponašanja.
- Škole se u značajnom procentu trude da osiguraju poštovanje fizičkog i psihičkog integriteta učenika/ca od strane nastavnika.

Nedostaci:

- Evidencije o povredama Pravilnika o kućnom redu nijesu uvijek potpune i uredno vođene.
- Škole se u manjoj mjeri bave podrškom učenicima/cama, kroz Plan podrške.

- Učenički parlament se ne bira uvijek tajnim glasanjem, a Plan i Program rada parlamenta nije uvijek ispunjen sadržajima iz njihove nadležnosti.
- Savjet roditelja ima mali broj sjednica i o njegovom radu nijesu uvijek obaviješteni svi roditelji.
- Rezultati anketa govore da interpersonalni odnosi između učenika/ca i nastavnika/ca nijesu uvijek na visokom nivou.
- Kroz proces samoevaluacije treba ispitati stavove svih struktura u Školi o međusobnim odnosima.
- Izvještaji o radu timova nijesu uvijek sadržajni.
- Evidencije o saradnji škola sa lokalnom zajednicom, drugim ustanovama i institucijama nijesu uvijek uredne.
- Škole u manjoj mjeri organizuju edukativne radionice za roditelje/staratelje.
- U manjem broju škola pozivaju predstavnike/ce učenika/ca na sjednice stručnih organa Škole kada je riječ o pitanjima koja su važna za učenike/ce.
- Samo u pojedinim školama razvijaju se mehanizmi kojima će se jačati povjerenje učenika/ca u traženju pomoći od odjeljenjskih starješina, nastavnika/ca, direktora/ica, pomoćnika/ica, stručnih saradnika/ca, u slučajevima pojave neprimjerenih oblika ponašanja.

Preporuke:

- Neophodno je da uprava škola, stručne službe i nastavnička vijeća razmotre razloge visokog procenta negativnih odgovora nastavnika/ca u vezi nepoštovanja od strane učenika/ca i da se preduzmu odgovarajuće mjere.
- Plan Savjeta roditelja treba da je operativan, sa tačno naznačenom vremenskom dinamikom, aktivnostima, nosiocima aktivnosti, i da uključuje sve nadležnosti Savjeta.
- Redovno obavještavati roditelje učenika/ca o odlukama Savjeta roditelja.
- Organizovati edukativne radionice za roditelje učenika/ca.
- Potrebno je više uključiti roditelje u različite aktivnosti u Školi (radionice u vezi sa suzbijanjem nasilja, bolesti zavisnosti, reproduktivnim zdravljem, nastavkom školovanja i izborom zanimanja, radionice nediskriminacije).
- Potrebno je da Tim za prevenciju nasilja i vandalizma preduzima aktivnosti predviđene Programom, te da redovno analizira odnose među učenicima/cama i predlaže mjere za poboljšanje i da zajedno sa stručnim organima škole prate realizaciju istih.
- Potrebno je da nastavnici revnosno i redovno izvršavaju svoje radne obaveze. Hospitovati časove češće, po planu, i pisati izvještaje i preporuke za unapređenje.
- Osnažiti međuljudske odnose u kolektivu. Podsticati uspostavljanje međusobnog poštovanja i uvažavanja između učenika/ca i nastavnika/ca. Uraditi istraživanje unutar Škole koje će dati jasnu povratnu informaciju o međuljudskim odnosima. Na racionalan način izvršiti analizu dobijenih rezultata istraživanja.
- Predstavnike/ce Učeničkog parlamenta uključiti u rad škole. Pozivati predstavnike/ce učenika/ca na sjednice stručnih organa Škole kada je riječ o pitanjima koja su od važnosti za učenike/ce.

- Potrebno je da se Škola u kontinuitetu bavi podrškom učenicima/ama kroz Plan podrške.
- Razvijati mehanizme kojima će se jačati povjerenje učenika/ca u traženju pomoći od nastavnika/ca, direktora/ica, stručnih saradnika/ca.
- Uprava Škole treba da podstiče i podržava aktivno funkcionisanje Učeničkog parlamenta i njegovo uključivanje u razmatranje pitanja važnih za učenike/ce.
- Razviti mehanizme kojima će se jačati povjerenje učenika/ca u traženju pomoći od odjeljenjskih starješina, nastavnika/ca, direktora/ica, pomoćnika/ca, stručnih saradnica, u slučajevima pojave neprimjerenih oblika ponašanja.
- Uraditi sadržajan Plan saradnje sa lokalnom zajednicom, institucijama i drugim ustanovama i voditi urednu evidenciju o realizaciji.
- Unaprijediti normative Kućnog reda škole. Pravilnik o kućnom redu istaći na vidnom mjestu, kako bi svi učenici/ce bili upoznati s istim.
- Obezbjediti podršku psihologa/psihološkinje u radu na prevenciji nasilja.
- Uključiti nastavnike/ce u stručna tijela radi intenziviranja pedagoškog rada sa učenicima/cama i roditeljima/starateljima. Voditi urednu evidenciju o realizovanim aktivnostima i projektima sa ciljem prevencije rizičnog ponašanja.
- Obezbjediti poštovanje fizičkog i psihičkog integriteta učenika/ca od strane nastavnika/ca.
- Planirati i organizovati radionicu/savjetovanje za nastavnike/ce o pravu učenika/ca na lični integritet.

OBRAZOVNA POSTIGNUĆA

Kvalitet ključne oblasti Obrazovna postignuća učenika je procijenjen na osnovu izvještaja u 14 posjećenih škola kroz praćenje i procjenu tri standarda.

A.4. Obrazovna postignuća učenika UKUPNO SŠ	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika su na nivou ili iznad nacionalnog prosjeka.		A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.		A.4.3. Broj učenika koji rano napuste školu manji je od evropskog standarda.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	7	4	29	1	10
USPJEŠNO	12	86	8	57	6	60
VEOMA USPJEŠNO	1	7	2	14	3	30
Ukupno:	14	100	14	100	10	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.4. Obrazovna postignuća učenika UKUPNO SŠ	A.4.1.	6.64	6.59
	A.4.2.	6.29	
	A.4.3.	7.40	

Nakon analize podataka može se zaključiti da je standard A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka, u jednoj školi (7%) procijenjen sa veoma uspješno, u dvanaest škola (86%) procijenjen kao uspješan i zadovoljava u jednoj školi (7%). Standard A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika je procijenjen sa veoma uspješno u dvije škole (14%), uspješno u osam škola (57%), i zadovoljava u četiri škole (29%). Standard A.4.3. Broj učenika koji napusti školu manji je od evropskog standarda procijenjen je kao veoma uspješno u tri škole (30%), uspješno u šest škola (60%) i u jednoj školi (10%) sa zadovoljava.

Prednosti:

- Škole prate i vrše kvantitativnu analizu postignuća učenika sa eksternih provjera znanja.
- Postignuća učenika na eksternoj provjeri znanja su u većini posjećenih škola približno na nivou nacionalnog prosjeka.
- Vodi se evidencija o obrazovnim postignućima redovnih i vanrednih učenika.
- Većina škola vodi evidenciju o izrečenim vaspitnim mjerama.
- Škole sprovode mjere i aktivnosti sa ciljem smanjenja broja izostanaka.
- Broj učenika koji napusti školu manji je od evropskog standarda koji iznosi 10%.
- Postignuća učenika sa posebnim obrazovnim potrebama su u većini slučajeva uspješna i u skladu su sa planiranim ishodima.

Nedostaci:

- Pojedini stručni aktivni na nivou škole ne vrše detaljnu analizu rezultata uspjeha na eksternoj provjeri znanja za svoj predmet sa preporukama za unapređenje postignuća učenika.
- Stručni organi u školama ne vrše analize uključenosti učenika u dopunsku i dodatnu nastavu i njihovog uticaja na postignuća učenika.
- U pojedinim školama se ne vrši detaljna analiza ocjena po predmetim nastavnicima, uporedna analiza i ne predlažu se mjere i aktivnosti za poboljšanje obrazovnih postignuća.
- Na eksternoj provjeri znanja, u pojedinim predmetima, postignuća odstupaju od školskih ocjena.

Preporuke:

- Na sastancima stručnih aktiva vršiti analizu učeničkih postignuća na eksternoj provjeri znanja po predmetima sa preporukama za unapređenje uspjeha. Utvrditi uzroke u odstupanjima između školske ocjene i ocjene na eksternoj provjeri znanja.
- Voditi evidenciju o uključenosti učenika u dopunsku i dodatnu nastavu i njihov uticaj na postignuća učenika.
- Redovno nakon svakog klasifikacionog perioda analizirati uspjeh učenika po predmetima i nastavnicima. Utvrditi uzroke niskih postignuća iz pojedinih predmeta i predložiti mjere za poboljšanje uspjeha.
- Preduzmati mjere i aktivnosti za prevenciju ranog napuštanja školovanja.

Gimnazije

A.4. Obrazovna postignuća učenika (GIM)	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika su na nivou ili iznad nacionalnog prosjeka.		A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	25
USPJEŠNO	4	100	3	75
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.4. Obrazovna postignuća (GIM)	A.4.1.	7.00	6.20
	A.4.2.	5.00	

Srednje mješovite škole

A.4. Obrazovna postignuća učenika (SMŠ)	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika su na nivou ili iznad nacionalnog prosjeka.		A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.		A.4.3. Broj učenika koji rano napuste školu manji je od evropskog standarda.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	5	100	5	100	4	80
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	1	20
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

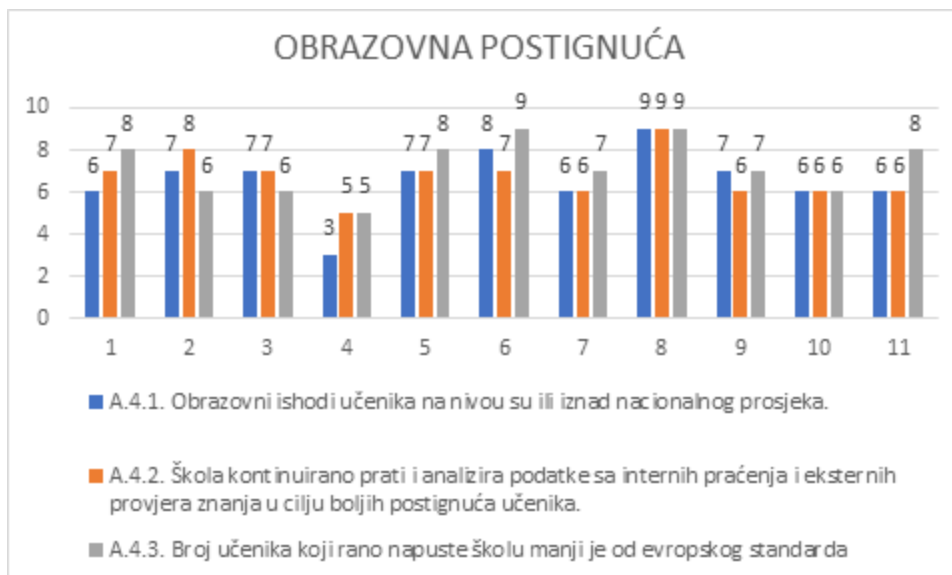
Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.4. Obrazovna postignuća učenika (SMŠ)	A.4.1.	6.60	6.71
	A.4.2.	6.40	
	A.4.3.	7.80	

Srednje stručne škole

A.4. Obrazovna postignuća učenika (SSŠ)	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika su na nivou ili iznad nacionalnog prosjeka.		A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.		A.4.3. Broj učenika koji rano napuste školu manji je od evropskog standarda.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	20	1	20	1	20
USPJEŠNO	3	60	2	40	2	40
VEOMA USPJEŠNO	1	20	2	40	2	40
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.4. Obrazovna postignuća učenika (SSŠ)	A.4.1.	6.40	6.77
	A.4.2.	7.20	
	A.4.3.	7.00	

Kvalitet ključne oblasti Obrazovna postignuća učenika je procijenjen na osnovu izvještaja u 11 posjećenih škola. Standard Obrazovna postignuća učenika procijenjen je sa uspješno u svih 11 posmatranih škola. Najmanju ukupnu ocjenu škole su dobile za standard „A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka“ – 6.55, po jedna škola dobile su ocjenu zadovoljava i veoma uspješno, a ostalih devet uspješno. Najveću ocjenu dobio je standard „A.4.3. Broj učenika koji rano napuste školu manji je od evropskog standarda“ – 7.18, jedna škola je dobila ocjenu zadovoljava, dvije veoma uspješno, a ostalih osam uspješno.

1. SMŠ Bečo Bašić, Plav
2. Srednja pomorska škola, Kotor
3. Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola, Nikšić
4. Srednja stručna škola, Bijelo Polje
5. Srednja stručna škola, Bar
6. Stručna medicinska škola, Podgorica
7. Srednja medicinska škola "Dr Branko Zogović", Berane
8. Srednja ekonomska škola "Mirko Vešović", Podgorica
9. Srednja mješovita škola "Vuksan Đukić", Mojkovac
10. Srednja stručna škola "Ivan Uskoković", Podgorica
11. Srednja mješovita škola "Mladost", Tivat

Preporuke:

- Unaprijediti planiranje, realizaciju i evidenciju dopuske i dodatne nastave.
- Raditi kvalitativnu analizu postignuća učenika na eksternoj provjeri znanja.
- Raditi analizu procenata prelaznosti i srednje ocjene po predmetima, analizu po predmetnim nastavnicima, uporednu analizu i na stručnim organima utvrditi uzroke niskih postignuća i predložiti mjere za poboljšanje uspjeha.
- Nastavnicima omogućiti obuku za prepoznavanje i rad sa nadarenim učenicima, kako bi povećali motivaciju učenika za učešće na školskim i višim nivoima takmičenja.
- Školama dati uputstva za primjenu mjera i aktivnosti za prevenciju ranog napuštanja školovanja.
- Promovisati programe za obrazovanje odraslih.

PODRŠKA UČENICIMA

Kvalitet ključne oblasti *Podrška koju škola pruža učenicima* procijenjen je na osnovu 14 izvještaja. Indikator *U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju*, u 11 škole je procijenjen sa *veoma uspješno*, u tri škole sa *uspješno*. Indikator *Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika*, procijenjen je u jedna škola sa *veoma uspješno*, *uspješno* 11 škola i u dvije škole sa *zadovoljava*. Ukupna srednja ocjena je 6.37.

A.5. Podrška učenicima UKUPNO SŠ	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.		A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	2	14
USPJEŠNO	3	21	11	79
VEOMA USPJEŠNO	11	79	1	7
Ukupno:	14	100	14	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.5. Podrška učenicima UKUPNO SŠ	A.5.1.	6.07	6.37
	A.5.2.	6.57	

Prednosti:

- U školama su uglavnom razvijeni mehanizmi podrške učenicima u vaspitanju, na osnovu analize učenja i vladanja.
- Škole uglavnom realizuju programe podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika.
- U većini posmatranih škola je razvijen sistem identifikacije, podrške i praćenja talentovanih učenika.
- U većini škola dodatna podrška realizovana je putem priprema učenika za takmičenja, kao i kroz rad sekcija/klubova.
- U većini škola se vodi briga o učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Učenici se upoznaju sa svojim pravima i obavezama.
- Predstavnici Učeničkog parlamenta povremeno učestvuju u radu stručnih organa škole.

Preporuke:

- Na nivou stručnih aktiva razviti strategiju sa potrebnim elementima za dodatnu podršku učenicima koji sporije napreduju u savladavanju nastavnog gradiva ili koji pokazuju posebno interesovanje za proširivanje znanja iz određenih nastavnih oblasti.
- Analizirati u svim stručnim aktivima uticaj dopunske nastave na postignuća učenika, sa osvrtom na kvalitet uspješnosti, a po Zakonu u smislu broja časova.

- Voditi uredno evidenciju o održanim časovima dodatne i dopunske nastave.
- Informisati učenike o ciljevima dodatne i dopunske nastave.
- Razviti sistem identifikacije podrške i praćenja talentovanih učenika.
- Ispitati uzroke neobaviještenosti i eventualnog nezadovoljstva učenika izborom vannastavnih sadržaja koje škola nudi i preduzeti mjere za unapređenje ovog segmenta rada.
- Objediniti i sistematizovati evidenciju realizacije vannastavnih aktivnosti koja bi dala presjek aktivnosti kroz više školskih godina i bila osnova detaljne analize.
- Veću pažnju posvetiti usmjeravanju profesionalnog razvoja učenika.
- Voditi jedinstvenu evidenciju o realizovanim aktivnostima dopunske i dodatne nastave, kao i vannastavnih aktivnosti na nivou škole.
- U većoj mjeri realizovati programe podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika.
- IROP-e prilagoditi razvojnim potrebama i mogućnostima učenika, usaglasiti ga sa Rješenjem komisije. Urađene IROP-e slati Zavodu za školstvo i Centru za stručno obrazovanje.
- U kontinuitetu pratiti vaspitna postignuća učenika, analizirati uzroke neopravdanih izostanaka i pojačanim pedagoškim djelovanjem raditi na smanjenju njihovog broja.
- Kako su svi Resursni centri transformisani 2012. što podrazumijeva prilagođavanje svih oblika rada u svrhu pružanja podrške redovnom sistemu, treba organizovati rad zaposlenih profesionalaca na način da međusobno sarađuju, vode dokumentaciju, prate napredovanje, daju rješenja za dalji rad.
- Organizovati radionice za roditelje sa temama koje su im važne.
- Formirati timove za izradu IROP-a, a koji podrazumijevaju ravnopravno učešće roditelja.
- Voditi zapisnike sa sastanaka timova. Individualni razvojno-obrazovni programi, koji su obavezujući za svako dijete s rješenjem o usmjerenju, treba da budu jasni, sa detaljno postavljenim aktivnostima rada koji će dovesti do željenih ishoda.
- Prostor opremiti ga mekanim namještajem, koristiti tihi, klasičnu muziku koja će umirujuće djelovati na njih.
- Koristiti digitalnu tehnologiju radi lakšeg savladavanja gradiva.

Gimnazije

A.5. Podrška učenicima (GIM)	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.		A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	25	1	25
USPJEŠNO	3	75	3	75
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0
Ukupno:	4	100	4	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.5. Podrška učenicima (GIM)	A.5.1.	5.75	6.05
	A.5.2.	6.25	

Srednje mješovite škole

A.5. Podrška učenicima (SMŠ)	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.		A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	20
USPJEŠNO	5	100	4	80
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0
Ukupno:	5	100	5	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.5. Podrška učenicima (SMŠ)	A.5.1.	6.20	6.20
	A.5.2.	6.20	

Srednje stručne škole

A.5. Podrška učenicima (SSŠ)	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.		A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	40	0	0
USPJEŠNO	3	60	4	80
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	20
Ukupno:	5	100	5	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.5. Podrška učenicima (SSŠ)	A.5.1.	6.20	6.80
	A.5.2.	7.20	

KOMENTARI I ZAKLJUČCI

Na osnovu sumarnih analiza ključnih aspekata kvaliteta rada srednjih škola (gimnazija, srednjih stručnih i mješovitih) koje su tokom kalendarske 2024. godine obuhvaćene eksternom evaluacijom, dolazimo do sljedećih zaključaka:

Srednja procjena za srednje škole za opšteobrazovne predmete iznosi 6,57. Najbolje procijenjeni standard je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* sa prosječnom ocjenom 6,91. Standard *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika* procijenjen je sa ocjenom 6,25, dok je standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu* procijenjen sa prosječnom ocjenom 6,19.

Srednja ocjena za stručne module – obrazovne programe je 7,10. Najbolje procijenjeni standard je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja*, sa prosječnom ocjenom 7,24. Najslabije procijenjeni standard je *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu*, procijenjen sa 6,66.

Srednja procjena svih ključnih oblasti za srednje škole u 2024. godini je 6,86, dok su pojedine ključne oblasti procijenjene na sljedeći način:

- A.1. Nastava i učenje – 6,79
- A.2. Upravljanje i rukovođenje školom – 6,87
- A.3. Etos škole – 6,60
- A.4. Obrazovna postignuća učenika – 6,59
- A.5. Podrška koju škola pruža učenicima – 6,37

Uporedni prikaz za 2022, 2023. i 2024. godinu:

Ključna oblast	2022. god.	2023. god.	2024. god.
A.1. Nastava i učenje	7,19	6,93	6,79
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	6,79	6,51	6,87
A.3. Etos škole	6,98	6,66	6,60
A.4. Obrazovna postignuća učenika	6,62	6,65	6,59
A.5. Podrška koju škola pruža učenicima	6,36	7,03	6,37

Zaključci iz uporedne analize:

U periodu 2022–2024, uočavaju se različiti trendovi u kvalitetu rada srednjih škola:

- Nastava i učenje bilježi postepen pad (sa 7,19 u 2022. na 6,79 u 2024).
- Upravljanje i rukovođenje školom pokazuje pozitivan trend – sa 6,79 u 2022, preko blagog pada u 2023. (6,51), do značajnog porasta u 2024. (6,87).
- Etos škole ima trend pogoršanja – od 6,98 u 2022. do 6,60 u 2024.
- Obrazovna postignuća učenika ostaju relativno stabilna (6,62 → 6,65 → 6,59).
- Podrška učenicima/cama bilježi oscilacije – pad u 2022 (6,36), rast u 2023 (7,03), pa opet pad u 2024 (6,37).

Generalno, rezultati pokazuju stabilnost u pojedinim oblastima, ali i potrebu za dodatnim unapređenjem posebno u oblastima Etos škole i Podrška učenicima, gdje je vidljiv pad u odnosu na 2023. godinu.

9. KVALITET RADA RESURSNIH CENTARA

NASTAVA I UČENJE

Opšteobrazovni predmeti

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost

A.1. Nastava i učenje – Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost UKUPNO RC	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	2	40	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	20	1	20	1	20
USPJEŠNO	2	40	3	60	4	80
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	20	0	0
Ukupno:	5	100	5	100	5	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost UKUPNO RC	A.1.1.	4.84	6.10
	A.1.2.	6.57	
	A.1.3.	6.14	

Nastava crnogorskog-srpskog, bosanskog i hrvatskog jezika i književnosti evaluirana je u sva tri resursna centra, u osnovnoj i srednjoj školi. U resursnim centrima „Prvi jun“ u Podgorici i „Dr Peruta Ivanović“ u Kotoru nastavu ovog predmeta u osnovnoj školi realizuju defektolozi, dok u Resursnom centru „Podgorica“ nastavu u razrednoj nastavi realizuju defektolozi, a od šestog razreda osnovne škole predmetni nastavnici.

Kvalitet nastave ovog predmeta ima ukupnu srednju procjenu 6.10. Najnižu srednju procjenu ima standard Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu (4,84), a najbolju standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (6.57).

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost – (osnovna škola)

A.1. Nastava i učenje Nastava i učenje – Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost RC Osnovna škola	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	2	67	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	33	1	33
USPJEŠNO	1	33	1	33	2	67
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	33	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost RC Osnovna škola	A.1.1.	4.20	5.84
	A.1.2.	6.40	
	A.1.3.	6.00	

U osnovnoj školi, ukupno za sva tri resursna centra, kvalitet nastave i učenja ovog predmeta ima srednju procjenu 6.65. Najnižu (5.00) ima standard koji se odnosi na planiranje, a najbolju (7.25) standard koji se odnosi na realizaciju nastave. Procjenu ne zadovoljava u oblasti planiranja ima resursni centar u Kotoru, procjenu zadovoljava u standardu planiranja i standardu nastave ima Resursni centar „Prvi jun“. Jedina procjena na nivou veoma uspješno je u Resursnom centru u Kotoru, standard nastava. Ostali standardii procijenjeni su na nivou uspješno.

Prednosti

- Pedagoški pristup nastavnika i prilagođavanje potrebama i mogućnostima učenika daje dobre rezultate u radu.
- Aktivnosti koje se realizuju na časovima odgovaraju potrebama i mogućnostima učenika.
- Nastavni proces je često individualizovan.
- Nastavnice doprinose da prostor za učenje bude podsticajan i prijatan za boravak i učenje.
- Dopunska nastava, kao oblike dodatne podrške učenicima, redovno se realizuje (RC u Kotoru).
- Praćenje i ocjenjivanje se vrši na osnovu raznovrsnih načina praćenja (RC Podgorica).
- Redovno se prati ostvarenost ciljeva iz IROP-a.
- Na osnovu Predmetnog programa i IROP-a, prilagođavaju se ishodi učenja.
- Nastavnice pripremaju i koriste veliki broj raznovrsnih edukativnih materijala.

Nedostaci

- Način organizacije rada (školski časovi po trideset minuta, predmetni pristup, ciljevi i sadržaji ovog predmeta) ne odgovaraju učenicima sa velikim razlikama u očuvanim potencijalima (RC „Prvi jun“).
- U RC „Prvi jun“ i RC u Kotoru primjenjuju se neodgovarajući i nevažeći predmetni programi, što proizvodi negativne efekte na kompletan proces nastave i učenja ovog predmeta.
- Kriterijumi ocjenjivanja se rijetko analiziraju i jasno definišu.
- Dva časa dopuskog/dodatnog rada sa učenicima ne realizuju se redovno (RC „Prvi jun“).
- Evidencija u odjeljenjskim knjigama treba da prati realnu realizaciju, koja se često razlikuje od planirane (RC „Prvi jun“).

Preporuke

- Češće razmatrati teme iz oblasti ocjenjivanja, u cilju formiranja preciznih kriterijuma na osnovu prilagođenih ishoda učenja.
- Kontinuiranom izradom metodičkih priprema pospješiti funkcionalnost nastavnog procesa.
- Za učenike koji su Rješenjem o usmjeranju usmjereni na Posebni program za djecu s težim i teškim tjelesnim, intelektualnim, senzornim i smetnjama iz spektra autizma u resursnim centrima i integrisanim odjeljenjima (Zavod za školstvo, 2020) realizovati ovaj program, a ne Program za djecu sa lakim smetnjama u mentalnom razvoju, koji ne odgovara njihovim mogućnostima i potrebama. (RC „Prvi jun“)
- Organizaciju rada Ustanove (RC „Prvi jun“), u segmentu osnovne škole, prilagoditi potrebama učenika, u skladu sa rješenjima o usmjeravanju koje donosi Komisija za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Realizovati neposredni rad sa učenicima (dva časa nedjeljno), u cilju boljeg uspjeha u savladavanju obrazovnog programa. (RC „Prvi jun“)
- Godišnje planiranje nastave uskladiti sa zahtjevima predmetnih programa koji su prošli zakonsku proceduru. (RC u Kotoru).

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost – razredna nastava

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Raz. nast. CSBH j. i knjiž.	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	1	50	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	50	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	4.00	6.90
Raz. nast.	A.1.2.	8.00	
CSBH j. i knjiž.	A.1.3.	7.00	

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost – predmetna nastava (OŠ)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. CSBH j. i knjiž.	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	100	1	100
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	1.00	2.60
Predm. nast.	A.1.2.	3.00	
CSBH j. i knjiž.	A.1.3.	3.00	

Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost – predmetna nastava (SŠ)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. CSBH j. i knjiž. (SŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	6.50	6.75
Predm. nast.	A.1.2.	7.00	
CSBH j. i knjiž. (SŠ)	A.1.3.	6.50	

Kvalitet nastave i učenja ovog predmeta u srednjim školama u sva tri resursna centra procijenjen je ukupno sa 5.37 (nivo uspješno). Standard koji se odnose na planiranje i ocjenjivanje ima najnižu srednju procjenu (4.67), a najbolju srednju procjenu ima standard koji se odnosi na nastavu (5.67). Nastavu realizuju nastavnici predmetne nastave (profesori). U srednjoj školi u RC „Dr Peruta Ivanović“ u Kotoru nastava je procijenjena na nivou zadovoljava, s tim što je indikator koji se odnosi na planiranje procijenjen sa ne zadovoljava. U RC „Prvi jun“ planiranje je procijenjeno na nivou zadovoljava. Razlike u ukupnoj procjeni su velike – RC „Dr Peruta Ivanović“ zadovoljava (2.60), RC „Prvi jun“ na nižem nivou uspješno (5.80) i RC „Podgorica“ uspješno (7.70). Svi ostali standardi u sva tri resursna centra procijenjena su na nivou uspješno. Na nižu procjenu i kvalitet nastave bitno utiču okolnosti na koje nastavnice nemaju direktnog uticaja – neodgovarajući Predmetni program (RC „Dr Peruta Ivanović“ u Kotoru) i potpuno neodgovarajući Nastavni plan i program iz 1995. godine (RC „Prvi jun“ u Podgorici“).

Prednosti

- Časovi su dobro metodičko-didaktički utemeljeni, u odnosu na planirane ishode (RC „Podgorica“ i RC „Prvi jun“).
- Pedagoški pristup nastavnica je odgovarajući (RC „Podgorica“ i RC „Prvi jun“).

- Nastavnice organizuju veći broj vannastavnih aktivnosti kojima motivišu učenike za rad (RC „Prvi jun“).
- Nastavnice pripremaju raznovrsne dodatne materijale za rad (ne postoje odgovarajući udžbenici).

Nedostaci

- Dominantna uloga nastavnika na času (RC u Kotoru).
- Učioničkom prostoru nije poklonjena potrebna pažnja u edukativnom smislu.
- Pasivnost učenika u toku časova.
- Izostaje detaljnija kvalitativna analiza uspjeha ostvarenosti IROP-a.
- Planiranje je zasnovano na neogovarajućim predmetnim programima (RC u Kotoru i RC „Prvi jun“).
- Zapisi učenika u školskim i sveskama za pismene zadatke nijesu detaljno pregledani i ispravljani.
- Neprilagođenost metoda i oblika rada potrebama i mogućnostima učenika (RC u Kotoru).
- Velika odstupanja od godišnjeg planiranja usljed neodgovarajućih programa na osnovu kojih se rade godišnji planovi.

Preporuke

- U toku časova više podsticati učenike na samostalnost u radu (govor, pisanje čitanje).
- Izbjegavati prezentacijski pristup sadržajima.
- Metode i oblike rada više prilagođavati individualnim potrebama učenika.
- Veću pažnju posvetiti uređenju učionica.
- Godišnje planiranje uskladiti sa predmetnim programima koji su prošli potrebnu zakonsku proceduru (RC u Kotoru).
- Detaljnije se baviti temama iz oblasti ocjenjivanja.

Matematika

A.1. Nastava i učenje – Matematika UKUPNO RC	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Matematika UKUPNO RC	A.1.1.	7.00	6.70
	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	6.00	

Matematika – predmetna nastava (osnovna škola)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Matematika (Osnovne škole)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	7.00	6.70
Predm. nast. Matematika (Osnovne škole)	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	6.00	

Matematika – predmetna nastava (srednja škola)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Matematika (SŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	7.00	6.70
Predm. nast. Matematika (SŠ)	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	6.00	

Engleski jezik

Utvrđivanje kvaliteta nastave engleskog jezika realizovano je u 3 resursna centra. Ukupna srednja procjena iznosi 6,77, što pokazuje da je kvalitet nastave na nivou uspješnosti, ali uz uočene razlike među standardima.

Standard A.1.2. – Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja najbolje je ocijenjen, sa prosječnom ocjenom 7,33. Ovaj standard je u svim ustanovama (100%) procijenjen na nivou uspješno.

Nešto slabiji rezultat ima standard A.1.3. – Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju, sa srednjom ocjenom 7,00. I ovaj standard je u sve tri ustanove (100%) ocijenjen na nivou uspješno.

Najniži rezultat bilježi standard A.1.1. – Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma, sa prosječnom ocjenom 5,00. U dvije škole (67%) ovaj standard je procijenjen kao uspješan, dok je u jednoj ustanovi (33%) ocijenjen na nivou nezadovoljava.

A.1. Nastava i učenje Engleski jezik UKUPNO RC	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	33	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	67	3	100	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Engleski jezik UKUPNO RC	A.1.1.	5.00	6.77
	A.1.2.	7.33	
	A.1.3.	7.00	

Engleski jezik – predmetna nastava (osnovna škola)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Engleski jezik (Osnovne škole)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	4.00	6.17
Predm. nast. Engleski jezik (Osnovne škole)	A.1.2.	7.50	
	A.1.3.	7.00	

Prednosti:

- Nastava se odvija u prijatnom prostoru uz individualizovan pristup i vidljivo napredovanje učenika.
- Koriste se raznovrsna nastavna sredstva i dodatni materijali.
- IROP-i su detaljni i uključuju aktivnosti podrške i inkluzivne vannastavne aktivnosti.
- Nastavnica se redovno i kvalitetno priprema za časove.

Nedostaci:

- Nastavnici je potrebna dodatna podrška u radu s učenicima I razreda.
- Pažnja učenika u višim razredima je kratkotrajna; časovi često previše zasnovani na verbalnom izlaganju.
- Kriterijumi ocjenjivanja nijesu jasno definisani, a planovi rada ne sadrže otvoreni dio kurikuluma niti osvrt na realizaciju.

Preporuke:

- Obezbijediti podršku za rad u I razredu.
- Izbjegavati predugo verbalno izlaganje i dati učenicima više prostora za aktivno učešće.
- Jasno definisati kriterijume ocjenjivanja i uskladiti ih sa provjerama.
- Planirati otvoreni dio kurikuluma i redovno raditi osvrt na realizaciju planova.i priprema.

Engleski jezik – predmetna nastava (srednja škola)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Engleski jezik (SŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	7.00	7.00
Predm. nast. Engleski jezik (SŠ)	A.1.2.	7.00	

Prednosti:

- Časovi imaju jasnu strukturu i prilagođeni su mogućnostima učenika.
- Nastavnici koriste različite metode rada, dodatne materijale i tehnička sredstva.
- Pripreme su u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima.
- Učenicima se pruža individualizovana podrška (IROP, prilagođeni materijali).
- Komunikacija nastavnika s učenicima je jasna i u skladu s pedagoškim normama.

Nedostaci:

- Tempo rada je ponekad ubrzan, učenici nemaju dovoljno vremena da razmisle i odgovore.
- Nije uvijek korišćen preporučeni udžbenik.
- Kriterijumi ocjenjivanja nijesu definisani ni razrađeni po ishodima i nivoima.
- Evidencija postignuća je ograničena na mali broj elemenata.
- Otvoreni dio programa nije konkretizovan, a osvrt na realizaciju planova često izostaje.
- U srednjoj školi nastava se planira po programima koji nijesu prošli zakonsku proceduru.
- Planovi za dopunsku i dodatnu nastavu nijesu urađeni.
- Pripreme su preopterećene aktivnostima nastavnika i usitnjavanjem ishoda.

Preporuke:

- Obezbijediti dovoljno vremena učenicima za razmišljanje i odgovore.
- Koristiti preporučene udžbenike.
- Definirati i razraditi kriterijume ocjenjivanja po ishodima i nivoima.
- Povećati broj elemenata za praćenje postignuća učenika.
- Konkretizovati teme i sadržaje otvorenog dijela programa.
- Godišnje planove uskladiti sa predmetnim programima odobrenim zakonskom procedurom.
- Izraditi planove za dopunsku i dodatnu nastavu.
- Pojednostaviti i jasno strukturirati pripreme nastavnika.

Geografija

Nastava geografije 2024. godine opservirana je u 2 resursna centra. Ukupana procjena kvaliteta nastave je 6,70.

Najbolje je procijenjen standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja ocjenjivanje (8,00), a najslabije Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu (4,50).

Standard Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu u jednom centru je procijenjen ne zadovoljava, u drugom uspješno.

Standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja u oba centra je procijenjen uspješno.

Standard Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju u jednom centru je procijenjen zadovoljava, u drugom uspješno.

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Geografija (OŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE						
ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	1	50
USPJEŠNO	1	50	2	100	1	50
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	4.50	6.70
Predm. nast. Geografija (OŠ)	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	6.00	

Prednosti:

- Nastava se realizuje u kabinetima za geografiju. Za učenje i rad obezbijedena su savremena nastavna sredstva i adekvatan didaktički materijal. Digitalni resursi (računar, smart TV) u funkciji su nastave.
- Sadržaji na času, kao i pitanja nastavnika prilagođena su mogućnostima učenika.

- Nastavnici koriste vizuelna sredstva koja olakšavaju razumijevanje sadržaja.
- Uputstva koja se daju usmeno učenicima, daju se i u pisanoj formi, a ukoliko je to potrebno i putem znakovnoga jezika.
- Saradnja učenika i nastavnika je zapažena. Nastavnici ulažu dodatne napore kako bi učenici razumjeli sadržaj.
- Kao vid podrške učenicima, planirana je dopunska nastava.
- Pisane pripreme nastavnika sadrže osnovne didaktičko-metodičke elemente časa, ishode časa, aktivnosti na času, zapažanja nastavnika o realizaciji, kao i odgovarajuće priloge u skladu sa mogućnostima učenika.

Nedostaci:

- Godišnje planiranje nastave nije u potpunosti (jedna škola) usklađeno sa zahtjevima predmetnih programa koji su prošli zakonsku proceduru.
- Kriterijumi ocjenjivanja nijesu i/ili nijesu blagovremeno i precizno/detaljno razrađeni.
- Kvalitativna analiza postignuća učenika uglavnom izostaje.
- IROP za sve učenike nije blagovremeno urađen.

Preporuke:

- Godišnje planiranje nastave u cjelini uskladiti sa zahtjevima predmetnih programa koji su prošli zakonsku proceduru.
- Vrednovanje postignuća učenika zasnivati na unaprijed definisanim i detaljno razrađenim kriterijumima ocjenjivanja, sa kojima su upoznati svi učenici.
- Raditi sveobuhvatnu analizu postignuća učenika i koristiti je za unapređivanje učenja.
- Uraditi IROP za sve učenike na početku školske godine.

Biologija

Eksternom evaluacijom u 2024. godini obuhvaćena je nastava biologije u jednom resursnom centru. Nastavu ovog predmeta u osnovnoj i srednjoj školi izvodi jedna nastavnica i njen rad je na nivou uspješno, sa srednjom ocjenom 6,50.

A.1. Nastava i učenje – Biologija UKUPNO RC	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	2	100	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	100	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Biologija UKUPNO RC	A.1.1.	1.00	6.50
	A.1.2.	9.00	
	A.1.3.	6.00	

Biologija – predmetna nastava (osnovna škola)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Biologija (Osnovne škole)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100
	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.			
Resursni centri	A.1.1.	1.00	6.50			
Predm. nast. Biologija	A.1.2.	9.00				
(Osnovne škole)	A.1.3.	6.00				

Biologija – predmetna nastava (srednja škola)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Biologija (SŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	1.00	6.50
Predm. nast.	A.1.2.	9.00	
Biologija (SŠ)	A.1.3.	6.00	

Fizika

U ovom izvještajnom periodu kvalitet nastave fizike procijenjen je u jednom resursnom centru na osnovu tri standarda sa indikatorima procjene.

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Fizika (OŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	0	0	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	8.00	8.50
Predm. nast.	A.1.2.	9.00	
Fizika (OŠ)	A.1.3.	8.00	

Standardi A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu i A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju procijenjeni su uspješno, dok je standard A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja, procijenjen veoma uspješno.

Informatika sa tehnikom

U ovom izvještajnom periodu kvalitet nastave informatike sa tehnikom procijenjen je u jednom resursnom centru na osnovu tri standarda sa indikatorima procjene.

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Inf. sa tehnikom (OŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	0	0	1	100
USPJEŠNO	0	0	1	100	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	5.00	4.90
Predm. nast.	A.1.2.	6.00	
Inf. sa tehnikom (OŠ)	A.1.3.	3.00	

U resursnom centru nastava je ostvarena na nivou zadovoljava. Standard A.1.2 je najjači segment, dok planiranje i praćenje zahtijevaju značajno unapređenje. Potrebno je jačati dokumentovanje i dosljednost u evaluaciji učenika.

Prednosti:

- Nastava je dobro prilagođena individualnim potrebama učenika.
- Atmosfera u učionici je podržavajuća i podsticajna.

Nedostaci:

- Planiranje nije u potpunosti usklađeno sa kurikulumom.
- Evidencije o napretku učenika su nedovoljno razvijene.

Preporuke:

- Unaprijediti planiranje nastavnih jedinica.
- Razviti detaljnije evidencije o napretku učenika.
- Jačati vještine formativnog ocjenjivanja

Likovna kultura

Nastavnim predmetom *Likovna umjetnost i likovna kultura* nadzorom su obuhvaćena tri Resursna centra. Indikator za nastavu i indikator koji opisuje praćenje i vrednovanje učenika ujednačeno su procijenjeni, a lošije indikator o planiranju.

Svi standardi za nastavu i učenje su procijenjeni prosječnom ocjenom 6.77.

A.1. Nastava i učenje – Likovna kultura UKUPNO RC	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	33	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	33	1	33	1	33
USPJEŠNO	1	33	0	0	2	67
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	67	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Likovna kultura UKUPNO RC	A.1.1.	3.33	6.77
	A.1.2.	8.00	
	A.1.3.	7.00	

Likovna kultura – razredna nastava (OŠ)

Razredna nastava u Resursnom centru „1. jun“ – Podgorica, procijenjena je ukupnom srednjom ocjenom zadovoljava 4.60. Najlošije je procijenjen indikator o planiranju u skladu sa zahtjevima kurikuluma.

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Raz. nast. Likovna kultura	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	100	1	100	1	100
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	3.00	4.60
Raz. nast. Likovna kultura	A.1.2.	5.00	
	A.1.3.	5.00	

Prednosti, nedostaci i preporuke se (glavnom) odnose na nastavu u Resursnim centrima.

Prednosti:

- Svi nastavnici imaju Godišnje planove rada.
- Svi nastavnici rade dnevne pripreme za nastavu likovne umjetnosti.
- Vrednovanje učeničkih postignuća je redovno, javno, raznovrsno i uglavnom ima razvojnu funkciju.
- U procesu procjenjivanja znanja nastavnici koriste dodatnu evidenciju.

- Nastavnici uglavnom koriste adekvatna nastavna sredstva i odgovarajući didaktički material.
- Nastavnici stvaraju podsticajnu i demokratsku klimu u odjeljenju.
- U nastavi se koriste odobreni udžbenici.

Nedostaci:

- Individualnim razvojnim obrazovni programi (IROP-i) nijesu postavljeni na realnim osnovama,
- Nastavnici rijetko komentarišu osvrst na realizaciju u planovima rada i dnevnim pripremama, sa odgovarajućim primjedbama i sugestijama za poboljšanje.
- Prilikom izrade godišnjih planova rada manje se vodi računa o slobodnom dijelu kurikuluma, kako bi isti bio valjano osmišljen.
- Pisane pripreme su urađene na nivou koncepta-skice, bez detaljne razrade planiranih aktivnosti učenika.
- Nije planiran poseban program za učenike sa težim i teškim tjelesnim, intelektualnim, senzornim i smetnjama spektra autizma u resursnim centrima i integrisanim odjeljenjima.
- Nastavnici samo povremeno koriste dodatnu stručnu literaturu.
- Prostor za nastavu i učenje je uglavnom klasično opremljen i nije dodatan izvor znanja van udžbenika.

Preporuke:

- Praktične aktivnosti i ishode učenja u Individualnim razvojnim obrazovnim programima (IROP-ima) postaviti na realnim osnovama, adekvatno mogućnostima i potrebama učenika.
- Na nivou Stručnog aktiva detaljnije razmatrati napredak i postignuća učenika iz ovog predmeta.
- Potrebno je planirati i realizovati Poseban program za učenike sa težim i teškim tjelesnim, intelektualnim, senzornim i smetnjama spektra autizma u resursnim centrima i integrisanim odjeljenjima (Zavod za školstvo, 2020), a ne Program za djecu sa lakim smetnjama u mentalnom razvoju, koji ne odgovara njihovim mogućnostima i potrebama.
- Godišnje planiranje nastave uskladiti sa zahtjevima predmetnih programa koji su prošli zakonsku proceduru.
- U planovima rada više pažnje potrebno je posvetiti osvrstu na realizaciju sa odgovarajućim primjedbama i sugestijama.
- Pisane pripreme je potrebno osavremeniti u formi scenarija u kojima su predviđene aktivnosti učenika u svim fazama časa.
- Potrebno je da nastavnici koriste dodatnu stručnu literaturu iz oblasti Likovne umjetnosti.
- Učioničkom prostoru posvetiti više pažnje opremanjem sadržaja vezanih za likovnu umjetnost.

Likovna kultura – predmetna nastava (OŠ)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Likovna kultura	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	50	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	50	0	0	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	2	100	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100
	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.			
Resursni centri	A.1.1.	3.50	7.00			
Predm. nast.	A.1.2.	9.50				
Likovna kultura	A.1.3.	8.00				

Fizičko vaspitanje

A.1. Nastava i učenje – Fizičko vaspitanje UKUPNO RC	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	2	50	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	1	25	1	25
VEOMA USPJEŠNO	2	50	3	75	3	75
Ukupno:	4	100	4	100	4	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Fizičko vaspitanje UKUPNO RC	A.1.1.	5.00	8.18
	A.1.2.	9.25	
	A.1.3.	8.50	

Fizičko vaspitanje – predmetna nastava (OŠ)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Fizičko vaspitanje (Osnovne škole)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	1	50	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	1	50	1	50
VEOMA USPJEŠNO	1	50	1	50	1	50
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	5.00	7.90
Predm. nast.	A.1.2.	9.00	
Fizičko vaspitanje (Osnovne škole)	A.1.3.	8.00	

Fizičko vaspitanje – predmetna nastava (SŠ)

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Predm. nast. Fizičko vaspitanje (SŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	1	50	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
VEOMA USPJEŠNO	1	50	2	100	2	100
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	5.00	8.45
Predm. nast.	A.1.2.	9.50	
Fizičko vaspitanje (SŠ)	A.1.3.	9.00	

Stručni moduli / Obrazovni programi

Kuvar sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Obraz. prog. Kuvar sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	6,00	7,30
Obraz. prog.	A.1.2.	8,00	
Kuvar sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći	A.1.3.	7,00	

Poznavanje materijala - pomoćnik frizera

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Obraz. prog. Poznavanje materijala-pomoćnik frizera	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	7,00	7,00
Obraz. prog. Poznavanje materijala-pomoćnik frizera	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

Praktična nastava sa elementima tehnologije zanimanja – pomoćnik u kuhinji

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Obraz. prog. Praktična nastava sa elementima tehnologije zanimanja–pomoćnik u kuhinji	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	6,00	6,80
Obraz. prog. Praktična nastava sa elementima tehnologije zanimanja–pomoćnik u kuhinji	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

Praktična nastava – metalska struka, pomoćnik metalca

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Obraz. prog. Praktična nastava–metalska struka, pomoćnik metalca	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	6,00	6,80
Obraz. prog. Praktična nastava–metalska struka, pomoćnik metalca	A.1.2.	7,00	
	A.1.3.	7,00	

Pravno - administrativni tehničar

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Obraz. prog. Pravno-administrativni tehničar	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	7,00	7,50
Obraz. prog.	A.1.2.	8,00	
Pravno-administrativni tehničar	A.1.3.	7,00	

Stručno crtanje - pomoćnik obučara

A.1. Nastava i učenje Resursni centri Obraz. prog. Stručno crtanje-pomoćnik obučara	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	7,00	7,00
Obraz. prog.	A.1.2.	7,00	
Stručno crtanje-pomoćnik obučara	A.1.3.	7,00	

Tehnika prodaje – pomoćnik trgovca

A.1. Nastava i učenje Resursni centri	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
Obraz. prog. Tehnika prodaje-pomoćnik trgovca						
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	1	100	1	100	1	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	1	100	1	100	1	100

	Standard	Srednja procj. stand.	Ukupna srednja procj.
Resursni centri	A.1.1.	6,00	6,80
Obraz. prog.	A.1.2.	7,00	
Tehnika prodaje-pomoćnik trgovca	A.1.3.	7,00	

Nastava i učenje – komentari i zaključci

U posmatranom periodu evaluacija obrazovno-vaspitnog rada sprovedena je u tri Resursna centra. Nastava je procijenjena iz 32 predmeta. Ukupna srednja procjena Ključne oblasti *Nastava i učenje* je 6,72. Najbolje procijenjeni standard je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* i iznosi 7,33. Standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* vrednovan je u najnižem nivou sa 5,49, dok je standard *Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju* ocijenjen sa 6,53.

A.1. Nastava i učenje Resursni centri SVI PREDMETI	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	9	28	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	4	13	3	9	4	13
USPJEŠNO	17	53	20	63	25	78
VEOMA USPJEŠNO	2	6	9	28	3	9
Ukupno:	32	100	32	100	32	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Resursni centri SVI PREDMETI	A.1.1.	5.49	6.72
	A.1.2.	7.33	
	A.1.3.	6.53	

Osnovna škola

Ukupna srednja procjena ključne oblasti *Nastava i učenje* na nivou *Osnovna škola* je 5,47. Zapaža se da je standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma* u niskom nivou procjene (3,00), pri čemu je planiranje u 7 predmeta procijenjeno sa *NE ZADOVOLJAVA*.

U nivoima predmetna/razredna nastava ukupna srednja procjena svih standarda je u manjem nivo veća u predmetnoj (6,68) u odnosu na razrednu nastavu. (6,13). U ovim nivoima obrazovanja predmetna/razredna nastava, najbolje procijenjeni standard je *Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja* i iznosi 7.67 (predmetna nastava) odnosno 7,00 (razredna nastava).

Zaključuje se da je standard *Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu* u nižem nivou procjene i iznosi 3,67 (razredna nastava) odnosno 4,53 (predmetna), u odnosu na druga dva standarda.

A.1. Nastava i učenje - Svi predmeti Osnovna škola	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	7	39				
ZADOVOLJAVA	3	17	3	17	4	22
USPJEŠNO	7	39	9	50	13	72
VEOMA USPJEŠNO	1	6	6	33	1	6
Ukupno:						

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Svi predmeti Osnovna škola	A.1.1.	3.00	5.47
	A.1.2.	6.33	
	A.1.3.	5.67	

Razredna nastava

A.1. Nastava i učenje - Svi predmeti (Razredna nastava - OŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	33	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	33	1	33	1	33
USPJEŠNO	1	33	1	33	2	67
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	33	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Svi predmeti (Razredna nastava - OŠ)	A.1.1.	3.67	6.13
	A.1.2.	7.00	
	A.1.3.	6.33	

Predmetna nastava

A.1. Nastava i učenje - Svi predmeti (Predmetna nastava - OŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	6	40	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	2	13	2	13	3	20
USPJEŠNO	6	40	8	53	11	73
VEOMA USPJEŠNO	1	7	5	34	1	7
Ukupno:	15	100	15	100	15	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Svi predmeti (Predmetna nastava - OŠ)	A.1.1.	4.53	6.68
	A.1.2.	7.67	
	A.1.3.	6.47	

Srednja škola

Ključna oblast Nastava i učenje u Srednjoj školi, posmatrana u okviru sva tri standarda (srednja procjena) ocijenjen je sa 6,83. Standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja najbolje je procijenjen standard (7,33). Zapaža se da je standard Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma najniže procijenjen standard (5,60).

Uporedna analiza Opšteobrazovni/Stručni modul ukazuje da je ukupna srednja procjena standarda u manjem nivou veća za Stručni (7,03) u odnosu na Opšteobrazovni modul (6,65).

Standard Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja, za Opšteobrazovni i Stručni modul je sa najvećim nivoom procjene i iznosi 7,38, odnosno 7,29, posmatrano u odnosu na ostale standarde.

A.1. Nastava i učenje - Svi predmeti Srednja škola	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	2	14	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	7	0	0	0	0
USPJEŠNO	10	72	11	79	12	86
VEOMA USPJEŠNO	1	7	3	21	2	14
Ukupno:	14	100	14	100	14	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Svi predmeti Srednja škola	A.1.1.	5.60	6.83
	A.1.2.	7.33	
	A.1.3.	6.80	

Opšteobrazovni modul

A.1. Nastava i učenje – Svi predmeti (Opšteobrazovni modul - SŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	2	28	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	14	0	0	0	0
USPJEŠNO	3	44	4	56	5	62
VEOMA USPJEŠNO	1	14	3	44	2	28
Ukupno:	7	100	7	100	7	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Svi predmeti (Opšteobrazovni modul - SŠ)	A.1.1.	4.88	6.65
	A.1.2.	7.38	
	A.1.3.	6.63	

Analizirajući postignuća po nivoima obrazovanja (osnovna/srednja škola) zaključuje se da je na osnovu evaluiranih predmeta, srednja procjena standarda svih predmeta niža u osnovnoj (5,47) u odnosu na srednju školu (6,83) što treba da bude predmetom sveobuhvatnih analiza (samoevaluacija).

Takođe, zaključuje se da na svim nivoima obrazovanja (osnovna/srednja škola) posebnu pažnju treba usmjeriti na kvalitet planiranja nastave u cilju unapređenja nastave/učenja.

Prednosti:

- Časovi su strukturirani u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima iz određenog broja predmeta.
- Aktivne metode nastave/učenja zastupljene su u realizaciji nastave pojedinih predmeta.
- Prostor u kome se realizuje nastava opremljen je dijelom savremenim nastavnim sredstvima i didaktičkim materijalom a u skladu sa potrebama učenika.
- Godišnji planovi rada u dijelu škola/predmeta usaglašeni su sa Predmetnim programom.

Nedostaci:

- Nastava nije u potpunosti usmjerena na primjenu aktivnih metoda nastave/učenja.
- Teorijska nastava stručnih modula realizuje se bez kompletnog stručnog kadra.
- Kvalitetna praktična nastava i saradnja sa socijalnim partnerima ne ostvaruje se iz svih predmeta u kontinuitetu.
- Kriterijumi ocjenjivanja nijesu ili nijesu kvalitetno uradjeni.
- Vrednovanje postignuća učenika nije uvijek redovno.
- Kvalitativna analiza postignuća učenika uglavnom se ne radi.
- IROP za sve učenike nije blagovremeno urađen.
- Planiranje nastave u svim školama i/ili kod svih nastavnika nije u skladu sa Nastavnim planom i predmetnim programima.
- Osvrt na realizaciju Godišnjeg plana rada uglavnom izostaje.

Preporuke:

- Koristiti metode aktivne nastave, prilagođene individualnim potrebama/razvojnim karakteristikama učenika.
- Obezbijediti kompletan stručni kadar za teorijsku nastavu stručnih modula-motivisati nastavnike na završetak viših nivoa obrazovanja tj. adekvatnih obrazovnih profila.
- Kontinuirano raditi na obezbjeđivanju kvalitetne praktične nastave i saradnje sa socijalnim partnerima.
- Vrednovanje učeničkih postignuća vršiti na osnovu jasno definisanih kriterijuma.
- Kontinuirano pratiti i vrednovati rad i postignuća učenika (ocjenjivati formativno i sumativno).
- Raditi sveobuhvatnu analizu postignuća učenika i koristiti je za unapređivanje učenja.
- Uraditi IROP-e za sve učenike sa posebnim obrazovnim potrebama,
- Godišnje planiranje nastave uskladiti sa zahtjevima predmetnih programa koji su prošli zakonsku proceduru.
- Raditi kvalitativni osvrt na realizaciju prilagođenih ishoda učenja i na osnovu toga preduzimati odgovarajuće mjere za unapređenje.

Stručni modul

A.1. Nastava i učenje Svi predmeti (Stručni modul - SŠ)	A.1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.		A.1.2. Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		A.1.3. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	7	100	7	100	7	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	7	100	7	100	7	100

Nastavni predmet	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
Svi predmeti (Stručni modul - SŠ)	A.1.1.	6.43	7.03
	A.1.2.	7.29	
	A.1.3.	7.00	

UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE USTANOVOM

Kvalitet upravljanja i rukovođenja ustanovom procijenjen je sa uspješno u dva resursna centra (67%), a sa nezadovoljava u jednom resursnom centru (33%). Srednja procjena ove ključne oblasti je 5,28. Ova oblast nije procijenjena sa zadovoljava i veoma uspješno ni u jednom od tri posjećena resursna centra.

Najbolju procjenu kvaliteta ima standard *Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih* (67%) procijenjen na nivou uspješno, srednja procjena ovog standarda je 6,33.

Standard sa najnižim nivoom ostvarenosti je *Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole*, u dvije ustanove (67%) je procijenjen sa uspješno, u jednoj ustanovi je procijenjen sa ne zadovoljava (33%). Srednja procjena ovog standarda je 4,33.

A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.		A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.		A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.		A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	33	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	2	67	2	67	1	33
USPJEŠNO	2	67	1	33	1	33	2	67

VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100	3	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.2. Upravljanje i rukovođenje školom	A.2.1.	4.33	5.28
	A.2.2.	5.33	
	A.2.3.	5.00	
	A.2.4.	6.33	

Prednosti:

- Pedagoško-instruktivni rad u većini ustanova sprovodi se u skladu sa Planom i instrumentima za opservaciju vaspitno-obrazovnog rada. Izvještaj o pedagoško-instruktivnom radu sadrži dobre strane, slabosti i preporuke za poboljšanje u većini ustanova.
- Većina direktora/ica kontinuirano prate rad formiranih timova i usklađuju njihove aktivnosti sa potrebama resursnog centra.
- U resursnim centrima vlada saradnička i konstruktivna atmosfera.
- Učenici/ce i zaposleni/ne su upoznati sa Kućnim redom i uspješno ga implementiraju.
- Ustanove imaju formirane Timove za profesionalni razvoj.
- Nastavnici-ce/saradnici-ce uglavnom imaju Lični plan profesionalnog razvoja, kao i podršku uprave da u kontinuitetu rade na profesionalnom razvoju i unaprijede svoja stručna znanja i sposobnosti.
- Nastavnici-ce/saradnici-ce su informisani/ne o mogućnostima napredovanja u viša zvanja i iste i koriste.
- Direktori/ce obezbjeđuju podsticajnu, sigurnu i prijatnu sredinu za učenje u kojoj se učenici/ce osjećaju prihvaćeno, bezbjedno i zaštićeno.
- Ustanove razvijaju organizaciju rada koja definiše uloge i odgovornosti svih zaposlenih.
- Uprava i stručna služba su na raspolaganju kako učenicima/cama, nastavnicima/cama, tako i roditeljima.
- Ustanove uglavnom obezbjeđuju dodatna finansijska sredstva za unapređenje rada ustanove.
- Izvještaj o realizaciji godišnjeg plana rada uglavnom odražava realizaciju planiranih sadržaja.
- U većini ustanova se analiziraju sadržaji iz Kutije za prijedloge, žalbe i sugestije, gdje uglavnom učenici/ce iskazuju zahvalnost nastavnom kadru i stručnom kadru na posvećenosti i predanosti u radu.

Nedostaci:

- Neredovnost samoevaluacije, kao i nedovoljno korišćenje informacija iz procesa samoevaluacije za osiguranje kvaliteta nastave i učenja.

- U nekim ustanovama nedostaje plan pedagoško-instruktivnog rada od strane direktora/ice i stručne službe i nedostaje izvještaj nakon obilaska časova sa prijedlogom mjera za unapređenje nastave.
- Prilikom izrade Godišnjeg plana rada škole (GPRŠ) ne uzima se u obzir mišljenje svih relevantnih učesnika/ca u radu škole. GPRŠ povremeno nije usklađen sa Programom razvoja.
- Program razvoja škole nije zasnovan na rezultatima eksterne evaluacije i samoevaluacije.
- Nedostaju izvještaji o realizaciji planiranih aktivnosti.
- Nastavu je potrebno prilagoditi potrebama učenika/ca.
- Neadekvatni materijalni i tehnički uslovi rada.
- U usaglašavanju strateških dokumenata ne učestvuju svi zaposleni/ne.
- U nekim ustanovama nije uspostavljena optimalna organizacija rada sa jasno definisanim ulogama i odgovornostima zaposlenih.
- U pojedinim ustanovama uglavnom nijesu urađeni korektni planovi profesionalnog razvoja, po preporukama Zavoda za školstvo i Centra za stručno obrazovanje.
- U pojedinim ustanovama se očava neujednačeno planiranje, koje uglavnom nije u skladu sa nastavnim planovima i aktuelnim obrazovnim programima.
- Pojedine stručne aktive treba reorganizovati, usmjeravati njihov rad, da se detaljnije bave pitanjima iz svoje nadležnosti. Pojedini planovi rada aktiva nijesu osavremenjeni, a potrebno je usvojiti i kriterijume ocjenjivanja.
- U pojedinim ustanovama direktor/ica nije sačinio/la Lični plan profesionalnog razvoja.

Preporuke:

- Pedagoško-instruktivni rad planirati i sprovoditi redovno tokom čitave godine, sačiniti Izvještaj o pedagoško-instruktivnom radu.
- Pravilno i redovno sprovoditi proces samoevaluacije; o rezultatima samoevaluacije informisati stručne i organe upravljanja, sačiniti Plan unapređenja kvaliteta nakon samoevaluacije, pratiti proces realizacije. Izvještaj o samoevaluaciji treba da sadrži realne i konkretne preporuke za poboljšanje.
- Na sjednicama Nastavničkog vijeća razmatrati sva pitanja iz nadležnosti, predlagati mjere za poboljšanje i pratiti efekte.
- Stručni aktivi treba da se detaljnije bave pitanjima iz svoje nadležnosti. Osavremeniti pojedine planove rada aktiva i usvojiti kriterijume ocjenjivanja.
- Reorganizovati stručne aktive.
- Redovno sačinjavati planove rada i izvještaje o radu timova i komisija.
- Povezanost Godišnjeg plana rada Ustanove sa Programom razvoja mora biti jasna i vidljiva.
- Redovno sačinjavati Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada.
- Nakon obavljenih hospitacija izraditi Izvještaj o hospitalovanim časovima sa predloženim mjerama za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada/nastave.

- Prilikom pripreme i sprovođenja samoevaluacije koristiti važeću Metodologiju za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanja odraslih i u domu učenika/ca.
- U Godišnji plan rada centra uvrstiti aktivnosti predviđene Planom za unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.
- Nastavnici/ce treba redovno da se pripremaju za nastavu.
- Cjelokupnu organizaciju obrazovno-vaspitnog rada i nastave prilagoditi potrebama učenika-ca, a u skladu sa rješenjima o usmjeravanju koje donosi Komisija za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Inicirati izmjene programa koji se realizuju u školi.
- Nastavnici-ce/stručni saradnici-ce posredstvom stručnog aktiva treba redovno da potražuju sredstva za realizaciju obrazovno-vaspitnog rada.
- Plan profesionalnog razvoja izraditi na osnovu Izvještaja o semoevaluaciji i u skladu sa realnim potrebama nastavnika/ca i stručnih saradnika/ca i Smjernica za unapređenje kvaliteta profesionalnog razvoja na nivou škole/ustanove Zavoda za školstvo.
- U saradnji sa sekretarijatom Glavnog grada nastaviti aktivnosti na uređenju prilaza Centru – postavljanje rampe.
- Senzornu sobu dodatno opremiti, u skladu sa mogućnostima, i intenzivnije koristiti u radu sa djecom/učenicima-cama. Obučiti zaposlene za rad sa djecom/učenicima-cama u senzornoj sobi.
- Asistivni kabinet staviti u punu funkciju.
- Godišnji plan rada centra treba da sadrži ciljeve i aktivnosti iz Programa razvoja.
- Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada centra treba da sadrži kritički osvrt na realizovano, sa prijedlogom mjera za unapređenje.
- Unaprijediti saradnju svih učesnika/ca u nastavnom procesu u dijelu usaglašavanja strateških dokumenata.

ETOS USTANOVE

A.3. Etos škole	A.3.1. Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.		A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.		A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	1	33	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	67	2	67	2	67
VEOMA USPJEŠNO	0	0	1	33	1	33
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.3. Etos škole	A.3.1.	6.67	7.23
	A.3.2.	7.33	
	A.3.3.	7.67	

OBRAZOVNA POSTIGNUĆA UČENIKA

A.4. Obrazovna postignuća učenika	A.4.1. Obrazovni ishodi učenika su na nivou ili iznad nacionalnog prosjeka.		A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.		A.4.3. Broj učenika koji rano napuste školu manji je od evropskog standarda.	
	Br. škola	%	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	33	0	0
USPJEŠNO	3	100	2	67	3	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	3	100	3	100	3	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.4. Obrazovna postignuća učenika	A.4.1	6.67	6.70
	A.4.2.	6.33	
	A.4.3.	7.67	

Nakon analize podataka vidljivo je da je standard A.4.1. Obrazovni ishodi učenika na nivou su ili iznad nacionalnog prosjeka, u sve tri ustanove (100%) procijenjen kao uspješan. Standard A.4.2. Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika je procijenjen uspješno u dvije ustanove (67%), i sa zadovoljava u jednoj ustanovi (33%). Standard A.4.3. Broj učenika koji napusti školu manji je od evropskog standarda procijenjen je kao uspješno u sva tri resursna centra (100%).

Prednosti:

- Sve tri ustanove izrađuju i prate napredak učenika kroz individualne razvojno-obrazovne programe (IROP). Postignuća se vrednuju u skladu sa mogućnostima učenika, što pokazuje visok nivo prilagođavanja nastave.
- Zbog malog broja učenika i specifičnosti rada, nema mogućnosti upoređivanja na nacionalnom nivou. Ipak, ustanove prate višegodišnje trendove, koji su uglavnom stabilni i bez većih odstupanja.
- Praksa kućnih posjeta i online ocjenjivanja pokazuje fleksibilnost i prilagođavanje potrebama djece.

- Pored osnovne i srednje škole, razvijaju se posebni programi usmjereni na osposobljavanje za samostalniji život. U srednjim školama zastupljeni su obrazovni programi stručnog obrazovanja, većinom za zanate i pomoćna zanimanja (prodavač, kuvar, frizer, obučar, pravno-administrativni tehničar i dr.), u RC "1. jun" koriste se stari programi, a u ostala dva centra u primjeni novi modularizovani obrazovni programi u redovnom ili prilagođenom trajanju.
- Sve tri institucije vode statističke podatke (broj učenika, uspjeh, izostanci), ali nedostaje dublja kvalitativna analiza rezultata i preporuka. Fokus je na brojkama i procentima prolaznosti, manje na razvojnim ishodima i kvalitetu procesa. Analize su površne, administrativne, a ne usmjerene ka suštinskim promjenama.
- Broj izostanaka je visok, posebno u RC u Kotoru uočava se trend rasta izostanaka, ali i u RC "Podgorica" i RC „1. jun“ izostanci zbog zdravlja predstavljaju značajan problem. To utiče i na mogućnost ocjenjivanja i na ukupne obrazovne ishode.
- Dodatna i dopunska nastava su nedovoljno razvijene.
- Niska stopa ranog napuštanja škole zastupljena je u sva tri resursna centra, sve tri ustanove pokazuju pozitivan trend u zadržavanju učenika u obrazovanju.
- U svim ustanovama učenici uglavnom odsustvuju zbog zdravstvenih problema, što utiče na kontinuitet nastave, ali se škole prilagođavaju kroz kućne posjete i fleksibilne oblike rada.
- Učenici pokazuju uglavnom primjerno ponašanje i dobra je saradnja sa roditeljima.
- Pored obrazovanja, škole imaju i važnu socijalnu ulogu, pružajući porodicama značajnu podršku u nedostatku razvijenih kvalitetnih usluga iz oblasti socijalnog rada.

Nedostaci:

- U upotrebi su još uvijek zastarjeli obrazovni programi (RC "1.jun").
- Nedostatak detaljnih analiza i preporuka.
- Slaba razvijenost dopunske/dodatne nastave.
- Neadekvatna pedagoška evidencija za individualne programe, vannastavne aktivnosti, dopunsku i dodatnu nastavu.
- U sve tri ustanove česta su odsustva zbog zdravstvenih razloga, što otežava redovnu nastavu i ocjenjivanje.

Preporuke:

- Potrebno je raditi detaljniju analizu postignuća učenika, organizaciju i uticaj dodatne, dopunske nastave i vannastavnih aktivnosti, sa prijedlozima za poboljšanje.
- Voditi precizniju evidenciju o radu sekcija i vannastavnih aktivnosti – plan rada, evidencija sastanaka, izvještaji i analiza postignuća.
- Razmotriti mogućnosti većeg povezivanja ustanove sa drugim školama, poslodavcima i zajednicom, ne samo u vidu posjeta, već zajedničkog kontinuiranog rada, osmišljavanja trajnih radionica sa konkretnim rezultatima/proizvodima vidljivim u zajednici.

- Osigurati stalnu superviziju za podršku nastavnom osoblju u rješavanju izazova i primjeni novih metoda.
- Stimulisati nastavnike i stručne saradnike ustanove da osmisle edukacije koje bi nudili nastavnicima i stručnim saradnicima redovnih škola u cilju širenja znanja koja su nastavnici i stručni saradnici u ovoj školi edukovani i za koje imaju najveću praksu.
- Inovirati obrazovnu ponudu u stručnom obrazovanju i primijeniti sve postojeće nove modularizovane obrazovne programe koji postoje.
- Urediti evidenciju IROP-a tako da je moguće pratiti jasno plan rada sa učenicom - primijenjene metode rada, aktivnosti, napredovanje učenika i kriterijume za ocjenu.
- Bilo bi idealno imati sve podatke o učeniku iz domena obrazovanja, socijalnog staranja i zdravlja na jednom mjestu, dostupne stručnjacima koji rade sa djecom i roditeljima.
- Unaprijediti program kućnih posjeta u skladu sa zakonskim mogućnostima, osigurati redovne posjete stručnjaka i prilagoditi programe potrebama učenika.
- Pružiti podršku porodicama učenika sa teškim smetnjama kroz radionice, individualna savjetovanja i resurse za primjenu obrazovnih ciljeva kod kuće.

PODRŠKA UČENICIMA

A.5. Podrška učenicima	A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.		A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	
	Br. škola	%	Br. škola	%
NE ZADOVOLJAVA	1	33	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	1	33
USPJEŠNO	1	33	1	33
VEOMA USPJEŠNO	1	33	1	33
Ukupno:	3	100	3	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
A.5. Podrška učenicima	A.5.1.	5.67	6.67
	A.5.2.	7.33	

Analiza procjena ključne oblasti *Podrška koju škola pruža učenicima* pokazala je da su svi resursni centri u ovoj oblasti različiti i specifični. Indikator *Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika* je u jednoj ustanovi procijenjen sa zadovoljavo, u jednoj sa uspješno i u jednoj sa veoma uspješno. Srednja procjena ovog standarda je 7.33. Indikator *U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju* je u jednoj ustanovi procijenjen sa ne zadovoljavo, a u ostale dvije sa uspješno i veoma uspješno. Srednja procjena ovog standarda je 5.66.

Ukupna srednja procjena ključne oblasti Podrška koju škola pruža učenicima je 6.66.

Prednosti:

- Programi rane intervencije u resursnim centrima se sprovode planski i ciljno, sa uključenim timovima stručnjaka (logopedi, psiholozi, defektolozi, fizioterapeuti i dr.), a prepoznati su i u široj zajednici.
- Resursni centri kroz mobilne timove i neposrednu saradnju pružaju savjetodavnu i stručnu podršku drugim školama, nastavnicima i roditeljima, čime doprinose inkluzivnom obrazovanju.
- Pristup učenicima je individualizovan – kroz IROP i individualne tretmane, uz praksu dopunske nastave i prilagođavanja materijala.
- Roditelji aktivno učestvuju u tretmanima i dobijaju uputstva za rad kod kuće, što jača kontinuitet podrške.
- Vannastavne aktivnosti (likovne, muzičke, sportske, izleti, školski događaji) doprinose razvoju interesovanja i socijalizaciji učenika.
- U svim ustanovama makar djelimično postoji opremljenost učionica i prostora za individualni rad, što omogućava funkcionalnije izvođenje nastave.

Nedostaci:

- Iako postoje, IROPi u sve tri ustanove često su šablonizovani, bez dovoljno konkretnih aktivnosti i bez timske izrade uz ravnopravno učešće roditelja.
- Kabineti asistivne tehnologije postoje, ali nisu u punoj funkciji, digitalna tehnologija se malo koristi iako su obuke sprovedene.
- Evidentan je manjak stručnog osoblja i prostornih kapaciteta u odnosu na potrebe učenika i interesovanje zajednice (posebno logopedске usluge).
- U učionicama i grupama, dio nastavnika ne pruža dovoljno ciljanu pomoć i ne realizuje zakonom predviđene časove individualnog rada.
- Organizacija dopunske nastave je neadekvatna, često zavisi od inicijative nastavnika, bez jasne strukture i kontinuiteta.
- Slaba upotreba savremenih metoda i didaktičkih materijala – gradivo i sredstva rada nijesu uvijek prilagođeni potrebama učenika, a prisutni su i ometajući sadržaji u učionicama.
- Mehanizmi poput učeničkog parlamenta ili omladinskih klubova postoje, ali slabo funkcionišu zbog malog broja učenika i problema u koordinaciji.

Preporuke:

- Razmotriti mogućnosti još većeg povezivanja Ustanove sa drugim školama, poslodavcima i zajednicom, ne samo u vidu posjeta, već zajedničkog kontinuiranog rada, osmišljavanja trajnih radionica sa konkretnim rezultatima/ proizvodima vidljivim u zajednici.
- Razmotriti mogućnost organizovanja rada Centra za ranu intervenciju tako da se usluge stručnih lica/tretmani mogu dobiti i češće od jednom sedmično.

- Stimulisati nastavnike i stručne saradnike Ustanove da osmisle edukacije i savjetodavne programe koje bi nudili nastavnicima i stručnim saradnicima drugih škola u cilju širenja specifičnih stručnih znanja i prakse.
- Objedinjavanje podataka o učeniku iz domena obrazovanja, socijalnog staranja i zdravlja na jednom mjestu, u elektronskoj formi, i obezbjeđivanje njihove dostupnosti svim stručnjacima koji rade sa djecom i roditeljima, olakšalo bi i pojednostavilo rad svih relevantnih aktera sa djetetom i porodicom.
- U saradnji sa resorom socijalne zaštite, razmotriti mogućnosti za organizovani boravak/ radne aktivnosti osoba sa smetnjama starijim od 21 godine.
- U skladu sa politikom reformisanih resursnih centara, potrebno je organizovati rad zaposlenih profesionalaca na način da međusobno sarađuju, vode dokumentaciju, prate napredovanje, daju rješenja za dalji rad.
- Omogućiti duži boravak učenicima u Ustanovi. Organizovati radionice za roditelje sa temama koje su im važne.
- Formirati timove za izradu IROP-a, a koji podrazumijevaju ravnopravno učešće roditelja. Voditi zapisnike sa sastanaka timova.
- Individualni razvojno-obrazovni programi, koji su obavezujući za svako dijete s rješenjem o usmjerenju, treba da budu jasni, sa detaljno postavljenim aktivnostima rada koji će dovesti do željenih ishoda.
- Prostorije namijenjene učenju treba osposobiti tako da sadrže didaktiku i materijale za rad, senzorne podsticaje i mape uma, kako bi odgovorili potrebama učenika. Ukloniti distraktore - ometače pažnje iz prostora u kojima se uči.
- Gradivo prilagoditi u skladu s mogućnostima (primjer: odabrati jedno pismo koje će se savladati, i to samo štampana slova) koristiti digitalnu tehnologiju radi lakšeg savladavanja gradiva.
- Realizovati časove neposrednog rada sa učenicima (dva nedeljno).
- Primjena Cboard aplikacije treba da bude intenzivnija, namijenjena svim korisnicima, posebno kada je riječ o usvajanju pravila ponašanja, iznošenja svojih potreba, namjera i sl.
- Iz prostora namijenjenog za dnevni boravak ukloniti namještaj koji može biti opasan za decu nepredvidivog ponašanja. Opremiti ga mekanim namještajem, koristiti tihi, klasičnu muziku koja će umirujuće djelovati na njih.
- U sklopu Kabineta za asistivnu tehnologiju neophodno je intenzivirati rad, angažovati osobe koje su zadužene za ovu vrstu djelatnosti i započeti izradu slikovnog materijala za: pravila ponašanja u svakoj učionici i grupi, jasno predstavljena, dovoljne veličine da ih dijete može uočiti i da se na njih mogu pozvati, materijal za učenje, usvajanje osnovnih znanja i vještina, za praktičnu nastavu i sl.

10. KVALITET RADA DOMOVA UČENIKA

VASPITNO-OBRAZOVNI RAD

C.1. Vaspitno-obrazovni rad	C.1.1. Vaspitno-obrazovni rad je prilagođen razvojnim potrebama učenika i specifičnostima vaspitne grupe.		C.1.2. U domu funkcioniše sistem pružanja vaspitne podrške i podrške u učenju.		C.1.3. Dom podržava cjelovit razvoj učenika, pripremajući ih za kvalitetan život, rad i učešće u društvu.		C.1.4. Vaspitač podstiče konstruktivnu komunikaciju i prijatnu atmosferu u vaspitnoj grupi i u domu.	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100	2	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti C.1.
C.1. Vaspitno-obrazovni rad	B.1.1.	7,50	7,75
	B.1.2.	8,00	
	B.1.3.	7,50	
	B.1.4.	8,00	

Ukupna srednja ocjena za ovu ključnu oblast je 7,75.

Od ukupno 4 standarda za ovu ključnu oblast, po dva standarda su ocijenjeni sa istom srednjom ocjenom. Standardi C.1.2. i C.1.4. su ocijenjeni sa srednjom ocjenom 8,00. Standardi C.1.1. i C.1.3. su ocijenjeni sa srednjom ocjenom 7,50.

Razlika između najbolje i najlošije ocijenjenog standarda je 0,50.

Prednosti:

C.1.1. Vaspitno-obrazovni rad je prilagođen razvojnim potrebama učenika i specifičnostima vaspitne grupe.

- Godišnji plan rada oba doma učenika sadrži Godišnji plan i program vaspitno-obrazovnog rada i ključne elemente: socijalna integracija, učenje i slobodno vrijeme učenika/ca. Ove oblasti su detaljno razrađene i integrišu sve važne segmente života i rada u domu, uz napomenu da je jedan dom radio polazeći od ciljeva a drugi od ishoda.
- Vaspitno-obrazovni rad se odvija svakodnevno. Učenici/ce koriste učionice koje su namjenski prilagođene i adaptirane. Vaspitači redovno vrše analizu napredovanja učenika/ca na klasifikacionim periodima, po razredima i obrazovnim profilima, sa naglaskom na učenje, i redovno izrađuju kretanje trenda u vidu tabela, o čemu postoji

evidencija. U jednom domu vaspitač vrši i uporednu analizu sa uspjehom učenika/ca u prethodnim godinama. Većina učenika/ca je putem ankete iznijela stav da smatraju da vaspitači prate njihove potrebe i interesovanja i u skladu sa tim organizuju i prilagođavaju vaspitno-obrazovni rad (57% - 67%).

C.1.2. U domu funkcioniše sistem pružanja vaspitne podrške i podrške u učenju.

- U oba doma konstatovano je da se ostvaruje kontinuirana razmjena informacija sa odjeljenskim starješinama učenika/ca. Vaspitači pružaju podršku učenicima/cama u učenju. Povremeno, a na osnovu procjene potreba učenika/ca, angažovani su profesori/spoljni saradnici koji pomažu učenicima/cama u savladavanju gradiva iz određenih predmeta (nastava matematike, fizike, engleskog jezika). U posljednjem periodu praktikuju i da učenici/ce sa boljim ocjenom ili iz starijih razreda pomažu u učenju mlađim učenicima/cama i ostalima kojima je to potrebno. Da vaspitači/ce prate i usmjeravaju proces učenja u domovima, veći broj anketiranih učenika/ca je potpuno saglasno (od 71% do 92%).

C.1.3. Dom podržava cjelovit razvoj učenika/ca, pripremajući ih za kvalitetan život, rad i učešće u društvu.

- Vaspitači svakodnevno vode brigu o učenicima. U Godišnjem planu rada razrađene su sve važne oblasti: zdravstvena djelatnost, vaspitna djelatnost, razvoj ličnosti, adaptacija na dom, učenje, slobodno vrijeme, saradnja sa roditeljima, saradnja sa školama itd. Posebno su razrađeni i realizuju se Plan zaštite učenika/ca od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, Plan rada sekcija, Plan saradnje sa društvenom sredinom. Posebna pažnja se posvećuje periodu adaptacije učenika/ca na dom. Da im vaspitači/ce pomažu u snalaženju u domu, školi, gradu i rješavanju svih problema sa kojima se susrijeću, saglasna je većina anketiranih učenika/ca.
- U okviru anketiranja, veći broj učenika je mišljenja da im dom pruža dobre uslove da sadržajno ispune svoje slobodno vrijeme i realizuju različite vidove slobodnih aktivnosti, koje zadovoljavaju njihove potrebe i interesovanja. U jednom domu po potrebi angažuju psihologa a sa ciljem pružanja podrške učenicima/cama a u vidu realizacije edukativnih predavanja na teme prevencija nasilja, empatija, adolescencija, bolesti zavisnosti i sl.

C.1.4. Vaspitač podstiče konstruktivnu komunikaciju i prijatnu atmosferu u vaspitnoj grupi i u domu.

- Učenici/ce iskazuju veliko povjerenje u vaspitače/ice oba doma, kao i da imaju slobodu da im se obrate kada imaju neki problem. Da ih vaspitači/ce ohrabruju da slobodno iskažu svoje mišljenje i probleme sa kojima se suočavaju, značajan procenat anketiranih učenika/ca je potpuno saglasan (od 67% u jednom domu i 82% u drugom domu).
- Vaspitači/ce redovno održavaju sastanke sa učenicima/cama a posebnu evidenciju vode o izlascima učenika/ca. Redovno imaju komunikaciju sa učenicima/cama, insistiraju na kulturi dijaloga i toleranciji. Prije izricanja vaspitnih mjera vaspitači/ce primjenjuju

instruktivni rad sa učenicima/cama, a u krajnjem se primjenjuju mjere propisane odredbama Pravilnika o kućnom redu.

Nedostaci:

C.1.1. Vaspitno-obrazovni rad je prilagođen razvojnim potrebama učenika/ca i specifičnostima vaspitne grupe.

- U jednom domu uočena je praksa da jedan vaspitač/ica planira sve tri oblasti za sve tri grupe za određeni period (mjesечно) što nije adekvatno, imajući u vidu da svaka vaspitna grupa, odnosno, svaki učenik/ca ima svoje specifičnosti.
- U jednom domu prilikom praćenja kretanja uspjeha učenika/ca, njihovog vladanja i sl. korišteni su numerički i grafički prikazi a izostali su zaključci na osnovu kojih bi se odredili buduće prioritete aktivnosti vaspitača/ica.

C.1.2. U domu funkcioniše sistem pružanja vaspitne podrške i podrške u učenju.

- Saradnja sa roditeljima učenika/ica u domovima se odvija povremeno, a dominantno putem telefona. Održavaju se i roditeljski sastanci koji su najbolje posjećeni na početku boravka učenika/ca u domu a kasnije rjeđe.

C.1.3. Dom podržava cjelovit razvoj učenika, pripremajući ih za kvalitetan život, rad i učešće u društvu.

- Planovi nijesu dovoljno operativno razrađeni za određena područja u Godišnjem planu rada.
- Većina roditelja rijetko posjećuje dom.
- Jedan dom posjeduje skromno opremljenu biblioteku koju je potrebno dopuniti literaturom potrebnom učenicima/cama. U jednom domu samoevaluacijom se došlo do podatka da je potrebno ponuditi više slobodnih aktivnosti a u drugom da treba više poraditi na higijeni u domu.

C.1.4. Vaspitač podstiče konstruktivnu komunikaciju i prijatnu atmosferu u vaspitnoj grupi i u domu.

- Na osnovu anketiranja i razgovora sa učenicima/cama ima indicija da između manjeg broja učenika/ca odnosi nijesu najbolji.

Preporuke:

C.1.1. Vaspitno-obrazovni rad je prilagođen razvojnim potrebama učenika i specifičnostima vaspitne grupe.

- Potrebno je da vaspitači/ce samostalno izrađuju svoje planove zbog specifičnosti svake vaspitne grupe i konkretnih potreba učenika/ca.
- Praćenje kretanja uspjeha učenika/ca, njihovo vladanje itd. osim numeričkih i grafičkih prikaza treba da ima i kvalitativnu analizu sa komentarima i zaključcima, kao polazište za buduće aktivnosti vaspitača/ica.

C.1.2. U domu funkcioniše sistem pružanja vaspitne podrške i podrške u učenju.

- Komunikacija sa roditeljima učenika/ca treba da je učestalija i raznovrsnija.
- Poboljšati saradnju sa roditeljima učenika/ca u skladu sa realnim mogućnostima doma.

C.1.3. Dom podržava cjelovit razvoj učenika, pripremajući ih za kvalitetan život, rad i učešće u društvu.

- Biblioteku dopuniti literaturom/lektinom koja je potrebna učenicima/cama.
- Zajednički prostor učenika (holovi, zajednička učionica) treba urediti estetski kako bi podsticao djelovao na učenike/ce.
- Ponuditi učenicima/cama više slobodnih aktivnosti, uz prethodnu provjeru njihovih interesovanja.

C.1.4. Vaspitač podstiče konstruktivnu komunikaciju i prijatnu atmosferu u vaspitnoj grupi i u domu.

- Identifikovati razloge nedovoljno dobrih odnosa između učenika/ca i raditi na njihovom poboljšanju.
- Potrebno je poboljšati odnose među učenicima/cama dodatnim vaspitnim strategijama vaspitača/ica, a u skladu sa mogućnostima doma i u saradnji sa stručnim saradnikom/com iz škole.

PLANIRANJE, UPRAVLJANJE I ORGANIZACIJA RADA

C.2. Planiranje, upravljanje i organizacija rada	C.2.1. Planiranje i programiranje rada doma predstavlja kvalitetnu osnovu za ostvarivanje specifičnih ciljeva i razvoj ustanove.		C.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i rukovodi procesima vaspitno-obrazovnog rada i života.		C.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno funkcionisanje sistema osiguranja kvaliteta rada.		C.2.4. Direktor stvara podsticajan ambijent za učenje i boravak učenika, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100	2	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena ključne oblasti C.2.
C.2. Planiranje, upravljanje i organizacija rada	B.2.1.	6,50	6,75
	B.2.2.	7,00	
	B.2.3.	6,50	
	B.2.4.	7,00	

Ukupna srednja ocjena za ovu ključnu oblast je 6,75.

Od ukupno 4 standarda za ovu ključnu oblast, po dva standarda su ocijenjeni sa istom srednjom ocjenom.

Najbolje ocijenjeni standardi su C.2.2. i C.2.4. sa srednjom ocjenom 7,00

Najlošije ocijenjeni standardi su C.2.1. i C.2.3 sa srednjom ocjenom 6,50.

Razlika između najbolje i najlošije ocijenjenog standarda je oko 7%.

Prednosti:

- Između dva kruga utvrđivanja kvaliteta rada poboljšani su infrastrukturni-smještajni uslovi
- U programu razvoja je prepoznata razvojna perspektiva, iako ima tehničko-metodoloških propusta
- Godišnji plan rada uglavnom ima ključne strukturne elemente
- Dijelom je uočena funkcionalna veza između programa razvoja i Godišnjeg plana rada doma.
- Pristupačne cijene smještaja i ishrane doprinijele su povećanju interesovanja za smještaj u dom.
- U domu su formirane komisije: za poštovanje kućnog reda, za međusobne odnose, za učenje, za ishranu, za slobodno vrijeme, za estetsko uređenje...
- U jednom od domova učenici/ce imaju afirmativan stav o kvalitetu ishrane

- Da su u domu uslovi za boravak dobri, mišljenja učenika/ca su uglavnom afirmativna i ujednačena.

Nedostaci:

- Program razvoja nije utemeljen na evaluaciji i samoevaluaciji.
- U domu su ograničeni prostor i sadržaji za fizičke aktivnosti učenika.
- Nedovoljno dobra pokrivenost internetom.
- Godišnji plan rada uglavnom nije izrađen timski.
- Stare elektro-instalacije, malo sanitarnih čvorova u odnosu na broj učenika/ca, nedovoljna opremljenost i uređenost soba, nedovoljna estetska uređenost prostora.
- Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada za prošlu godinu više je nalik planu.
- U planovima rada direktora/ica i vaspitača/ica nije predviđena edukacija iz domena domske pedagogije
- U jednom od domova učenici/ce nijesu u dovoljnoj mjeri zadovoljni ishranom.
- Godinama unazad se realizuje samoevaluacija iz istih oblasti, ili svih oblasti u jednoj godini, što nije u skladu sa Metodologijom.
- Izvještaji o samoevaluaciji su uglavnom tabelarni, bez analize i interpretacije rezultata, bez izvedenih zaključaka i preporuka itd.

Preporuke:

- Program razvoja temeljiti na rezultatima evaluacije i samoevaluacije.
- Za izradu Godišnjeg plana i programa rada doma treba formirati Tim sa jasnim zaduženjima, rokovima itd.
- Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada za proteklu godinu treba da je osvrt na realizovane aktivnosti sa analitičko-kvalitativnim pristupom.
- Direktor/ica i vaspitači/ce treba da se eduikuju iz domena domske pedagogije.
- U kontinuitetu raditi na poboljšanju infrastrukturnih uslova (grijanje/hlađenje, higijena zaštita i sigurnost, ishrana, kapaciteti i sadržaji za slobodne aktivnosti učenika/ca, opremanje biblioteke) itd.
- Samoevaluaciju rada doma realizovati iz različitih oblasti.
- Izvještaj o samoevaluaciji osim numeričkih pokazatelja treba da ima i kvalitativnu interpretaciju rezultata, sa zaključcima i preporukama za poboljšanje.

ETOS DOMA UČENIKA I STUDENATA

C.3. Etos doma učenika i studenata	C.3.1. Život i rad zaposlenih i učenika u domu učenika zasnovan je na poštovanju pravila i međusobnom povjerenju.		C.3.2. Dom učenika je prijatna i bezbjedna sredina koja podstiče ukupni razvoj učenika.		C.3.3. U domu je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%
NE ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
ZADOVOLJAVA	0	0	0	0	0	0
USPJEŠNO	2	100	2	100	2	100
VEOMA USPJEŠNO	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	2	100	2	100	2	100

Ključna oblast	Standard	Srednja procjena standarda	Ukupna srednja procjena
C.3. Etos ustanove	B.3.1.	8,00	7,40
	B.3.2.	7,00	
	B.3.3.	7,00	

Srednja ocjena za ključnu oblast je 7,40. Najbolje je ocijenjen indikator B.3.3.1, sa srednjom ocjenom 8,00. Najlošije su ocijenjeni standardi B.3.2 i B. 3.3, sa srednjom ocjenom 7,00. Razlika između najbolje i najlošije ocijenjenog standarda je 12,5%.

Prednosti:

- Pravilnik o kućnom redu je istaknut na vidnom mjestu.
- Rezultati ankete upućuju na zaključak da su učenici/ce upoznati sa svojim pravima i dužnostima.
- Da se u domu zahtijeva poštovanje pravila Kućnog reda, potvrdili su učenici/ce tokom razgovora sa njima.
- Da direktor obezbjeđuje sigurnost i disciplinu u skladu sa kućnim redom u potpunosti se slaže preko 80% anketiranih učenika/ca.
- Da su u domu dobri uslovi za boravak i učenje, u potpunosti se slaže 92% anketiranih učenika/ca.
- Da ih vaspitači/ce uče kulturi ponašanja i pravilima kolektivnog življenja u potpunosti se slaže preko 75% anketiranih učenika/ca.
- Pojedinačni slučajevi kršenja Kućnog reda se sankcionišu nakon što drugi mehanizmi nijesu dali rezultate.
- Da se u domu pohvaljuju pozitivni postupci i primjerno ponašanje afirmativno se izjasnilo preko 90% anketiranih učenika/ca.
- Da su izrečene vaspitne mjere pravedne i da pozitivno utiču na ponašanje učenika/ca, u potpunosti se slaže preko 50% anketiranih učenika/ca.
- Stručno vijeće pohvaljuje pojedine učenike/ce za primjerno ponašanje i za odličan uspjeh u školi.

- Vodi se evidencija dnevnih dešavanja (evidencija vaspitača/ica je urednija i ažurnija).
- Da ih vaspitači/ce podstiču i usmjeravaju na razvijanje pozitivnih odnosa prema obavezama, odgovornost prema sebi i drugima, potpuno se slažu svi anketirani učenici/ce.
- Da u vaspitače/ice imaju povjerenje i slobodu da im se obrate kada imaju problem, u potpunosti je saglasno 3/4 anketiranih učenika/ca.
- Gotovo svi anketirani učenici/ce smatraju da su odnosi između učenika/ca i zaposlenih dobri.
- U okviru slobodnog vremena, u domu se organizuju sekcije.
- Kao dodatna mjera bezbjednosti u domu je video-nadzor.
- U noćnim satima za sigurnost učenika/ca je zadužena specijalizovana služba.
- Formiran Tim za prevenciju nasilja i diskriminacije, izrađen plan i protokol postupanja u situacijama nasilja.
- Sprovodi se informisanje i edukacija učenika/ca o štetnosti konzumiranja nedozvoljenih supstanci.
- Planira se i realizuje saradnja sa školama u kojima učenici/ce pohađaju nastavu (međusobna razmjena informacija između vaspitača u domu i odjeljenkog starješine u školi).
- Ostvaruje se saradnja sa lokalnim domovima zdravlja.
- Vaspitači/ce održavaju uglavnom redovnu telefonsku komunikaciju sa roditeljima/starateljima učenika/ca.
- Na inicijativu Učeničkog parlamenta, poboljšani su uslovi i opremljenost prostora u kom učenici/ce uče (poboljšana internet konekcija, kupljen televizor...).

Nedostaci:

- Oko 1/3 anketiranih učenika/ca skreće pažnju na buku i galamu u periodu predviđenom za učenje i u periodu večerj.
- Evidencija koja se vodi na ulazu u dom nije uvijek uredna i potpuna.
- Iz razgovora sa učenicima/cama i iz rezultata sprovedenog anketiranja, zaključeno je da nema dovoljno međudomske saradnje, druženja, zajedničkih aktivnosti itd.
- Iako su primjetni naponi za uredno održavanje prostorija, ukupan estetski doživljaj je da nema dovoljno učeničkih radova, panoa, edukativnog i informativnog karaktera u prostoru doma.
- U dijelu koji se tiče njihovih međusobnih odnosa, odgovori učenika/ca (oko 1/3 anketiranih), nijesu afirmativni.

Preporuke:

- U cilju obezbjeđenja discipline u domu organizovati instruktivno-savjetodavni rad sa učenicima/cama.
- Evidencija na ulazu u dom treba da je uredna, a podaci treba da se evidentiraju u realnom vremenu.

- U skladu sa mogućnostima intenzivirati međudomsku saradnju (posjete, druženja, zajedničke aktivnosti, sportska takmičenja...
- Neophodno je dodatno estetsko opremanje i uređenje cjelokupnih prostorija doma.
- U kontinuitetu treba raditi na izgrađivanju kvalitetnih odnosa među učenicima/cama u domu.

KOMENTARI I ZAKLJUČCI

Na osnovu sumarnih analiza ključnih aspekata kvaliteta rada domova učenika/ca i studenata/kinja koji su tokom kalendarske 2024. godine obuhvaćeni eksternom evaluacijom, dolazimo do sljedećih zaključaka:

- Srednja procjena za domove učenika/ca i studenata/kinja je 7,35. Najbolje procijenjeni standard je Vaspitno-obrazovni rad sa prosječnom ocjenom 7,75. Standard Etos ustanove je procijenjen sa ocjenom 7,40, dok je standard Planiranje, upravljanje i organizacija rada procijenjen sa prosječnom ocjenom 6,75.
- Najbolje procijenjeni standardi su: *U domu funkcioniše sistem pružanja vaspitne podrške i podrške u učenju, Vaspitač podstiče konstruktivnu komunikaciju i prijatnu atmosferu u vaspitnoj grupi i u domu, Život i rad zaposlenih i učenika u domu učenika zasnovan je na poštovanju pravila i međusobnom povjerenju*, sa prosječnom ocjenom 8,00. Najslabije procijenjeni standardi su: Planiranje i programiranje rada doma predstavlja kvalitetnu osnovu za ostvarivanje specifičnih ciljeva i razvoj ustanove i Direktor obezbjeđuje efikasno funkcionisanje sistema osiguranja kvaliteta rada, procijenjeni sa 6,50.

Pojedine ključne oblasti procijenjene su na sljedeći način:

- C.1. Vaspitno-obrazovni rad – 7.75
- C.2. Planiranje, upravljanje i organizacija rada – 6.75
- C.3. Etos ustanove – 7.40

Uporedni prikaz za 2018. i 2024. godinu

Ključna oblast	2018. god.	2024. god.
C.1. Vaspitno-obrazovni rad		7.75
C.2. Planiranje, upravljanje i organizacija rada	Oblast: Kvalitet upravljanja i rukovođenja ustanovom 9.00	6.75
C.3. Etos ustanove	9.06	7.40

* *Usljed promjene Metodologije: ranije zastupljene oblasti za Dom učenika/ca i studenata/studentkinja bile su:*

- Podrška koju ustanova pruža djeci - učenicima/ama
- Nastava i učenje
- Saradnja sa roditeljima, drugim ustanovama i lokalnom zajednicom
- Postignuća znanja i vještine učenika/ca prema obrazovnim standardima
- Kvalitet kadrovskih, materijalnih, tehničkih i bezbjedonosnih uslova rada.

Samim tim je uporednu analizu moguće izvršiti za ključne oblasti: Etos i Upravljanje i rukovođenje.

Zaključci iz uporedne analize:

U periodu 2018–2024. uočavaju se različiti trendovi u kvalitetu rada domova učenika/ca i studenata:

- Planiranje, upravljanje i organizacija rada pokazuje trend pogoršanja – sa 9.00 u 2018, do 6.75 u 2024.
- Etos ustanove ima takođe značajan trend pogoršanja – od 9,06 u 2018. do 7,40 u 2024.

Generalno, rezultati pokazuju nestabilnost u pojedinim oblastima, ali i potrebu za dodatnim unapređenjem posebno u oblastima Etos ustanove i Planiranje, upravljanje i organizacija rada, gdje je vidljiv pad u odnosu na 2018. godinu.

SADRŽAJ

UVOD	2
1. OSNOVNA STATISTIKA	3
2. EVALUIRANE KLJUČNE OBLASTI OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA	4
3. SPISAK NADZORISANIH USTANOVA 2024.	5
4. PREGLED PROCJENA STANDARDA KVALITETA PO NIVOIMA OBRAZOVANJA ..	7
Predškolske ustanove	7
Osnovne škole	8
Muzičke škole	9
Srednje škole	10
Resursni centri	11
Domovi učenika i studenata	12
5. KVALITET RADA PREDŠKOLSKIH USTANOVA	13
VASPITNO-OBRAZOVNI RAD	13
UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE PREDŠKOLSKOM USTANOVOM	19
ETOS USTANOVE	23
RAZVOJ I NAPREDOVANJE DJECE	27
RESURSI PREDŠKOLSKE USTANOVE	30
KOMENTARI I ZAKLJUČCI	35
6. KVALITET RADA OSNOVNIH ŠKOLA	37
NASTAVA I UČENJE	37
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	37
Albanski jezik i književnost	42
Matematika	46
Engleski jezik	50
Njemački jezik	53
Francuski jezik	54
Ruski jezik	54
Priroda – razredna nastava	56
Priroda i društvo – razredna nastava	57
Poznavanje društva – razredna nastava	59
Istorija	61
Geografija	63

Biologija	66
Hemija	68
Fizika	71
Likovna kultura	72
Muzička kultura	75
Fizičko vaspitanje	77
Informatika sa tehnikom	81
Nastava i učenje – komentari i zaključci	82
UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE USTANOVOM	86
ETOS USTANOVE	90
OBRAZOVNA POSTIGNUĆA UČENIKA	92
PODRŠKA UČENICIMA	95
KOMENTARI I ZAKLJUČCI	98
7. KVALITET RADA ŠKOLA ZA OSNOVNO MUZIČKO OBRAZOVANJE	101
NASTAVA I UČENJE	101
Flauta	101
Gitara	101
Harmonika	102
Horsko pjevanje	102
Klavir	103
Solfeđo sa teorijom muzike	103
Solo pjevanje	104
Violina	104
Violončelo	105
Nastava i učenje – komentari i zaključci	106
UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE USTANOVOM	108
ETOS USTANOVE	109
OBRAZOVNA POSTIGNUĆA UČENIKA	111
PODRŠKA UČENICIMA	112
8. KVALITET RADA SREDNJIH ŠKOLA	114
NASTAVA I UČENJE	114
Opšteobrazovni predmeti	114
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik I književnost	114
Albanski jezik i književnost	123

Matematika	125
Engleski jezik	128
Njemački jezik	133
Francuski jezik	134
Ruski jezik	135
Istorija	139
Geografija	142
Biologija	147
Hemija	151
Fizika	154
Sociologija	158
Likovna kultura	164
Muzička kultura	164
Fizičko vaspitanje	167
Stručni moduli – Obrazovni programi	171
Automehaničar	171
Ekonomski tehničar	174
Farmaceutski tehničar	177
Hotelsko-turistički tehničar	179
Instalater termotehničkih sistema	183
Konobar	185
Kuvar	187
Zdravstveni tehničar	190
Autoelektričar	193
CNC operater	194
Elektroinstalater	195
Elektrotehničar elektronike	196
Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija	197
Fizioterapeutski tehničar	198
Kozmetički tehničar	200
Laboratorijski tehničar	201
Medicinski tehničar	202
Mehaničar energetskih postrojenja	203
Pekar	204

Poljoprivredni tehničar	205
Pravno-administrativni tehničar	206
Prehrambeni tehničar	207
Prodavač	208
Proizvođač prehrambenih proizvoda	210
Saobraćajno transportni tehničar	211
Tehničar automehatronike	212
Tehničar drumskog saobraćaja	213
Tehničar mehatronike	214
Tehničar podaje	215
Tehničar za dizajn i kompjutersko konstruisanje u mašinstvu	216
Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta	217
Vozač motornog vozila	218
Zavarivač	219
Zdravstveno-laboratorijski sanitarni tehničar	220
Zubni tehničar i stomatološki asistent	221
Analiza muzičkih oblika	222
Gitara – razredna nastava	222
Solfeđo sa teorijom muzike – razredna nastava	223
Violina – razredna nastava	224
Horsko pjevanje	224
Istorija muzike sa poznavanjem muzičke literature	225
Muzički instrumenti	226
Nastava i učenje – komentari i zaključci	227
Opšteobrazovni predmeti	228
Stručni moduli / Obrazovni programi	228
UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM	231
Gimnazije	231
Srednje mješovite škole	233
Srednje stručne škole	234
ETOS ŠKOLE	236
Gimnazije	236
Srednje mješovite škole	237
Srednje stručne škole	238

OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	240
Gimnazije	242
Srednje mješovite škole	242
Srednje stručne škole	243
PODRŠKA UČENICIMA	245
Gimnazije	246
Srednje mješovite škole	247
Srednje stručne škole	247
KOMENTARI I ZAKLJUČCI	248
9. KVALITET RADA RESURSNIH CENTARA	250
NASTAVA I UČENJE	250
Opšteobrazovni predmeti	250
Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	250
Matematika	256
Engleski jezik	257
Geografija	261
Biologija	263
Fizika	264
Informatika sa tehnikom	265
Likovna kultura	266
Fizičko vaspitanje	269
Stručni moduli – Obrazovni programi	271
Kuhar sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći	271
Poznavanje materijala - pomoćnik frizera	272
Prakti. nast. sa el. tehnologije zanimanja – pomoćnik u kuhinji	272
Praktična nastava – metalska struka, pomoćnik metalca	273
Pravno - administrativni tehničar	274
Stručno crtanje - pomoćnik obučara	274
Tehnika prodaje - pomoćnik trgovca	275
Nastava i učenje – komentari i zaključci	276
Osnovna škola	276
Srednja škola	278
UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE USTANOVOM	281
ETOS USTANOVE	284

OBRAZOVNA POSTIGNUĆA UČENIKA	285
PODRŠKA UČENICIMA	287
10. KVALITET RADA DOMOVA UČENIKA	290
VASBITNO-OBRAZOVNI RAD	290
PLANIRANJE, UPRAVLJANJE I ORGANIZACIJA RADA	294
ETOS DOMA UČENIKA I STUDENATA	296
KOMENTARI I ZAKLJUČCI	298